School of Theology at Claremont
10017016098

VETUS LATINA

DIE RESTE DER ALTLATEINISCHEN BIBEL

NACH PETRUS SABATIER NEU GESAMMELT UND
HERAUSGEGEBEN VON DER ERZABTEI BEURON
UNTER DER LEITUNG VON ROGER GRYSON

26/2

APOCALYPSIS JOHANNIS

HERAUSGEGEBEN VON
ROGER GRYSON

6. Lieferung
Apc 9,19 - 13,1

2002

VERLAG HERDER FREIBURG

Bestellnummer 00206
ISBN 3 451 00206 X

F
BS
1949
v.26
pt.2
Lfg.6

ne Library
of the
AREMONT
OOL OF THEOLOGY

North College Avenue
emont, CA 91711-3199
1/800-626-7820

VETUS LATINA

Die Lieferungen im Quartformat erscheinen in der Regel im Umfang von 80 Seiten im Verlag Herder Freiburg

GRUNDLAGEN UND QUELLEN:

Band 1:	Bonifatius Fischer, Verzeichnis der Sigel für Handschriften und Kirchenschriftsteller (104 Seiten) *vergriffen*	1949
Band 1/1:	Hermann Josef Frede, Kirchenschriftsteller. Verzeichnis und Sigel Repertorium scriptorum ecclesiasticorum latinorum saeculo nono antiquiorum siglis adpositis quae in editione Bibliorum Sacrorum iuxta veterem latinam versionem adhibentur 4. aktualisierte Auflage (Oktavformat, 1049 Seiten, gebunden) - Bestell-Nr. 00120	1995
	Aktualisierungsheft 1999 - Mise à jour 1999, par Roger Gryson - Bestell-Nr. 00133	1999
Band 1/2A:	Roger Gryson, Altlateinische Handschriften/Manuscrits vieux latins. Première partie: Mss 1-275 (d'après un manuscrit inachevé de H. J. Frede †) - Bestell-Nr. 00141	1999

NEUES TESTAMENT:

Band 21:	Epistula ad Romanos, hrsg. von Hugo S. Eymann	
	1. Lieferung Einleitung - Bestell-Nr. 00181	1996
Band 22:	Epistula ad Corinthios I, hrsg. von Uwe Fröhlich	
	1. Lieferung Einleitung - Bestell-Nr. 00161	1995
	2. Lieferung Einleitung (Fortsetzung) - Bestell-Nr. 00162	1996
	3. Lieferung Einleitung (Fortsetzung und Schluß) - Bestell-Nr. 00163	1998
Band 24/1:	Epistula ad Ephesios, hrsg. von Hermann Josef Frede	
	1. Lieferung Einleitung und Eph 1,1-21 - Bestell-Nr. 00408	1962
	2. Lieferung Eph 1,21 - 3,13 - Bestell-Nr. 00409	1963
	3. Lieferung Eph 3,13 - 4,30 - Bestell-Nr. 00411	1963
	4. Lieferung Eph 4,30 - 6,12 - Bestell-Nr. 00412	1964
	5. Lieferung Eph 6,12 bis Schluß; Nachträge, Register (72 Seiten) Bestell-Nr. 00413	1964
Band 24/2:	Epistulae ad Philippenses et ad Colossenses, hrsg. von Hermann Josef Frede	
	1. Lieferung Phil Einleitung und 1,1-25 - Bestell-Nr. 00431	1966
	2. Lieferung Phil 1,25 - 2,15 - Bestell-Nr. 00432	1967
	3. Lieferung Phil 2,15 - 4,7 - Bestell-Nr. 00433	1968
	4. Lieferung Phil 4,8 bis Schluß; Col Einleitung und 1,1-9 - Bestell-Nr. 00434	1969
	5. Lieferung Col 1,9 - 2,7 - Bestell-Nr. 00435	1970
	6. Lieferung Col 2,7 - 3,10 - Bestell-Nr. 00436	1970
	7. Lieferung Col 3,10 bis Schluß; Nachträge, Register (81 Seiten) Bestell-Nr. 00437	1971
Band 25:	Epistulae ad Thessalonicenses, Timotheum, Titum, Philemonem, Hebraeos, hrsg. von Hermann Josef Frede	
Pars I:	Einleitung; Epistulae ad Thessalonicenses, Timotheum	
	1. Lieferung Einleitung - Bestell-Nr. 00451	1975
	2. Lieferung Einleitung (Fortsetzung) - Bestell-Nr. 00452	1976
	3. Lieferung Einleitung (Schluß) und 1 Th 1,1 - 4,15 - Bestell-Nr. 00453	1976
	4. Lieferung 1 Th 4,15 bis Schluß; 2 Th 1,1 - 2,2 - Bestell-Nr. 00454	1977
	5. Lieferung 2 Th 2,2 bis Schluß; 1 Tm Vorbemerkung und 1,1-5 Bestell-Nr. 00455	1978
	6. Lieferung 1 Tm 1,5 - 3,1 - Bestell-Nr. 00456	1978
	7. Lieferung 1 Tm 3,1 - 5,10 - Bestell-Nr. 00457	1979
	8. Lieferung 1 Tm 5,10 - 6,17 - Bestell-Nr. 00458	1980
	9. Lieferung 1 Tm 6,17 bis Schluß; 2 Tm 1,1 - 2,17 - Bestell-Nr. 00459	1981

LIBRARY
CLAREMONT SCHOOL OF THEOLOGY
1325 N. COLLEGE AVE.
CLAREMONT, CA 91711-3199

f
BS
73
1949
v.26
pt.2
Lfg.6

	ἐν αὐταῖς	ἀδικοῦσιν.	**20** Καὶ	οἱ λοιποὶ	τῶν ἀνθρώπων,		οἳ	οὐκ	ἀπεκτάνθησαν	
		ηδικουσαν					×			
C	quibus	nocebant	et	ceteri	homines		qui	in	his	plagis
								×		
S	in his	nocent	»	reliqui	hominum		»	non	sunt	occisi
	eis									
I	» ipsis	»	»	ceteri	»		×	»	»	»
V	» his	»	»	»	homines		qui	»	»	»
	× hiis + non		×	ceteris ceteros	hominis	**D** + erant				

	ἐν ταῖς πληγαῖς	ταύταις,	οὐδὲ		μετενόησαν		ἐκ	τῶν ἔργων	τῶν	χειρῶν
	×		και ου						×	×
			× ου							
C	non sunt	interempti	neque		egerunt	paenitentiam	×	factorum	suorum	
			nec				+ opera			
S	in his	plagis	et non		»	»	ab	operibus	manuum	
	× istis		×				a e(x) pro	prioribus		
I	» »	»	neque		paenitentiam	egerunt	de	»	»	
V	» »	»	»		»	»	»	»	»	
	ab hiis ×			+ enim						

20 *desunt* sZ^{E} *rescripta sunt in* Υ^{T} *verba* aurea et argentea et aerea et lapidea et lignea quę neque videre possunt neque audire neque ambulare; *de primo textu legitur adhuc* aurea (+ et argentea et aerea *sup. l.*) et lapidea et lignea q<*ue*> neque videre poss<*unt*> neque audire n<*eque*> ambular<*e*> ‖ Z^{W} sunt <*occisi in his*> plagi<*s neque paenitentiam egerunt*> de operibus <*manu*>um suarum ut non <*adora*>rent dae<*mon*>ia…et <*ar*>gentea…lapidea <*et lignea*> quae…neque <*au*>dire Z^{H} qui n<*on sunt*> occisi…pęnitentiam ege<*runt*> de operibus…ad<*orarent*> daemonia… <*et aerea*> …po<*ssunt*> neque θ^{V} <*et ce*>teri homine<*s qui non sunt occisi in his pla*>gis neque penitenc<*iam e*>ger<*unt*> de ope<*ribus*> manuum ‖ caeteri DR*σ^{U*}; cęteri ΙΠ^{F}Γ^{A}Υ^{T}Λ^{L}κ^{P}; cetęri M; ceteri *ex* teri K hoccisi C; occissi D; occi^{si} F^{1}; o∗cisi∗∗ R* nequę R penitenciam K*θ^{VB}Ω^{O} 54; penetenciam S; poen./paen./pęn./penitentiam *ceteri* hegerunt C; aegerunt KΞ^{P}; ęgerunt S; ęger^{u}nt A hoperibus C hadorarent C daem./dęm./demonia simulachra A*Qθ^{B}Ω^{W}; symulachra 51; simulagra KR* herea CXκ^{K} 54; aer./ęr./erea *ceteri* labidia K* lignia K; liggnea θ^{V*vid} quae/quę/que nequae^{2} R; nequę Δ^{L} nęque^{3} Δ^{L} audirae K nequae^{4} R hambulare C; ambularae *ex* ambolarae K

20 — et Π^{F}κ^{K}: = 𝔈

ceteri 51 **V**; PRIM; *cf* KA Sp; BED; AM-A reliqui TY; [CY] te; BEA ceteris Δ^{B}: *cf* et in his *supra* 9,19 ceteros 54

homines **V**(*ita corr.* Υ^{Tr}); PRIM; BED; AM-A; BEA Apc 5,9,9 (Var) hominum 51; TY; [CY] te; BEA: = 𝔊 hominis K*R*Υ^{T}

+ erant D

qui **V**; [CY] te; PRIM; BED; AM-A; BEA: = 𝔊 × 51; TY: — οι *pc* 𝔅^{codd}𝔈𝔄^{M}

in his plagis non sunt interempti PRIM ~ non sunt occisi (in) (his) plagis 51 **V**; TY; [CY] te; BED; AM-A; BEA: = 𝔊

× M; PRIM $^{1}/_{2}$ + $^{1}/_{2}$ (Var): — εν *2200* ab GΥ^{T2+Tr} Υ^{C}: < *supra* 9,18

istis [CY] te hiis Ω^{W} 58 × FSσ^{WRU*}; TY^{txt}

𝔊: neque 51 **V**; PRIM; BED; AM-A nec [CY] te et non TY; BEA Apc 5,9,9, st (Var): και ου 2329 *pc* × non BEA Apc 5,9,9 (Var), st: × ου C 1006 1841 1854 2351 *pl/Byz* 𝔄^{Z}𝔍

+ enim Z^{P}

egerunt paenitentiam N^{2}; TY; PRIM; BEA ~ paenitentiam egerunt 51 **V**; [CY] te; CAr; BED; AM-A paenitentiam agerent R* penituerunt ? KA Sp

× Δ^{B*}(*corr. m. 1*); [CY] te; PRIM; CAr ab TY a BEA Apc st (Var) e(x) BEA pro BEA (Var) de 51 **V**; BED; AM-A

factorum suorum malorum PRIM factorum suorum × CAr: — των χειρων *467* opera factorum manuum suarum [CY] te operibus manu(u)m suarum 51 **V**; TY; BED; AM-A; BEA Apc 5,9,9 (Var): = 𝔊 prioribus manu(u)m suarum BEA

manum KΣ^{C}E 54*; BEA (Var)

× × × × *D*) est et in caudis eorum; caudae enim eorum similes anguibus, habentes (+ enim *D*) capita, et in eis nocent/ (*tantum in WD*) **GR-M** Jb 33,48 (1715,34): potestas equorum in ore et in caudis eorum erat (est *C*) **PS-MEL** V 5,11,5 (206,8): os…doctorum scientia: potestas equorum in ore (*solus habet A*) **PRIM** 3 (157,307): nam potestas equorum in ore et caudis eorum erat…nam caudae eorum erant similes (-lis *O;* ~ sim. erant *f*) serpentibus (scorpionibus *f*), habentes capita draconum (— *f*), de quibus nocebant (de qu. noc.] et in his nocent *f*) **TY** Apc 270 (121,3): /potestas enim equorum (aequ. *cod*) in ore eorum et in caudis eorum, [271] id est in sermone doctorum et in officio eorum, [272] caud<a>e enim eorum simile<s> serpentibus capita habentibus, et in his nocent. [273] principes mundi sunt, per quos alii nocent, quia sine illis quemquam nocere non possunt

αὐτῶν, ἵνα μὴ προσκυνήσουσιν τὰ δαιμόνια καὶ τὰ εἴδωλα τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ
× × ~ αργυρα και τα χρυσα

C	malorum	×	ne	adorent	daemonia	et	simulacra	aurea	et	argentea
	×								×	
S	suarum	×	»	»	»	»	idola	»	»	»
								~	argentea	et aurea
I	»	ut	non	»	»	»	simulacra	»	»	»
V	»	»	»	adorarent	»	»	»	»	»	»
		huti	×	adoraverunt	×	neque			×	×
		et		adorant						

	καὶ τὰ χαλκᾶ			καὶ τὰ λίθινα καὶ τὰ ξύλινα,			ἃ	οὔτε	βλέπειν	δύνανται
	× × ×			~ ξυλινα και τα λιθινα						
C	et	aerea		et	lapidea	et	lignea	quae	neque	videre	possunt
	×						ignea				
S	»	»		»	»	»	»	»	»	»	»
	×	×	+ et ferrea		~	lignea atque	lapidea	qui			
I	»	»		»	»	»	»	»	»	»	»
V	»	»		»	»	»	»	»	»	»	»
				atque		×	ignea	quia		+ non	possint
		~ lapidea		et	aerea		linea		~	possunt	videre
											~ ne-
											~ (et)

× ne TY; PRIM; BEA ut non 51 **V**; [CY] te; PRIM $^1/_2$ (Var); BED Apc (D); AM-A: < 𝔊 > huti non C et non [CY] te (Var) et × $X\theta^W$

adorent 51 $GA\Gamma^{AM}KR^*$(adhor.)$\Upsilon^T M\Sigma^{TC}\Delta^{LM}\kappa^K$; [CY] te; PRIM (Var); BEA adorarent **V**; TY; PRIM; BED Apc (D); AM-A; BEA (Var) adoraberunt X adorant θ^W

× A*: — τα δαιμονια *181 2042 2084*

neque Δ^B et simulacra…et lapidea *in ras.* Λ^H

simulacra 51 **V**; PRIM; BED Apc (D); AM-A idola TY; BEA idola id est simulacra [CY] te

~ argentea et aurea BEA Apc st: ~ τα αργυρα και τα χρυσα *792 2042*

— et $\theta^B\Phi^{G*}$; PRIM $^1/_2$ (Var) — et argentea λ^{M*} — et argentea et aerea $\Upsilon^{T*}\Phi^Z$ et argentea…neque[4] *in ras.* Σ^T

argenta Φ^T

— et κ^V; PRIM $^1/_2$ (Var): = $\mathfrak{E}^{cod}$ — et aerea Ω^{D*}; TY: — και τα χαλκα *Byz* $\mathfrak{E}^{coddc}\mathfrak{J}$

~ lapidea et ęrea Ω^C: = $\mathfrak{E}^{cod}$

+ et ferrea BEA Apc 5,9,9

atque κ^K

~ lignea atque lapidea BEA Apc 5,9,9: ~ τα ξυλινα και τα λιθινα ℵ *pc* $\mathfrak{B}\mathfrak{E}^{coddc}\mathfrak{Y}\mathfrak{S}^G$

— et S: = $\mathfrak{E}^{cod}$

ignea $Z^C\theta^{B*}$; TY (*cod**); PRIM $^1/_2$ (Var) linea Ω^{O*}; PRIM (Var)

qui BEA Apc 5,9,9 quia $\Xi^{VP}\theta^B$

videre∗ θ^V ~ possunt videre 58

+ non σ^R

possint κ^P possuntque Σ^T ~ neque audire possunt Σ^O ~ (neque) audire neque ambulare possunt M; BED Apc (D)

20 *cf* Dn 5,23 **AM-A** Apc 4 (363,1): et ceteri homines, qui non sunt occisi in his plagis, neque paenitentiam egerunt de operibus manuum suarum, ut non adorarent daemonia et simulacra aurea et argentea et aerea et lapidea et lignea, quae neque videre possunt neque audire neque ambulare/ **BEA** Apc 5,9,9 (434 = R.-P. 48,10): et reliqui, inquit (*scripsi cum NPHEFQ; om. ceteri, Sanders*), hominum (-nes *NP*), qui non sunt occisi in his plagis, – sed quid profuit non esse occisos in his plagis, cum dicat: et (— *TC*) non egerunt paenitentiam e (pro *NP*) prioribus (operibus *CNP*) manuum (manum *YSVGE*) suarum, ne adorent (adorarent GT^2C) daemonia et idola aurea et argentea et aerea et ferrea et lignea atque lapidea, quae (*scripsi cum CNPEF;* qui *ceteri, Sanders*) neque videre possunt neque (nec *NP*) audire neque ambulare (*deficit N*)/ Apc st (433 = R.-P. 45,14): /et reliqui hominum, qui non sunt occisi in his plagis, (+ et *P*) non egerunt paenitentiam ex (et *A;* a *P;* pro *N*) prioribus manuum (manum $SMAT^1HE^1$) suarum, ne adorent (adorarent GT^2P) daemonia et idola argentea et aurea et aerea et lapidea et lignea, quae neque videre possunt neque audire (× × *AG*) neque ambulare (*deficit N*)/ **BED** Apc 2,14,62 (359): Ps 9,29/et ceteri homines, qui non sunt occisi in his plagis neque paenitentiam egerunt de operibus manuum suarum, et cetera (et cetera] ut non adorarent demonia et simulacra aurea et argentea et aerea et lapidea et lignea quae neque videre et audire neque ambulare possunt *D*) **CAr** cpl Apc 14 (1410D): 18/qui factorum suorum paenitentiam non egerunt/10,1 **COM** ap 749-750 (100): 2,11/quisque deos (deus *M*) ergo sequitur fabricatos (-tus *M*) in auro, / argento vel lapide, ligno vel aeramine fusos **[CY]** te 3,59 (150,78): /et reliqui hominum, qui non sunt occisi in istis plagis, nec paenitentiam egerunt opera factorum manuum suarum, ut (et *W*) non adorent daemonia et idola, id est simulacra aurea et argentea et aerea et lapidea et lignea, quae neque videre possunt neque ambulare/ (*tantum in WD*) **PS-HI** bre 104 (1139A): Ps 104,35/datur enim potestas adversae parti ut noceat hominibus qui nolunt agere paenitentiam, sicut

	οὔτε	ἀκούειν	οὔτε	περιπατεῖν,	**21** καὶ	οὐ	μετενόησαν	
	×	×						
C	neque	audire	neque	ambulare	et	paenitentiam	non	egerunt
	×	×						
S	»	»	»	»	»	non	paenituerunt	
I	»	»	»	»	»	»	egerunt	paenitentiam
V	»	»	»	»	»	»	»	»
	nec							+ de operibus manuum suarum
	que audire	possunt						
	audire	neque	ambulare	possunt				

	ἐκ	τῶν	φόνων	αὐτῶν	οὔτε	ἐκ	τῶν	φαρμάκων	αὐτῶν	οὔτε	ἐκ	τῆς πορνείας	αὐτῶν
			φωνων	×					×				×
					×	×	×	×	×	×	×	× ×	×
C	ab	homicidiis	×	neque	a			veneficiis	suis	neque	a	fornicationibus	suis
	×	homicidiorum	suorum		ab			nequitiis			×	fornicationis	suae
S	»	»	suis	×	×			×	×	»	»	fornicatione	sua
				neque	ex			veneficiis	suis		ex		
I	de	vocibus	»	neque	de			veneficiis	suis	»	de	»	»
V	ab	homicidiis	»	»	a			»	»	»	a	»	»
								beneficiis	×				×
										×	×	×	×

21 *desunt* sZ^{E} *rescriptus est* Y^{T}; *primus textus legi potest praeter* paenite<*ntiam*> ‖ Z^{W} et non <*egerunt paenitenti*>am <*ab homici*>diis suis…neque <*a furtis suis*> Z^{H} et no<*n egerunt*> pęnitentiam…a fo<*rnicatione*> sua ‖ hegerunt C; aegerunt $D\Xi^{P}$; ęgerunt S; ∗gerunt Ω^{O*} penitenciam $SK^{*}\theta^{B}$ 54; poenitenciā *ex* paenitencia∗ θ^{V}; poenitaentiam D; poen./paen./pęn./penitentiam *ceteri* hab C homihidiis C; omicidiis $\Lambda^{L}\Delta^{L}$ E 54 suis[1] *ex* sui∗ Φ^{T} nequae[1] R venificiis $K^{*}Z^{M2}$; venefitiis θ^{W} fornicacione $SK^{*}Z^{W}\Lambda^{H}\theta^{B}\Omega^{O}$ 58 furtiis Φ^{T}; fu∗∗is κ^{V*}

× × [CY] te; BEA Apc st (Var): — ουτε ακουειν *2038 2595* nec κ^{K}; BEA Apc 5,9,9 (Var) et BED Apc (D)

21 paenitentiam non egerunt PRIM ~ non paenituerunt TY; BEA ~ non egerunt paenitentiam 51 **V**; [CY] te; BED; AM-A

+ de operibus manuum suarum 54: *cf* + (εκ των) εργων αυτων ουτε *35 792 2200*: < *supra* 9,20

ab homicidiis × $D\Theta^{M*}$; PRIM: — αυτων *pc* × homicidiorum suorum [CY] te ab homicidiis suis **V**; TY; BED; AM-A; BEA: = 𝔊 de vocibus suis 51: εκ των φωνων αυτων $\aleph^{*?}$ *pc*

neque (a) (veneficiis) suis 51 **V**; PRIM; BED; BEA: = 𝔊 × × × × $DZ^{M*WH*}\lambda^{M*}\Lambda^{L}C\Sigma^{TCO}\Delta^{LMB}E\theta^{B}\Omega^{O}$; TY; [CY] te; AM-A; BEA Apc 5,9,9 (Var): — ουτε εκ των φαρμακων αυτων *pc* $\mathfrak{A}^{Ccod}$: *homoeotel.*

a **V**; PRIM; BED ab PRIM (Var) ex BEA de 51

nequitiis PRIM (Var) beneficiis $A(\text{-cis})F^{*}\Pi^{F*}R^{*}X$; PRIM (Var); BED (Var); BEA Apc 5,9,9 (Var)

— suis Π^{F}; PRIM (Var): — αυτων *2060 2286 2302*

× × × × × × × × G; [CY] te (Var); PRIM (Var); BED?: — ουτε εκ της πορνειας…κλεμματων αυτων *104* (*duas ex tribus ultimis culpis praetermisit etiam* $\mathfrak{P}^{85}$, *quasnam autem duas scire non valemus*): *homoeotel.* neque a fornicacione sua neque a furtis suis *in ras.* Λ^{H}

a fornicationibus suis PRIM × fornicationis suae [CY] te 𝔊: a fornicatione sua **V**; TY; AM-A ex fornicatione sua BEA de fornicatione sua 51 a fornicatione × M; BED Apc (D): — αυτων *792* $\mathfrak{A}^{CZ}$ a fornicationes suas R*

Apocalypsis docet/Ps 104,36 **KA** Sp 18 (71): 18/et de ceteris qui (que Δ^{L}) non penituerunt/10,2 **PRIM** 3 cap 11 (134,23): 17/de errore (terrore *M*) gentilitatis (gentilitas *O*)/10,1 3 (156,275): 16/post paululum denique sequitur ipsorum insinuans gentilitatis errorem: et ceteri, inquiens, homines, qui his plagis non sunt interempti, neque egerunt paenitentiam factorum suorum malorum, ne adorarent (adorent G^{1}) daemonia et simulacra aurea et argentea et (— C^{2}) aerea et lapidea et lignea (linea G^{1}), et cetera, quibus ostenditur in pleno circumscriptum hic insinuari corpus omne malorum/17 (158,318): et ceteri homines, qui in (— *CfM*) his plagis non sunt interempti, neque egerunt paenitentiam factorum suorum malorum, ne (ut non *f*) adorarent (*scripsi cum AbCfGMOv*^{cm4}; adorent $Dv^{pm1.2.3}$, *Adams*) daemonia et simulacra aurea et (— *Ab*) argentea et aerea et lapidea (-des *lapsu Adams*) et lignea (linea G^{1}; ignea C^{1}), quae neque videre possunt neque audire neque ambulare/ rec 8 (314,47): 17/et errorem mox gentilitatis adnectit, quod ad vae secundum est redigendum (*cf* Apc 11,14)/10,1 **TY** Apc 275 (123,4): et reliqui, inquit, hominum non sunt occisi in plagis. [276] sed quid profuit in his plagis eos non esse occisos, cum constet eos in sua malitia perduratos? [277] et non egerunt paenitentiam ab operibus manuum suarum, ne adorarent daemonia et idola aurea et argentea et lapidea et lignea (ignea *cod**), quae neque videre possunt neque audire neque ambulare/

21 **AM-A** Apc 4 (363,5): /et non egerunt (egere *G*) paenitentiam ab homicidiis suis neque a fornicatione sua neque a furtis suis **BEA** Apc 5,9,9 (434 = R.-P. 48,17): /et non penituerunt ab homicidiis (omidis *G*) suis neque ex

οὔτε ἐκ τῶν κλεμμάτων αὐτῶν. **10,1** Καὶ εἶδον ἄλλον ἄγγελον ἰσχυρὸν καταβαίνοντα

					×		×		×	
	×	×	×	×	×		~ αγγελον	αλλον		
C	×	×		×	×	et	vidi	angelum	alium	fortem	descendentem
	neque			furtorum	suorum					
S	neque	a		furtis	suis	»	»	alium	angelum	»	»
		ex		furtibus							
I	»	de		»	»	»	»	»	»	»	»
								alterum			
								J ×			
V	»	a		»	»	»	»	»	»	»	»
					×	×	audivi			×	
	×	×		×	×						

10,1 *desunt* sZ^{E} *incipiunt* τ^{73} 271 vidi angelum ‖ Z^{W} *<et vidi alium angelu>*m fortem…amictū *<nube et iris in capite eius>* et facies…tamquam *<columna ignis>* Z^{H} ange*<lum for>*tem… *<et iris>* in capite eius ‖ hangelum C discendentem SDKZ^{MWH*}ϒ^{T}Ξ^{V}Φ^{E*}; descendem *lapsu* Θ^{M} caelo/cęlo/celo hamictum C nubae A*Ξ^{P*}; nubę IΛ^{L}κ^{V}θ^{V}σ^{W}; nub* σ^{U*} iris GAIN*Π^{F}DKRZ^{M2CP}Ξ^{V}MΛ^{MPD}Λ^{L}Δ^{L*}vidM*Φ^{ETMZGV}σ^{H}Ω^{DO2W}; hiris FSZM*Σ^{O}(*ex* his)Xκ^{V}τ^{73}σ^{WRU}Ω^{O*} 54; thiris 271; yris 51 Γ^{AM}ϒ^{Tr}QΛ^{H}Σ^{TC}Δ^{L2M2}Eθ^{BW}Ω^{C} 58; hyris N^{2}ϒ^{TC}Ξ^{P}CΔ^{B}κ^{PK}Θ^{AM}θ^{V} capitę I ęius^{1} C faciaes C; faties θ^{W} ęrat E hut C tanquam Ξ^{P}Δ^{L}XΦ^{G}Ω^{OW} columpna DΛ^{H}κ^{K}Ω^{OW} 58; colomna R*ϒ^{T}(colum. ϒ^{Tr}); columua K

× × × × Rσ^{W*R*U*}; PRIM: — ουτε εκ των κλεμματων αυτων 𝔭^{47} 𝔊𝔊^{codd}𝔖^{G}: *homoeotel.* neque × furtorum suorum [CY] te 𝔊: neque a furtis suis **V**; TY; BED Apc (D); AM-A neque ex furtis suis BEA Apc 5,9,9 neque ex furtibus suis BEA Apc 5,9,9 (Var), st neque de furtis suis 51 neque a furtiis × Φ^{T}: — αυτων *61 69*

10,1 — et θ$^{B*?}$; [HI] Apc S: = 𝔊^{codd}

audivi θ^{B}; BEA Apc 5,10,1 (Var)

angelum alium Σ^{T}Φ^{V}; PRIM; BED Apc (D); BEA Apc pr (Var); 5,10,1 (Var): ~ αγγελον αλλον *pc* 𝔊: ~ alium angelum 51 **V**(-lium *in ras.* σ^{U}); TY; CAE; KA B; PRIM (Var); CAr; BED; AM-A; BEA; KA Ai alterum angelum Ξ^{VP}; PRIM (Var) × angelum Eτ^{73} 271; [HI] Apc X; BED (Var); *in initio* VICn > HI Apc: — αλλον P *pl/ByzOec* 𝔊^{codd}𝔐^{B}𝔄^{Ccod}𝔍

— fortem τ^{73}: — ισχυρον *792* 𝔖^{G}𝔄^{C}

veneficiis (beneficis *Y*) suis (× × × × *CQ*) neque ex fornicatione sua neque ex furtis (furtibus *SVNP*) suis (*ex Tyconio, ut patet e contextu*) Apc st (433 = R.-P. 46,1): /et non paenituerunt ab homicidiis suis neque ex veneficiis suis neque ex fornicatione sua neque ex furtibus suis (*deficit N*) **BED** Apc 2,14,70 (359): et non egerunt paenitentiam ab homicidiis (-dis *D**T*) suis neque a veneficiis (uenenificiis *ex* -cis *D;* ueneficis *T;* beneficiis *W*) suis (+ neque a fornicatione neque a furtis suis *D*) **[CY]** te 3,59 (150,82): /et non egerunt paenitentiam homicidiorum suorum neque fornicationis suae neque furtorum (factorum *lapsu h*) suorum (× × × × × × *D; tantum in WD*)/14,9 **PRIM** 3 (158,322): /et paenitentiam non egerunt ab homicidiis (-dis *D*) neque a (ab *f*) veneficiis (beneficiis *A^{1}G^{1}O^{1};* nequitiis *C*) suis (— *DfM*) neque a fornicationibus suis (× × × × *Gv*) **TY** Apc 277 (124,3): /et non paenituerunt ab homicidiis suis neque a fornicatione sua neque a furtis suis

10,1 angelum fortem: *cf* Apc 5,2; 18,1 facies eius ut sol: *cf* Apc 1,16 **AM-A** Apc 5 (385,1): et vidi alium angelum fortem descendentem de caelo, amictum nube, et hiris in capite eius…et facies eius (+ erat *αγ*) sicut (ut *αγ*) sol…et pedes eius tamquam (quasi *αγ*) columna ignis **AN** Apc 10,1 (15 = L.M.R. 94,303): 9,19/iste angelus Christus intellegitur; amictum nube (nubae *AE;* nubem *CN;* tube *M*), quando carnem accepit; (+ et *GHL, Rapisarda*) iris (yris *FHKL;* hyris *E;* aeris *C*) in capite eius, praedicatio evangelii, facies maiestas, pedes apostoli/ **BEA** Apc pr 4,49 (12 = R.-P. 21,3): 9,19/et vidit (vidi *G^{1}R P^{2}Q*) alium angelum (~ ang. alium *B*) fortem descendentem de caelo, nube amictum, et iris super caput eius. dominus est indutus ecclesia; iris super caput perseverantia ecclesiae, nubes praedicatores, qui miraculis pluunt. [50] et facies eius sicut sol, et pedes eius (— *H^{1}*) sicut columnae ignis: in facie cognitio Christi, in pedes passio novissimae persecutionis/ (*deficit N*) Apc 5,10,1 (438 = R.-P. 54,3): et vidi (audivi *M*), inquit, alium angelum (~ angelum al. *VU*) fortem descendentem de caelo (× × × × *H*), nube amictum. dominus est amictus ecclesia, semper a deo de ecclesia nascens. diversis autem modis discribitur indutus ecclesiam, nunc sicut in initio huius libri (*cf* Apc 1,13) legimus/Dn 7,9/nunc nube/Is 60,8/ [2] indutus itaque nube spiritali et sancto corpore. et iris (+ erat *H*) super caput eius: iris promissio perseverantiae est; ecclesiam enim describit in domino. [3] et facies eius sicut sol, et pedes eius sicut columnae ignis/1,15. 16/nunc autem primum dicit faciem lucere; et pedes ut columnae (columna *VNP*) ignis, ut ostenderet quanta claritas sit ecclesiae per passionem/ (*ex Tyconio*) Apc st (436 = R.-P. 52,6): et vidi alium angelum fortem, descendentem de caelo, nube amictum, et iris super caput eius, et facies eius sicut sol, et pedes eius sicut columnae (-na *P*) ignis/ (*deficit N*) **BED** Apc 2,15,1 (361): et vidi alium (— *G**) angelum (~ ang. al. *D*) fortem descendentem de caelo, amictum nube (— *P*)/Is 9,6/descendit de caelo (+ amictus *K*) nube (nubem *R**) carnis amictus/Is 19,1/et iris in capite eius, circa bonos propitiationis promissio perseverans. et facies eius erat ut (— *T**) sol, et pedes eius tamquam columnae (-na *KM^{2}S**) ignis **CAE** Apc 7 (235,5): 9,19/et vidi, inquid, alium angelum fortem descendentem de caelo, amictum nube, et iris, id est arcus, in capite (caput *C**KAR**) eius, et facies eius erat ut sol. amictus nube dominus intellegitur amictus ecclesia/Is 60,8/indutum itaque nube spiritali, id est sancto corpore, Christum intellege. et iris super caput eius, id est vel iudicium quod fit et quod futurum est, vel promissio perseverans. ecclesiam enim describit in domino, dicens: et facies eius sicut sol, id est de resurrectione; sicut sol enim apparuit, quando a mortuis resurrexit. et pedes eius sicut columna ignis: pedes apostolos dicit, per quos in universo mundo

	ἐκ τοῦ	οὐρανοῦ	περιβεβλημένον	νεφέλην,	καὶ	ἡ ἶρις	ἐπὶ τῆς	κεφαλῆς
				νεφελη		× ιριν	την	κεφαλην
C	de	caelo	nube	amictum	et	arcus	super	caput
S	»	»	»	»	»	yris	»	»
I	»	»	amictum	nube	»	»	in	capite
					J + erat	irin		
V	»	»	»	»	»	iris	»	»
				nubem		+ erat		

	αὐτοῦ	καὶ τὸ	πρόσωπον	αὐτοῦ		ὡς	ὁ ἥλιος	καὶ	οἱ πόδες	αὐτοῦ	ὡς
	×										
C	eius	et	vultus	eius	erat	ut	sol	et	pedes	eius	sicut
						Y tamquam				ipsius	ut
S	»	»	facies	»	×	sicut	»	»	»	»	»
I	»	»	vultus	»	×	»	»	»	»	»	tamquam
V	»	»	facies	»	erat	ut	»	»	»	»	»
	ei	+ erat	faciem					×		×	quasi
	×										×

nube amictum TY; PRIM; CAr^{txt}; BEA ~ amictum nube 51 **V**; VICn > HI Apc; *cf* KA Aa; [HI] Apc X; CAE; KA B; PRIM 3 (Var); CAr^{com}; AN Apc; BED; AM-A: = 𝔊

νεφελη *2014* nubem GR*Z^{M*vid}ϒ^{T}(m *eras.*); VICn; TY^{com}; PRIM 3 (Var); AN Apc (Var); BED^{com} (Var): = 𝔊

+ erat [HI] Apc X: = 𝔄^{Ccod}

arcus PRIM (i)ris 51 **V**; *cf* TE; VICn; TY; HI Apc (Var); [HI] Apc X; CAE $^1/_2$; *cf* alia translatio *ap* PRIM; AN Apc; BED; AM-A; BEA: = 𝔊 irin HI Apc: × ιριν *pc* iris id est arcus CAE $^1/_2$

+ erat FSDκ^{K}σ^{WU}; BEA Apc 5,10,2 (Var): = 𝔍

super caput τ^{73} 271(capud); VICn > HI Apc; TY; [HI] Apc X; CAE $^1/_2$; PRIM; BEA: *?* επι την κεφαλην AC *pc* in caput CAE $^1/_2$ (Var) in capite 51 **V**; CAE $^1/_2$; AN Apc; BED; AM-A: = 𝔄^{Z}

ei K × Γ^{M}: — αυτου *296 1849(?) 2049*

+ erat τ^{73}

vultus 51; PRIM facies **V**; VICn > HI Apc; TY; [HI] Apc X; CAE; PRIM 3 (Var); CAr; AN Apc; BED; AM-A; BEA faciem τ^{73}; HI Apc (Var)

erat **V**; CAE $^1/_3$; PRIM 3; CAr; BED; AM-A (Var) × 51 D; VICn > HI Apc; TY; [HI] Apc X; CAE $^2/_3$; PRIM cap; AM-A; BEA: = 𝔊

ut **V**; CAE $^1/_3$; PRIM; CAr; BED; AM-A (Var) tamquam VICn > HI Apc; [HI] Apc X sicut 51 Dϒ^{TC}Σ^{O} τ^{73} 271 σ^{R}; TY; CAE $^2/_3$; AM-A; BEA; {FID Hisp}

— et Z^{W}λ^{M*}: = 𝔈

pedes *ex* -dis R

ipsius CAr × D*τ^{73}Φ^{V}; HI Apc; BEA Apc pr (Var); 5,10,3 $^1/_2$

sicut TY; CAE; PRIM; BEA Apc pr; 5,10,3 $^1/_2$, st ut CAr; BEA Apc 5,10,3 $^1/_2$ tamquam 51 **V**; VICn > HI Apc; [HI] Apc X; BED; AM-A quasi AM-A (Var) × HI Apc (Var)

doctrina eius discurrit; aut certe, quia pes novissima pars corporis est, ecclesiam dicit post ignem novissimae persecutionis futuram sanctorum claritatem/ (*ex Tyconio*) (237,17): 9,19/angelum quem dixit amictum nube, dominus et salvator noster est, amictus nube, id est ecclesia/Is 60,8/quod autem dixit «facies eius sicut sol», propter resurrectionem domini dixit; sicut sol enim apparuit, quando a mortuis resurrexit. in pedibus eius, qui erant sicut columna ignis, apostoli figurati sunt, per quos in universo mundo doctrina eius discurrit/ (*ex Tyconio*) **CAr** cpl Apc 15 (1410D): 9,20/et vidi alium angelum fortem descendentem de caelo, nube amictum, et cetera. alium angelum se refert vidisse fortissimum, amictum nube, cuius facies erat ut sol, pedes autem ipsius ut igneae columnae/ **FID** Hisp (276): angeli lucentes sicut sol **HI** Apc 10,1 (89,6): angelum (— *DCB*) fortem, quem dicit de caelo descendisse, amictum nube et irin (hirin *T;* iris *B*) super caput eius, et facies (faciem *T*) eius tamquam sol, et pedes (+ eius *CB*) tamquam (— *CB*) columna (columnae *T*) ignis /2/ dominum nostrum significavit (< VICn) **[HI]** Apc X 10,1 (89,2): et (— *S*) vidi (+ alterum *g*) angelum fortem, descendentem de caelo, amictum nube, et erat iris super caput eius, et facies eius tamquam sol, et pedes eius tamquam columnae ignis /2/ angelum istum fortem (angelus iste fortis *I*), quem dicit de caelo descendisse (~ desc. de c. *S;* + amictum nube *S*), dominum nostrum significavit (-cat *I²S*)

KA Aa 29 (394c): 9,13/de angelo amicto nube/3 Ai 23 (395b): 9,13/et vidi alium angelum fortem/8 B 9 (68): 8,1/et vidi alium angelum fortem descendentem de caelo amictum nube/8 **PRIM** 3 cap 13 (134,24): 9,20/angelum sedentem (— *Ab*) nube amictum, cuius (cui *C*) vultus ut sol/3 3 (159,1): et vidi, inquit (— *bf*), angelum alium (~ alium angelum *CDMO;* ~ alterum angelum *f*) fortem, descendentem de caelo, nube (nubem *C¹*) amictum (~ am. n. *Abf*), et arcus super caput eius, et vultus (facies *f*) eius erat ut sol, et pedes eius sicut columnae (-na *f*) ignis (ignes *D¹*) …super caput arcum dicit, quod alia translatio irim posuit (*bv;* yrim posuit *ADfGO;* num posuit *C;* imposuit *M*) rec 9 (314,49): 9,20/in angelo nube amicto primus Christi designatur adventus/9 **TE** cor 15,1 (177): 6,2/at (et *FNXRB*) alius iridis ambitu ornatur caelesti prasio (*corr. Finé;* prato *A;* proto *FNXRB*)/4,4 **TY** Apc 283 (125,9): et vidi, inquit, alium angelum fortem descen-<den>tem de caelo nube amictum. [284] in isto autem angelo persona ostenditur salvatoris, qui in corpore suo tanquam nubem ecclesiam induit. [285] semper enim ecclesia

	στῦλοι στυλος	πυρός,	**2** καὶ	ἔχων ειχεν	ἐν τῇ	χειρὶ	αὐτοῦ	βιβλαρίδιον βιβλιον	ἠνεῳγμένον.	καὶ	ἔθηκεν
C	columnae	ignis	et	habebat Y habentem	in	manu	sua	librum	apertum	et	posuit
S	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
I	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
V	columna columnam	»	»	» habebant	»	» manum	» suam eius ×	libellum	»	»	» ×

	τὸν πόδα	αὐτοῦ	τὸν δεξιὸν × ×	ἐπὶ	τῆς θαλάσσης,	τὸν δὲ εὐώνυμον ~ και τον		ἐπὶ	τῆς γῆς,
C	pedem	suum	dextrum	super in	mare mari	et	sinistrum	super in	terram terra
S	»	»	» ×	»	»	sinistrum	autem ×	»	»
I	»	»	»	supra	»	»	»	supra	»
V	»	»	»	»	»	»	»	super	»

2 *desunt* sZ^{E} *adsunt* τ^{73} 271 || abebat Cτ^{73} 271 s^{v}a Σ^{C} hapertum C possuit D dex∗trum G; dextum D marae Z^{W}; marę R sinixtrum Z^{W}CΔ^{LM}Xτ^{73} 271

column(a)e ignis 51 C$\Sigma^{TCO}\theta^{B}$(colūpne) **V**^{C}; HI Apc (Var); [HI] Apc X; PRIM; BED; BEA: = 𝔊 columnae igneae ? *cf* TY^{com} ~ igneae columnae ? CAr columna ignis **V**^{OS}; VICn > HI Apc; TY^{txt}; CAE; PRIM (Var); BED (Var); AM-A; BEA Apc 5,10,3 $^{1}/_{2}$ (Var), st (Var): στυλος *pc* 𝔈^{codd}𝔖^{H}𝔄 > columnam ignis τ^{73}

2 ειχεν *al/And* 𝔖^{H}𝔄𝔍 habentem VICn: *cf* 𝔊 habebant IN* habeat Φ^{Z*}

manum suam 271 manu eius 58 manu × AN Apc (Var); AM-A

librum 51 Z$^{M*H*}\Xi^{VP}\Delta^{LMB}X\tau^{73}$ 271; VICn > HI Apc ϒ; TY; [HI] Apc X; PRIM; AN Apc (Var); *cf* cath; BEA: βιβλιον 𝔓^{47}(*vid.*) 1854 *al/Byz* 𝔈𝔅𝔈𝔄$^{(C)M}$𝔍 libellum **V**; [HI] Apc X (Var); AN Apc; BED; AM-A: = 𝔊

apertum] + ****** Z^{M*}

— posuit Δ^{M*}

posuit] + *** G*

pedem *ex* -dum R

— dextrum Ξ^{P*} (*add. sup. l. m. 1*); BEA Apc pr (Var): — τον δεξιον C

𝔊: super mare AFSΠ^{F}DR*$^{?}$Z$^{M*H*}\Xi^{VP}$M$\lambda^{PD}\Sigma^{TCO}\Delta^{L}X\kappa^{VPK}\tau^{73}$ 271 $\Theta^{AM}\theta^{BW}\sigma^{WRHU}$ **V**^{CO}; TY^{txt}; HI Apc (>< Vorlage); [HI] Apc X; CAE; PRIM; BED; AM-A; BEA^{txt} supra mare 51 **V**^{S}; VICn; CAE $^{1}/_{2}$ (Var); KA Sp; BEA Apc 5,10,10 (Var), st (Var) in mari TY^{com} > BEA^{com}; CAr: = 𝔈𝔈

et sini(s)trum 271; PRIM; *cf* CAr; BEA Apc pr; 5,10, 10 (Var): και τον ευωνυμον *94 203 506* 𝔈𝔈𝔄𝔍 ~sinistrum autem 51 **V**; TY; [HI] Apc X; CAE; PRIM (Var); BED; AM-A; BEA Apc 5,10,10, st: = 𝔊 sinistrum × BEA Apc pr (Var); 5,10,10 (Var): = 𝔅^{codd} et sini(s)trum autem Δ^{L}; BEA Apc st (Var)

𝔊: super terram **V**; TY^{txt}; [HI] Apc X; CAE; PRIM; BED; AM-A; BEA super terra Γ^{A} supra terram 51 RZ$^{W}\lambda^{M}\Lambda^{LH}$; KA Sp > supra terra KA Sp (Var) in terra TY^{com}; CAr

in Christi corpore constituta diversis describitur modis, ut nunc nubem/1,13 … [286] Is 60,8/nubem quippe indutum, id est corpus de spiritu sancto conceptum. [287] et iris (yris *cod*) super caput (capud *cod*) eius. [288] promissionem et perseverantiam ecclesiae suae describit. [289] et facies eius sicut sol, et pedes eius sicut columna ignis. [290] /1,15. 16/ [291] nunc autem, ut ostenderet quanta sit ecclesiae claritudo, ante pedes ignitos faciem dixit, et postea pedes eius columnis igneis comparavit/ **VICn** Apc 10,1 (88,1): angelum fortem quem dicit descendisse de caelo, amictum nubem, et iris super caput eius, et facies eius tamquam sol, et pedes eius tamquam columna ignis /2/ dominum nostrum significat

2 **AM-A** Apc 5 (390,1): et habebat in manu (+ sua *αγ*) libellum apertum…et posuit pedem suum dextrum super mare, sinistrum autem super terram **AN** Apc 10,2 (15 = L.M.R. 95,305): /habebat in manu sua (— *K; in ras. L*) libellum (librum *AGH, edd.;* bellum *M*) apertum, id est sanctam scripturam; pedes (pedis *BCN;* pes *FGKMP, Rapisarda*) dexter (dextri *B;* dextera *CN*) apostoli vel qui fortes sunt in praedicatione; pedes (pedis *CEN;* pes *BFGKMP, Rapisarda*) sinister, qui infirmiores sunt in ecclesia/ cath (15,501): unus liber ad Iohannem ostensus est/Ez 2,9

BEA Apc pr 4,50 (13 = R.-P. 21,9): /et habebat in manu sua librum apertum, id est per legem et evangelium cognoscere Christum. [51] et posuit pedem suum dextrum (— *M*) super mare et (— *T*) sinistrum (sinixtrum *YVMT;* × ××× *U*^{l}) super terram: dexterum in mari (mare *MGTH*), id est fortia membra in maioribus periculis, (+ sinistrum super terram id est *H*) minora membra in conpetentibus/ (*deficit N*) (*ex Tyconio*) Apc 5,10,4 (438 = R.-P. 55,8): et habebat in manu sua librum apertum… [10] et posuit pedem suum dextrum super (supra *P*) mare, (+ et *H*) sinistrum autem (— *SMHFQ*) super terram, id est ad praedicandum. dextrum ergo (autem *NP*) in mari (mare *NP*) posuit, id est fortia membra in maioribus periculis, sinistra (-tram *A*^{2};

	3 καὶ	ἔκραξεν	φωνῇ	μεγάλῃ	ὥσπερ		λέων	μυκᾶται.	καὶ	ὅτε	ἔκραξεν,
		εξεκραξε εκραζε(ν)	φωνην	μεγαλην				μυκομενος βρυχαται			εκραξαν
C	et	exclamavit exclamabit	voce	magna	tamquam velut	×	leo	rugiens fremens	et	cum	clamasset
S	»	clamavit clamabit clamabat	»	»	sicut	× ~ leo cum	»	fremit fremuit	»	»	»
I	»	»	»	»	»	×	»	mugit	»	»	clamavit
V	»	»	» vocem	» magnam + et	quemadmodum	cum ut ×	»	rugit rugiet ruit	»	»	clamasset clamassent

3 *desunt* sZ^{E} *adsunt* τ^{73} 271 *rescripta sunt in* Υ^{T} *verba* (lo)quuta sunt; *primus textus non legitur* || vocae Z^{W} quemammodum $A\Pi^{F}R$ $\Sigma^{C}\Delta^{B}$ quum[1] $C\Sigma^{C}\Delta^{M}\Theta^{AM}$; qum Σ^{T2vid} quum[2] $Z^{M*}\Lambda^{H}C\Sigma^{TC}\Delta^{LMB}E\Theta^{AM}$ clamassit K*R*; clāmasset 54; clamaset $I^{*}\Gamma^{M*}Z^{H*}$ loquuta $\Gamma^{M*}Z^{M}\Upsilon^{Tr}$ $\Lambda^{H}\Sigma^{TC}\Delta^{B}E$ 271 Θ^{AM}; loquta θ^{B} septim K* thonitrua $IS\Xi^{P}C\Delta^{M}\Theta^{M}\sigma^{WU*}$; tonithrua Ξ^{V}; tronitrua Δ^{L}

3 exclamavit PRIM: εξεκραξε *2018* exclamabit τ^{73} clamavit 51 **V**; *cf* VICn > HI Apc; TY; CAE; PRIM (Var); CAr; BED Apc (D); AM-A; BEA: = 𝔊 > clamabit XE; BEA Apc 5,10,11 (Var) clamabat $\Upsilon^{TC}\Delta^{L}$; BEA Apc pr (Var): εκραζε(ν) *522 2070(vid.) 2256*

vocem magnam I 271: φωνην μεγαλην *110 2071* vocem magna $Z^{H*}\Sigma^{C}$(*vid.*)

+ et CAE

tamquam PRIM velut CAE $^{1}/_{2}$ sicut 51; TY; BEA quemadmodum **V**; CAE $^{1}/_{2}$; BED Apc (D); AM-A

cf λ. μυκομενος *93*, μοικωμενος 2329; *cf* 1 Pt 5,8 (λ. ωρυομενος); *cf* 𝔈 (leo qui-rugit): × leo rugiens CAE $^{1}/_{2}$; PRIM × leo fremens BEA Apc pr (Var), st (Var) × leo fremit BEA Apc pr; 5,10,11 (Var): λ. βρυχαται *pc* ~ leo cum fremit TY × leo fremuit BEA Apc pr (Var); 5,10,11, st × leo mugit 51: = 𝔊 cum leo rugit **V**(leo *in ras.* Λ^{H}); AM-A: = 𝔍 > cum leo rugiet $\Gamma^{A}K^{*}\Phi^{Z*}$ cum leo ruit $\Sigma^{T}\sigma^{R*}$ ut leo rugit CAE $^{1}/_{2}$ (Var); AM-A (Var) × leo rugit $IN\Pi^{F}\Gamma^{M}Z^{WCP}\lambda^{M*PD}\Lambda^{L*}\Delta^{B}X\tau^{73}$ 271 θ^{V} $\sigma^{U*}\Omega^{O2vid}$ 54; CAE $^{1}/_{2}$; BED Apc (D) × leo rugiet Z^{H*} × leo ruit Δ^{L}

clamasset **V**; TY; CAE; PRIM; BED; AM-A; BEA > clamassēt *in ras.* Ω^{O}: εκραξαν *1778*[txt] clamavit 51: < 𝔊

-trum *NP*) vero in conpetentibus/ (*ex Tyconio*) Apc st (436 = R.-P. 52,9): /et habebat in manu sua librum apertum, et posuit pedem suum dextrum super (supra *P*) mare, (+ et *H*) sinistrum autem super terram/ (*deficit N*) **BED** Apc 2,15,13 (361): et habebat in manu sua libellum apertum…et posuit pedem suum dextrum (dexterum *Q*) super mare, sinistrum autem super terram/ **CAE** Apc 7 (235, 18): /et posuit pedem suum dextrum super (supra *K*) mare, sinistrum autem super terram, id est ad praedicandum trans mare et in universo orbe terrarum/ (*ex Tyconio*) (237, 23): /quod autem posuit pedem suum dextrum super mare, hoc significavit quod praedicatio eius usque trans mare et in universo mundo itura esset/ (*ex Tyconio*) **CAr** cpl Apc 15 (1410D): /positoque dextro pede in mari et sinistro in terra/ **HI** Apc Υ 10,1 (89,9): /et habebat in manu sua librum apertum, et posuit pedes suos super mare et terram (terra *T*)/1 (< VICn) **[HI]** Apc X 10,1 (89,4): /et habebat in manu sua librum (libellum *FH*) apertum, et posuit pedem suum dextrum super mare, sinistrum autem super terram/1 **KA** Sp 18 (71): 9,20/et de angelo (*cf* Apc 10,1) qui (que Δ^{L}) supra mare et supra terram (-ra Δ^{L}) stetit/ **PRIM** 3 (160,23): Gal 2,9/et habebat in manu sua librum (*sequentia usque ad finem libri tertii desiderantur in D*) apertum, et posuit pedem suum dextrum super mare et sinistrum (~ sin. autem *Ab*) super terram **TY** Apc 292 (128,4): /et habebat in manu sua librum apertum. [293] /1,16; 5,8/ [294] et posuit pedem suum dextrum super mare, sinistrum autem super terram, [295] id est ut terram mareque suae legis praecepto confirmet. [296] non autem vacat quod dextrum in mari, sinistrum in terra posuerit pedem. in dextro igitur pede fortiora significat membra, in maioribus periculis constituta, in sinistro vero turbam competentium dicit, qui signaculum fidei nondum acceperint (-rit *cod*)/ **VICn** Apc 10,1 (88,3): /et habentem in manu sua librum apertum, et posuit pedes suos supra mare et terram/1

3 **AM-A** Apc 3 (213,13): locuta (locuti *C**) sunt septem tonitrua voces suas 5 (391,1): et clamavit voce magna quemadmodum cum (ut *G*) leo rugit…et cum clamasset, locuta sunt septem tonitrua voces suas **AN** Apc 10,3 (15 = L.M.R. 95,308): /septem tonitrua septem dona spiritus sancti, quando aperuit scripturam/ **BEA** Apc pr 4,52 (13 = R.-P. 21,15): /et clamavit (clamabat *BO*) voce magna, sicut leo fremit (fremens *P;* fremuit *O*), id est praecepit fortiter praedicare, [53] et cum clamasset, locuta sunt septem tonitrua voces suas/ (*deficit N*) (*ex Tyconio*) Apc 5,10,11 (439 = R.-P. 57,3): /et clamavit (-bit *N*) voce magna, sicut leo fremuit (-mit N^{1}), id est fortiter praedicavit (-bit *N*), et cum clamasset, locuta sunt septem tonitrua voces suas. septem tonitrua septem ecclesiae sunt, quod est una. quid enim amplius loqueretur ecclesia, quam voces suas? angelo locuto audita sunt septem tonitrua, quae sunt septem tubae (*cf* Apc 8,2)/ (*ex Tyconio*) Apc st (436 = R.-P. 52,11): /et clamavit voce magna, sicut leo fremuit (fremens *P*), et cum clamasset, locuta sunt septem tonitrua voces suas/ (*deficit N*) **BED** Apc 2,15,19 (361): /(+ et clamavit voce magna quemammodum leo rugit *D*) … 1 Cor 10,13/et cum clamasset, locuta sunt septem tonitrua voces suas **CAE** Apc 7 (235,20): et clamavit voce magna, et (— $R^{2}\beta\mu$) quemadmodum (+ ut *K*) leo rugit, id est fortiter praedicavit. et cum clamasset, locuta sunt septem tonitrua voces suas, quae sunt et septem tubae (*cf* Apc 8,2)/ (*ex Tyconio*) (237,25): /quod autem velut leo rugiens clamavit, hoc ideo quia ex potestate fortiter praedicavit/ (*ex*

	ἐλάλησαν	αἱ	ἑπτὰ	βρονταὶ	τὰς ἑαυτῶν	φωνάς. **4** καὶ		ὅτε	ἐλάλησαν	αἱ	ἑπτὰ
		×	×		ταις	φωναις		οσα			×
					× ×	×	×	×	×	×	×
C	locuta	sunt	septem	tonitrua	×	×	et	quae	locuta	sunt	septem
								Y quanta		**Y** fuerant	**Y** ×
S	»	»	»	»	voces	suas	»	»	»	»	»
I	»	»	»	»	vocibus	suis	»	»	»	»	»
							+ ea				
V	»	»	»	»	voces	suas	»	cum	»	fuissent	»
	locuti		×							essent	**D** ×
										sunt	
					×	×	×	×	×	×	×

4 *desunt* sZ^{E} *adsunt* τ^{73} 271 *rescripta sunt in* Υ^{T} *verba* (lo)quuta (fuissent) septem tonitrua voces suas scripturus eram…(signa qu)ae (lo)quuta sunt septem tonitrua et; *de primo textu legitur adhuc* s<*epte*>m <*tonitrua*> scripturus eram… (qu)em (lo)cut<*a*> s<*unt*> s<*e*>p<*tem toni*>trua ‖ quum Z^{M*}Λ^{H}CΣ^{TC}Δ^{M2} loquuta^{1} Z^{M*}Υ^{Tr}Λ^{H}Σ^{TC}Δ^{M2B} 271 Θ^{AM}; loculcuta M* septim^{1} K*; septem/VII *ceteri* thonitrua^{1} ICΘ^{M}θ^{V}σ^{WH*U} scribturus F*Λ^{L} Σ^{TC}Δ^{L}Θ^{A}; scriturus Ξ^{V} ęram C; aeram K audibi Σ^{T}Xτ^{73} dae Z^{W} caelo/cęlo/celo quae/quę/que loquuta^{2} Z^{M*}Υ^{Tr}Λ^{H}Σ^{TC}Δ^{B}EΘ^{AM} septim^{2} K*; septem/VII *ceteri* septonitrua S thonitrua^{2} IΞ^{P}CΘ^{M}θ^{V}σ^{WH*U}; thonithrua R; tronitrua E; tonitria *ex* tonitr∗a Ω^{O} ęa C scrbere G; scriberere Ω^{O}

locuti Φ^{V}; AM-A Apc 3 (Var) locute M

— septem Δ^{M*}: — επτα ℙ^{47}; — αι επτα *1876 2043 2082*

×× Δ^{B}; PRIM voces suas **V**; VICn > HI Apc; TY; CAE; PRIM (Var); BED; AM-A; BEA: = 𝔊 vocibus suis 51 N*: ταις εαυτων φωναις ℵ 2329 *pc* 𝔈𝔈𝔖^{G}(𝔄^{ZM})

— voces suas (4) et cum…tonitrua E: — τας εαυτων φωνας (4) …βρονται ℙ^{115} 1854 *pc* 𝔈^{cod*}: *homoeotel.* voces suas (4) et cum…septem^{2} *in ras. et marg.* Δ^{M2}

4 — (3) voces suas (4) et cum…tonitrua E: — τας εαυτων φωνας (4) …βρονται ℙ^{115} 1854 *pc*: *homoeotel.* (3) voces suas (4) et cum…septem^{2} *in ras. et marg.* Δ^{M2}

— et cum…tonitrua Π^{F}RΞ^{VP*} 58: = 𝔈: *homoeotel., ut vid.*; *in exemplaribus horum codicum latinorum probabiliter additum erat* voces suas, *ut in illis qui recensentur infra*

— et cum…eram τ^{73}; AM-A (Var): = 𝔄^{C}: *homoeoarcton*

+ ea Δ^{B}X

qu(a)e lo(cu)ta sunt 51 N^{2}Δ^{LB}XΘ^{AM}θ^{V}; TY; PRIM; AM-A; BEA: *cf infra*; *cf* 𝔈^{coddd}𝔜^{ACD} quanta locuta fuerant *cf* VICn > HI Apc: οσα ℙ^{47} ℵ *pc* (𝔄^{M}) 𝔊: cum locuta fuissent **V**; BED (Var); BEA Apc 5,10,12 (Var), st (Var) cum locuta fuisset Λ^{L} quū locuta ęssēt C cum locuta sunt BED × locuta foissent K*

— septem VICn > HI Apc: — επτα ℙ^{47} 𝔈^{cod}

— septem tonitrua D: — αι επτα βρονται *792*

Tyconio) **CAr** cpl Apc 15 (1410D): /voce magna clamavit, et responderunt ei septem tonitrua (ei s. ton. *non legerunt edd.*)/ **GAU** 8,28 (68,226): divina eloquia…in Apocalypsi legimus tonitruis comparata **HI** Apc 10,1 (91,1): Is 9,6/(+ quod *CB*) clamasse (+ dicit *CB;* + quoque eum *S*) voce magna: vox magna est caelestis. [2] (+ et [*non legit S*] locuta sunt septem tonitrua voces suas X). septem tonitrua locuta voces suas (× × × × × *S*): spiritus septiformis virtutis per prophetas protestatus est omnia futura et voce illius in saeculo testimonium reddidit/(< VICn) **KA** Aa 29 (394c): 1/et de VII tonitruis/9 Sp 18 (71): /et de septem tonitruis/ Val 32 (394b): de septem thon<itr>ua que Iohannis vidit/11,4 **PRIM** 3 cap 13 (134,24): 1/et de (— *GO*) septem (quatuor *b*) tonitruis/7 3 (161, 38): et exclamavit (clamavit *G*) voce magna tamquam leo rugiens… Hab 3,4/et cum clamasset, locuta sunt septem tonitrua (+ voces suas *f*) (*deficit D*) **TY** Apc 297 (129,6): et clamavit voce magna sicut leo, cum fremit, [298] id est fortiter praedicavit. [299] et cum clamasset, locuta sunt septem tonitrua voces suas. [300] quid enim amplius potest loqui ecclesia ab eis quae sunt ab angelo nuntiata? **VICn** Apc 10,1 (90,13): Is 9,6/clamasse voce magna: vox magna est caelestis… [2] septem tonitrua locuta voces suas: spiritus (-tum *A*) septiformis virtutis per prophetas protestatus (-tos *A*) omnia futura voce illius in saeculo testimonium reddidit/

4 **AM-A** Apc 5 (395,1): et quae locuta sunt septem tonitrua, scripturus eram (et…eram *om.* αγ), et audivi vocem de caelo dicentem (+ mihi αγ): signa quae locuta sunt septem tonitrua et noli ea scribere (*verba vocis caelestis iterantur infra p. 396,63; 653,11; 856,3*) **AN** Apc 10,4 (15 = L.M.R. 95,309): /signa et noli ea (eam *L; — CEF KMNP*) scribere, quia antequam Christus veniret, sigillata (signata *L*) fuerunt, hoc est obscura/6 **BEA** Apc pr 4,53 (13 = R.-P. 21,18): /et quae locuta sunt septem tonitrua eram (erat $G^{2}T$) scripturus, et audivi (audivit *T*) vocem de caelo dicentem: signa quae locuta sunt septem tonitrua et (— *UMBGRP*) ne ea (~ ea ne *Q*) scripseris. [54] haec in prima parte libri dixit/22,10 (*deficit N*) Apc 5,10,12 (439 = R.-P. 57,10): /et quae locuta sunt (cum loc. fuissent *P*) septem tonitrua eram scripturus, et audivi vocem de caelo dicentem (+ mihi *NPQ*): signa quae locuta sunt septem tonitrua (— $A^{1}GT^{1}$) et (— A^{1}) ne ea (eas *U*) scripseris (*ex Tyconio, ut patet e commentario*) 8,1,7 (532 = R.-P. 225,12): in hoc libro scriptum est: signa quae locuta sunt septem tonitrua et ne ea scripseris/Dn 12,4 12,4,6 (639 = R.-P. 415,15): 22,6/sicut in prima dixerat parte: signa quae locuta sunt septem tonitrua/22,10 (*deficit N*) 12,5, 10 (642 = R.-P. 420,9): 22,10/supra in quinto libro dictum est: signa quae locuta sunt septem tonitrua et ne ea scripseris/ [11] 22,10. 11/ [12] isti sunt propter quos dixerat: signa quae locuta sunt septem tonitrua… [15] in priori parte quod dicit: signa quae locuta sunt septem tonitrua/22,10 (*deficit N*) Apc st (437 = R.-P. 52,13): /et quae locuta sunt (cum loc. fuissent *P*) septem tonitrua eram scripturus, et audivi vocem de caelo dicentem: signa quae locuta sunt septem tonitrua et ne ea (eam *V; — GT*) scripseris/ (*deficit N*) El 1,130 (100,3873): Dn 12,4/per Iohannem quoque

	βρονταί,	ἤμελλον γράφειν, καὶ ἤκουσα φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
	× + τας φωνας εαυτων + και	
C	tonitrua	scripturus eram et audivi vocem de caelo
S	»	eram scripturus » » » » »
I	»	scripturus eram » » » » »
V	»	» » » » » » »
	D × + voces suas + et + ego	× × audi × × ×
	×	

	λέγουσαν·	σφράγισον	ἃ	ἐλάλησαν	αἱ ἑπτὰ	βρονταί,	καὶ	μὴ
	+ μοι		οσα		×			
C	dicentem	nota tibi	quae	locuta sunt	septem	tonitrua	et	ne
S	»	signa ×	»	» »	»	»	»	» ~ ea
I	»	» ×	»	» »	×	»	»	noli
V	»	» ×	»	» »	septem	»	»	»
	× + mihi		quem quaecumque	locuti			×	nolui

tonitrua *ex* -truam Ω^{O}

+ voces suas IN*$KZ^{M^2HCP}\Upsilon^{Tr}M\Lambda^{H}\kappa^{VPK}$ 271 $\theta^{W}\Phi^{ETMZG}\Phi^{V}\Omega^{DCO*W}$ 54 $\mathbf{V}^{C}$; + τας φωνας εαυτων *296 628*^{c} *2049;* + τας εαυτων φωνας *pc*: < *supra* 10,3

+ et $\Pi^{F}K*R\Xi^{P}M\Omega^{O*}$: + και $\mathfrak{P}^{47}$ *582* 1854 *2021* $\mathfrak{E}$

+ ego $N\Pi^{F}K*RZ^{C^2}\Xi^{P}M\Theta^{M}\Omega^{O*}$ $\mathbf{V}^{C}$; BED

scripturus eram 51 **V**; PRIM; BED; AM-A ~ eram scripturus TY; BEA scripturus erant IN* scripturas earum Z^{H*} ××271

audi Φ^{V}

— vocem Z^{H*}

— de caelo θ^{B}

— dicentem Q*

+ mihi λ^{D} $\mathbf{V}^{C}$; AM-A (Var); BEA Apc 5,10,12 (Var): + μοι *296 2049* $\mathfrak{BE}^{coddd}\mathfrak{YJ}$

nota tibi PRIM 3 signa tibi alia translatio *ap* PRIM signa × 51 **V**(sign* Ξ^{V*}); *cf* VICn (*textus restitutus*) > HI Apc; *cf* KA A; TY; CAE; PRIM 3 (Var); 5 (< TY); GR-M; AN Apc; *cf* KA Sp; BED; AM-A; BEA: = $\mathfrak{G}$

quem Υ^{T*C*} quaecunque PS-FU s 77: οσα $\mathfrak{P}^{47}$ ℵ *94 2344*

locuta *ex* -t* Ξ^{V} *ex* ****ta Γ^{M} locuti $\Sigma^{O*}\Phi^{V}$

septem **V**; TY; PS-FU s 77; CAE $^{3}/_{4}$ + $^{1}/_{4}$ (Var); PRIM; GR-M; BED; AM-A; BEA: = $\mathfrak{G}$ × 51: — επτα $\mathfrak{P}^{47*}$ C $\mathfrak{E}^{cod}\mathfrak{A}^{Ccod}$ — septem tonitrua ? CAE $^{1}/_{4}$

— et $AFSN\Pi^{F}KZ^{MW^2vidH^2C*P}\Upsilon^{TC}Q\lambda^{M^2D}C\Sigma^{TCO}\Delta^{LMB}XE\kappa^{VPK}$ 271 $\Theta^{A}\theta^{VB*}\Phi^{E*TMZGV}\sigma^{WRH*U}\Omega^{DCW}$ 54 58 $\mathbf{V}^{O}$; PS-FU s 77; CAE; BED (Var); BEA Apc pr (Var); 5,10,12 (Var): = $\mathfrak{BJ}^{cod}$

ne scripseris ea τ^{73}; TY; PS-FU s 77; PRIM ~ ne ea scripseris BEA: = $\mathfrak{G}$ ne × scripseris BEA Apc st (Var): = $\mathfrak{EA}^{Z}\mathfrak{J}$ ~ ea ne scripseris BEA Apc pr (Var): = $\mathfrak{S}^{H}$ noli ea scribere 51 **V**; CAE; AN Apc; BED; AM-A > nolui ea scribere Σ^{C} noli × scribere CAE $^{1}/_{4}$ (Var); AN Apc (Var) ~ noli scribere eam 271

in Apocalipsin in prima parte libri dicitur: signa quae loquta sunt septem tonitrua et ne ea scribseris/22,10 1, 131 (101,3881): Iohanni in propria (proprio *T*) parte revelationis angelus dicit: signa quae loquta sunt septem tonitrua/22,10 (< GR-M) **BED** Apc 2,15,29 (363): et cum locuta sunt (fuissent E^2F) septem tonitrua, ego scripturus eram/1,11/(+ et audivi vocem de caelo dicentem *D;* + nunc autem *U*) signa quae locuta sunt septem tonitrua et (— $BD^2L*R^2W^2$) noli ea (eas A^2*[correctio deleta est]B**) scribere. mysteria fidei christianae nec passim cunctis ostenta, ne vilescant, nec probis claude, ne in totum lateant/22,10 **CAE** Apc 7 (235,22): /et audivi vocem de caelo dicentem: signa quae locuta sunt (+ et *CR*; + septem tonitrua R^2 *edd.*), noli ea scribere: propter obtundendos, ut non passim omnibus impiis pateret/22,10 (*ex Tyconio*) (237,27): /quod autem dixit «signa quae locuta sunt septem tonitrua (+ noli ea scribere R^2)», propter obtundendos dictum est/ Mt 7,6/id est ut non passim omnibus impiis pateat verbum dei/22,10 (*ex Tyconio*) 19 (275,27): 22,11/isti sunt propter quos dixerat: signa quae locuta sunt septem tonitrua (+ noli scribere *β*)/22,11 (*ex Tyconio, cf* PRIM, BEA) (277,23): 22,5/quod vero in superiore parte libri dixit: signa quae locuta sunt septem tonitrua/22,11 (*ex Tyconio, cf* PRIM, BEA) **CAr** cpl Apc 15 (1410D): /verba nimis secraeta, quae ne scriberet se dicit (verba…dicit *non legerunt edd.*) esse commonitum/ **CHRO** s 21,1 (107,13): 4,6/et multa alia secreta mysteria, quae tacere iussus est, ut ipse testatur/9 **PS-FU** s 77 (949D): quaecunque locuta sunt septem tonitrua, ne scripseris ea **GR-M** Jb 9,15 (467,94): Ioanni in priori parte revelationis angelus dicit: signa quae locuta sunt septem tonitrua/22,10 **HI** Apc 10,2 (91,7): /sed quia dicit se scripturum fuisse Iohannes quanta locuta fuissent (locutus fuisset *F*) tonitrua…vetatur scribere (~ scr. vetant *H*), sed relinquere ea signata/1,3 (< VICn) **KA** A 23 (63): 9,13/de non scribenda (-das I*; + de Γ^{M*}), sed signanda septem tonitruorum verba (facundia Γ^{AM})/9 Sp 18 (71): /quorum verba signavit (-bit Δ^{L})/ **ORI** ser *141 (294,25):* Iohannes audivit septem tonitruum verba, quae quasi eminentiora omni scriptura ut non scriberet accepit mandatum **PRIM** 3 (161,48): et quae locuta sunt septem tonitrua scripturus eram, et audivi vocem de caelo dicentem: nota tibi (signa × A^2GOv) quae locuta sunt septem tonitrua, et (— *v*) ne scripseris ea…nota tibi (+ et ne scripseris ea *Ab*) vel, sicut alia translatio habet, signa,

	αὐτὰ	γράψῃς.	**5** Καὶ	ὁ ἄγγελος,	ὃν	εἶδον	ἑστῶτα	ἐπὶ	τῆς θαλάσσης	καὶ	ἐπὶ
	αυτας					ιδες	×		~ της γης	και	επι της
C	scripseris	ea	et	angelum	quem	vidi	stantem	super	mare	et	super
									~ terram	et	super
S	ea	scripseris	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	×					vidisti					
	ne	scripseris									
I	»	scribere	»	angelus	»	»	×	supra	»	»	supra
V	»	»	»	angelum	»	»	stantem	»	»	»	»
	eas				quidem	vidistis	stare				
	~	scribere	eam								

	τῆς γῆς,	ἦρεν	τὴν χεῖρα	αὐτοῦ	τὴν δεξιὰν	εἰς	τὸν οὐρανὸν	**6** καὶ	ὤμοσεν	ἐν
	θαλασσης				×	×				
C	terram	sustulit	manum	suam	dexteram	in	caelum	et	iuravit	per
	mare									
S	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
I	»	levavit	»	»	»	»	caelo	»	»	»
V	»	»	»	»	×	ad	caelum	»	»	»
		levabit		×					iurabit	
		×	×	×	×	×	×			
			~ ×	dexteram	suam					

5 *desunt* sZ^{E} *adsunt* τ^{73} 271 || angᵘelus D marę R; mare∗ θ^{V} lęvavit S; laevavit D$\theta^{V!1}$(*ex* lavavit) caelum/cęlum/celum
6 *desunt* sZ^{E} *desinit* τ^{73} in saecula saeculorum *adest* 271 || vibentem $\Sigma^{C}\Delta^{M}X\tau^{73}$ 271 saecula/sęc./sec./scla saeculorum/sęc./sec./sclorum caelum/cęlum/celum ea^{1}] aea K quae/quę/que ea$^{2.\,3}$] ęa C ęt^{6} C hamplius C ęrit C

eas F∗SKR∗$Z^{M*H}\Delta^{L2vid}\Phi^{Z*}\sigma^{W*R*U*}$; BED (Var); BEA Apc 5,10,12 (Var): αυτας $\mathfrak{P}^{47}$ *1849* eam E 271; AN Apc (Var); BEA Apc st (Var)

5 angelum **V**^{S}; PRIM; BED (Var); AM-A (Var); BEA: = $\mathfrak{A}^{Ccodd}$ angelus 51 $N\Pi^{F}\Gamma^{AM}DZ^{M2W2H2CP}\Upsilon^{Tr}\Xi^{P2}\lambda^{M2D}\Lambda^{LH}\Sigma^{T}\Phi^{ETMZ2GV}\sigma^{R3HU}$(-us *in rasura*)$\Omega^{DCOW}$ 54 58 **V**^{CO}; TY; PRIM (Var); BED; AM-A; BEA (Var): = $\mathfrak{G}$ angelos KA Scor

quidem Δ^{L} q̄ D

vidisti $IZ^{H*}\Upsilon^{T}$(-sti *erasum*); BEA Apc 5,10,23 (Var): ιδες 1854 $\mathfrak{C}^{codd}$ vidistis κ^{P}

stantem **V**; TY; PRIM; BED; AM-A; BEA: = $\mathfrak{G}$ × 51: — εστωτα *pc* $\mathfrak{C}^{cod}$ stare $Z^{WH*}\lambda^{MPD}\Lambda^{LH}C\Sigma^{TCO}\Delta^{LMB}$XE 271 θ^{VB} 54; KA Scor

super $GDZ^{H*}\Sigma^{CO}\tau^{73}$ **V**^{C}; TY; PRIM; BED (Var); AM-A $^{1}/_{2}$; BEA supra 51 **V**; PRIM (Var); BED; AM-A $^{1}/_{2}$ + $^{1}/_{2}$ (Var); BEA Apc 5,10,23 (Var), st (Var); KA Scor

~ terram et super mare PRIM (Var): ~ της γης και επι της θαλασσης *432 469 2033* $\mathfrak{J}$

super $GIN*\Pi^{F}DZ^{M}\Xi^{VP}\Sigma^{CO}\tau^{73}\theta^{V}\Phi^{V}\Omega^{W}$ 58 **V**^{C}; TY; PRIM; BED; AM-A $^{1}/_{2}$; BEA supra 51 **V**; BED (Var); AM-A $^{1}/_{2}$; KA Scor

sustulit τ^{73} 271(subst.); TY; PRIM; BEA levavit 51 **V**; BED; AM-A > levabit Σ^{T}(lebabit)$^{C}\Delta^{LB}$XE; KA Scor ××××××Ξ^{V}

manum suam dexteram 51 τ^{73}(dextrā); TY; PRIM; BEA Apc 5,10,23, st: = $\mathfrak{G}$ manum suam × **V**(manuū Λ^{L}; suam *ex* suum $Z^{W!1}$); BED; AM-A; BEA Apc pr; KA Scor: — την δεξιαν A *And* $\mathfrak{B}^{codd}\mathfrak{C}^{codd}\mathfrak{S}^{G}$ manum ×× M; BED Apc (D) ~× dexteram suam 271: = $\mathfrak{B}^{codd}$

in c(a)elum Π^{F}M; TY; PRIM; BEA Apc pr (Var); 5, 10,23, st in c(a)elo 51 τ^{73} 271; BEA Apc pr ad caelum **V**; BED; AM-A; KA Scor

6 et iuravit…saeculorum *in ras.* N

iurabit Σ^{TC}XE 271; BEA Apc 5,10,23 (Var); KA Scor iurasset τ^{73}

inquit (— *f*), tibi et ne scripseris ea, ut signo allegoriam indicaret, non pastum intellegentiae denegaret/Dn 12,4 5 (306,145): signa quae locuta (loquata *F*) sunt septem tonitrua (+ et noli ea scribere *v;* + noli ea scribere v^{m4})/22,10 (*ex Tyconio*, *cf* CAE, BEA) **RUF** Eus *6,25,9 (579,13):* Jo 21,20/post evangelium scribit et Apocalypsin, in qua tamen reticere iussus est quid septem tonitruorum locutae sunt voces/1 Jo tit (εγραψεν δε και την αποκαλυψιν, κελευσθεις σιωπησαι και μη γραψαι τας των επτα βροντων φωνας) **TY** Apc 301 (130,2): /et quae locuta sunt septem tonitrua eram scripturus, et audivi vocem de caelo dicentem: signa quae locuta sunt septem tonitrua, et ne scripseris ea. [302] propterea dictum est ei: ne scripseris (scribseris *cod*) ea quae audisti, ne illa quae in sacramento sunt et ecclesiae reservata, indignis et infidelibus panderentur. [303] signa, inquit, et ne scripseris (scribseris *cod*). quomodo dicitur «signa», si non erat quod signaret? sed propter obtunsos retractus est, ne, ut volebat, sine sigillo describeret/22,10 **VICn** Apc 10,2 (90,3): /sed quia dicit se scripturum fuisse quanta tonitrua locuta fuissent…vetatur scribere, sed relinquere et signare (*corr. Dulaey;* sed requirere et relinquere *A*)/1,3

5 **AM-A** Apc 5 (396,1): et angelus (-lum *G*) quem vidi stantem supra mare et supra terram (petram *C*∗) levavit manum suam ad caelum/ (435,18): angelus super (supra *C*) mare ac super terram stans/ **BEA** Apc pr 4,55 (13 = R.-P. 22,6): 22,10/et angelum (-lus *GTP*) quem vidit (videt $G^{1}R$) stantem super mare (marem *V*) et super terram

	τῷ	ζῶντι	εἰς	τοὺς	αἰῶνας	τῶν	αἰώνων,			ὃς	ἔκτισεν	τὸν	οὐρανὸν			καὶ
						×	×	+ αμην								
C	viventem	in		saecula		saeculorum				qui	caelum		constituit			et
S	»	»		»		»				»	creavit		caelum			»
				sempiternum		×		+ amen								
I	»	»		»		»				»	condidit		»			»
V	»	»		»		»				»	creavit		»			»
						×				+ et quia	creabit				+ et terram	×

		τὰ	ἐν	αὐτῷ		καὶ	τὴν	γῆν	καὶ		τὰ	ἐν	αὐτῇ		καὶ	τὴν	θάλασσαν					
									×		×	×	×		×	×	×					
						×	×	×	×		×	×	×									
C	×	quae	in	eo	×	et	terram		et	×	quae	in	ea	×	×		×					
									×	×	×	×	×									
S	×	»	»	»	×	»	»		»	×	»	»	»	×	×		×					
I	×	»	»	illo	sunt	»	»		»	×	»	»	»	sunt	×		×					
V	ea	»	»	»	»	»	»		»	ea	»	»	»	»	et		mare					
													illa		×							
						×	×		×	×	×	×	×	×								
												~	sunt	in	ea							
							~	mare	et	quae	in	ea	sunt	et	terram	et						

viventem ********** (*11 litt. erasae*) Z^{W} (vi)-ventem in se(cula) *in ras.* Γ^{M}

in sempiternum × BEA Apc 5,10,23 (Var) in sempiternum et in saecula saeculorum BEA Apc st (Var): *lect. dupl.* in saecula × GR-M > TA: — των αιωνων *pc* 𝔄

+ amen BEA Apc 5,10,23, st: + αμην *pc* $\mathfrak{E}^{codd}$

+ et $\Gamma^{M}\Omega^{W}$

qui creavit…(7)…myste(rium) *post abscisionem laciniae membranae in ima pagina rest.* Z^{M2}; qui creavit caelum et ea quae *bis legitur* (*m. 1 et m. 2*) quia Φ^{T*}

c(a)elum constituit $\Delta^{LM*?B}X$ 271; PRIM 𝔊: ~ creavit caelum **V**(caelum *ex* -lo N); TY; BED; AM-A; BEA condidit celum 51 creabit caelum $\Sigma^{TC}\Delta^{M2}$(*in rasura*); BEA Apc 5,10,23 (Var)

+ et terram S*(*corr. m. 1*)$DZ^{P*}E$: *cf* ~ τον ουρανον και την γην και τα εν αυτω (-τη) και τα εν αυτη (-τω) 1611 *pc*

et ea quae in illo sunt *in ras.* Γ^{M} — et^{2} Z^{P*}

× qu(a)e 51 $Z^{P*}\lambda^{D}$ 271; TY; PRIM; BEA ea quae **V**; BED; AM-A ea qui R aquae G

eo $ID\Sigma^{CO}\Delta^{B}E$ 271 $\mathbf{V}^{C}$; TY; PRIM; BED (Var); BEA illo 51 $\mathbf{V}^{OS}$; BED; AM-A ea Z^{H*}: αυτη *792*

× TY; PRIM; BEA: = 𝔊 sunt 51 **V**; BED; AM-A

et^{3} *ex* set R — et terram et ea quae in ea sunt $\Pi^{F}\Sigma^{C}\kappa^{V*}$; AM-A $^{1}/_{3}$ (Var): — και την γην και τα εν αυτη *pc* — et terram et ea quae in ea sunt et mare et quae in eo sunt E; BEA Apc st (Var): — και την γην και τα εν αυτη και την θαλασσαν και τα εν αυτη A $\mathfrak{E}^{cod}$

terra κ^{P}; BEA Apc 5,10,23 (Var) ~ mare et q: in ea sunt et terram et × q: in ea sunt I

— et × quae in ea × PRIM (Var): — και τα εν αυτη *582 2026* $\mathfrak{E}^{codd}$

× quae 51 $IZ^{W}\lambda^{MPD}\Lambda^{LH}$ 271; TY; PRIM; BED (Var); BEA ea quae **V**(ea *in ras.* Δ^{M2}); BED; AM-A ea qui R

~ sunt in ea $\Xi^{P}\Delta^{L}$

illa κ^{K}

× TY; PRIM; BEA: = 𝔊 sunt 51 **V**; BED; AM-A

× × × × × × × 51 Γ^{M*}(*verba omissa inseruit m. 2 lapsu ante* creavit); TY; PRIM; BED^{txt}: — και την θαλασσαν και τα εν αυτη ℵ* 1611 *pc* $\mathfrak{E}^{codd}\mathfrak{E}^{cod}\mathfrak{S}^{G}$𝔄 et mare et (ea) quae in eo sunt **V**; PRIM (Var); BED (Var); AM-A; BEA

— et^{5} $\Gamma^{M2}\Omega^{C}$ 271: — $και^{5}$ *pc*

mare* 271

sustulit manum suam in caelo (caelum *VUQ²O*)/ (*deficit N*) (*ex Tyconio, ut patet e commentario*) Apc 5,10,23 (441 = R.-P. 60,1): et angelum (-lus *N²*) quem vidi (vidisti *YM*) stantem super (supra *P*) mare et super terram sustulit manum suam dextram (dexteram *S*) in caelum/ (*ex Tyconio, ut patet e commentario*) Apc st (437 = R.-P. 52,16): /et angelum (-lus *CQ*) quem vidi stantem super (supra *P*) mare et super terram sustulit manum suam dextram in caelum/

BED Apc 2,15,38 (363): Dn 12,4/et angelus (-lum *AB JU*^uid^*), quem vidi stantem supra (super *L*) mare et super (supra *B edd.*) terram, levavit manum suam (— *D*) ad caelum/ **KA** Scor 17 (399b): 9,14/et angelos (!) quem vidi stare supra mare et supra terram levabit manum suam ad caelum/ Sp 19 (71): /de eodem angelo/ **PRIM** 3 (162,60): Jo 16,12/et angelum (angelus *AbC²fMv*), inquit, quem vidi stantem super (supra *C*) mare et super terram (~ s. t. et s. m. *f*) sustulit manum suam dexteram in caelum/ (*deficit D*) **TY** Apc 308 (134,3): Dn 12,10/et angelus quem vidi stantem super mare et super terram [et] sustulit manum suam dexteram in caelum/

6 *cf* Apc 1,18 **AM-A** Apc 5 (396,2): /et iuravit per viventem in saecula saeculorum, qui creavit caelum et ea quae in illo sunt, et terram et ea quae in ea sunt (et terram…sunt *om. OCG*), et mare et (+ ea *αγ*) quae in eo sunt, quia tempus amplius non erit/ (398,69): quia tempus iam (~ i. t. *C*) non erit/ (435,18): /per viventem in saecula saeculorum iurat, quia tempus iam (~ i. t. *C*) non erit (× × *G**)/ 6 (547,15): …angelo adtestante, qui per vi-

	καὶ	τὰ	ἐν	αὐτῇ,		ὅτι	χρόνος	οὐκέτι		ἔσται,	**7** ἀλλ᾽	ἐν	ταῖς	ἡμέραις
	×	×	×	×						εστι(ν)				
								~ ουκ	εσται	ετι				
C	×	×	×	×	×	quoniam	tempus	iam	non	erit	sed	in	diebus	
S	×	×	×	×	×	»	»	»	»	»	»	»	»	
							~ iam	tempus						
I	×	×	×	×	×	quia	»	amplius	»	»	×	»	»	
V	et	quae	in	eo	sunt	»	»	»	»	»	sed	»	»	
	+ ea			ea	×	quod		×		est				
				eis						erat				
	×	quae	in	ea	sunt			~ non	erit	amplius				

7 *desunt* sZ[L] *adest* 271 *rescriptus est* Υ[T]; *primus textus legi potest praeter* in d<*iebu*>s… <*cum*> co<*e*>perint ‖ set Ω[O] septemi Z[W*]; sept∗mi F*; septimi∗ σ[R]; VII D hangeli C; angueli D quum Λ[H]CΣ[TC]Δ[MB]Θ[AM] ceperit 51 SΓ[AM]DZ[M2]Υ[C]Λ[H]Σ[TCO]Δ[MB]XEκ[VK] 271 θ[B]Φ[V]σ[U]Ω[COW] 54 58; cęperit Π[F]MΛ[L]; coeperit Θ[A] chanere 54 comsummabitur Φ[M]; consumabitur SΠ[FΓ]Γ[A]K[2]Z[M2]Q*MΛ[H]κ[VPK]Θ[A]θ[VBW]Ω[O] 58; consummavitur Δ[MB] 271; consumavitur E; consumarevitur Δ[L]; cumsumabitur K*; cūsūmabitur 54*[vid] misterium SDKRZ[H]Ξ[V]MΛ[L]CΣ[TCO]Δ[LMB]XEκ[V] 271 θ[VB]Ω[COW] 54 58 hevangelizavit C; evvangelizavit Z[P*vid]Λ[H]θ[V] 54; aevanguelizavit D; euungelizavit Ω[O] seervos Z[H*] prophętas R; profetas DZ[H]Σ[T]Λ[L]E

+ ea ANΠ[F]Γ[A]DK(et∗∗ea)Z[M2 HCP]Υ[TC]Ξ[VP]M Σ[O]Xκ[VP]θ[V2] θ[BW]Φ[ETMZGV]σ[WRHU]Ω[DCOW] 54 58 **V**[CO]; BED (Var); AM-A (Var)

eo] ea IZ[H*]Υ[T](eo Υ[Tr])Ξ[VP]κ[P*K]θ[B*]Φ[T*vid]Ω[CW] 54; BED Apc (D*) eis PRIM (Var)

— sunt BEA

quoniam 271; TY; CAE; PRIM; CAr; BEA Apc 5,10, 23, st quia 51 **V**; AN Mt; GR-M > TA; AN Apc; KA Sp; BED; AM-A; BEA Apc pr; 5,10,23 (Var) qui K qua σ[R*] quod BED Apc (D*)

~ iam tempus 271; AM-A Apc 5 $^2/_3$ (Var); 9

iam 271 Ω[D]; AN Mt; TY; CAE; PRIM; GR-M > TA; AM-A Apc 5 $^2/_3$; 6; 9; BEA amplius 51 **V**; AN Apc (Var); KA Sp; BED; AM-A Apc 5 $^1/_3$ × AN Apc: — ετι *2031 2056* ~ non erit amplius **V**[C]: ~ ουκ εσται ετι *pc*

est AN Apc (Var): εστι(ν) ℵ* *141 680* erat R*

7 sed **V**; TY; CAE; PRIM; CAr; BED Apc (D); AM-A; BEA: = 𝔊 × 51: = 𝔅

ventem in saecula saeculorum confirmat dicens: quia tempus iam non erit 9 (765,30): …angelo confirmante quia iam tempus non erit **AN** Apc 10,6 (15 = L.M.R. 95, 311): 4/(+ et *L*) iuravit quia tempus (+ amplius *L*) non erit (est *L*), quia postea non conputabuntur tempora/8 Mt 9 (31,8 = Turner 232,3): Mt 24,29/sicut et in Apocalipsi legitur quia tempus iam non erit/7 **BEA** Apc pr 4,55 (13 = R.-P. 22,7): /et iuravit per viventem in saecula saeculorum, quia tempus iam non erit/ (*deficit N*) Apc 5,10,23 (441 = R.-P. 60,3): /et iuravit (-bit *N;* periur. A^1) per viventem in saecula saeculorum, amen (per viv. in sempiternum *YSVU M*), qui creavit (-bit *N*) caelum et quae in eo, et terram (terra *H*) et quae in ea, et mare et quae in eo, quoniam (quia *S*) tempus iam non erit/ (*ex Tyconio, ut patet e commentario*)

Apc st (437 = R.-P. 53,1): /et iuravit per viventem (+ in sempiternum et *SVUM*) in saecula saeculorum, amen, qui creavit caelum et quae in eo, et terram et quae in ea, et mare et quae in eo (et terram…in eo[2] *om. UTE*[1]*;* + sunt *CP*), quoniam tempus iam non erit/ (*deficit N*) **BED** Apc 2,15,39 (363): /et iuravit per viventem in saecula saeculorum… Mt 24,35/qui creavit caelum et ea quae (et aquae *E**) in illo (eo *L**[vid]*T*[2]*;* eis *T**[vid]) sunt, et terram et ea (— D^2L^2N; × × *D**) quae in ea (× × *U*) sunt (+ et mare et ea quae in eo *[ex* ea *D]* sunt *DU edd.*) …quia (quod *D**) tempus amplius non erit/ **CAE** Apc 7 (236,2): et iuravit angelus ille quoniam tempus iam non erit/ (*ex Tyconio, ut patet e contextu*) **CAr** cpl Apc 15 (1410D): /iuravit autem angelus quoniam mundus nequaquam ulterius protelabitur/ **GR-M** Jb 4,5 (166,115): …angelo in sacro eloquio attestante, qui ait: per viventem in saecula, quia tempus iam non erit/Ps 80,16 **HI** Apc 10,2 (91,10): *vide* Apc 1,3 **KA** Scor 17 (399b): /et iurabit per viventem in secula seculorum/11,15 Sp 19 (71): /iurante quia tempus amplius non erit/10 **PRIM** 3 (162,62): /et iuravit per viventem in saecula saeculorum, qui caelum constituit et quae in eo, et terram et quae in ea (et quae in eo …in ea] et terram et mare et quae in eis sunt *f*), quoniam tempus iam non erit/ **TA** sent 1,25 (756B): …angelo in sacro eloquio attestante, qui ait: per viventem in saecula, quia tempus iam non erit/Ps 80,16 (< GR-M) **TY** Apc 308 (134,4): /et iuravit per viventem in s<a>ecula saeculorum, qui creavit caelum et quae in eo, et terram et quae in ea, quoniam tempus iam non erit/

7 **AM-A** Apc 5 (396,6): /sed in diebus vocis septimi angeli, cum coeperit tuba canere, et (— $\alpha\gamma$) consummabitur (consumabitur *OC*) mysterium dei, sicut (sic *O*) evangelizavit per servos suos prophetas (398,69): /sed in diebus vocis septimi angeli (angelus *G*), cum coeperit tuba canere, et (— $O^2\alpha\gamma$) consummabitur mysterium dei, sicut evangelizavit per servos suos prophetas (435,19): /sed in diebus vocis septimi angeli et cum coeperit tuba canere, et (— $\alpha\gamma$) consummabitur mysterium dei, sicut evangelizavit per servos suos prophetas **AN** Mal 24 (434,36): sicut in Apocalypsin intimatur, in septima tuba seu in septima fiala irae dei conplebuntur sermones dei Mt 9 (31,9 = Turner 232,4): /cum septimus angelus ceperit (— A^1) tuba canere (caneri A^a) **BEA** Apc pr 4,55 (13 = R.-P. 22,9): /sed in diebus vocis septimi angeli, cum coeperit tuba canere [56] iam non esse tempus nisi purgationis (*cf* Apc 10,6), id est resurrectionem futuram pacis, in quo firmata erit ecclesia/1 Cor 15,52/ [57] et in ea consummatum erit mysterium dei, sicut (— B^2) evangelizavit (-zabat O^1) per servos suos/ (*deficit N*) (*ex Tyconio*) Apc 5,10,23 (441 = R.-P. 60,6): /sed in diebus vocis septimi angeli, cum coeperit tuba canere. [24] septima tuba finis est persecutionis et adventus domini/1 Cor 15,52/tempore ergo futurae pacis adfirmabit ecclesiam, et (— *NP*) iam non esset (esse *NP*) tempus ecclesiae nisi purgationis, quam purgabit novissima

	τῆς	φωνῆς	τοῦ	ἑβδόμου	ἀγγέλου,	ὅταν	μέλλῃ	σαλπίζειν,	καὶ	ἐτελέσθη
	×	×	~ αγγελου	του εβδομου					×	τελεσθησεται
C	vocis		angeli	septimi		cum	coeperit	tuba	canere	×	finietur
S	×		septimi	angeli		»	»	»	»	et	consummatum est erit
I	vocis		»	»		»	ceperit	»	»	×	consumetur
V	»		»	»		»	coeperit	»	»	et	consummabitur
					+ et		coeperat c(o)eperint	tubam ~	canere	tuba	D tunc

	τὸ	μυστήριον	τοῦ	θεοῦ,	ὡς	εὐηγγέλισεν		τοὺς	ἑαυτοῦ	δούλους
					ο			τοις		δουλοις + και
C	sacramentum		dei		quemadmodum	evangelizavit	per	prophetas		servos
S	mysterium		»		quod	nuntiavit	»	servos		suos
								×		
I	»		»		sicut	annunciavit	×	servis		suis
V	»		»		»	evangelizavit	per	servos		suos
	ministerium				ut	evangelizabit	super	~	suos	servos + et

vocis 51 **V**; PRIM; BED Apc (D); AM-A; BEA: = 𝔊 × Π^{F}; TY; CAE; PRIM 3 (Var): — της φωνης *2026 Oec* $\mathfrak{S}^{G}$ voces $\Upsilon^{T*}\Lambda^{L}$ vocem Z^{W*} vicis 271

angeli septimi PRIM cap, 3: ~ του αγγελου του εβδομου $\mathfrak{P}^{47}$ ℵ *2344* ~ septimi angeli 51 **V**; TY; CAE; PRIM cap (Var), 3 (Var), rec; BED Apc (D); AM-A; BEA: = 𝔊 septemi ******** Z^{W*}

+ et AM-A $^{1}/_{3}$

coeperat R coeperint $\Upsilon^{T*}\Xi^{V}$ ceperint Δ^{L}

tubam θ^{W} ~ canere tuba κ^{K}

× 51 IFSN$\Pi^{F}\Gamma^{AM}K^{2}RZ^{M2W2HCP}\Upsilon^{C2}\Xi^{P2}QM\lambda^{D}\Lambda^{L2H}C\Sigma^{TC}\Sigma^{O}\Delta^{LMB}X\kappa^{VP}$ 271 $\Theta^{A}\theta^{VBW}\Phi^{ETMZGV}\sigma^{WRHU}\Omega^{DCOW}$ 54 58 $\mathbf{V}^{CO}$; TY; PRIM; CAr; AM-A (Var): — και *al* 𝔈 et $\mathbf{V}^{S}$ (*cum codd* GAK*$Z^{W*}\Upsilon^{T+TrC*}\Xi^{VP*}\lambda^{MP}\Lambda^{L*}E\kappa^{K}\Theta^{M}$); BED; AM-A; BEA: = 𝔊 tunc D

τελεσθησεται *1865*[c] *2026 2038(in marg.)* 𝔈: finietur PRIM; CAr consummatum erit BEA Apc pr consumetur 51 consummabitur **V**; BED; AM-A consummatum est TY; BEA Apc 5,10,25, st: = 𝔊

sacramentum PRIM mysterium 51 **V**; TY; BED; AM-A; BEA > ministerium $\Xi^{P*vid}\Lambda^{H}$

quemadmodum PRIM quod TY: ο *al* $\mathfrak{S}^{G}\mathfrak{A}$ sicut 51 **V**; CAr; BED; AM-A; BEA Apc pr; 5,10,25 ut BEA Apc st

evangelizavit **V**; PRIM 3; BED; AM-A; BEA nuntiavit TY; *cf* PRIM rec annunciavit 51 evangelizabit $\Sigma^{TC}\Delta^{LB}XE$ 271(evan^{geli}zabit); BEA Apc 5,10,25 (Var)

+ ut ? BEA Apc 5,10,25 (Var)

per prophetas servos suos PRIM ~ per servos suos prophetas **V**; TY; BED; AM-A; BEA Apc 5,10,25 (Var), st (Var): = $\mathfrak{B}\mathfrak{A}^{Ccodd}$ per servos suos × BEA Apc pr per × suos prophetas BEA Apc 5,10,25, st × servis suis prophetis 51: τοις εαυτου δουλοις τοις προφηταις *pc*; τοις δουλοις αυτου τοις προφηταις *pc* 𝔄𝔍 per servos suos et prophetas Z^{M*}: + και $\mathfrak{P}^{47vid.85}$ ℵ 2329 *pc* 𝔈𝔈 per servus suos prophetas R* per servus suus prophetas K* super servos suos prophetas κ^{P} ~ per suos servos prophetas BED Apc (D)

persecutio (-tione *NP*) antichristi usque ad septimam tubam. [25] et consummatum est mysterium dei, sicut evangelizavit (-bit *N;* + ut *UMAGPFQ*) per (+ servos *EQ*) suos prophetas/ (*ex Tyconio*) Apc st (437 = R.-P. 53,4): /sed in diebus vocis septimi angeli, cum coeperit tuba canere, et consummatum est mysterium dei, ut evangelizavit per (+ servos *M*) suos prophetas/ (*deficit N*) **BED** Apc 2,15,47 (367): /(+ sed in diebus vocis septimi angeli cum ceperit tuba canere *D*) ... Ps 36,18/et (— *edd.*) consummabitur mysterium dei, sicut evangelizavit per servos suos (~ suos servos *D*) prophetas **CAE** Apc 7 (236,3): /sed in diebus septimi angeli, cum coeperit tuba canere. septima tuba finis est persecutionis et adventus domini/1 Cor 15,52 (*ex Tyconio*) **CAr** cpl Apc 15 (1411A): /sed cum coeperit septimus angelus tuba canere, finietur, sicut omnimodis per (— *edd.*) dei famulos constat esse prophetatum (*correxi cum Stangl;* -tos *V, edd.*)/10 **PRIM** 3 cap 14 (134,26): 3/de diebus vocis angeli (-lis *M*) septimi (~ s. a. *C*) et consummatione (-nem *G*) sacramenti divini (-nae G^{1})/9 3 (162, 64): /sed in diebus vocis (— *f*) angeli septimi (~ s. a. *Cfv*), cum coeperit (cep. *Af*) tuba canere (-ret G^{1}), finietur sacramentum dei, quemadmodum evangelizavit per prophetas servos suos. septima tuba finis est persecutionis et adventus domini/1 Cor 15,52 rec 9 (314,51): 9/in voce autem septimi angeli finis sextae aetatis et initium septimae nuntiatur/11,3 **TY** Apc 308 (134,7): /sed in diebus septimi angeli, cum coeperit tuba canere. [309] septima tuba persecutionis est finis et adventus domini salvatoris/1 Cor 15,52/ [310] igitur in tempore futurae pacis adfirmavit iam non esse tempus ecclesiae nisi purgationis, quam novissima persecutio usque ad septima<m> tuba<m> purgabit. [311] consum<m>atum est mysterium dei, id est quod per servos suos prophetas ipse dominus nuntiavit/

8 **AM-A** Apc 5 (399,1): et vocem, quam audivi (~ et audivi vocem *αγ*) de caelo iterum loquentem mecum et dicentem: vade et accipe libellum (librum *αγ*) apertum de manu angeli stantis supra mare et supra terram/ **AMst** q cap 76 (9,16): legitur in Apocalypsi Iohannis: vade et (— *PX*) accipe librum/ q 76 tit (129,1): legitur in Apocalypsi Iohannis: vade, inquit, et accipe librum de manu angeli/ **AN** Apc 10,8 (15 = L.M.R. 95,312): 6/hic Iohannes figuram humani generis tenet. iste liber omnis scriptura

	τοὺς προφήτας. **8** Καὶ ἡ φωνὴ ἣν ἤκουσα	ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πάλιν λαλοῦσαν
	τοις προφηταις × φωνην × ~ × ηκουσα × φωνην	
C	suos et audivi × vocem	de caelo iterum loquentem ×
S	prophetas × » vocem × audivi	» e » » »
I	prophetis × audivi × iterum	vocem de caelo »
V	prophetas et vox quam audivi	de caelo iterum »
	vocem quem + dicentem + vocem	~ iterum de caelo locuta est loquere ×

	μετ' ἐμοῦ καὶ λέγουσαν·	ὕπαγε	λάβε τὸ βιβλίον	τὸ ἠνεῳγμένον
	×	+ μοι + και	βιβλαρι(δι)ον βιβλιδαριον	× ×
C	mecum × ×	vade et	accipe librum	× apertum × ×
S	» et dicentem	» ×	» »	× » × qui
I	» » »	» ×	» »	qui apertus est ×
V	» » »	» ×	» »	× apertum × ×
	mihi × dixit	+ mihi D + voce	~ librum accipe	libellum ×

8 *desunt* sZ^{E} *adest* 271(f. 23V) *incipiunt et desinunt* $\tau^{56.70}$ 271(f. 55R) et audivi vocem de c(a)elo (× × τ^{56}) loquentem…super mare et super terram (× × × τ^{70})/10 || Z^{H} <*et vox qu*>am audivi de caelo iterum <*loque*>ntem…accipe li<*bru*>m apertum…sup<*ra*> ma<*re*> et super terram θ^{V} audi<*vi…supra*> mare <*et supra terram*> || audibi Σ^{T}Δ^{L}X dę Δ^{L} caelo/cęlo/celo yterum 54; i*erum Π^{F*} loquententem Γ^{M*} m&^{c}um Z^{W} *ade R* hangeli C; angueli D marę R ęt C

8 et **V**; TY; KA B; PRIM; BED; AM-A; BEA; KA Ai: = 𝔊 × 51

audivi × vocem de caelo iterum **V**^{C}; PRIM $^{1}/_{2}$; AM-A (Var): ~ × ηκουσα × φωνην εκ του ουρανου παλιν *pc* 𝔄^{M} audivi × vocem de ca(e)lo × τ^{70} 271(f. 55R) audivi × vocem × × × τ^{56} ~ vocem × audivi de caelo iterum D; TY; BEA Apc 5,10,25, st: × φωνην × ηκουσα εκ του ουρανου παλιν 1006 1841 *2057 Oec* 𝔈^{cod*}𝔖^{G} vocem × audivi de caelo × PRIM $^{1}/_{2}$; BEA Apc pr ~ vocem × de caelo audivi × ? PRIM $^{1}/_{2}$ (Var) ~ audivi × iterum vocem de cęlo 51 vox quam audivi de caelo iterum **V**^{OS}(audi *lapsu in fine lineae* Θ^{A}); KA B; BED: = 𝔊 ~ vox quam audivi iterum de celo K^{2} vocem quam audivi de c(a)elo iterum IK*Ω^{O2}(*lect. alt.*)^{W}; AM-A vox quem audivi de celo × 271(f. 23V) vox quam audivi dicentem de caelo iterum A*R^{2}Φ^{Z} vox quam audivi vocem de caelo iterum Ω^{O*} vox quam audivi × × × × *in fine* KA Ai: = 𝔖^{H}

e PRIM^{txt} (Var). ^{com}; BEA Apc 5,10,25 (Var); 5,10,26, st

loqu(entem) *ex* dic(entem) τ^{70} locuta est K*: = 𝔅𝔈 𝔄^{CZ}(𝔍) loquere Ξ^{V} × × 271(f. 55R)

mihi Π^{F}θ^{B}: = 𝔍

× × PRIM; *in fine* KA B: = 𝔍 et dicentem 51 **V**; TY; BED; AM-A; BEA: = 𝔊 × dicentem A*DZ^{M*}τ^{56*} 271(f. 55R; *cf omissionem supra*) Φ^{T*}: — και *792 1597* (1854) *2015* 𝔈𝔅 et dixit K*: = 𝔈(𝔄^{CZ})

+ mihi K* 271(f. 55R): + μοι *2019* 𝔈(𝔄^{Ccodd}) + voce D

et N^{2}DZ^{M*}Ξ^{P}λ^{D}τ^{70} 271(f. 55R) Θ^{M}Ω^{D2} 54 **V**^{C}; AMst; PRIM; BED (Var); AM-A; BEA Apc pr (Var): + και *pc* 𝔈𝔄^{Ccodd}𝔍 × 51 **V**^{OS}; AMst (Var); TY; BED; BEA: = 𝔊

~ librum accipe A*

libellum Π^{F}Γ^{AM}R*Υ^{T}(librum Υ^{Tr})^{C}QMθ^{W}; AM-A: βιβλ(ι)αριον *1777* 2061* 2329; βιβλαρ(ι)διον ℵP (2351) *al*; βιβλ(ι)δαριον *pl/And Byz*: = 𝔄^{Z}: < *supra* 10,2

× apertum × **V**; TY; PRIM; BED; AM-A; BEA Apc 5,10,25, st qui apertus est 51: < 𝔊 × × × Ξ^{P*}; AMst; BEA Apc pr: — το ηνεωγμενον *792;* — ηνεωγμενον 1854 𝔖^{G}

× × de manu 51 **V**(de* Ω^{O}; manu* Π^{F}); AMst; TY; PRIM; BED; AM-A: εκ (της) χειρος *pc* qui est in manu BEA: < 𝔊

sancta intellegitur/ **BEA** Apc pr 4,57 (13 = R.-P. 22, 15): /et vocem audivi (-vit $G^{2}T$) de caelo loquentem mecum (secum $G^{2}T$) et dicentem: vade (+ et *Q*) accipe librum qui est in manu (-num *V*) angeli/ (*deficit N*) (*ex Tyconio, ut patet e contextu*) 5,10,25 (441 = R.-P. 60,14): /et vocem audivi de (*scripsi cum NPEFQ;* e *ceteri, Sanders*) caelo iterum loquentem mecum et dicentem: vade, accipe librum apertum, qui est in manu angeli stantis supra (super *EQ*) mare et supra (super *EQ*) terram. [26] vox e (in *V;* de *N*) caelo imperium dei est, qui ecclesiae cor tangit et iubebit percipere quae ecclesia futura pace aperto libro praedicabit/ (*ex Tyconio*) Apc st (437 = R.-P. 53,7): /et vocem audivi e (de *CPQ*) caelo iterum loquentem mecum et dicentem: vade, accipe librum apertum, qui (quae *S*) est in manu angeli (— *P*) stantis supra mare et supra (super *SVE*) terram/ (*deficit N*) **BED** Apc 2,16,1 (365): Mt 25,46/et vox quam audivi de caelo iterum loquentem mecum (— *k*) et dicentem: vade, (+ et *ET*) accipe librum apertum de ma-

		ἐν	τῇ	χειρὶ	τοῦ	ἀγγέλου	τοῦ	ἑστῶτος	ἐπὶ	τῆς	θαλάσσης	καὶ	ἐπὶ	τῆς	γῆς.	**9** καὶ
		εκ	(της)	χειρος								×	×	×	×	
C	×	de	manu		angeli		×	stantis	super		mare	et	super	terram		et
S	est	in	»		»		×	»	supra		»	»	supra ×	»		»
I	×	de	»		»		qui	stat	»		»	»	»	»		»
V	×	»	»		»		×	stantis	»		»	» ×	» ×	» ×		» ×

	ἀπῆλθα	πρὸς	τὸν	ἄγγελον	λέγων	αὐτῷ	δοῦναί	μοι	τὸ	βιβλαρίδιον.	καὶ	λέγει
	απηλθε(ν)					×				βιβλιον		
C	abii abiit	ad		angelum	dicens	×	ut	daret	mihi	librum	et	dixit
S	»	»		»	»	×	»	»	»	»	» + tunc	»
I	»	»		»	»	illi	»	»	»	»	»	ait
V	» audivi ~	» × ad		» illum angelum	» dicentem abii	ei ×	» uti	»	ei	» libellum	»	dicit

9 *desunt* sZ^{E} *adest* 271(f. 23V) || Z^{H} dicens ei <*ut daret*> mihi…et devo<*ra illum*> et…in <*ore tuo er*>it dulce θ^{V} <*et abii ad*> angelum <*d*>icens ei ut dar<*et m*>i<*hi*> librum…acci<*pe et*> devora…amari<*care v*>entrem…e<*rit dulce*> tamquam mel || habii $KRZ^{W}\Upsilon^{TrC}\Lambda^{H}CE\kappa^{V*PK}\theta^{B}\Phi^{T}$ hangelū C; anguelum D ęi hut C darit K*R* michi[1] $\Sigma^{O}\Omega^{O}$ 54; mici XE 271 michi[2] $\Sigma^{O}\theta^{W}\Omega^{OW}$; mici $\Delta^{M}E$ 271 fatiet θ^{W} ventrem truum Φ^{V} hore $C\Delta^{M}\kappa^{V*}\Omega^{O}$ 54 dulcae R* tanquam $\Xi^{P}\Delta^{L}X\Phi^{G}\Omega^{OW}$

× stantis **V**(*ita* Υ^{Tr}); TY; PRIM; BED Apc (D); AM-A; BEA > × stantes $\Gamma^{M*}KZ^{H*}\Upsilon^{T}\Xi^{VP*}\Omega^{O*}$: *phonet.* × stanti Z^{P*}: *haplogr.* qui stat 51 stantis…et[3] *in ras.* σ^{U}

super $D\Xi^{P}\tau^{56.70}$ $\mathbf{V}^{C}$; PRIM; BED Apc (D); BEA Apc 5,10,25 (Var) supra 51 $\mathbf{V}^{OS}$; TY; PRIM (Var); AM-A; BEA

— et supra terram *in fine* τ^{70}: — και επι της γης *2091* 𝔊: super $\Pi^{F}DZ^{M*H*}\Upsilon^{Tr}\Xi^{VPmg}E\tau^{56}$ 271(f. 55R) $\Theta^{M}\Phi^{V}\sigma^{WRHU}\Omega^{D2}$ $\mathbf{V}^{C}$; PRIM; BED Apc (D); BEA (Var) supra 51 $\mathbf{V}^{OS}$; AM-A; BEA × TY: = 𝔈𝔍

9 — et Z^{H*}: = 𝔈

abiit Υ^{T}(habiit; t *eras.*); PRIM (Var); BEA (Var): απηλθε(ν) *110(?) 2047* audivi Ξ^{VP}: < *infra* 16,5 ~ ad angelum abii BED Apc (D)

— ad $\Gamma^{A}Z^{H*}\Xi^{VP}$

illum Σ^{O}

dicentem Ξ^{VP} ×× $Z^{W}\lambda^{D}$; CAE: = 𝔈^{cod}

× TY; PRIM; BEA: — αυτω *141 1719 2029* 𝔊: illi 51 ei **V**; BED; AM-A

huti C

ei θ^{W}

το βιβλιον $\mathfrak{P}^{47}$ ℵ 1006 1841 1854 *pc/Oec* 𝔈𝔅𝔈𝔄$^{(C)M}$𝔍 libellum $\Pi^{F}M$; AM-A: = 𝔊

+ tunc CAE

dixit $N^{2}\Gamma^{AM}KZ^{P2}\lambda^{D}\Delta^{M3}E\Theta^{AM}\theta^{V}\Omega^{DCO2}$ 54 $\mathbf{V}^{C}$; TY; CAE; PRIM; BED (Var); BEA (Var): = 𝔈𝔅𝔈𝔖^{H}𝔍 ait 51 dicit $\mathbf{V}^{OS}$; BED; AM-A; BEA: = 𝔊

nu angeli (+ stantis super mare et super terram *D*) **CAE** Apc 8 (238,7): vox de caelo imperium est dei, qui ecclesiae cor tangit et iubet percipere eam quam ecclesiae futuram pacem aperto libro praedicavit/ (*ex Tyconio*) **KA** Ai 24 (395b): 1/et vox quam audivi/11,1 B 10 (68): 1/et vox quam audivi de caelo iterum loquentem mecum/11,15 **PRIM** 3 (162,73): et audivi vocem de (e M^{2}) caelo iterum loquentem mecum: vade et accipe librum apertum de manu angeli stantis super (supra *A*) mare et super terram. vox e (*$CG^{2}MOv$;* de *Abf;* a G^{1}) caelo imperium dei, qui ecclesiae cor inspirat et iubet percipere ea quae ecclesia futura pace aperto libro praedicavit… Ps 84,12/propterea hic dici puto: vocem audivi de (e *O*) caelo (~ de c. a. *f*) loquentem mecum/Jo 8,25 (*ex Tyconio, cf* CAE) **TY** Apc 312 (135, 9): /et vocem audivi de caelo iterum loquentem mecum et dicentem: vade, accipe librum apertum de manu angeli stantis supra mare et terram. [313] vox de caelo imperium dei est, qui cor confirmat et tangit ecclesiae, et iubet in pace percipere quae aperto libro futura iubetur ecclesia praedicare/

9 **A-SS** Pach 2 (358C): angelus dedit ea Pachomio dicens: manduca illud, et erit amarum in ore tuo sicut fel, ventrem autem tuum adimplebit dulcedine sapientiae **AM-A** Apc 5 (399,3): /et abii ad angelum dicens ei ut daret mihi libellum (librum *αγ*) …et dicit mihi (— *O**): accipe libellum (librum *αγ*) et devora illum, et faciet amaricari ventrum tuum, sed in ore tuo erit dulcis (-ce *αγ*) tamquam mel/ 9 (718,49): Ez 3,1/hinc Iohanni, immo etiam ecclesiae in Iohanne dicitur: accipe librum et devora illum **AMst** q cap 76 (9,17): /et devora illum, et cetera q 76 tit (129,3): /et devora illum, et amaricabit (-vit *FB*) ventrem tuum, sed in ore tuo erit dulce tamquam mel. quid iste liber est, qui amarum facit ventrem, cum sit dulcis? **AN** Apc 10,9 (15 = L.M.R. 96,313): /accipe et devora illum (illud *K;* eum *M*), hoc est ut omnia impleantur in opere quaecumque praecepta sunt (+ et facit amaricare ventrem tuum *L*). hic venter voluntas intellegitur, amarum (-ra *A, Hartung;* -rus *H, Rapisarda*), quando praedicatur ut omnia relinquamus propter Christum; (+ in ore *L*) dulcis (dulce tamquam mel dulce sic est *L*), quando vita aeterna

	μοι·	λάβε	καὶ	κατάφαγε	αὐτό,	καὶ	πικρανεῖ		σου τὴν κοιλίαν,
C	mihi	sume	et	comede	eum	et	amarum	faciet	ventrem tuum
		Y + libellum					amaricari		
S	»	accipe	»	»	illum	»	amaritudinem	»	ventri tuo
								~ ventri tuo faciet	
I	»	»	»	devora	»	»	amarum	»	tibi ventrem
				manduca	illud		a m a r i c a b i t		
V	»	»	»	»	»	»	faciet	amaricare	ventrem tuum
		+ librum		D devorare			faciat	amaricari + in	
				vora			facit		

mihi] + vade acc E*: < *supra* 10,8

sume PRIM accipe 51 **V**; *cf* VICn > HI Apc; PS-CY cent; *cf* KA A, Aa; TY; CAE; AN Apc; BED; PS-IS test; AM-A; BEA

+ libellum VICn > HI Apc; AM-A Apc 5 + librum $N\Pi^{F}$(libru)$\Gamma^{AM}KQM\lambda^{D}\kappa^{K}\Theta^{AM}\theta^{W}$ 54 $\mathbf{V}^{CO}$; PS-CY cent; [HI] Apc X; BED; PS-IS test; AM-A Apc 5 (Var); 9

comede *cf* VICn > HI Apc; TY; CAE; PRIM; PS-IS test; BEA devora 51 **V**; PS-CY cent; AMst; *cf* KA A (Var), Aa; AN Apc; BED; AM-A devorare D vora *cf* KA A manduca *cf* CHRO; A-SS Pach

eum A; VICn; PS-CY cent; CHRO; PRIM; AN Apc (Var) illum 51 **V**; AMst; TY; CAE; AN Apc; BED; PS-IS test; AM-A; BEA illud A-SS Pach; AN Apc (Var); BEA Apc pr (Var) × ? HI Apc

amarum faciet 51; *cf* $AMst^{com}$; PRIM > amaricari faciet PRIM (Var) amaritudinem faciet PS-CY cent; TY ~ amaritudinem ventri tuo faciet BEA amaricabit $AMst^{txt}$; *cf* APO faciet amaricare **V**(*ita corr.* Υ^{Tr}); CAE; BED faciet amaricari $IN^{2}K$(amarica^{n})$\lambda^{D}\Lambda^{LH}$ 271 $\theta^{B}\Omega^{O}$ $\mathbf{V}^{C}$; CAE (Var); AM-A faciat amaricare R $\Upsilon^{TC}\kappa^{K}\Theta^{M}$ 54*; BED Apc (D) facit amaricare AN Apc (Var)

+ in Δ^{L}: = $\mathfrak{C}$

ventrem tuum **V**(ventrem *bis scr.* Ω^{D*}); AMst; CAE; PRIM; AN Apc (Var); BED; AM-A ventri tuo PS-CY cent; TY; BEA ~ tibi ventrem 51: *?* σοι *loco* σου; *cf* $\mathfrak{S}^{G}$ ventrum tuum Φ^{T} ventrem totum N*^{vid}

promittitur (*cf* Mt 19,27. 29)/11 **APO** 12,88 (307, 1308): Ez 3,3/qui in ore (qui more *S*) dulcis est comedenti, dum sola cantilena eius intenditur, sed devoratus, id est intellectus, amaricat ventrem (*cf* Apc 10,10) **BEA** Apc pr 4,57 (13 = R.-P. 22,17): /et comede illum (illud *Q*), et erit tibi in ore dulcis sicut mel, et (— *Q*) in ventre (-trem *V*) amarus (-rum Q^{2}) sicut fel. [58] hic liber lex est et evangelium. sed cum eum coeperis legere, dulcis est in ore, sed amaritudinem (-ne *O*) senties (-tiens *R*), quum praedicare et operare coeperis quod intellexeris/ ... [61] in ore dulcescere et in ventre amaricare, quum coeperit praedicare et operare/11,1 (*deficit N*) (*ex Tyconio*) 5,10,27 (442 = R.-P. 61,3): et abii (-iit $GN^{1}P$) ad angelum dicens ut daret mihi librum: admonet ecclesia, quem desiderat perdoceri. et dicit (dixit *MFQ*) mihi: accipe et comede illum, id est insere tuis visceribus/Prv 7,3 ... [30] et amaritudinem (-ne *GE*) ventri tuo faciet, sed (— *P*) in ore tuo erit dulce (dulcis *NP*) sicut (ut *NP*) mel... [34] ...hic liber amaritudinem ventri tuo faciet, cum praedicare et operare coeperis quod intellexeris (*ex Tyconio*) Apc st (437 = R.-P. 53,10): /et abii (abiit *MG*) ad angelum dicens ut daret mihi librum. et dicit (dixit *CQ*) mihi: accipe et comede illum, et amaritudinem ventri tuo faciet, et in ore tuo erit dulce sicut mel/ (*deficit N*) El 1,110 (84,3236): hic est liber in ore dulcis et in ventre amarus, quia qum praedicatur est dulcis, et qum facere coeperimus, quod ibi scribtum est sine amaritudine paenitentiae facere non possumus (*cf* Apc 10,10. 11; Ez 3,3) **BED** Apc 2,16,8 (365): et abii ad angelum (~ ad *[sup. lin.]* angelum abii *D*), dicens ei ut daret mihi librum...et dicit (dixit *RW edd.*) mihi: accipe librum et devora illum (× × × *W*), id est insere tuis visceribus/Prv 7,3/et faciet (faciat *D*) amaricare ventrem tuum, sed in ore tuo erit dulcis tamquam mel /10/ cum perceperis, oblectaberis divini eloquii dulcedine, sed amaritudinem senties, cum praedicare et operari coeperis quod intellexeris (*ex Tyconio*) **CAE** Apc 8 (238,9): /et abii ad angelum, ut daret mihi librum. hoc ex persona Iohannis ecclesia dicit, desiderans perdoceri. et tunc dixit mihi: accipe et comede illum, id est tuis visceribus pande/Prv 7,3/et faciet amaricare (*KAR, Souter;* -cari *Cβμ*) ventrem tuum, sed in ore tuo erit dulce ut mel, id est: cum perceperis, oblectaberis eloquii divini dulcedine, sed amaritudinem senties, cum praedicare et operari coeperis (*ex Tyconio*) /Ps 16,4/et aliter: erit, inquid, in ore tuo dulce ut mel, et (— *K*) in ventre tuo (— *CR*) amaritudo. in ore intelleguntur boni et spiritales christiani, in ventre carnales et luxuriosi. inde est quod, cum verbum dei praedicatur, spiritalibus dulce est, carnalibus vero/Phil 3,19/amarum videtur et asperum/11,1 **CHRO** s 21,3 (107,15): 4/hic quidem, cum esset in insula (*cf* Apc 1,9), datus est ei liber, ut eum manducaret (× × × × × × × *ZV*), sicut ipse refert: datus est, inquit, mihi (× × *V*) liber, et dictum est mihi (~ ei est *V*) ut manducarem (-ret *V*) eum (~ eum m. *B*)/ **PS-CY** cent 44 (86,350): accipe librum et devora eum, et amaritudinem faciet (faciat *W*) ventri tuo, sed in ore tuo erit dulce tamquam mel **HI** Apc 10,3 (93,9): accipere libellum (librum X) et comedere ostensione sibi facta memoriae est mandare; dulce (-cis *C B;* -cem *IK*) esse (— *CB*) in ore praedicationis est fructus loquentis (-ti *CB*) et audientibus dulcissimus, sed et (— Φ) praedicanti et perseverantibus in mandatis per passionem amarissimus/11 (< VICn) Ecl 12,12 (360,362): uno capitulo libri Ezechiel Ioannesque vescuntur (*cf* Apc 10,10; Ez 3,1 *etc*) **PS-IS** test 25 (200,78): in Apocalypsis, pro quid dicit<ur>: accipe librum et comede illum, et erit in ore meo dulci quasi mel et amarum in ventrem (-tre *cod*^{2})? **KA** A 24 (63): 4/de libro quem ad vorandum (devor. $\Gamma^{AM}Z^{C}\lambda^{M}$) ab angelo iussus (iussum λ^{M}; iussu sessus Λ^{H}; visus κ^{P}) est prophetes (prophetis $\lambda^{M2}\theta^{W}$; prophetas κ^{P}; — $I\lambda^{M*}\Lambda^{LH}$) accipere (proph. acc.] prophete sacci Γ^{M})/11 Aa 30 (394c): 3/de libro quem ad devorandum iubetur accipere/11,1 **PRIM** 3 cap 15 (134,28): 7/de amaritudine quam de comeso (comesso *C;* comesto *v;* commisso *AM*) libro sentire praedicitur/11,1 3 (163,85): Jo 8,25/et abii (abiit f^{1}; habiit *O;* alibi *M*) ad angelum, dicens ut daret mi-

	ἀλλ᾽	ἐν	τῷ στόματί	σου	ἔσται	γλυκὺ	ὡς	μέλι.	**10** Καὶ		ἔλαβον
C	sed	in	ore	tuo	dulcis	erit	quasi	mel	et	cum	accepissem
S	» et	»	»	»	erit	dulce	ut sicut	»	»	×	accepi
I	»	»	»	»	»	»	tamquam	»	×	×	×
V	»	»	»	»	»	» dulcedo ~	» (tamquam)	» mel	et × dulce	×	accepi

	τὸ βιβλαρίδιον βιβλιον	ἐκ	τῆς χειρὸς	τοῦ ἀγγέλου	καὶ	κατέφαγον	αὐτό, ×	καὶ	ἦν	ἐν
C	libellum	de	manu	angeli	et	comedissem	eum	×	×	×
S	librum	»	»	»	»	comedi manducavi	»	et	fuit	in
I	×	×	×	×	×	×	×	»	erat	»
V	librum	de	manu	angeli	et	devoravi	eum illum ×	» ×	» erit	»

10 *desunt* sZ^{E} *adest* 271(f. 23V) *incipiunt et desinunt* τ$^{56.70}$ 271(f. 55R) 8/et accepi librum de manu angeli/11,1 || Z^{H} cum devoras<*sem eum a*>maricatus est θ^{V} et acce<*pi libr*>um || hangeli C; angueli D devorabi Σ^{TC}Δ^{L}E 271; deforabi X ęum^{1} C ęrat C hore C 271 54 tanquam Ξ^{P}XΦ^{G}Ω^{W} dulcae Z^{W}(*ex* duccae)σ^{U*}; dulcę I quum Z^{M*}Λ^{H}CΣ^{TC}Δ^{LB}EΘ^{AM} deforassem E ęum^{2} C amarigatus K*

et κ^{K}; BEA Apc st: = 𝔅

dulcis erit PRIM ~ erit (dulce) 51 **V**; PS-CY cent; AMst; TY; CAE; BED; AM-A; BEA: = 𝔊 ~ erit (tamquam) mel dulc(a)e R*λ^{D}

dulcis N^{2}(*ex* duce)θ^{W}σ$^{HU^{2}}$Ω^{C}; AMst^{com}; HI Apc (Var); PRIM; APO; BED; AM-A; BEA El, Apc pr; 5,10,30 (Var) dulce 51 **V**; VICn > HI Apc; PS-CY cent; AMst^{txt}; TY; CAE; AN Apc (Var); AM-A (Var); BEA Apc 5,10,30, st dulcedo Λ^{H}

quasi PRIM ut TY; CAE; BEA Apc 5,10,30 (Var) sicut λ^{D}Σ^{O*}; A-SS Pach; PRIM (Var); BEA tamquam 51 **V**; PS-CY cent; AMst; AN Apc (Var); BED; AM-A

10 et (cum accepissem libellum) de manu angeli et (comedissem) eum **V**; TY; [HI] Apc X; PRIM; BED Apc (D); AM-A; BEA: = 𝔊 ××××××××××× 51 — et accepi...dulce Z^{H*} (*quasi per homoeotel.*); *textum praetermissum restituit m. 2 in ima pagina* — et [HI] Apc S: = 𝔈

cum accepissem *cf* AN pro?; PRIM × accepi **V**; TY; [HI] Apc X; BED Apc (D); AM-A; BEA; *cf* KA X: = 𝔊 > × accipi DM* 54* × accipe Z^{W*}Ξ^{V}Θ^{A} Φ^{M*vidV}

libellum GZ^{M*}Υ^{TC}Ξ^{VPmg}; PRIM; BED Apc (D); AM-A: = 𝔊 librum **V**(*ita corr.* Υ^{Tr}); AN pro; TY; HI ep 7; AU; [HI] Apc X; PRIM (Var); CAr; IS; *cf* KA Sp; AM-A (Var); BEA; KA X: το βιβλιον ℵ 1854 *al/Byz* 𝔈𝔅𝔈(𝔄^{CM})𝔍

comedissem PRIM comedi TY; [HI] Apc X; *cf* IS; BEA manducavi CHRO devoravi **V**; *cf* HI ep 7, Ez, PAU-N; BED Apc (D); AM-A; *cf* KA Sp, X devoravit Υ^{T}(t *eras.*)

illum DΥ^{C}Mθ^{VW}Ω^{D} **V**^{C}; AN pro; [HI] Apc X; BEA Apc 5,10,35 (Var), st × CHRO: — αυτο *792* 𝔍

××××××××××× Δ^{M*} (*textus in margine restitutus ex parte tantum legi potest*); PRIM: = 𝔄^{C}: *homoeotel.*; *cf* — ην...αυτο^{2} *2256* et (fuit) in ore meo (dulce sicut mel) et (cum comedissem) eum 51 **V**; TY; BED Apc (D); AM-A; BEA: = 𝔊 et erat in ore meo dulce sicut mel in ventre meo amarum ? CHRO et dulcis erat in ore meo et amarus in ventre meo ? AU

— et^{3} [HI] Apc S

fuit TY; BEA erat 51 **V**; CHRO; AU; [HI] Apc X; CAr; BED Apc (D); AM-A erit Υ^{C*} deverat (!) θ^{W}

hi librum. ecclesia divina inspiratione conpungitur super hoc mysterium perdoceri. et dixit (dicit *v^{m3,4}*) mihi: sume et comede eum, – id est in secretis reconde visceribus, – et amarum (amare *A^{1}*; amaricari *b*) faciet ventrem tuum, sed in ore tuo dulcis erit quasi (sicut *M*) mel, id est: cum perceperis, oblectaberis eloquii divini dulcedine et spe salutis promissae et divinae suavitate iustitiae, sed amaritudinem profecto senties, cum hoc et devotis et indevotis coeperis praedicare (*ex Tyconio*) rec (314,50): 1/cuius praedicatio ex bonis in ore dulcedinem, ex malis in ventris infirmitate dicit amaritudinem procurari/7 **TY** Apc 314 (136, 5): /et abii ad angelum, dicens ut daret mihi librum, [315] id est admonita ecclesia ex ore domini desiderat perdoceri. [316] et dixit mihi: accipe et comede illum, [317] id est: insere visceribus tuis/Prv 7,3/ [318] et amaritudinem faciet ventri tuo, sed in ore tuo erit dulce ut mel, [319] id est: dum perceperis, delectaberis eloquii divini dulcedine, et amaritudinem senties, cum operari et praedicare coeperis quod intellexeris/ **VICn** Apc 10,3 (92,1): accipere autem libellum et comedere eum ostensionem sibi factam (*rest. Dulaey;* significatam *A*) memoriae est mandare. dulce esse in ore: praedicationis est fructus loquenti et audientibus dulcissimus, sed praedicanti et perseverantibus in mandatis per passiones amarissimus/11

10 *cf* Ez 3,3 **AM-A** Apc 5 (400,3): /et accepi libellum (librum *αγ*) de manu angeli et devoravi eum, et erat in ore meo tamquam mel dulcis, et cum devorassem eum, amaricatus est venter meus **AN** pro (21 = 56,43 Zahn): Mt 3,11 *par*/et Iohannes apostolus, qui et evangelista, cum accepisset librum et devorasset illum, sicut Eze-

	τῷ στόματί	μου	ὡς	μέλι	γλυκὺ	καὶ	ὅτε	ἔφαγον	αὐτό,	
			~	γλυκυ	ως	μελι				
C	×	×	×	×	×	×	×	×	×	statim
S	ore	meo	dulce	sicut	mel	et	cum	comedissem edissem	eum ×	×
I	»	»	sicut	mel	dulce	»	postquam	devoravi	»	×
V	»	» ×	tamquam quasi	» ×	» dulcis	»	cum	devorassem vorassem voravi	»	×

	ἐπικράνθη	ἡ κοιλία	μου.		**11** καὶ	λέγουσίν	μοι·	δεῖ	σε	πάλιν
	εγεμισθη			+ πικριας		λεγει				~ προ-
C	repletus est	venter	meus	×	et	ait	mihi	oportet	te	iterum
S	»	»	»	amaritudine	»	dicit	»	»	»	»
		~	amaritudine	venter meus		dixit				
I	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
										~ pro-
V	amaricatus	»	»	»	»	dicunt	»	»	»	»
					×				me	illum
									×	
									~	iterum te

11 *desunt* sZ^{E} *desinit* 271 regibus multis amen ‖ Z^{W} et dicunt (dicit *m. 2*) <*mihi o*>portet…gen<*tibus*> et linguis ‖ mici Δ^{M}E 271; michi θ^{W} opor^{tet} A; oportit K; oporlret Φ^{V} yterum 54 profetare DZ^{H*}Λ^{L}Σ^{T}E liguis 58

ore *ex* ∗o Φ^{V} ori S

meo] tuomeo θ^{W} (*non corr.*) — meo BED Apc (D)

dulce (sicut) mel Mθ^{W}; TY; CHRO: ~ γλυκυ ως μελι A 046 *2019* (𝔍) ~ (sicut) mel dulce 51 **V**; [HI] Apc X; BED Apc (D); AM-A; BEA; PAU-Aq: = 𝔊

sicut 51; TY; CHRO; BEA tamquam **V**(tam *lapsu in fine lineae* S); [HI] Apc X; BED Apc (D); AM-A quasi PAU-Aq

— mel F* 271

dulcem F* dulcis N^{2}; CHRO (Var); AU; [HI] Apc X; CAr; AM-A; BEA Apc pr; 5,10,35 (Var): = 𝔈𝔍

cum comedissem TY; BEA cum edissem BED Apc (D) postquam devoravi 51: < 𝔊 cum devorassem **V**; *cf* AN pro, CAr; AM-A cum vorassem λ^{M*vid} Λ^{LH}θ^{V} cum voravi (*scr.* vorabi Δ^{L2}X) Z^{W}Δ^{L2B}X cum ∗∗vorabi Δ^{L*} <cum> dev<…> Δ^{M2}

— eum BED Apc (D*): = 𝔄^{Z}𝔍

statim PRIM × 51 **V**; TY; BED Apc (D); AM-A; BEA: = 𝔊

repletus est venter meus × PRIM: εγεμισθη η κοιλια μου ℵ* repletus est venter meus amaritudine 51; TY; BED Apc (D); BEA: εγεμισθη η κοιλια μου πικριας ℵ^{1} 1854 2329 *pc* 𝔖^{Hmg}𝔄^{CM} ~ repletus est amaritudine venter meus PRIM (Var) amaricatus est venter meus × **V**; AM-A: = 𝔊

+ ^{u}t erat in ore meo tanquam mel dulce Ω^{O}

11 — et FSσ^{WR*U}: = 𝔈

ait PRIM dicit 51 A^{2}IFSN*Π^{F}Γ^{AM}RZ$^{M2WH2CP*)}$Υ^{T*}Ξ^{VP}QMλ^{M}Λ^{LH}Σ^{TCO}κ^{VPK}θ^{B2W}Φ^{ETMZGV}σ^{WRHU}Ω^{DCW} 54 58; [HI] Apc X; TY; BED; AM-A; BEA Apc pr (Var); 5,10, 35, st: λεγει 1611 1854 *al/AndOec* 𝔖^{GH}𝔄 dixit N^{2}K Z^{P2}Υ^{T2C}λ^{PD}Δ^{LMB}XΩ^{O} **V**^{C}; BED (Var); BEA Apc pr; 5,10,35 (Var), st (Var): = 𝔈𝔅^{codd}𝔈𝔐^{AmgB}𝔍^{A} dicunt **V**^{OS} (*codd* G A*DZ^{M*H*}CE 271 Θ^{AM}θ^{VB*}); [HI] Apc X (Var); AN Apc (Var): = 𝔊 dictum est ? AN pro; CHRO

ad me ? CHRO: = 𝔄

oportet] + autem ? HI Apc

me Γ^{M} × Z^{W*}; VICn; AN Apc (Var); BEA Apc 5, 10,38 (Var) ~ iterum te λ^{P}

~ prophetare adhuc CHRO; *cf* KA Sp: ~ προφητευσαι παλιν *pc* illum AN Apc

chiel fecerat (*cf* Ez 3,3)/ **AU** Ps 43,25,19 (492): hoc significat quodam loco scriptura (*scil. os ecclesiae in sanctis, ventrem in carnalibus esse*), ubi quidam dicit se accepisse librum, et liber ipse dulcis erat, inquit, in ore meo, et amarus in ventre meo **BEA** Apc pr 4,59 (14 = R.-P. 23,4): /et cum factus (-tum *SR*) esset in ore meo dulcis et in ventre amarus/ (*deficit N*) 5,10,35 (443 = R.-P. 63,5): et accepi librum de manu angeli et comedi eum (illum *SM HQ*), et fuit in ore meo sicut mel dulce (-cis *N*^{2}), et cum comedissem eum, repletus est venter meus amaritudine/ (*ex Tyconio, ut patet e contextu*) Apc st (437 = R.-P. 53, 13): /et accepi librum de manu angeli, et comedi illum, et fuit in ore meo sicut mel dulce, et cum comedissem eum, repletus est venter meus amaritudine/ (*deficit N*) **BED** Apc 2,16,13 (365): /(+ et accepi libellum de manu angeli et devoravi eum et erat in ore tanquam mel dulce et cum edissem [+ eum *sup. lin.*] repletus est venter meus amaritudine *D*)/9 **CAr** cpl Apc 15 (1411A): 7/librum quoque commonitus accepit ab angelo, quem deglutiens in ore eius erat dulcis, in ventre vero ipsius amarus effectus est, quia lex domini, cum manditur, suavis, cum oblivione devoratur, amara fit/11,1 **CHRO** s 21,2 (108,17): /et manducavi, inquit, et erat in ore meo dulce (-cis *Z*) sicut mel, in ventre (+ autem *ZV*) meo (— *V*) amarum (-rus *Z*) /11/ liber enim ille quem accepit ad edendum, liber erat evangelii, quem postea scripsit…quem dixit in ore suo dulcem (-ce *V*) fuis-

	προφητεῦσαι	ἐπὶ	λαοῖς	καὶ		ἔθνεσιν	καὶ	γλώσσαις	καὶ	βασιλεῦσιν	πολλοῖς.
	φητευσαι παλιν		λαους λαου		+ επι	εθνη			×	βασιλει(αι)ς ×	της γης ×
C	prophetare	in	populos populo	et	in ×	nationes	et	linguas	et	reges	multos
S	praedicare	»	populis	» ×	×	linguis	» ×	gentibus **Y** nationibus ×	» ×	regibus ×	multis ×
						~ tri<bu>bus	et	linguis	et	reg[ion]ibus	
I	prophetare phetare adhuc	×	»	»	×	gentibus	»	linguis	»	»	»
V	»	×	~ gentibus	» et	×	» populis	»	» ~ regibus ~ regibus	» et	» linguis multis et	» terrae linguis

prophetare 51 **V**; VICn $^1/_2$; AN pro; KA A (Var); TY Apc 333; HI Apc $^1/_2$ + $^1/_2$ (Var); CHRO; PRIM; AN Apc; *cf* KA Sp; BED; AM-A: = 𝔊 praedicare TY Apc 320-323; HI Apc $^1/_2$; BEA praedicare id est prophetare VICn $^1/_2$

in VICn; TY; PRIM; BEA: = 𝔊 × 51 **V**; KA A (Var); HI Apc; CHRO; AN Apc (Var); BED; AM-A; BEA Apc 5,10, 38 (Var), st (Var)

populos et in nationes et linguas et reges multos PRIM: λαους *pro* λαοις *pc;* + επι 2351 *pl/Byz* 𝔈𝔖^{H}𝔄^{C} 𝔄$^{Zcodd.}$; εθνη *pro* εθνεσιν *792* > populo et in nationes et linguas et reges multos PRIM (Var): λαου *pro* λαοις *pc* populos et × nationes et linguas et reges multos PRIM (Var) ~ populis et × linguis et gentibus et regibus multis Ξ^{V*}; [HI] Apc S; BEA populis et × linguis × × et regibus multis BEA Apc 5,10,38 (Var) — και βασιλευσιν πολλοις *2256*: populis × × linguis et nationibus × × × VICn populis et × linguis et nationibus × × × HI Apc populis et × linguis et gentibus × × multis HI Apc (Var) *cf supra* 5,9; 7,9: populis et × tribus et linguis et regionibus multis TY (*cod*) populis et × tribubus et linguis et regibus multis TY (*edit.*) populis et × gentibus et linguis et regibus multis 51 **V**^{OS}; HI Apc (Var); AN Apc (Var); BED Apc (D); AM-A (Var): < 𝔊 > populis et × gentibus et linguis et regibus terrae Φ^{Z}: *cf* βασιλεις της γης *pro* βασιλευσιν πολλοις *2057* 𝔄^{Z}𝔍; βασιλειαις της γης *pro* βασιλευσιν πολλοις *2026* ~ populis et × gentibus et regibus et linguis multis DΣ^{C}; AM-A ~ populis et × gentibus et regibus multis et linguis HI Apc (Var) populis et × gentibus × × × × × *in fine* BED ~ gentibus et × populis et linguis et regibus multis Ξ^{P} **V**^{C}: = 𝔖^{G} gentibus × × × × × × × × × *in fine* CHRO populis adque × gentilibus × × vel multis regibus ? KA A (Var)

se, sed in ventre amarum, dulcem (-ce *V*) propter praedicationem, amarum propter persecutionem (praedicationem *V*) ...potest autem et aliter intellegi quia librum evangelii, quem accepit ad (— *Z*) edendum, in ore suo dulcem fuisse dixerit, in ventre (ventrem *B*) vero suo amarum **HI** ep 7,3,1 (28,11): Ps 120,1/ille inter minaces saeculi fluctus in tuto insulae (*cf* Apc 1,9), hoc est ecclesiae gremio, sedens ad exemplum Iohannis librum forte iam devorat/Jo 11,43

Ez 1 (31,815): 5,5/quem Ioannes in Apocalypsi devorasse se dixit **[HI]** Apc X 10,3 (93,9): et (— *S*) accepi librum de manu angeli, et comedi illum...et (— *S*) erat in ore meo tamquam mel dulcis (-ce *HS*) **IS** pro 108 (178D): comedit evangelista librum testamenti oris praedicatione suavissimum et operis difficultate amarum/11,1 **KA** Sp 19 (71): 6/et de libro devorato/ X 14 (399a): 8,2/ubi accipit et deforat (!) librum/12,3 **PAU-Aq** ep 3 (523,7): factum est pabulum suavitatis eius in ore meo quasi mel dulce **PAU-N** ep 45,1 (380,6): = [AU] ep 94,1 (498,11): ...in volumine devorando, quod postea voranti mihi et in (— *Y*) ore et in ventre dulcissimum (-mus *CYΦ, et inter Augustini epistulas P*^{1}) fuit **PRIM** 3 (164,105): Ps 118,103/et cum accepissem, inquit, libellum (librum *C*) de manu angeli et (+ cum *C*^{1}*v*) comedissem eum, statim repletus est (+ amaritudine *f*) venter meus (× × × × × *A*^{1}*b*)/

TY Apc 320 (138,1): /et accepi librum de manu angeli, et comedi eum, et fuit in ore meo dulce sicut mel, et cum comedissem eum, repletus est venter meus amaritudine/

11 **AM-A** Apc 5 (404,1): et dicit mihi: oportet te iterum prophetare populis et gentibus et regibus et linguis (~ l. et r. *αγ*) multis (414,45): Iohanni dictum fuerat: oportet te iterum prophetare/11,3 (439,32): oportet te iterum prophetare **AN** Apc 10,11 (15 = L.M.R. 96, 318): 9/(+ et dicunt mihi *L*) oportet te (— *BKM*) illum (iterum *L*) prophetare (+ populis et gentibus et linguis et regibus multis *L*), implere in opere pro (21 = 56,45 Zahn): /dictum est illi: oportet te iterum prophetare/1,3 **BEA** Apc pr 4,59 (14 = R.-P. 23,5): /dixit (dicit *SVUARPHQ O*) mihi: oportet te iterum praedicare (× × × × *H*^{1}). [60] cum hoc dicit, aperte intellegitur: in primordio ecclesia prophetiam apertam habuit, quum tanta martyria collegit; et postquam fides omnem mundum perlustravit, prophetia os clausit. et quod dicit «oportet te iterum praedicare», ostendit in fine saeculi, quod est adventus antichristi, prophetia os aperire (*deficit N*) (*ex Tyconio*) 5,10,35 (443 = R.-P. 63,8): /et dicit (dixit *MCEQ*) mihi: oportet te iterum praedicare. [36] aperte ostendit angelum corpus esse, dum de uno: dicit, inquit, mihi: oportet te iterum praedicare. numquid ecclesia aliquando cessavit a praedicatione, ut «iterum oportet te praedicare» audiret? ... [38] in (— *P*^{2}) populis et linguis et gentibus (× × *H*) et regibus multis. una est ecclesia in toto orbe, quae praedicat in Africa; ipsa ubique similiter praedicabit, propterea velut africanae dixit: oportet te (— *B*^{1}*TR*) iterum praedicare/ (*ex Tyconio*) Apc st (437 = R.-P. 53,16): /et dicit (dixit *CQ*) mihi: oportet te iterum praedicare in (— *P*) populis et linguis et gentibus et regibus multis/ (*deficit N*) **BED** Apc 2,16,18 (367): Ez 3,14/et dicit (dixit *JRW edd.*) mihi: oportet te iterum prophetare populis et gentibus (+ et linguis multis *k*^{2}; + et linguis et regibus multis *D*) **CHRO** s 21,2 (108, 18): /tunc dictum est (+ inquit *Z*) ad me: oportet te prophetare adhuc gentibus (*omnia verba haec om. V*)/10 **HI** Apc 10,3 (93,14): 9/(+ et dicit [dicunt *FMS*] mihi X) opor-

11,1	Καὶ	ἐδόθη		μοι	κάλαμος		ὅμοιος	ῥάβδῳ,			
									+ και	ειστηκει	ο αγγελος
C	×	dedit		mihi	arundinem	auream	similem	virgae	×	×	×
S	et	data	est	»	harundo	×	virgae	similis	et	stabat	angelus
										~	× dixit
I	»	»	»	»	»	×	similis	virgae	×	×	×
		ostensa									
V	»	datus	»	»	calamus	×	»	»	×	×	×
		datum	×		calamum		simile		et		
					calculus		×				
				D ~	calamus	mihi					

11,1 *desunt* sZ^{E} *incipiunt et desinunt* τ$^{56.70}$ 271 10,10/et datus est mici calculus similis virge dicens/3 *rescriptus est* Υ^{T}; *primus textus legi potest praeter* m<*i*>tire templu<*m* *ãi et a*>lt<*a*>re et ador<*a*>ntes ‖ Γ^{A} surge et <*metire…in eo*> Z^{W} et datus est mihi ca<*lam*>us similis…altare <*et ador*>antes in eo ‖ mici Λ^{L}XEτ$^{56.70}$ 271; michi Σ^{O}κ^{P}θ^{W}Φ^{Z}Ω^{OW} 58 chalamus K; kalamus 54 virgae/-gę/-ge ęt^{2} C ęo C

11,1 × PRIM: = 𝔈^{cod} et 51 **V**; TY; [HI] Apc X; CAE; PRIM (Var); BED; AM-A; BEA; KA Ai: = 𝔊

dedit PRIM: = 𝔈𝔈 𝔊: data est 51; TY; [HI] Apc Φ; CAE; AN Apc (Var); BEA ostensa est [HI] Apc S: *cf* Apc 4,1 *etc* datus est **V**; AN Apc; BED; AM-A; BEA Apc st (Var); KA Ai datum est ID^{mg} datus × K(datus *ex* ∗∗∗tus)Θ^{M*}

~ calamus mihi D

arundinem auream PRIM: = 𝔈^{codd}; *cf* 𝔅𝔜; *cf infra* 21, 15 harundo × 51; *cf* VICn > HI Apc; TY; [HI] Apc X; CAE; *cf* CAr; BEA calamus × **V**; AN Apc; *cf* KA Sp; BED; AM-A; KA Ai calamum × D^{mg} calculus × E τ$^{56.70}$ 271: *cf supra* 2,17

similem virgae PRIM ~ virgae similis TY; CAE; AN Apc (Var) ~ similis virgae 51 **V**; *cf* VICn > HI Apc; [HI] Apc X; *cf* CAr; AN Apc; BED; AM-A; BEA: = 𝔊 > similes virgae KΣ^{TC}; AN Apc (Var) simile virgae D^{mg} × virgae Υ^{T*}; BED (Var)

× × × 51 **V**^{OS}; CAE; PRIM; AM-A: = 𝔊 et stabat angelus D(anguel.); TY; [HI] Apc X; BED Apc (D); BEA Apc 5,10,39, st: + και (ει)στηκει ο αγγελος ℵ^{2} 046 1854 2329 2351 *al* 𝔖^{GH**}𝔄(*non habet* και 𝔄^{C}) ~ et × dixit mihi angelus BEA Apc pr: *cf* 𝔈𝔍 et × × λ^{D}Λ^{H}(et dictum est mihi surge emetire *in ras. m. 1*) **V**^{C}; AM-A Apc 5 $^{1}/_{2}$ (Var): + και *743**

tet autem (— Φ*g*) te iterum prophetare (-ri *F*), inquit (— Φ*g*), populis et linguis et nationibus (Υ; linguis et gentibus multis *F;* linguis et gentibus et regibus multis *S;* ~ gentibus et linguis et regibus multis *HM;* ~ gentibus et regibus multis et linguis *IK*)/1,9 …hoc est: oportet te iterum praedicare (prophetare *CBF*) (< VICn) **KA** A 24 (63): 9/(+ et populis adque gentilibus vel multis regibus prophetare I)/ Sp 19 (71): /quod prophetaturus esset adhuc/ **PRIM** 3 (164,106): /et ait mihi: oportet te iterum prophetare in populos (-lo *Gv*) et in (— *O*) nationes et linguas et reges multos (166,29): 11,3/quod dixerat: oportet te iterum prophetare/11,3 **TY** Apc 320 (138,4): /et dicit mihi: oportet te, inquit, iterum praedicare. [321] aperte ostendit in uno angelo corpus ecclesiae; dum de uno dicit, multos ostendit. dicit mihi: oportet te, inquit, iterum praedicare. numquid ecclesia aliquando a praedicatione cessavit, ut iterum praedicet quod praedixit? [322] sed in toto mundo quae antea praedicaverat iterum praedicare in populis iubetur et tribu<bu>s et linguis et regi[oni]bus multis. [323] una est enim ecclesia in toto mundo diffusa, quem sua praedicatione implevit/ 333 (142,4): 11,3/id est ante dixerat: oportet te iterum prophetare/11,3 **VICn** Apc 10,3 (92,5): 9/oportet, inquit, iterum praedicare, id est prophetare, in populis, linguis et nationibus/1,9 …hoc est: iterum prophetare oportet

11,1 **AM-A** Apc 5 (405,1): et datus est mihi calamus similis virgae dicens: surge et metire templum dei et altare et adorantes in eo (dicens…eo *om.* α γ) … (+ et dictum est mihi α γ) surge et metire templum dei et altare et adorantes in eo 10 (806,6): surge et metire templum dei et (— γ) altare et adorantes in eo **AN** Apc 11,1 (15 = L.M.R. 97,321): datus (data *AM, Hartung*) est mihi calamus, praedicatio evangelii; similis (-les *C*;* -liter *G;* -litudinem *H, Rapisarda*) virgae (~ v. s. *F*), ad similitudinem praedicationis Christi; metire (mentire *L;* mittere *B*) templum dei (× × *BK*), unicuique secundum suam mensuram in ecclesia praedicare; et (— *KL*) altare (altera *K;* aptare *E*), fidem (× × × *B*)/ Ps sen 44,2,30 (189): calamo et mensuratur et scribitur, unde dixit propheta: surge et accipe calamum et metire templum et civitatem (*cf* Apc 21,15)/Ps 44,2 **BEA** Apc pr 4,62 (14 = R.-P. 23,14): /et data est mihi arundo similis virgae, et dixit mihi angelus: surge et metire templum dei et altare et eos qui adorant in illo. [63] non ille sedebundus audiebat, ut diceret ei «surge (exurge *O*)» (*deficit N*) (*ex Tyconio*) 5,10,39 (443 = R.-P. 64, 5): /et data est mihi arundo similis virgae, et stabat angelus dicens mihi: surge et metire (metere *G*) templum dei et altare et adorantes in eo. «surge» quod dicit excitatio est ecclesiae, ut in contemplatione persistat; non enim haec Iohannes sedebundus audiebat (*ex Tyconio*) Apc st (437 = R.-P. 53,17): /et data (datus *P*) est mihi arundo similis virgae, et stabat angelus dicens mihi: surge et metire templum dei et altare et adorantes in eo/ (*deficit N*) **BED** Apc 2,17,1 (367): et datus est mihi calamus similis (— *B*J*) virgae (+ et stabat angelus dicens *D;* + dicens *T*^{2}) … (+ dicens mihi *D*) surge et (— *E*^{2}) metire (metere *N*) templum dei et altare…et adorantes in eo **CAE** Apc 8 (238,21): 10,9/et data est mihi arundo (*CKβμ;* aaron *AR*^{2}) virgae (virga *K*) similis, dicens: surge et (— *A*) metire templum dei et altare et adorantes in eo. «surge» quod dicit (× × μ) excitatio est ecclesiae; non enim haec Iohannes sedibundus audiebat. metire templum et altare et adorantes in eo (surge^{2} …in eo *om.* β): ecclesiam iubet recenseri et praeparari ad ultimum, et adorantes in eo (ea βμ) (*ex Tyconio*) **CAr** cpl Apc 15 (1411A): 10,10/harundinem quoque similem virg<a>e suscepit, per quam visus est metiri loca qu<a>e

	λέγων· ελεγχθη + μοι		ἔγειρε	καὶ	μέτρησον	τὸν ναὸν	τοῦ θεοῦ	καὶ	τὸ θυσιαστήριον		καὶ
C	dicens	×	surge	et	metire	templum	dei	et	aram	dei	et
S	» mihi	mihi angelus	»	»	»	»	»	»	altare	×	»
I	»	×	»	»	meti	»	»	»	»	×	»
V	» dictum est	×	»	» ×	metire metere emetire	»	» ×	»	»	×	»

dicens *lapsu bis scr.* K* dixit BEA Apc pr dictum est $\lambda^{D}\Lambda^{H}$ **V**^{C}; AM-A Apc 5 $^{1}/_{2}$ (Var): ελεγχθη *743**

× 51 **V**^{OS}; [HI] Apc X; CAE; PRIM; AM-A: = 𝔊 mihi $D\lambda^{D}\Lambda^{H2}$ **V**^{C}; TY; BED Apc (D); AM-A Apc 5 $^{1}/_{2}$ (Var); BEA: + μοι *pc* $\mathfrak{E}^{cod}\mathfrak{B}(\mathfrak{A}^{CZ})\mathfrak{J}$

surge] + et accipe calamum ? *in initio* AN Ps sen > PS-HI bre: *citatio accommodata*

— et Λ^{H}E; CAE (Var); BED (Var): = $\mathfrak{B}\mathfrak{E}^{codd}$

metire **V**; TY; HI ep 46; [HI] Apc X; CAE; PRIM; AN Apc, Ps sen > PS-HI bre; BED; AM-A; BEA > metere D; BED (Var); BEA Apc 5,10,39 (Var) mitere K* m<*i*>tire Υ^{T} (*vid. propter spatium; cf infra* 11,2) meti** Ω^{O*} metires Π^{F} emetire Λ^{H} meti 51

(meti)re…(2)…duobus *in ras.* Φ^{E}

— dei SD; TY 326 > CAE $^{1}/_{2}$; HI ep 46 (Var); AN Ps sen > PS-HI bre: = $\mathfrak{B}^{codd}\mathfrak{E}^{cod}\mathfrak{A}^{C}$

aram VICn > HI Apc; *cf* EUTR-P; PRIM altare 51 **V**; *cf* KA Aa; TY; HI ep 46; [HI] Apc X; CAE; AN Apc; BED; AM-A; BEA civitatem ? AN Ps sen > PS-HI bre: < *infra* 21,15

dei PRIM: *cf supra* 6,9 *etc* × 51 **V**; VICn > HI Apc; KA Aa; TY; HI ep 46; [HI] Apc X; CAE; AN Apc, Ps sen > PS-HI bre; BED; AM-A; BEA: = 𝔊

christianus populus obtinebat/ **EUTR-P** perf 14 (97A): Jo 1,1/quando illi velut exterior sacrosancti templi ara, sic interior metienda committitur/5,1 **HI** Apc Υ 11,1 (95, 7): /accepisse autem arundinem similem virgae, ut metiret (*TD;* -retur *CB*) templum dei (~ d. t. *DCB*) et aram et adorantes in ea, potestatem dicit, quam dimissus postea exhibuit ecclesiis (< VICn) ep 46,6,2 (335,12): surge et metire templum dei (— *B*) et altare et (— *B*) adorantes in eo/ **[HI]** Apc X 11,1 (95,5): et ostensa (data Φ) est mihi arundo similis virgae, et stabat angelus dicens: surge et metire templum dei et altare et eos qui adorant in illo (× × *IK*): potestatem dicit, quam dimissus (potestatem…dimissus] ostensa arundo similis virge haec ipsa est apocalypsis quam *S*) postea exhibuit ecclesiis **PS-HI** bre 44 (956C): surge et accipe calamum, et metire templum et civitatem (*cf* Apc 21,15)/Ps 44,2 (< AN Ps sen) **IS** pro 108 (178D): 10,10/metiturque caeleste templum/16 **KA** A 25 (63): /de mensura Hierusalem (*cf* Apc 21,15)/7 Aa 31 (394c): 10,9/de mensura templi et altaris/3 Ai 25 (395b): 10,8/et datus est mihi calamus/12 Sp 19 (71): /et de calamo quo (quod Δ^{L}) metitus est templum/3 **PRIM** 3 cap 15 (134,28): 10,9/et arundinis acceptae mensura/3 3 (165,1): (+ et *b*) dedit mihi, inquit (— *b*), arundinem auream similem virgae dicens: surge et metire templum dei et aram dei et adorantes (orantes *G*) in eo 5 (292,189): 21,16/superius sibi Iohannes dicit arundinem (× × *F*) datam tamquam praedicationis dispensationem sibi commissam/21,15 **TY** Apc 324 (139,7): et data est mihi harundo virgae similis, et stabat angelus dicens mihi: surge et metire templum dei et altare et adorantes in eo. [325] «surge» enim quod dicit, ecclesiam suscitabat, quia Iohannes, qui typum gestabat ecclesiae, h<a>ec non sedibundus, sed stans utique audiebat. [326] metire, inquit, templum et altare et adorantes in eo: non enim omnes praecepit recenseri, sed partem iubet ad ultimum praeparari/Mt 20,16 **VICn** Apc 11,1 (92,1): /(+ et *A*) accepisse autem illum arundinem (har. *cod*) similem virgae, ut metiret templum dei et aram et adorantes in ea, potestatem dicit, quam dimissus postea exhibuit ecclesiis

2 **AM-A** Apc 5 (411,1): atrium autem quod foris templo (-plum *C*) est (~ est f. t. *αγ*), eice foras et ne metieris (metiaris $O^{2}\alpha\gamma$; metiris *G*) illud, quoniam datum est gentibus (× × × × *OCG*) …et civitatem sanctam calcabunt mensibus quadraginta duobus **AN** Apc 11,2 (15 = L.M.R. 97,324): /atrium quod est (— *ACFHMP, edd.*) foris (deforis *CFMP*) templum, heretici et philosophi et gentiles, qui sunt foris (~ f. sunt *M*) ecclesiam; civitatem sanctam (civitas sancta *BK*), ecclesiam; mensibus quadraginta duobus (— *CFGHMP, Rapisarda*), hoc est tempus antichristi/

Casp tr 14 (527,109): confluent ad eum in civitatem Hierusalem undique omnes, et calcabitur a gentibus urbs sancta menses quadraginta duo, sicut Iohannis (— *B*) sanctus apostulos in Apocalipsi dicit **BEA** Apc pr 4,67 (14 = R.-P. 24,8): atrium quod est foras templum exclude foras. [68] templum servos dei dicit, atrium vero christianos malos dicit, quia atrium ad templum pertinere videtur, sed templum non est. [69] et christiani mali ad sanctos pertinere videntur, sed sancti non sunt; proinde excludentur foras, quia tempore antichristi civitatem sanctam, id est ecclesiam, ipsi calcabunt/ (*deficit N*) (*ex Tyconio*) 5,10,41 (444 = R.-P. 65,3): et atrium quod est (+ a $N^{1uid}P$) foris templum (-pli $N^{1}PH$), exclude foras et ne eum mensus fueris… [43] …quoniam datum est, inquit, gentibus (+ et *VU*) calcari (-re *CNPQ*) civitatem sanctam, et calcabunt (+ eam P^{2}) mensibus quadraginta duobus (*commentarium magna ex parte mutuatur a Tyconio*) Apc st (437 = R.-P. 53,20): /et atrium quod est foris templum, exclude foras, et ne eum mensus (messus *S*) fueris, quoniam datum est, inquit, (+ calcari *VATF*) gentibus (+ calcari *CQ*) civitatem sanctam, et calcarunt (calcabant *TH;* calcabunt *CQ*) mensibus quadraginta duobus (*deficit N*) **BED** Apc 2,17,12 (369): atrium autem quod est foris (extra *edd.;* + et *F*) templum, eice (eiece *K*;* iece *E*T*;* **ce *L**) foras (× × *Q*) et ne metieris (metiaris $J^{2}K^{2}$; meteris *D;* mentieris *U**) eum (illud $K^{2}T^{2}$), quoniam datum est gentibus… Ps 44,14/et civitatem sanctam (— *E*FL*QT*) calcabunt (-bant $CHK^{*uid}N$ *SV*) mensibus quadraginta duobus (XL duobus [duobus *in ras.*] *O;* quadraginta duos *E*J*R;* quadraginta duo $J^{2}W$; XLII *A*CDHK*MNP*STUV;* XL *L**) rat 69 (538,19): atrium autem quod est foris templum eice foras et ne me-

	τοὺς προσκυνοῦντας	ἐν	αὐτῷ.	2 καὶ τὴν	αὐλὴν	τὴν		ἔξωθεν	τοῦ ναοῦ	
		×				×		εσωθεν		
C	adorantes	in	eo	aram	autem	quae	est	a foris	templi	
	orantes		Y ea	Y aulam		Y ×	×	Y interiorem exteriorem	Y ×	
S	»	»	»	et	atrium	quod	»	× »	»	
				×				~ foris a	templo	
							~ ×	foris est		
I	eos qui adorant	×	illud	×	×	×	×	× ×	×	
		J in	J illo	J et	atrium	quod	est	(in)trinsecus	templi	
V	adorantes	in	eo	atrium	autem	quod	est	× foris	templum	
			eum		ergo		×	de foras	templo	+ dei et altare
		×	×		×			extra	×	
							~ ×	foris	templum est	

2 *desunt* sZ^{E} ‖ Z^{W} ne me<*tieris eu*>m…mensi<*bus quadr*>aginta duobus ‖ hatrium C eicę I; eyce X; eiice **V**^{C} mitieris ϒ^{T} (*corr.* ϒ^{Tr}); mecieris Ω^{O*vidW} 54; met∗eris σ^{W*} ęum C (quadraginta/XL duobus/II)

adorantes **V**; VICn > HI Apc; TY; HI ep 46; CAE; PRIM; BED; AM-A; BEA Apc 5,10,39, st > orantes PRIM (Var) eos qui adorant 51; [HI] Apc X; BEA Apc pr

𝔊: in eo **V**(*ita corr.* ϒ^{Tr}); TY; HI ep 46; CAE; PRIM; BED; AM-A; BEA Apc 5,10,39, st in illo [HI] Apc X; BEA Apc pr in ea VICn > HI Apc × illud 51: — εν *792 2016* 2065* in eum N* ×× ϒ^{TC}; [HI] Apc X (Var)

2 (1) (meti)re…(2)…duobus *in ras.* Φ^{E}

ad initium vs post interpunctionem scripserunt in ϒ^{TC}, *ita ut legeretur* in atrium autem (*cf omissionem in fine vs praec*); *in utroque codice* in *erasum est*

aram autem PRIM: *?* aram < aream; *cf supra* 11,1 aulam autem VICn > HI Apc ~ et atrium TY; [HI] Apc Φ; BEA Apc 5,10,41, st: = 𝔊 ×××××××××××××× 51: *? per homoeotel.* (1) illud (2)…illud atrium autem **V**; HI ep 46; PRIM (Var); GR-M Ez; BED; AM-A atrium ergo Z^{P} atrium × FSΔ^{M*}σ^{WR*U*}; *in initio citationis vel novi lemmatis*: CAE; GR-M Jb; AN Apc; [HI] Apc S; BEA Apc pr

quae est PRIM: = 𝔍 ×× Δ^{LM*B}; VICn > HI Apc: — την *1948 2031* 2329 quod est **V**; TY; HI ep 46; [HI] Apc X; CAE; PRIM (Var); GR-M; AN Apc; BED; AM-A; BEA quod erat ? GR-M Ez (Var) ~ quod × foris est PRIM (Var) quod × Σ^{O*}; AN Apc (Var) ~ quod × foris templ(um) est GR-M Jb; AM-A

𝔊: a foris templi PRIM; BEA Apc 5,10,41 (Var) × foris templi TY^{txt}; PRIM (Var); BEA Apc 5,10,41 (Var) ~ foris a templo TY^{com} × foris templum **V**; HI ep 46; CAE; GR-M Jb; AN Apc; BED; AM-A (Var); BEA Apc 5,10,41, st > de foris templum AN Apc (Var) × foris templo K^{2}Z^{W*P}λ^{M*P}CΣ^{T2CO}Δ^{L*MB}θ^{VB}σ^{WR*U*}; AM-A × foris templ∗ Ξ^{P*} × foris × Σ^{T*}: = 𝔈 × foras templum GZ^{M}; HI ep 46 (Var); BEA Apc pr × foras templo S × extra templum GR-M Ez extra fores templi ? GR-M Ez (Var) εσωθεν ℵ* 2329 *al* 𝔖^{G}: interiorem × VICn > HI Apc > exteriorem HI Apc (Var) intrinsecus templi [HI] Apc X > intrinsecus × [HI] Apc X (Var) extrinsecus × [HI] Apc X (Var)

+ dei et altare Ξ^{VP}(dei *eras.*): < *supra* 11,1

tieris eum, quoniam datum est gentibus, et civitatem sanctam calcabunt mensibus XLII **CAE** Apc 8 (238,26): atrium (atrio *K*) quod est foris templum eice foras et ne metiaris eum (illud *βμ*): ipsi sunt atrium, qui videntur in ecclesia esse et foris sunt, sive heretici, sive male viventes catholici. quoniam datum est gentibus, et civitatem sanctam (+ hyerusalem *C*) calcabunt mensibus quadraginta duobus. qui excludentur et quibus dabitur, utrique (utrumque *CKAR*) calcabunt eam/ (*ex Tyconio*) **CAr** cpl 15 (1411A): /alia vero relinquere, quae infideles poterunt obtinere; hi sunt qui in finem saeculi per tres semis annos antechristo regnante in martyrum sanguinem bacchabuntur/8 **GR-M** Ez 1,12,6 (187,76): scriptum est: atrium autem quod est (erat *Hraban.*) extra templum (extra fores templi *Hraban.*) eice foras, et ne metiaris illud (metieris eum *G*), quoniam datum est gentibus, et civitatem sanctam calcabunt mensibus quadraginta duobus/Ez 3,25 Jb 28,16 (1407,24): in Apocalypsi scriptum est: atrium quod foris templum est eice foras, (+ et *codd. maur.* *μ*) ne (*CM;* nec *K*) metiaris (metieris *KCM Laud. Prat.*) illud (eum *KC*) …foris templum sunt qui per atrium designantur, atque ideo metiendi non sunt/Mt 7,14 **HI** Apc 11,2 (97,14): aulam autem interiorem (exteriorem *CB*) eice foras (× × × × × X). aula atrium (atrius *TF*) dicitur, vacua inter parietes area (ara *FH MS;* archa *K*). hos tales non necessarios eici iussit (excludi iussit *H;* sed cuius sit *pro* secludi iussit *F*) de (ab *I*) ecclesia. quia (— *S*) data est, inquit, calcari a gentibus, id est huius mundi hominibus, ita (— *S*) ut (+ aut *T*) a gentibus (+ aut cum gentibus *S*) conculcetur (concalcatur *T;* conculcentur *S;* × × × × × Φ). deinde repetit de novissimi temporis ruina et excidio et ait: (+ et *H;* + haec *F*) civitatem sanctam calcabunt mensibus quadraginta duobus/ (< VICn)

ep 46,6,2 (335,14): /atrium autem, quod est foris (foras *B*) templum, eice foras (foris *K*) et ne metiaris eum (illud ς), quoniam datum est gentibus, et civitatem sanctam (— *K*^{2}) calcabunt mensibus quadraginta duobus (diebus *B**)

[HI] Apc X 11,2 (97,13): et (— *S*) atrium quod est intrinsecus (extrinsecus *K*) templi (— *IK*) exclude (eice *IK*) foras **PS-IS** Jud 77,4 (218): 3/horum prophetarum praedicatio non amplius quam triennium et menses sex praetenditur; hoc quippe faciunt menses quadraginta duo, quod et dies mille ducenti sexaginta (*cf* Apc 11,3), et regnum antichristi alterum tantum/7 **PRIM** 3 (166,14): aram (ara *AC;* atrium *f*) autem quae (qui *A;* quod *f*) est a foris (~ × foris est *f*) templi, ne metieris (-tiaris *fv*)/Ps 44,14/quoniam data est gentibus, et civitatem (+ sanctam *v*) calcabunt (~ calc. civ. *f*) mensibus quadraginta duobus **QU** pro 4,22 (207,35): consummationem vero perfectionemque

	ἔκβαλε	ἔξωθεν	καὶ	μὴ	αὐτὴν	μετρήσῃς,	ὅτι	ἐδόθη			τοῖς ἔθνεσιν,
		εξω	×		× ~ μετρησης	αυτην					
C	×	×	×	ne	×	metieris	quoniam	data	est	**Y** + calcari (a) ~ gentibus	gentibus calcari
S	exclude	foras	et	»	eum	mensus fueris	»	datum	»		»
I	× **J** exclude	× foras	×	×	×	×	quia	»	»		»
V	eice (e)iece	foras	et ×	ne	metieris metiaris metiris ▶ meteris	eum illud illum	quoniam	» datus	»		»

× × × PRIM exclude TY; [HI] Apc X; BEA eice **V**; VICn > HI Apc; HI ep 46; [HI] Apc X (Var); CAE; GR-M; BED; AM-A eiece $KZ^{M*H*}\Phi^{V}$; BED Apc (Var) iece D; BED Apc (Var)

εξω $\mathfrak{P}^{47}$ ℵ* *al/Byz*

— et GR-M Jb: — και *1795* 𝔅 — et ne metieris eum θ^{B*}

— ne Γ^{M}

— αυτην *2026*: × metieris PRIM × mensus fueris TY eum mensus fueris BEA: = 𝔊 ~ met(ie)ris (eum) **V**; HI ep 46; CAE; GR-M; BED; AM-A: ~ μετρ(η)σης αυτην *1503* 2256**

metieris $\mathbf{V}^{OS}$; PRIM; GR-M (Var); BED; AM-A metiaris (*scr.* meciaris Ω^{O2} 58) $AZ^{C2}\Upsilon^{C2}M\lambda^{D}\Lambda^{LH}\Delta^{LM*B}X\Theta^{A}\theta^{V}\Omega^{O2}$ 58 $\mathbf{V}^{C}$; HI ep 46; CAE; PRIM (Var); GR-M; BED Apc (Var); AM-A (Var) metiris $\Xi^{V}\lambda^{M*}\theta^{W}$; AM-A (Var) meteris D; BED Apc (D)

illud $\lambda^{D}\Lambda^{LH}\kappa^{K}$(illut)$\sigma^{H}$ $\mathbf{V}^{C}$; HI ep 46 (Var); CAE (Var); GR-M; BED Apc (Var); AM-A illum κ^{V} × K*

quoniam **V**; TY; HI ep 46; CAE; PRIM; GR-M; BED; AM-A; BEA Apc 5,10,43, st quia 51; VICn > HI Apc; BEA Apc pr

data est VICn > HI Apc; PRIM datum est 51 **V**; TY; HI ep 46; CAE; GR-M; BED; AM-A; BEA datus est $F^{*}SZ^{H2}E\sigma^{WR*H*U*vid}$

+ calcari VICn; BEA Apc st (Var) + calcari a HI Apc ~ gentibus calcari BEA Apc 5,10,43, st (Var)

temporum trium annorum et sex mensuum, qui dicti sunt dies MCCLX et menses faciunt XL et II, non tantum Apocalypsis Iohannis quantum et Danihel propheta commendat (*cf* Apc 11,3; 12,6; 13,5; Dn 12,11), quibus civitatem sanctam calcari *** (+ dicit *W*), ut aestimatur ab haereticis et maxime arrianis, qui tunc plurimum poterunt **TY** Apc 327 (140,7): Mt 20,16/et atrium quod est foris templi exclude foras et ne mensus fueris. [328] atrium quod est foris a templo, etsi videtur templo inh<a>erere, templum tamen non est, quoniam ad sancta sanctorum non pertinet. [329] hi enim sunt qui in ecclesia videntur esse et foris sunt. [330] quoniam datum est, inquit, gentibus, et civitatem sanctam calcabunt menses quadraginta et duo. [331] hi igitur qui foris a templo sunt, et gentes quae domini evangelio non crediderunt, utrique ecclesiam eius calcabunt/ reg 5 (61,2): 3/ibidem unus mensis denario numero centum menses sunt, ut: civitatem sanctam calcabunt mensibus XLII, nam XLII centeni $\overline{\text{IIII}}$ et CC menses sunt, qui sunt anni CCCL/ 12,14 **VICn** Apc 11,2 (94,1): aulam autem interiorem eice foras. aula atrium dicitur, vacua inter parietes area. hos tales non necessarios eici (eiici *cod*) iussit de ecclesia. quia data est (sunt *A*), inquit, calcari <a> (*restituerunt editores, quod nobis non placet, cf textum graecum*) gentibus, id est huiusmodi homines aut a gentibus aut cum gentibus conculcari. deinde repetit de novissimi (-ma *A*) temporis ruina et excidio et ait: et civitatem sanctam calcabunt mensibus quadraginta duobus/

3 *cf* Apc 12,6 **AM-A** Apc 5 (413,1): et dabo (+ vobis *CG*) duobus testibus meis, et prophetabunt diebus mille ducentis sexaginta, amicti saccis (-cos *αγ*). Victorinus hoc loco duos testes Heliam vult intellegi et Hieremiam 8 (522,222): et dabo duobus testibus meis, et prophetabunt diebus mille ducentis (— *K**) sexaginta. et certe quadraginta et duo menses, id est tempus et tempora et dimidium tempus (*cf* Apc 12,14), decem et septem dies super mille ducentos sexaginta habere videntur **AN** Apc 11,3 (15 = L.M.R. 97,327): /duo (duos *GHP*, Rapisarda*) testes, Helias et Enoch (h. et e.] duo testamenta *BK*)/ gen 32a (162): ipse (*scil.* Enoch) et Helias simul profetabunt mille ducentis (-ti *L;* -tos *G*) sexaginta diebus/7 32b (162): Gn 5,21/qui (*scil.* Enoch) una cum Helian oportevit prophetare in novissimo tempore diebus mille CCLX/7 **ANT-M** 216v (362): dabo duobus famulis meis, dicit dominus, alleluia, et prophetabunt, alleluia/ **APO** 12,41 (286,621): tit/similiter horum (*scil. Enoch et Heliae*) nominatim etiam novissimo tempore et praedicatio et martyrium evidenter ostenditur **BEA** Apc pr 4,70 (15 = R.-P. 24, 15): /et dabo duobus testibus meis, et prophetabunt dies (diebus $U^{2}M$) mille ducentos (-tis U^{2}) nonaginta amicti ciliciis. [71] hi duo testes lex est et evangelium. amicti ciliciis, quia paenitentiam praedicant. verum in finem de Elia et qui cum eo venturus est dicit: dabo duobus testibus meis, et prophetabunt dies mille ducentos nonaginta (LX *Y*), quod sunt anni tres et menses sex, quod erit illorum praedicatio, et regnum antichristi alterum tantum/ (*deficit N*) (*interpretatio mixta ex Victorino et Tyconio*) 5,11,1 (445 = R.-P. 67,3): et dabo duobus testibus meis, et prophetabunt dies (diebus P^{1}) mille ducentos (-tis *P*) nonaginta. hi dies mille ducenti nonaginta anni sunt tres et menses sex. hoc erit praedicatio Eliae, et regnum antichristi alterum tantum, quod fiunt sub uno septem anni. [2] ceterum vero spiritualiter in ecclesia duo testes duo sunt testamenta, id est lex et evangelium. a domini enim passione usque ad antichristum annos tres ponimus et menses sex. isti sunt quadraginta duo menses, id est tres anni et dimidius, vel trecenti quinquaginta. unus enim mensis centum menses sunt per denarium numerum. [3] quadragies bis centum (centeni *HFQ*) quattuor milia ducenti (× × × × *NP*) menses sunt, qui sunt centum viginti sex milia dies, anni trecenti quinquaginta, et in uno die centum dies; nam centies mille ducenti

καὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν πατήσουσιν μῆνας τεσσεράκοντα [καὶ] δύο. **3** Καὶ δώσω

							×			
Y									et	dabo
C	et	civitatem	×	calcabunt	mensibus	quadraginta	×	duobus	»	»
		~ calcabunt	civitatem	×						
S	»	»	sanctam	»	menses	»	et	duo	»	»
		~ civitatem	sanctam	et	calcarunt calcabant					
I	»	»	»	»	mensibus	»	×	duobus	»	»
V	»	»	»	»	»	»	×	»	»	»
				calcabitur calcabuntur			et	×		

3 *desunt* sZ^{E} *incipiunt* $\tau^{56.70}$ 271 1/dabo *rescriptum est in* Y^{T} *verbum* saccis || S <*amic*>tis saccos Z^{W} mille du<*centi*>s <*sex*>aginta || duobus/II profetabunt $D\Lambda^{L}\Sigma^{T}E$; prophaetabunt K diaebus θ^{V} millae $\theta^{V}\Phi^{T}$ ducentis/CC sexaginta/LX hamicti C sacos Ξ^{P*}

~ civitatem sanctam et BEA

civitatem] urbem ? *cf* AN Casp tr 14 ~ calcabunt civitatem × PRIM (Var)

× HI ep 46 (Var); PRIM; BED Apc (Var) sanctam 51 **V**(*ex* sanctum $\Gamma^{M}\Theta^{M}$); VICn > HI Apc; TY; HI ep 46; QU; CAE; GR-M; AN Apc; *cf* Casp tr 14; BED; AM-A; BEA: = 𝔊

calcarunt BEA Apc st calcabant BED Apc (Var); BEA Apc st (Var) calcabitur Z^{H*} calcabuntur 54*

— και $\mathfrak{P}^{47.\ 115}$(*ambo* $\mu\beta'$) ℵ 1006 1841 1854 2329 2351 *al/AndByzOec*: mensibus quadraginta × duobus 51 **V**; VICn > HI Apc; HI ep 46; CAE; PRIM; GR-M; AN Apc; BED; AM-A; BEA menses quadraginta × duo AN Casp tr 14; PS-IS Jud? menses quadraginta et duo TY; QU?: = 𝔊 mensibus quadraginta et duobus FZ^{MH*} $\sigma^{WRU*vid}$ mensibus quadraginta × × AN Apc (Var)

3 dabo *lapsu bis scr.* Φ^{E*}

dabo] + et Ω^{O*}: *lapsu*

nonaginta centum viginti sex milia dies sunt, qui sunt similiter trecenti quinquaginta anni. [4] haec omne tempus est a passione domini usque ad antichristum. et nunc spiritualiter in tipo Eliae et qui cum eo venerit, duo testes, id est lex et evangelium, ab eis occiditur, a quibus non observabatur; hoc sunt duo testes, id est ecclesia duobus testamentis prophetans. [5] qui sunt enim testes domini, nisi christiani? graece dicuntur martyres, hoc latine testes, quia in passione testimonium Christo reddent. non dixit «faciam mihi testes», quasi modo non sint, sed «dabo duobus testibus (— *G*) meis». hic praesentibus dixit legi et evangelio. [6] novissima etiam persecutione antichristi totidem dies habet, et qui nunc spiritualiter ecclesiam laedit, iam tunc aperte devastabit, et Eliam et qui cum eo venturus est, praespicuo occidet, quod nunc duos testes spiritualiter occidit. [7] amicti, inquit, ciliciis, quod est in exomologesin, id est in confessione penitentiae constituti, quia quibus praedicantur, qui eos audire volunt, confestim ad penitentiam convertuntur/ (*explanatio magna ex parte mutuatur a Tyconio, nonnullis e Victorino mixtis*) Apc st (444 = R.-P. 66,3): et dabo duobus testibus meis, et prophetabunt dies mille ducentos (-tis *P*) nonaginta (LX *N*), amicti ciliciis /4-8/ (+ eliam et enoc amicti ciliciis /5/ pro enoc iheremias *BGT*) **BED** Apc 2,17,24 (369): 2 Th 2,7/et dabo duobus testibus meis (~ m. t. *F*), et prophetabunt diebus (— *D*) mille ducentis sexaginta (mille ccxl *Q*) … Dn 12, 11/saccis amicti (-te *U*), id est in exomologisi constituti/Ps 34,13 Gn 2 (96,839): in Apocalypsi dominus Iohanni: et dabo, inquit, duobus martyribus meis, id est testibus, et prophetabunt diebus mille ducentis sexaginta amicti saccis, id est tribus semis annis, in magna continentia et agonia conversantes/7 rat 47 (431,64): Lc 3,23/et tres semis annos post baptisma praedicaverit, sicut in evangelio suo Iohannes non solum commemorato redeuntis paschae tempore perdocet, sed et idem in Apocalypsi sua/Dn 7,25 69 (538,24): et dabo, inquit, duobus testibus meis, et prophetabunt diebus mille CCLX (CCXL *F*) amicti saccis **CAE** Apc 8 (239,2): /et dabo duobus testibus meis, id est duobus testamentis (× × × × *K*), et prophetabunt diebus mille ducentis sexaginta (sexaginta] LX *R;* XL *CA;* + et dabo testibus meis id est duobus testamentis [+ et christianis *K*] ut praedicent dies ĪCCXL [ĪCCLX *R;* MCCLX *K*] *CKAR*). numerum (— *CKA*) novissimae persecutionis dixit et (sed *CKAR*) futurae pacis, et totius temporis a domini passione, quoniam utrumque tempus totidem dies habet, quod suo in loco dicetur. saccis, id est ciliciis, amicti (× × *K*), quod in exomologesi, id est in confessione sint constituti, quia ex sensu humilitatis dixit saccis amictos. dehinc ostendit qui sunt hii duo testes dicens/ (*ex Tyconio*) **PS-CY** pa 14 (262,6): 12,14/qui sunt dies secundum Apocalypsin mille CCLX, in quibus diebus ille antichristus magnam faciet vastationem **HI** Apc 11,2 (99,2): /et dabo duobus testibus meis (~ t. m. duobus *FH*), et praedicabunt (prophetabunt *FHS*) amicti cilicio dies mille CCLX (~ diebus mille CCLX amicti cilicio [-ciis *FS*] *FHS*), id est triennium et menses sex; hoc faciunt menses XLII (*cf* Apc 11,2). est ergo illorum praedicatio triennium et menses sex et regnum antichristi alterum tantum/5 (< VICn) **PS-IS** Jud 77,3 (218): Mt 17,11/de his duobus prophetis, id est de Elia et eius socio, in libro Apocalypsis inter cetera scriptum est: et dabo duobus testibus meis, et prophetabunt diebus mille ducentis sexaginta amicti saccis /4/ hos duos testes plerique Henoch et Eliam autumnant, qui tempora antichristi prophetando praeibunt; qui ob hoc quod omnibus poenitentiam annuntiabunt, saccis indutos esse perhibentur; saccum quippe indicium est poenitentiae/2 nu I 11 (181B): Ct 4,5/in Apocalypsi quoque duo testes prophetare iubentur/Jr 3,14 **KA** Aa 31 (394c): 1/et de Helia et Enoch/15 Sp 19 (71): 1/et de duobus qui venturi sunt testibus/7 **LAC** in 7,17,1 (638,6): imminente iam temporum conclusione propheta magnus mittetur a deo, qui convertat homines ad dei agnitionem et accipiet potestatem mirabilia faciendi/6

	τοῖς δυσὶν	μάρτυσίν	μου	καὶ	προφητεύσουσιν	ἡμέρας	χιλίας	διακοσίας
Y	duobus ~ testibus	testibus meis	meis duobus	et	praedicabunt	amicti	cilicio	diebus
C	»	martyribus	»	ut	prophetent	diebus	mille	ducentis
S	»	testibus	»	et	prophetabunt	dies	»	ducentos
I	»	»	»	»	»	diebus	»	ducentis
V	» duos vobis ×	»	»	»	»	» × ×	» **D** + decem ×	» ducenti ×

~ testibus meis duobus HI Apc (Var) duos I vobis $\Gamma^{A}\Xi^{VP*}$ vobis duobus AM-A Apc 5 (Var) × K*

testibus 51 **V**(*ex* testis Z^{H}; *in ras.* Φ^{E}); VICn > HI Apc; TY; *cf* QU pro 1,9; CAE; PRIM 3 $^{1}/_{3}$ (< TY); *cf* AN Apc, PS-IS nu I, KA Sp; PS-IS Jud; BED Apc, rat; AM-A; BEA martyribus QU pro 4,22; PRIM *exc* 3 $^{1}/_{3}$; BED Gn famulis ? ANT-M

+ enoc(h) et (h)elias *in marg.* Δ^{M}X

et praedicabunt VICn > HI Apc ut prophetent PRIM 3 $^{2}/_{3}$ + $^{1}/_{3}$ (Var); 4: *cf* $\mathfrak{CEYS}^{G}$ ut praedicent ? CAE (Var) et prophetabunt 51 **V**; TY; HI Apc (Var); *cf* AN gen; QU; CAE; PRIM 3 $^{1}/_{3}$ (< TY); ANT-M; PS-IS Jud; BED; AM-A; BEA: = $\mathfrak{G}$

ordo verborum: amicti cilicio diebus mille ducentis sexaginta VICn > HI Apc ~ die(bu)s mille ducent(i)s sexaginta saccis (amicti) TY; CAE; PRIM; BED Apc ~ die(bu)s mille ducent(i)s sexaginta amicti(s) (ciliciis) 51 **V**; HI Apc (Var); QU; PRIM (Var); PS-IS Jud; BED rat, Gn; AM-A; BEA: = $\mathfrak{G}$ ×××××× $\tau^{56.70}$ 271

diebus 51 **V**(*ex* duobus Z^{C}); VICn; AN gen; HI Apc (Var); QU; CAE; PRIM; PS-IS Jud; BED; AM-A; BEA Apc pr (Var); 5,11,1 (Var) dies $Z^{P2}\Sigma^{C}\Delta^{B}$; TY; HI Apc; BEA: = $\mathfrak{G}$ × BED Apc (D)

x mille D

ducentis 51(*scr.* CC) **V**(*ex* dicentis Φ^{T}); AN gen; CAE; PRIM; PS-IS Jud; BED; AM-A; BEA (Var) ducentos $Z^{MH*P2}Q*\Delta^{B}$(doc.)κ^{P}; TY Apc (*corr. edit.*); BEA: = $\mathfrak{G}$ ducenti $\Pi\Gamma^{M}\theta^{V}$; TY Apc (*cod*); AN gen 32a (Var)

POE Mer 13,3 (492): qui (*scil.* Enoch et Haelias) tres annos sexque menses dum doctrinae serviunt, atque multos ad perenne caeli regnum convocant **PRIM** 3 cap 16 (134,30): 1/de duobus martyribus, qui prophetabunt (-bit *C*) diebus mille ducentis sexaginta/14 3 (166,28): et dabo, inquit (— *f*), duobus martyribus meis, ut prophetent diebus mille ducentis sexaginta, saccis amicti (~ am. sacc. *f*)/10,11/hoc est dabo duobus testibus meis, et prophetabunt (ut prophetent *f*); quod est enim Iohannes, hoc duo testes, id est ecclesia duobus testamentis praedicans et prophetans...saccis amictos: in exomologesin constitutos (*cf* TY)

(172,164): et dabo duobus martyribus meis, ut prophetent (+ in $A^{1}b$) diebus mille ducentis sexaginta (mille ccxx G^{1}), saccis amicti (~ a. s. *f*) 4 (207,356): 13,5/itemque ibi: dabo, inquit (— *fM*), duobus martyribus meis, ut prophetent diebus mille ducentis sexaginta (mille cclx *GMNO*)

rec 10 (314,52): 10,7/in duobus martyribus duo martyrii genera cognoscenda/14 **QU** pro cap 4,13 (9,18): promissio (*corr. secundum huius capituli titulum edit.;* praedictio *ω, edd.*) de missione Heliae et Enoch 1,9 (18,36): Hbr 11,5/Heliae sociandus (*scil. Enoch ut ille sublatus a deo in caelum, cf* Gn 5,24 *et* 4 Rg 2,1), ut duo testes idonei secundo Christi adventui praepararentur 4 tit 13 (206, 1): promissio implenda in missione Heliae et Enoch, credenda (credita tantum *B; om. GP;* promissio...credenda] de adventu heliae et enoch *W*) 4,22 (206,10): dabo, ait dominus, duobus martiribus meis, et prophetabunt diebus MCCLX amicti (-tis $G^{1}P$) saccis/ **TY** Apc 332 (142,3): /et dabo duobus testibus meis, et prophetabunt dies mille ducentos (-ti *cod*) sexaginta. [333] /10,11/hoc nunc de duobus testibus suis voluit demonstrare. [334] duos enim testes quos dicit, duo testamenta intellegi voluit, in quibus ecclesia ipsius gubernatur ac regitur. [335] non enim dixit: facio mihi testes, tanquam qui non fuerint, sed «dabo testibus», qui ab initio mecum sunt et a me penitus non discesserunt. [336] dies autem mille ducenti sexaginta non tempus est pacis, sed novissimae persecutionis... [338] saccis, inquit, induti, id est in exomologesim constituti/Ps 34,13; Jb 16,16/ [341] deinde qui sunt isti duo testes in consequentibus dicit/ reg 5 (60,27): 9,10/aliquando dies denario numero C dies sunt, sicut in Apocalypsi dies MCCLX, nam milies ducenties centies et sexagies centeni centumviginti sex milia dies sunt, qui fiunt anni CCCL mensibus tricenorum dierum/2 **VICn** Apc 11,2 (94,7): /et dabo duobus testibus meis, et praedicabunt amicti cilicio diebus mille CCLX, id est triennio et mensibus sex; dies mille CC<LX faciunt menses> XLII (*cf* Apc 11,2). est igitur illorum praedicatio triennio et mensibus sex, et regnum antichristi alterum tantum/5

4 *cf* Za 4,14 **A-SS** Aud 4 (556,4): quasi duae olivae pinguissimae vel duo candelabra aurea splendentes/ Sap 5,6 **AM-A** Apc 5 (415,1): hi sunt duae olivae et duo (duae *O*) candelabra (+ lucentia *G*), in conspectu domini terrae stantes **AN** Apc 11,4 (16 = L.M.R. 97,327): /per olivas unctio spiritalis, per candelabrum (-bra *A, Hartung*) praedicatio intellegitur. in conspectu domini (dei *K*) terrae (-ra *A, Hartung*), in conspectu antichristi/ **ANT-M** 216v (362): /quia isti sunt due olibe et duo candelabra in conspectu dei, alleluia alleluia alleluia/Is 61,8 **BEA** Apc pr 4,72 (15 = R.-P. 25,5): /hi sunt duae olivae et duo candelabra... (*deficit N*) (*eisdem verbis iteratur infra; explanatio magna ex parte mutuatur a Tyconio*) 5,11,8 (446 = R.-P. 69,8): hi sunt duae olivae et duo (duae *YSV UM*) candelabra, qui in conspectu domini terrae (— *CF*) stant. hi sunt, inquit, qui (— *SU*) stant, quod nunc est in praedicatione. (+ quod *NP*) duo (duae *YSVU*) candelabra ecclesia est (*ex Tyconio*) 5,11,24 (448 = R.-P. 74,1): hi sunt duo candelabra et duae (duo *SV*) olivae in conspectu domini terrae stantes, id est sunt in paradiso (< HI Apc) Apc st (444 = R.-P. 66,4): /hi sunt duae olivae et duo (duae *YSMH*) candelabra (candebra *sic U*), qui (quae *NP*) in conspectu domini terrae stant/ **BED** Apc 2,17,37 (371):

ἑξήκοντα περιβεβλημένοι σάκκους. **4** οὗτοί εἰσιν αἱ δύο ἐλαῖαι καὶ αἱ δύο λυχνίαι

		περιβεβλημενοις				× ×	×	×		
Y	mille	ducentis	sexaginta	hi	sunt	duae	olivae	et	duo	candelabra
C	sexaginta	saccis	amicti	»	»	duo	»	»	»	»
				hic	×			×	×	
S	»	»	induti	»	»	»	»	»	»	»
	nonaginta			isti						
I	»	amictis	ciliciis	hii	»	duae	»	»	»	»
						×	×	×		
						~	duo	candelabra	et	duae olivae
V	»	amicti	saccos	hi	»	duo	»	»	»	»
	quadraginta		sacco						duae	candelae
	×	×	×					×	×	×

4 *desunt* sZ^{E} *desinunt* $\tau^{56.70}$ 271 in conspectu domini/15 *rescriptus est* Υ^{T}; *de primo textu legitur adhuc* hii s<*un*>t duae olivae et duae candela<*e*> in consp<*ectu*> dn̄i <*terrae*> stantes ‖ Z^{W} h<*i sunt*> duo oli<*vae*> et…in c<*on*>spectu domini ‖ olibę $\Pi^{F}\Sigma^{T}$; olibe $\Sigma^{C}X\tau^{56.70}$ 271; ollivae θ^{V*vid}; olivae/-ve/-ve *ceteri* ęt C; ∗t Ω^{O*} cand∗labra E*; cande^{la}bra S^{2} terrae/-rę/-re

nonaginta BEA: < Dn 12,11 XL $K\Phi^{T*}$; CAE (Var); BED Apc (Var), rat (Var): *metathesis*: = $\mathfrak{E}^{cod}$

$\mathfrak{G}$: amicti **V**(i^{2} *in ras.* Z^{P2}); VICn > HI Apc; QU; CAE; PRIM; PS-IS Jud^{txt}; BED; AM-A; BEA induti TY; *cf* PS-IS Jud^{com} amictis 51 S(*ut vid.*)Υ^{T}(s *eras.*)^{C*} $\Sigma^{C}\Delta^{M2}\kappa^{P}\sigma^{W*R*}$; QU (Var): *dittogr. ante* sacc(i)s, *ut in graeco* περιβεβλημενοις σακκους *pc*; *cf etiam in graeco* περιβεβλημενους σακκους ℵ*AP 046 2329 *al* amittis Ω^{O*}

cilicio VICn > HI Apc saccis $N\Pi^{F}\Gamma^{M}Z^{H2\,CP}$(*in ras.*) $\Upsilon^{TrC}\Xi^{P2}Q^{2}$(*lect. altern. sup. l.*)$\lambda^{M2D}\Lambda^{L2H}\Sigma^{TCO}\Delta^{M2}X\kappa^{VPK}\Theta^{AM}\Phi^{ETMZ*GV}\sigma^{R2HU}\Omega^{DCOW}$ 54 58 **V**^{C}; TY; QU; CAE^{txt}; PRIM; PS-IS Jud; BED; AM-A ciliciis 51; HI Apc (Var); CAE^{com}; BEA saccos **V**(*ex* saccus K); AM-A (Var): = $\mathfrak{G}$ sacco $Z^{H*}\Xi^{V}M\theta^{BW}$

4 *scr.* hii 51 **V**^{S} (*cum codd* $SKRZ^{H*}\Upsilon^{T}\Xi^{V*P}C\Sigma^{CO}\Delta^{L}\Delta^{MB}XE\kappa^{VP}\tau^{56.70}$ 271 $\Theta^{A}\theta^{W}\Omega^{W}$ 54 58); VICn (Var); CAE; PRIM (Var); GR-M (Var); PAU-Aq (Var) hic ? QU (Var); PRIM (Var) isti ANT-M; RES-R

— sunt PRIM (Var)

du(a)e 51 $IFSN\Pi^{F}\Gamma^{AM}KZ^{H2CP2}\Upsilon^{T+TrC}\Xi^{P}QM\lambda^{MPD}\Lambda^{LH}C\Sigma^{TCO}XE\kappa^{VPK}\tau^{56.70}$ 271 $\Theta^{AM2}\theta^{VB2W}\Phi^{ETMZGV}\sigma^{WRHU}\Omega^{DCOW}$ 54 58 **V**^{CO}; VICn > HI Apc; TY^{com}; QU; CAE; PRIM (Var); GR-M; ANT-M; BED (Var); A-SS Aud; AM-A; BEA; PAU-Aq; RES-R 3438; 6863; 7014; 7015 duo **V**^{S} (*cum codd* $GARZ^{MWH*P*}\Xi^{V}\Delta^{LMB}\Theta^{M*vid}\theta^{B*}$); TY^{txt}; HI Apc (Var); [HI] Apc X (*textus restitutus*); PRIM; GR-M (Var); PS-IS Jud; BED; BEA Apc 5,11,24 (Var); PAU-Aq (Var); KA Val; RES-R 6817; 7015 (Var) ·II· D — duo olivae et [HI] Apc X (*codd*): — αι δυο ελαιαι και *pc/Oec*: *homoeoarcton* ~ duo candelabra et duae olivae BEA Apc 5,11,24 ~ olive due ? PAU-Aq: *propter metrum*

— et duo QU (Var); PRIM (Var); RES-R 7014 — et duo candelabra FS*

du(a)e $\Upsilon^{TC*}\Delta^{L}\tau^{56}$ 271 $\Phi^{ZG}\sigma^{WR*}$; GR-M (Var); AM-A (Var); BEA Apc 5,11,8 (Var), st (Var); RES-R 7015 (Var): < *supra* ·II· D × ? PAU-Aq

candelabr(a)e Υ^{C*} 271; GR-M (Var) candela<*e*> Υ^{T}

Ps 34,13/hi sunt duo (due *vel* duae *B*CDFHJ^{2}KLMNOR^{2}SUVW edd.*) olivae et duo candelabra in conspectu domini terrae stantes **CAE** Apc 8 (239,9): /hii sunt duae olivae (olivi *K*) et duo candelabra in conspectu domini terrae stantes. hii sunt qui stant, non qui stabunt. duo candelabra ecclesia est, sed pro numero testamentorum dixit duo… Za 4,2/et has duas olivas, id est testamenta, infundere oleum candelabro, id est ecclesiae (*ex Tyconio*) **GR-M** Ez 1,12,8 (188,109): Mt 17,11/qui utrique (*scil. Helias et Enoch*) per Zachariam duae olivae (*cf* Za 4,3) et per Iohannem duo candelabra nominantur Jb 9,9 (462,45): per Ioannem dicitur: hi (hii *M*) sunt duae (duo *K*M*) olivae et duo (due *M**) candelabra (-labre *K**) in conspectu domini terrae stantes (adstantes *K*)/Mt 17,11 **HI** Apc 11,4 (101,5): hi sunt duae (duo *DF*) olivae et duo candelabra, qui in conspectu domini terrae stant (astant *S*), id est sunt in paradiso (+ item alio sensu in conspectu domini terrae stantes, id est in conspectu antichristi *Sg*)/7 (< VICn) **[HI]** Apc X 11,3 (101,1): hi sunt <duo olivae et> (*propter homoeoarcton excidisse suspicor*) duo candelabra in conspectu domini (dei *IK*) terrae stantes (stantia *IK*) **PS-IS** Jud 77,3 (218): /hi sunt duo olivae et duo candelabra in conspectu domini terrae stantes/3 **KA** Val 33 (394b): 10,3/de duo olive et duo candelabra/7 **PAU-Aq** carm 14,2 (159): hi (hii *Va*) sunt olive due (duo *R*) coram domino / et candelabra luce radiantia/Gn 1,16 **PRIM** 3 (167,51): hi (hii *AfGM^{1}*; hic *O*) sunt (— *C*) duo (*A^{1}GMO^{1}*; duae *A^{2}bCfO^{2}v*) olivae et duo (× × *O**) candelabra consistentia sub conspectu domini terrae **QU** pro 4,22 (206,12): /hi (hic *T*) sunt duae olivae et duo (× × *PW*) candelabra consistentia in conspectu domini terrae/6 **RES-R** 3438 (297): isti sunt duae olivae et duo candelabra lucentia ante dominum/6 6817 (205): Sir 44,7/isti sunt duo olivae 6863 (217): isti sunt duae olivae et duo candelabra Petri et Pauli lucentia ante dominum 7014 (254): isti sunt duae olivae, (+ et duo *BRS*) candelabra lucentia ante dominum/6 7015 (254): Za 4,14/isti sunt duae (duo *C in festo s. Pauli*) olivae et duo (due *S*) candelabra lucentia ante dominum **TY** Apc 342 (145,1): /hi sunt duo olivae et duo candelabra, qui in conspectu domini terra<e> stant. [343] hi sunt qui stant, ait. non autem dixit «stabunt» (agunt *cod*), sicut stare non possint. [344] in duo candelabra ecclesia signata est, quae duorum testamentorum munitione vallata est… [347] nam duae olivae duo sunt testamenta, oleum scientiae candelabro infundentia **VICn** Apc 11,4 (96,1): hi (hii *A*) sunt duae olivae et duo candelabra, qui in conspectu domini terrae stant, id est in paradiso/7

	αἱ οι ×	ἐνώπιον	τοῦ κυρίου		τῆς γῆς	ἑστῶτες.	5 καὶ εἴ	τις				αὐτοὺς ~ θελ(η) ~ θελει
			θεου	+ επι	×	×						
Y	qui	in conspectu	domini	×	terrae	stant astant						
C	×	consistentia	sub conspectu	domini	×	terrae	et	si ×	quis quicumque	eos		
S	qui quae	in conspectu	domini	×	terrae ×	stant	»	»	»	»		
I	quae	coram ante	domino dominum	stant	super	terram	»	»	»	voluerit		
V	×	in conspectu conspectum medio	domini dei ×	×	terrae	stantes stantia adstantes	»	» ×	» qui	eos eis × ~ volu-		
+ aurea + lucentia												

5 *desunt* sZ^{E} *rescriptus est* Υ^{T}; *de primo textu legitur adhuc* et si quis eos vol<*uerit nocere i*>gnis <*e*>x<*ie*>t de ore illor<*um*> et devora<*bit*> inimicos eor<*um*> et si quis vol<*uerit*> eos ledere sic oportet eum occidi ‖ Z^{W} et si quis eos <*volu*>erit nocere…de o<*re*> *illo*rum et d<*evorabit*> inim<*icos*> illoru<*m*> et…laedere <*sic oportet eum occidi*> ‖ d*e Υ^{C} hore CΔ^{M}κ^{V*} 54; oręˇ I deforabit E ęos^{2} C lidere Ξ^{V}; laedere/ lędere/ledere *ceteri* hoportet C; oportit K*σ^{WR*} hoccidi C

+ aurea S^{2}; A-SS Aud: < *supra* 1,12 *etc* + lucentia AM-A (Var); RES-R + luce radiantia ? PAU-Aq

qui in conspectu domini × terrae stant VICn > HI Apc; TY > BEA Apc 5,11,8, st: οι *pc* quae in conspectu domini × terrae stant BEA Apc st (Var): = 𝔊 ~ que coram domino stant super terram 51: επι της γης *pc* 𝔈 ? — αι ℵ 1611 2329 2351 *al*: × consistentia (sub) conspectu domini × terrae QU; PRIM: = 𝔄^{C}(𝔍) × in conspectu domini × terrae stant(es) **V**; [HI] Apc X > BEA Apc 5,11, 24; CAE; GR-M; [HI] Apc S (*lect. dupl.*); PS-IS Jud; BED; AM-A × in conspectu domini × terrae *tantum* AN Apc × (in conspectu domini) *in fine* τ$^{56.70}$ 271; ANT-M; RES-R

in conspectu domini **V**; VICn > HI Apc; TY; QU; [HI] Apc X; CAE; GR-M; AN Apc; PS-IS Jud; BED; AM-A; BEA sub conspectu domini PRIM coram domino 51; PAU-Aq ante dominum RES-R in conspectum domini τ^{70} in conspectu dei λ^{P}Ω^{O2}; [HI] Apc X (Var); AN Apc (Var); ANT-M: ενωπιον του θεου 1854 *al/ AndOec* 𝔈 in conspectu × A*Ω^{O*} in medio × Ω^{W}

×× BEA Apc 5,11,8 (Var); PAU-Aq?: — (της) γης *pc* 𝔅 × terra K*Δ^{B}; TY (*cod*); AN Apc (Var)

astant [HI] Apc S stantia [HI] Apc X (Var) adstantes GR-M (Var)

5 et si quis…inimicos eorum *bis scr.* Γ^{M}

si q̄ G 𝔈(𝔈)𝔖^{G}(𝔄)𝔍: × quicumque LAC × qui Σ^{C*}

ordo verborum: eos (volet) **V**^{OS}; TY; [HI] Apc X; CAE; PRIM; BED; AM-A; BEA: = 𝔊 ~ voluerit (eos) 51 E^{2} 58 **V**^{C}; LAC; AM-A Apc 5 (Var); 6 (Var): ~ θελ(η) αυτους ℵ 1854 *pc/Oec* ~ eis nocere voluerit D ~ voluerit nocere eis Ω^{O}: ~ θελει αδικησαι αυτους *61 69* 𝔖^{G} (𝔄^{CZ}𝔍)

eis DΥ^{C2}Ξ^{VP}Λ^{H}θ^{W}Ω^{O}; BED Apc (D) × Δ^{M*}; BED (Var)

5 **AM-A** Apc 5 (417,1): et si quis eos voluerit (~ v. e. *αγ*) nocere, ignis exiet (exeat *C*) de ore illorum et devorabit inimicos eorum, et si quis eos voluerit laedere, ita oportet eum occidi/4 Rg 1,12 6 (510,80): si quis eos voluerit (~ v. e. *G*) nocere, ignis exiet de ore illorum et devorabit inimicos eorum 7 (608,27): scriptum est: si quis eos voluerit nocere, ignis exiet de ore illorum et devorabit inimicos eorum 9 (762,28): si quis eos voluerit nocere, ignis exiet de ore illorum (eorum *KG*) et devorabit inimicos eorum, et si quis eos voluerit laedere, sic oportet eum occidi…si quis eos voluerit laedere, sic oportet illum occidi **AN** Apc 11,5 (16 = L.M.R. 98,329): /ignis praedicatio/ **BEA** Apc pr 4,75 (15 = R.-P. 25,15): et si quis eos vult laedere, ignis exit (exiit *YSVU*^{1}*A*^{2}*GPHQ;* exiet *O*) de ore eorum et devorat (devorabit *P*^{2}) inimicos (-cis *A*) eorum (*deficit N*) 5,11,13 (447 = R.-P. 71,1): Za 4,14/et si quis eos vult laedere, ignis exiet ex ore eorum et devorabit inimicos eorum; et si quis voluerit laedere, sic eum oportet occidi. [14] ignis verbum praedicationis est; si quis enim ecclesiam laedit aut laedet, precibus oris eius divino igne consumetur/ (*ex Tyconio*) Apc st (444 = R.-P. 66,6): /et si quis eos vult laedere, ignis exiet ex ore eorum et devorabit inimicos eorum; et si quis voluerit (+ eos *P*) laedere, sic eum oportet occidi/ st (445 app. = R.-P. 66,16 app.): 3/ignis exiit ex ore eorum, id est predicatio/3 (*in codd B GT*) **BED** Apc 2,17,44 (371): et si (— *M**) quis eos (eis [vel eos *sup. lin.*] *D;* — *L**) voluerit nocere, ignis exiet (exiit *R**; exibit *R*^{2}) de ore illorum et devorabit (-vit *ABD E***GK***M***OQT***W**) inimicos eorum (+ et si quis voluerit eos ledere sic oportet eum occidi *D*) 3,35,113 (511): hic est ignis qui exiit (exit *C***E***HLSTV;* ex fit *Q*) ex (de *G*) ore testium (testimonium *U*) dei et devoravit (-bit *AB FGJ***K***MOU edd.;* devoraverit *W*) inimicos eorum (*cf* Apc 20,9) **CAE** Apc 8 (239,18): Za 4,10/ et si quis (qui *R**) eos vult laedere sive occidere, ignis exiet ex ore eorum et devorabit inimicos eorum, id est: si quis ecclesiam vel laedit vel (vellit *K*) laedere voluerit, precibus oris eius divino igne aut in praesenti ad correctionem, aut in futuro saeculo ad damnationem consumetur/ (*ex Tyconio*) **HI** Apc 11,2 (99,8): 3/de ore autem (— *CB*) illorum prophetarum exire ignem contra adversarios: potestatem verbi dicit; omnes enim plagae, quotquot futurae sunt ab angelis, eorum in voce mittentur (< VICn) **[HI]** Apc X 11,2 (99, 6): et (— *S*) si quis eos vult (*S;* voluerit Φ*g*) laedere, ignis procedit (-det *IKS*) ex (de *IKM*) ore ipsorum et comedit (et comedet *IKS;* qui devorabit *H*) inimicos eorum **LAC** in 7,17,2 (638,11): 6/et quicumque conabitur eum laedere, procedet ignis de ore eius atque conburet (amburet *B;* am-

	θέλει θελη(σει) αυτους	ἀδικῆσαι αδικησαι αυτους	πῦρ	ἐκπορεύεται εκπορευσεται	ἐκ	τοῦ στόματος	αὐτῶν	καὶ	κατεσθίει
C	volet conabitur	nocere	ignis ~ procedet	exiet exeat ignis	de	ore	eorum	× et atque	comburens comburet amburet
S	vult	laedere	»	» exit	» ex	»	»	et	devorabit devorat
I	eos	nocere	»	» **J** procedit	»	»	ipsorum	» qui	» **J** comed(i)t
V	voluerit voluerint **D** ~ erit	» nocere nocere	»	» exiit exibit **D** ieciet	»	»	illorum	»	» devoravit devorabunt

	τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν·	καὶ	εἴ	τις	θελήσῃ θελει θελησει ~ αυτους θελ(ει)	αὐτοὺς	ἀδικῆσαι,	οὕτως	δεῖ		αὐτὸν αυτους
C	inimicos **Y** adversarios	illorum ipsorum	et	si	quis	eos ~ volet eos	vult	nocere	sic	oportet	et illum
S	»	eorum	»	»	»	» ×	voluerit	laedere	»	× eum	oportet
I	»	»	»	»	»	voluerit	illos	»	»	oportet	× illum
V	»	»	»	»	»	» **D** ~ ledere voluerit eos	eos eum	»	» ita	»	× eum eos

volet PRIM: θελησει $\mathfrak{P}^{47}$ 1841 *pc* conabitur LAC vult TY; CAE; [HI] Apc S; BEA: = $\mathfrak{G}$ voluerit 51 **V**; [HI] Apc Φ; BED; AM-A: θελη *pc* voluerint Δ^{LM}

nocere 51 **V**; PRIM; BED; AM-A l(a)edere E 54; LAC; TY; [HI] Apc X; CAE; BEA

+ sive occidere ? CAE: *cf infra*

~ procedet ignis LAC: *cf* $\mathfrak{S}^{G}$

εκπορευσεται 2351 *pc* $\mathfrak{E}\mathfrak{A}^{CZ}$ procedet LAC; [HI] Apc X (Var) exeat PRIM (Var); AM-A Apc 5 (Var) $\mathfrak{G}$: exit BED Apc 3 (Var); BEA Apc pr procedit [HI] Apc X exiit $Z^{H*}\sigma^{WR*H*U*}$; BED Apc 2 (Var); 3; BEA Apc pr (Var) exibit BED Apc 2 (Var) ieciet D

ex [HI] Apc X; CAE; BED Apc 3; BEA Apc 5,11,13, st

eorum $D\Sigma^{O}\Delta^{LMB}X E\kappa^{V}\theta^{VB}$ $\mathbf{V}^{C}$; *cf* LAC; TY; CAE; PRIM; AM-A Apc 9 (Var); BEA ipsorum 51 AZ^{H*}; [HI] Apc X illorum $\mathbf{V}^{OS}$; VICn > HI Apc; BED; AM-A

× PRIM: = $\mathfrak{E}\mathfrak{B}$ $\mathfrak{G}$: et 51 **V**; TY; [HI] Apc X; CAE; PRIM (Var); BED; AM-A; BEA atque LAC qui [HI] Apc X (Var)

comburens PRIM comburet LAC; PRIM (Var) > amburet LAC (Var) devorabit 51 **V**; TY; [HI] Apc X (Var); CAE; BED Apc 2; 3 (Var); AM-A; BEA Apc pr (Var); 5,11,13, st: *cf* $\mathfrak{E}$(delebit)$\mathfrak{A}^{CZ}$(manducabit) > devoravit $AIS\Pi^{F}DK\Upsilon^{C}\Xi^{V}M\lambda^{M*}\Lambda^{L}C$ 54^{c}; BED Apc 2 (Var); 3 devorabunt Z^{H*} $\mathfrak{G}$: devorat BEA Apc pr comedit [HI] Apc X > comedet [HI] Apc X (Var)

adversarios VICn > HI Apc inimicus $K^{*}Z^{H*}\Xi^{V}$

illorum $Z^{WH}\lambda^{MD}\Lambda^{LH}C\Sigma^{TCO}\Delta^{LMB}X\kappa^{VPK}\theta^{V}$ 54; PRIM ipsorum PRIM (Var) eorum 51 **V**; TY; [HI] Apc X; CAE; PRIM (Var); BED; AM-A; BEA

quis] q̄ GR

eos (vult) $\Pi^{F}K^{2}\Xi^{P}QM\lambda^{P}\Theta^{AM}\theta^{B*W}$; TY; PRIM; AM-A: ~ αυτους θελ(ει) *pc/And* $\mathfrak{S}^{H}$ × voluerit $\Gamma^{M}K^{*}$; BEA ~ (voluerit) (eos) 51 **V**; PRIM (Var); BED Apc (D); BEA Apc st (Var): = $\mathfrak{G}$ ~ ledere voluerit eos D

vult PRIM: θελει C 1854 *pl/AndByzOec* volet PRIM (Var): θελησει $\mathfrak{P}^{47}$ 1006 1611 1841 2329 2351 *pc* $\mathfrak{A}^{C}$ voluerit 51 **V**; TY; BED Apc (D); AM-A; BEA: = $\mathfrak{G}$

eos **V**; TY; PRIM; BED Apc (D); AM-A; BEA Apc st (Var) illos 51 eum I*

nocere $\Gamma^{M*vid}E$; PRIM l(a)edere 51 **V**; TY; BED Apc (D); AM-A; BEA laudare K^{*vid}

ita AM-A Apc 5

oportet et illum PRIM ~ × (illum) oportet $\Pi^{F}\kappa^{K}$; TY; BEA oportet × (illum) 51 **V**; PRIM (Var); BED Apc (D); AM-A: = $\mathfrak{G}$

illum 51; PRIM; AM-A Apc 9 $^{1}/_{2}$ eum **V**; TY; BED Apc (D); AM-A Apc 5; 9 $^{1}/_{2}$; BEA eos E: αυτους *pc* $\mathfrak{S}^{G}\mathfrak{J}^{cod}$

bueret *P*) illum; his prodigiis ac virtutibus convertet multos ad dei cultum/7 **PRIM** 3 (168,60): et si quis eos volet (vellet *v*) nocere, ignis exiet (exeat *C*) de ore eorum conburens (et conburet *f*) inimicos illorum (*AbCM;* ipsorum *f;* eorum *GOv*), et si quis eos vult (~ vult eos *C;* ~ volet eos *f*) nocere (laedere *v*), sic oportet et (— *G*) illum (~ i. e. *b*) occidi **TY** Apc 349 (147,9): Za 4,14/et si quis eos vult l<a>edere, ignis exiet de ore eorum et devorabit inimicos eorum; et si quis eos voluerit l<a>edere, sic eum oportet occidi. [350] utrumque tempus complexus est dicens: si quis eos vult l<a>edere <et si quis eos voluerit laedere>, sic eum oportet occidi, id est eo igne exuri. [351] si quis

	ἀποκτανθῆναι. **6** οὗτοι		ἔχουσιν εξουσι	τὴν ἐξουσίαν	κλεῖσαι	τὸν οὐρανόν,	ἵνα
C	occidi	hi	habent	potestatem	claudere	caelum	×
S	»	»	»	»	»	»	×
I	interfici	»	»	»	»	»	ut
V	occidi	» × + autem	» habebunt	»	cludendi	»	× + nubibus

	μὴ	ὑετὸς	βρέχῃ		τὰς ἡμέρας	τῆς προφητείας	αὐτῶν,	καὶ	ἐξουσίαν	ἔχουσιν
		× ~ βρεχη υετος		+ εν	ταις ημεραις	~ αυτων της προφητειας		×	~ εχουσιν	εξουσιαν
C	ne	imbrem imbre	pluat pluant	in per	diebus dies	prophetiae	eorum	×	potestatem	habent
S	»	×	»	»	»	» ~ eorum	» prophetiae	et	habent	potestatem
I	non	pluat	pluvia imbres	×	»	»	ipsorum	»	potestatem	habent
V	ne	×	pluat pluant	×	»	»	» illorum	»	»	» × ~ super

6 *desunt* sZ^{E} *rescriptus est* Υ^{T}; *de primo textu legitur adhuc* <*hi*> hab<*ent*> potestatem claud<*en*>di caelu<*m ne*> pluat dieb<*us pro*>phetiae ipsor<*um*> et potestatem habent super aquas co<*nverte*>ndi eas in sangui<*ne et percutere terram omni*> plaga quoti<*enscum*>que voluerint ‖ Z^{W} <*hi habent po*>testatem…ne pluat <*diebus prophetiae ipsorum et po*>testatem habent…converte<*ndi eas in sanguinem et per*>cutere terram…cocienscumque vol<*uerint*> ‖ abent^{1} $K^{*}\lambda^{M}C\Sigma^{T}$ postestatem 54 cludendi GAI(*ex* cluendi)$F\Pi\Gamma^{AM}DK^{*}RC\Sigma^{TC}\theta^{B*}\Phi^{M}$ $\mathbf{V}^{S}$; claudendi SN^{2}(*lect. altern.*)$\Pi^{F}K^{2}$ $Z^{MHCP}\Upsilon^{T+TrC}\Xi^{VP}QM\lambda^{MPD}\Lambda^{LH}\Sigma^{O}\Delta^{LMB}X\mathrm{E}\kappa^{VPK}\Theta^{AM}\theta^{VB^{2}W}\Phi^{ETZGV}\sigma^{WRHU}\Omega^{DCO*W}$ 54 58 $\mathbf{V}^{CO}$ caelum/cęlum/celum prophętiae I; propheci(a)e θ^{B} 54(*ex* prophecit); profeti(a)e $DK\Sigma^{T}E$ abent^{2} CX homni C placa K* quotiensquumque $\Lambda^{H}\Sigma^{TC}\Delta^{L}$(-quę)X; quociencumque $SZ^{W^{2}}\Sigma^{O}\theta^{B}\Omega^{OW}$ 54; quotiensqumque *ex* quociensqumque K; cocienscumque Z^{W*}; quotiescumque $N^{2}DZ^{M^{2}H^{2}C*P}\kappa^{V*}\Theta^{M}\theta^{W}\Phi^{TMGV}\sigma^{U}$ $\mathbf{V}^{C}$; quotiesquumque Θ^{A}; quociescumque Ξ^{P}

occidi **V**(*ex* occi Z^{H}, *ex* occisi 54); TY; PRIM; BED Apc (D); AM-A; BEA interfici 51

6 *scr.* hii $SDZ^{M*vidH*}\Xi^{P}\Lambda^{H}C\Sigma^{TCO}\Delta^{LMB}X\mathrm{E}\kappa^{VP}\Theta^{A}\theta^{BW}\sigma^{W}\Omega^{W}$ 54 58 $\mathbf{V}^{S}$; CAE; PRIM (Var) hii* Ξ^{V} × Υ^{TC}

+ autem Π^{F}

habebunt κ^{V}; QU (Var); BED (Var): εξουσι *1678 1778 2080* habebant ? BED (Var) habet I ~ potestatem habent ? PS-HIL-A

claudere 51 $Z^{W}\Omega^{O2}$; TY; QU (Var); CAE; PRIM; PS-HIL-A; AM-A; BEA; RES-R cl(a)udendi **V**; QU; BED; AM-A Apc 5 (Var)

+ nubibus CAE (Var); AM-A Apc 7; RES-R: < Is 5,6

× ne **V**; TY; COM; QU; CAE; PRIM; BED; AM-A; BEA; RES-R 7014 (Var) ut non 51: < 𝔊

imbrem pluat QU; PRIM; BEA Apc pr (Var); 5,11,15 (Var), st; *cf etiam* LAC (*libere* abstinebit imbres): < 𝔊; *cf* Is 5,6 imbrem pluant BEA Apc pr; 5,11,15, st (Var) imbre pluat QU (Var); BEA Apc pr (Var) imbre pluant BEA Apc 5,11,15 (Var) × pluat **V**; TY; COM; QU (Var); CAE; BED; AM-A: — υετος *2091* 𝔈𝔄^{CZ}𝔍 >

× pluant $SNQ^{*}\Lambda^{L}\sigma^{R*}$; BED (Var); AM-A 5 $^{1}/_{2}$ (Var); 7 (Var); RES-R 7014 (Var) ~ pluat pluvia 51: ~ βρεχ(η) υετος *pc* 𝔈𝔖^{G} ~ pluat imbres BED Apc (D^{2})

in diebus $FS\sigma^{WRHU}$; TY; CAE; PRIM; BEA: εν (ταις) ημεραις *pc* per dies QU × diebus 51 **V**; BED; AM-A

~ eorum prophetiae BEA Apc st (Var): ~ αυτων της προφητειας *pc*

eorum $FD\lambda^{MD}\Lambda^{LH}\sigma^{U*}$; TY; QU; PRIM; BED (Var); AM-A Apc 5 $^{1}/_{2}$ (Var); BEA ipsorum 51 **V**; CAE; BED; AM-A illorum θ^{V}

+ et (ut *sup. l.*) potestatem claudendi celum ne pluat diebus prophetie ipsorum Ω^{O}

× PRIM; BEA Apc pr (Var): — και *2091* et 51 **V**; TY; QU; PRIM (Var); BED; AM-A; BEA: = 𝔊

potestatem habent 51 **V**; QU; PRIM; BED; AM-A: = 𝔊 ~ habent potestatem TY; *cf* AN Apc; BEA: ~ εχουσιν εξουσιαν $\mathfrak{P}^{47}$ 1854 𝔖^{G}𝔄^{CZ} potestatem × Δ^{B} ~ potestatem super × aquas habent Π^{F}

enim ecclesiam l<a>edit aut l<a>edere conatur, precibus oris eius divino igne exuritur **VICn** Apc 11,2 (94,11): 3/de ore autem illorum prophetarum exire ignem contra adversarios: potestatem verbi dicit; omnes plagae quae futurae sunt ab angelis, illorum in voce mittentur (imitentur *A*)

6 **AM-A** Apc 5 (418,1): hi habent potestatem claudere (-dendi *αγ*) caelum, ne pluat (pluant *G*) diebus prophetiae ipsorum, et potestatem habent super aquas convertendi eas in sanguinem et (— *C*) percutere terram omni plaga, quotienscumque voluerint…potestatem habent claudere (-dendi *αγ*) caelum, ne pluat diebus prophetiae ipsorum (eorum *C*) …et potestatem habent super aquas convertendi eas in sanguinem et percutere terram omni plaga, quotienscumque voluerint 7 (608,56): hi habent potestatem claudere caelum nubibus, ne pluat (pluant *αγ*) diebus prophetiae ipsorum, et potestatem habent super aquas convertendi eas in sanguinem et percutere terram plaga, quotienscumque voluerint **AN** Apc 11,6 (16 = L.M.R. 98, 330): /habens (habet *L*; habent C^{2}) potestatem super aquas, super populum; convertendi (-tens *C*FGHMP, edd.*; -tere

	ἐπὶ		τῶν	ὑδάτων	στρέφειν	αὐτὰ	εἰς	αἷμα	καὶ	πατάξαι	τὴν γῆν	ἐν
	×		×	×		×			×			×
C	×	omnium	aquarum		convertendi	eas	in	sanguinem	et	ferire	terram	in
									×			
S	in	×	aquis aquas aquae		vertere evertere	×	»	»	»	percutere	»	»
I	super	×	aquas		convertendi	eas	»	sanguine	»	»	»	×
V	» × ×	× × aquas	» × habent		» convertere	»	»	sanguinem	»	» percute	»	×

× omnium aquarum QU; PRIM in × aquis TY (in *rest. edit.*; *excidit quasi per haplogr. post* m) in × aquas BEA Apc 5,11,16 (*textus restitutus*), st ×× aquas BEA Apc pr; 5,11,16 (*codd*) ×× aquae BEA Apc 5,11,16 (Var) super × aquas 51 **V**; AN Apc; BED; AM-A: = 𝔊 ××× θ^{B*}: — επι των υδατων *2091* 𝔈𝔖^{G}

convertendi 51 **V**; *cf* LAC; QU; PRIM^{txt}; AN Apc; BED^{txt}; AM-A vertere *cf* COM; TY > PRIM^{com}, BED^{com}, BEA: < 𝔊 evertere *cf* BED^{com} (Var) convertere AN Apc (Var)

eas 51 **V**; QU; PRIM; AN Apc; BED; AM-A; BEA Apc 5,11,16, st: = 𝔊 × TY; BED (Var); BEA Apc pr, st (Var): — αυτα *pc* 𝔍

sanguinem **V**; LAC; TY; QU; PRIM; AN Apc; BED; AM-A; BEA Apc pr (Var); 5,11,16 (Var), st sanguine 51 FΠ^{F}K*^{vid}RZ^{M}Υ^{C}Q*$\theta^{B}\sigma^{W*R*}\Omega^{O}$; COM; QU (Var); AN Apc (Var); BED^{com} (Var); BEA Apc pr; 5,11, 16, st (Var)

— et QU; AM-A Apc 5 $^{1}/_{2}$ (Var): — και ℵ*

ferire PRIM percutere 51 **V**; TY; QU; AN Apc; BED Apc (D); AM-A; BEA percute Φ^{T*}; AN Apc (Var) percuteret Φ^{V}: *dittogr.*

terra Δ^{L}

in omni plaga TY^{txt}; QU; PRIM; BED Apc (D); BEA: = 𝔊 ×× plaga 51; AM-A Apc 7 × omni plaga **V**; TY^{com}; PRIM (Var); AN Apc; AM-A Apc 5; BEA Apc 5,11,16 (Var), st (Var): — εν $\mathfrak{P}^{47}$ 046 *al* 𝔄𝔍 > × omni plagā N* × omnem plagam Z^{M*}; AN Apc (Var)

BK) eas (eos *CFMP*) in sanguinem (-guine *EL*), per martyrium; percutere (-te *GH, Rapisarda*) eos omni (omne *C;* omnem *L;* omnia *A, Hartung*) plaga (-gam *L;* -ge *H**): et spiritualiter et corporaliter/8 **BEA** Apc pr 4,77 (16 = R.-P. 26,3): hi duo habent potestatem claudere caelum, ne imbrem (imbre *O*) pluant (pluat *M²PQO*), id est ligandi et solvendi, et (— *Q*) habent potestatem aquas vertere in sanguine (-nem *YUTRPQ*); aqua scriptura est (*deficit N*) 5,11,15 (447 = R.-P. 71,6): /hi habent potestatem claudere (clud. *UA¹*) caelum, ne imbrem (imbrent *AP;* imbre *V*) pluant (pluat *NPFQ*) in diebus prophetiae eorum… [16] et habent potestatem <in> aquas (aquae *SMAGCFQ*) vertere eas in sanguine (sanguinem *VA²TC*) et percutere (percurre *VA² GT*) terram in (— *P*) omni plaga, quotienscumque voluerint (-rit *Y¹AGTCQ*) … [17] haec omnia quae dei (deus *NPF*) ecclesia (-siae *NPFQ*) causa facit ecclesiae virtutibus adscribit/Mt 28,18/quem indutus est dominus (*cf* Rm 13, 14), cuius caput est deus (*cf* 1 Cor 11,3)/Is 5,6/ [19] et non solum aquas suspendunt, sed etiam quae descenderant inutiles faciunt. facit ergo Christus et episcopus et ecclesia quod vult/1 Cor 12,6 (*ex Tyconio*) Apc st (444 = R.-P. 66,9): /hi habent potestatem claudere caelum, ne imbrem pluat (pluant *GH*) in diebus prophetiae (-tae *Y*) eorum (~ e. p. *VBGTFQ*) et habent potestatem in aquas vertere eas (— *G*) in sanguinem (-ne *YSUMGC*), et percutere terram in (— *P*) omni plaga, quotienscumque voluerint (-rit *YSVUGH*)/

BED Apc 2,17,52 (373): Rm 12,20/hi habent (habebant *R*W;* habebunt *R²*) potestatem claudendi caelum, ne pluat (pluant *R*^{vid}T*W;* + imbres *D sup. lin.*) diebus prophetiae ipsorum (eorum *K*) … Is 5,6/et potestatem habent super aquas convertendi eas (— *K*) in sanguinem (+ et percutere terram in omni plaga quotiescumque voluerint *D*). non solum aquas suspendunt, sed etiam quae descenderant inutiles faciunt, quod est vertere (ev. *U*) aquas in sanguinem (-ne *P*)/2 Cor 2,15 **CAE** Apc 8 (239,22): /hii habent potestatem claudere caelum (+ nubibus *βμ*), ne pluat in diebus prophetiae ipsorum. «habent», ait, non «habebunt»; hoc ideo dixit, quia tempus quod nunc agitur significavit/Is 5,6 (*ex Tyconio*) **COM** ap 842-844 (104): supplicat iratus altissimum, ne pluat inde, / clausum (clus. *R*) erit caelum ex eo nec rore madescet, / flumina quoque iratus in sanguine vertit **HI** Apc 11,4 (101,8): 7/post multas plagas saeculo infixas/ (< VICn) **PS-HIL-A** (75,826): Jac 5,17/et ipse dominus noster dicit: servi mei potestatem habent claudere caelum **LAC** in 7,17,2 (638,9): 3/ubicumque homines non audierint eum, claudet (-dat *H;* cludet *SP*) (*scil. propheta magnus*) caelum et abstinebit imbres, aquam convertet in sanguinem et cruciabit illos siti ac fame/5 **PRIM** 3 (168,66): hi (hii *AfGM¹*) habent potestatem claudere (laudare *M¹*) caelum, ne imbrem pluat in diebus prophetiae eorum (ipsorum *v*). «habent», ait, non «habebunt», tamquam modo non habeant/Is 5,6/(+ et *G*) potestatem habent omnium aquarum convertendi eas in sanguinem et ferire (fere *b*) terram in (— *f*) omni plaga, quotienscumque voluerint. non solum aquas suspendunt, sed etiam quae descenderant inutiles faciunt, hoc est vertere aquas in sanguinem **QU** pro 4,22 (206,13): 4/et paulo post: hi habent (habebunt *TB*) potestatem claudendi (-dere *GPWR*) caelum, ne imbrem (imbre *T;* — *W*) pluat per dies prophetiae eorum, et potestatem habent omnium aquarum convertendi eas in sanguinem (-ne *T;* + et *W*), percutere terram in omni plaga, quotienscumque voluerint

RES-R 3438 (297): 4/habent potestatem claudere coelum nubibus et aperire portas eius 7014 (254): 4/habent potestatem (-tates *S*) claudere coelum nubibus (coelum ne pluant *L*) et aperire portas eius **TY** Apc 352 (149,1): /hi habent potestatem cludere caelum, ne pluat in diebus prophetiae eorum. [353] «habent», ait, non «habebunt», quia qui in fide unius ecclesiae dei permanserit, potestate[m] sibi a deo conlata p[a]enitus non carebit. [354] et habent potestatem <in> aquis vertere in sanguinem et percutere terram in omni plaga, quotienscumque voluerint. [355] fre-

	πάσῃ	πληγῇ	ὁσάκις	ἐὰν	θελήσωσιν. 7		Καὶ	ὅταν
							×	×
C	omni	plaga	quotienscumque	voluerint			et	cum
S	»	»	»	» voluerit			» ×	» ×
I	×	»	»	»		J + et vidi bestiam ascendentem de abysso	»	postquam
V	omni omnem	» plagam	» quoscumque	» voluerunt			» ×	cum

	τελέσωσιν	τὴν μαρτυρίαν	αὐτῶν,	τὸ θηρίον	τὸ	ἀναβαῖνον	ἐκ	τῆς ἀβύσσου
	×							
C	finierint finirent	martyrium	suum	bestia	quae	ascendit	de in	abysso
S	» ×	testimonium	» sunt	» ×	» ×	ascendet descendit ×	» ×	» ×
I	consummaverint	»	»	»	»	ascendit	» ex	»
V	finierint finierit	» testamentum	»	» bestiae	» qui	»	»	» abyssum

7 *desunt* sZ^{E} *rescriptus est* ϒ^{T}; *de primo textu legitur adhuc* et (*add. sup. l.*) cum finierint testim<*onium*> suum best<*ia quae ascendit*> de abyso fac<*ie*>t adversus illos bellum et vincet <*eo*>s <*et occidet illos*> ‖ Z^{W} <*et cum fini*>erint testimonium θ^{V} vincet illos <*et occidet illos*> ‖ quum Z^{M*vid}Λ^{H}CΣ^{TC}Δ^{LB}EΘ^{AM} testimonuum Z^{W*} bestea K quae/quę/que habysso κ^{K}; abbysso Φ^{T}; abyso DKZ^{W}ϒ^{TC}Ξ^{V}; abisso SZ^{H*}MΛ^{L} Σ^{TCO}Δ^{LMB}κ^{V}Θ^{M}θ^{B}Ω^{CO} 54 58 fatiet θ^{W} hoccidet C

quoscumque κ^{K} 58

voluerit Γ^{M*}Ξ^{V}; BEA (Var) voluerunt Θ^{A*vid}

7 + et vidi bestiam ascendentem de abysso [HI] Apc X: *cf infra* 13,1

— et cum finierint BEA: — και οταν τελεσωσιν 2351 *pc*: *homoeotel.* — et ϒ^{T*}; *in initio* QU: = 𝔊

cum finierint **V**; TY; QU; CAE; PRIM; BED; AM-A: = 𝔊 > cum finirent PRIM (Var); BED Apc (Var) cum finierit Ξ^{V}M; QU (Var) postquam consummaverint 51

martyrium QU; PRIM testimonium 51 **V**; TY; AM?; QU (Var); CAE; BED; AM-A; BEA testamentum SΠ^{F}σ^{WRHU}

sunt BEA: *ad faciendum sensum post omissionem praecedentem*

bestiae A bestias θ^{V*} bestia∗ Z^{P} — bestia …bellum BEA

+ anti$\overline{\text{xps}}$ *in marg.* Δ^{M}

qui ϒ^{C*}

ascendit 51 **V**; AM; HI ep 46,6,1; QU; CAE; PRIM; BED Apc, rat (Var), Gn (Var); AM-A; KA Val: = 𝔊 ascendet GK^{2}Z^{P2}ϒ^{TrC}Ξ^{P2}Mλ^{P}Δ^{LMB}(*vid.*)Xκ^{VPK}θ^{VBW}σ^{R2}Ω^{DW} 54; TY; AM (Var); HI ep 46,6,1 (Var); *cf* 46,6,3; QU (Var); CAE (Var); BED Apc (Var), rat, Gn: = 𝔊^{codd} descendit CAE (Var)

in QU (Var) ex AM; HI ep 46,6,1

abysso *ex* -sum I

quenter iam diximus quoniam omnia quae deus causa ecclesiae suae fecisse describitur, ecclesiae virtutibus coaptantur/Is 5,6/ [358] et non solum aquas suspendunt, sed etiam quae descenderant <in>utiles faciunt. [359] quod est enim aquam in sanguinem vertere, hoc est omni plaga terram ipsam percutere. [360] et non accidentia ista aut fortuitu veniunt, sed «quotiescumque voluerint», id est quotiescumque vult ille qui eis talem potestatem concessit/1 Cor 12,11 **VICn** Apc 11,4 (96,3): 7/post multas plagas saeculo infixas/

7 *cf* Apc 17,8 **AM** Ps 45,10,3 (336,25): Ps 76, 18/nam et bestia illa antichristus ex abysso ascendit (-det A^{1}), ut adversus Heliam atque Henoch atque Iohannem, qui propter testimonium domini Iesu (*cf* Apc 1,9) terris sunt redditi, proeliaretur, ut legimus in Iohannis Apocalypsi/ 13,5 **AM-A** Apc 5 (420,1): et cum finierint testimonium suum, bestia quae ascendit de abysso faciet adversus illos bellum et vincet eos (illos *αγ*), et occidet illos (eos *G*) **AMst** 1 Cor 4,9 (46,10): passuri sunt Enoc et Helias, qui ultimo tempore futuri sunt apostoli…quos et persecutiones pati et occidi lectio Apocalypsis testatur 1 Th 5, 1-3 (228,22): *vide* Apc 11,10 **AN** gen 32a (162): 3/et interficiet eos antichristus/ 32b (162): 3/quos et interficiet antichristus/ **BEA** Apc pr 4,78 (16 = R.-P. 26,10): et vincet eos et occidet eos (— *Q*) (*deficit N*) pr 5,17 (25 = R.-P. 40,1): 13,1/supra dixerat de abysso/13,1 (*deficit N*) 1,4,65 (72 = R.-P. 117,10): 3,12/sicut bestia de abysso, quod est populus malus ex populo malo/1,14 (*deficit N*) (*ex Tyconio, cf* CAE) 5,11,20 (448 = R.-P. 72,15): 1 Cor 12,6/haec est testimonium quod perhibet ecclesia usque ad revelationem (*scripsi cum SCNPEF;* -tiones *ceteri, edd.*) bestiae (*ex Tyconio*) 5,12,1 (449 = R.-P. 75,6): et vincet (+ eos *NP*) et occidet eos: vincet antichristus eos quos seduxerit, ut ei credant, occidet (-dit *V*) autem sanctos, qui confessi deum fuerint (*ex Tyconio*) 6,1,10 (458 = R.-P. 95,19): Is 59,9/Eliam vero et qui cum eo ven-

	ποιήσει	μετ᾽	αὐτῶν	πόλεμον	καὶ	νικήσει	αὐτοὺς	καὶ	ἀποκτενεῖ	αὐτούς.	**8** καὶ
		κατ							αποκτεινει		
								×	×	×	
C	faciet	cum	eis his	bellum	et	vincet	eos	et	occidet occidit interficiet	eos	et
S	» ×	» ×	» ×	» ×	»	» vicit	»	»	»	illos	»
I	» geret	adversus	illos	proelium	»	»	»	»	» interimet	eos ×	»
V	» faciat	» adversum	» eos eum	bellum	»	» vincit	» illos ×	» ×	» ×	illos ×	» ×

8 *desunt* sZ^{E} *rescriptus est* ϒ^{T}; *de primo textu legitur adhuc* et iacebunt corpora eorum in plateis civita<*ti*>s magn<*ae*> quae vocatur spirital<*iter*> sodo<*ma et aegyptu*>s u<*bi et*> dominus eorum crucifixus <*est*> ‖ Z^{H} *et iacebunt corpora* eorum *in plateis*...vocatur spiri<*taliter sodoma et aegyp*>tus Δ^{B} magnae *iacebant* quae *voca*tur...egyptus *ubi et* dominus θ^{V} <*et corpora...quae*> vo<*catur spiritaliter sodoma et ae*>giptu<*s ubi et dominus eorum crucifixus est*> ‖ platęis I; platheis κ^{V} magnae/-nę/-ne quae/quę/que spītaliter K*; spiritali*ter Δ^{B}; spāliter Ξ^{P} sodama M; psodoma C aegyptus GAFZ^{MWCP}ϒ^{C}QΛ^{MD}CΘ^{AM}θ^{W}Φ^{ETMZGV}σ^{RHU}Ω^{D}; ęgyptus Γ^{AM}Rϒ^{Tr}Mλ^{P}Λ^{L}; egyptus 51 IKΞ^{V}Δ^{LMB}κ^{K}σ^{W}; aegiptus Ξ^{P}κ^{P}; ęgiptus κ^{V}Ω^{C}; egiptus SNΠ^{F} DΛ^{H}Σ^{TCO}XEθ^{B}Ω^{OW} 54 58; <*>giptu<*s*> θ^{V} hubi C crucifixsus *ex* crucifixis (*ut vid.*) K

geret *cf* IS faciat κ^{P}: *?* ποιηση 2351 *pc*

𝔊: cum eis *cf* KA A; TY; QU (Var); CAE; PRIM cum his QU κατ αυτων *2038 2595*: adversus illos 51 **V**^{OS}(*ex* illus KϒC); *cf* LAC, AM, HI ep 46; BED Apc, rat, Gn (Var); AM-A adversus eos DΔ^{LMB}Xθ^{V} 54; *cf* IS; BED Apc (Var) adversus eum E adversum illos *cf* HI ep 46 (Var); BED Gn adversum eos **V**^{C}

bellum **V**; *cf* KA A; TY; HI ep 46; QU; CAE; PRIM; IS; BED; AM-A pr(o)elium 51; CAE (Var)

vicit CAE (Var): = 𝔈 vincit K*RZ^{M*H*}; BED rat (Var): = 𝔈

illos AΠ^{F}(i *in ras.*)K*(illus)RZ^{M2CP}QMΔ^{LMB}Xκ^{VK}Θ^{AM}θ^{VW}Φ^{ETMZGV}Ω^{DCOW} 58 **V**^{CO}; HI ep 46; AM-A (Var) × CΣ^{TCO}Eθ^{B}; LAC; PRIM (Var); BEA Apc 5,12,1: = 𝔍

× × × Φ^{E*vid} (et occidet...[8]...eorum^{1} *in ras.*): — και αποκτενει αυτους *al/And*: *homoeotel.*

occidit K*RZ^{M*H*}Ξ^{V}Mλ^{M*}; HI ep 46 (Var); QU (Var); PRIM (Var); IS (Var); BED Apc (Var), rat (Var): αποκτεινει 1611 *pc* 𝔈; occidit (*tempore perfecto*) 𝔈 interficiet *cf* VICn > HI Apc; LAC; *cf* AMst 1 Th; AN gen interimet *cf* PS-IS Jud

eos 51 Π^{F}DZ^{W}QMλ^{MD}Λ^{LH}κ^{K}Θ^{AM}θ^{W}σ^{WRU*} **V**^{C}; *cf* LAC; QU; AN gen; CAE; PRIM; IS; KA Sp; AM-A (Var); BEA illos **V**^{OS}(*ex* illus K); TY; HI ep 46,6,1; BED; AM-A hos ? POE Mer 88 × HI ep 46,6,3; BEA Apc pr (Var)

8 (7) et occidet...(8)...eorum^{1} *in ras.* Φ^{E} et corpora eorum *lapsu bis scr.* σ^{R*} — et K^{2}

turus est, ab eodem interfici manifestat Apocalypsin/11 (*deficit N*) (< HI Apc) 6,3,1 (472 = R.-P. 120,10): 13,1/ supra dixit ascendentem bestiam de abysso/13,1/mare et abyssus unum est, de qua dixerat ascendere istam bestiam/ 13,1 (*ex Tyconio, cf* PRIM) Apc st (445 = R.-P. 66,13): /testimonium sunt (× × *B*^{2}*CQ*), et vincet eos et occidet eos/

(448 = R.-P. 74,9): et vincet eos et occidet eos/ **BED** Apc 2,17,64 (373): 2 Cor 2,16/et cum finierint (-r*nt *P**; finirent *B**) testimonium suum, bestia quae ascendit (ascendet *DEFQT*) de abysso faciet adversus illos (eos *J*; ~ i. a. *T**) bellum. aperte ostendit omnia haec ante novissimam persecutionem fieri, dicendo «cum finierint testimonium suum (~ s. t. *D*)», utique illud quod perhibent usque ad revelationem bestiae... Jb 41,13/et vincet (vindicet *M**) eos et occidet (-dit *C***HK***NST*^{2}*V*) illos Gn 2 (96, 842): 3/et paulo post: et cum finierint testimonium suum, bestia quae ascendet (-cendit *m*) de abysso faciet adversum (-sus *A*) illos bellum et vincet eos et occidet illos rat 69 (539,27): et cum finierint, inquit, testimonium suum, bestia quae ascendet (-dit *F*) de abysso faciet adversus illos bellum et vincet (-cit *H*^{1}) eos et occidet (-dit *FH*^{1}) illos, et caetera/10 **CAE** Apc 1 (211,26): 3,12/sicut e contrario bestia de abysso ascendere dicitur, id est populus malus, qui ex populo malo nascitur/3,12/ita bestia, id est populus superbus, arroganter ascendendo praecipitatur (*cf* Apc 17, 8)/1,14 (*ex Tyconio, cf* BEA) 8 (239,27): Is 5,6/et cum finierint testimonium suum, bestia quae ascendit (-det *β;* descendit *AR, Souter*) de abysso faciet cum eis bellum (praelium *βμ*). aperte ostendit haec omnia ante novissimam persecutionem fieri, cum dicit: cum finierint testimonium suum, utique illud quod praebent usque ad revelationem Christi. et vincet (vicit *K*) eos et occidet eos: vincet in eis qui subcubuerint, occidet in eis qui confessi deum fuerint/ (*ex Tyconio*) **HI** Apc 11,4 (101,7): 4/hos ergo oportet interfici ab antichristo /6/ quem dicit ascendisse bestiam de abysso. de abysso autem eum ascensurum multa nobis testimonia in hoc capitulo contrahenda sunt/Ez 31,3 ... Is 59,9/ [5] hos ergo prophetas ab eodem interfici manifestat Apocalypsis/11 (< VICn) ep 46,6,1 (334,25): quomodo in Apocalypsi Iohannis legimus: et occidet (-dit *K*) illos, haud dubium quin prophetas, bestia quae ascendit (-det *G B*) ex abysso/ 46,6,3 (335,22): de futura (*scil. Hierusalem caelesti*) dicitur quod bestia, quae ascensura est de abysso, faciat (faciet *ς*) adversus (-sum *B*) duos prophetas bellum et vincat (-cet *ς*) illos (eos *B*) et occidat (-det *ς*)/ **[HI]** Apc X 11,4 (101,7): et vidi, inquit, bestiam ascendentem (desc. *K*) de abysso **IS** ptr 35,3 (159): Mal 4,5/ita ut etiam bellum geret antichristus adversus eum vel qui cum eo venturus est (*scil. Heliam vel Enoch*), et (— *EPSK BRYWFQ*) occidet (-dit *ΣIMXZC*) eos/ **PS-IS** Jud 77,4 (218): 2/hi duo prophetae a bestia, id est antichristo, interemturi sunt/11 **KA** A 25 (63): 1/et bello (bellum Z^{C}M κ^{P}θ^{W}) cum bestia duum (duorum Γ^{AM}θ^{W}; dudum κ^{P}) prophetarum/12 Sp 19 (71): 3/et de bestia occisura eos/13

	τὸ πτῶμα αὐτῶν		ἐπὶ τῆς πλατείας		τῆς πόλεως τῆς μεγάλης,
	τα πτωματα	+ εασει	τας	+ θησει	~ μεγαλης × πολεως
	τα σωματα	+ κοιτασθησονται		+ ριφησεται	
C	corpora	eorum	ponet	in medio	civitatis illius magnae
		×	ponit		
S	corpus	»	×	» plateas	» × »
					~ magnae × civitatis
I	corpora	»	iacebunt	» platea	» × »
V	»	»	×	» plateis	» × »
	cadavera	illorum	iacebant		
		ipsorum	iacent		
	~ iacebunt	corpora	eorum		

ordo verborum: corp(ora) eorum (ponet) in (medio) civitatis (illius) magnae × 51 IN^{2}DK^{2}RZ^{M2WH2vidCP}Υ^{Tr}λ^{MPD}Λ^{LH}κ^{VPK}θ^{B2W}Φ^{ETMZGV}σ^{W2R2HU2}Ω^{D*COW} 58 **V**^{C}; HI ep 46,6,1 (Var); 46,6,3; QU; CAE; PRIM; BEA Apc pr: (τα πτωματα αυτων) εασει (*vel* κοιτασθησονται) επι της πλατειας της πολεως της μεγαλης *pc* (corpus) eorum × in plate(as) civitatis × magnae (proicietur) A^{2}Ξ^{VP}CΣ^{TCO}Δ^{LMB}X; AMst?; TY; IS?; BEA Apc 5,12,3, st: τα πτωματα αυτων επι της πλατειας της πολεως της μεγαλης ριψει *pc* corpora eorum × in plateis civitatis × magnae × **V**^{OS} (*cum codd* GA*FSEθ^{B*}σ^{W*R*U*}); HI ep 46,6,1: = 𝔊 ~ iacebunt corpora eorum in plate(is) civitatis × magnae × N*Π^{F}Γ^{AM}K*Z^{M*H}Υ^{TC}QMΘ^{AM}Ω^{D2} 54; [HI] Apc S; BED; AM-A

corpora 51 **V**; AMst; TY Apc 400; HI ep 46; QU; PRIM; AN Ps sen; [HI] Apc S; POE Mer 88; BED; AM-A; BEA (Var): τα σωματα *792* 𝔈𝔅^{codd}; *cf* τα πτωματα 𝔓^{47} ℵ 1611 1854 2329 *al/And* 𝔖^{G}𝔄^{CM}𝔍 corpus TY Apc 370-372; CAE; alia translatio *ap* PRIM; BEA: = 𝔅^{codd}; *cf* 𝔊 cadavera IS: = τα πτωματα *ad verbum*

× PRIM (Var) illorum Σ^{C}θ^{B} ipsorum θ^{W}

ponet PRIM^{txt}: + εασει *post* αυτων *pc*; + θησει *post* πλατειας *Oec*; + ριψει *post* μεγαλης *94 2091* > ponit PRIM^{txt} (Var) ponat ? PRIM^{txt} (Var) proicietur TY Apc 370; CAE; PRIM^{com} (< TY); BEA Apc pr $^{1}/_{2}$ + $^{1}/_{2}$ (Var); 5,12,3-5 (Var), st (Var): + ριφησεται *post* πλατειας *2065 2078 2436* proicientur *cf* AMst; TY Apc 372; BEA Apc pr $^{1}/_{2}$; 5,12,3-5, st proiciuntur AN Ps sen?; BEA Apc st $^{1}/_{2}$ (Var) proicitur BEA Apc pr $^{1}/_{2}$ (Var), st $^{1}/_{2}$ (Var) iacebunt 51 A^{2}NΠ^{F}Γ^{AM}DKRZ^{MWHC}Υ^{T+TrC}Ξ^{VP}QMλ^{MPD}Λ^{LH}CΣ^{CO}Δ^{M}κ^{VPK}Θ^{AM}θ^{B2W}Φ^{ETMZGV}σ^{W2R2HU2}Ω^{DCOW} 54 58 **V**^{C}; *cf* COM, LAC, TY Apc 371; 400; *cf* reg; HI ep 46,6,1 (Var); *cf* 46,6,3; QU; CAr; IS; [HI] Apc S; POE Mer 88; BED; AM-A: + κοιτασθησονται *post* αυτων *792* iacebant Z^{P}Σ^{T}Δ^{LBvid}X; BED (Var) iacent I

medio PRIM plateas TY Apc 370; CAE (Var): τας πλατειας *pc* 𝔍 platea 51 N; AMst; HI ep 46,6,3 (Var); QU; AM-A$^{txt.\ com}$ $^{1}/_{2}$; BEA Apc pr; 5,12,3, st $^{1}/_{2}$ + $^{1}/_{2}$ (Var): = 𝔊 plateis **V**; TY Apc 375; 400; HI ep 46; CAE; AN Ps sen; IS; [HI] Apc S; BED; AM-A^{com} $^{1}/_{2}$; BEA Apc 5,12, 5, st $^{1}/_{2}$: = 𝔈^{codd}𝔅^{codd}𝔖^{G}𝔄^{M}

~ magnae × civitatis BEA Apc 5,12,3 (Var): ~ της μεγαλης × πολεως *pc*

+ hierosolima *in marg.* Δ^{M2}

illius QU; PRIM: = 𝔊 × 51 **V**; TY; HI ep 46; CAE; [HI] Apc S; BED; AM-A; BEA

— magnae RΦ^{Z}; AM-A (Var); BEA Apc pr: = 𝔈^{cod}𝔖^{H*}

Val 34 (394b): 4/de bestia que ascendit de abyso/15 **LAC** in 7,17,3 (638,13): 5/peractisque operibus ipsius alter rex orietur e Syria malo spiritu genitus, eversor ac perditor generis humani, qui reliquias illius prioris mali cum ipso simul deleat. hic pugnabit adversus prophetam dei et vincet et interficiet eum/ **POE** Mer 88,5 (644): Enoc namque missus dei cum Helia pariter / in illo tempore tunc mortem venient suscipere, / antichristus hos occidet permitente domino/ **PRIM** 3 (169,85): et cum finierint (finirent *C*) martyrium suum, bestia quae ascendit de abysso faciet cum eis bellum et vincet eos (— *f*) et occidet (-dit *A^{1}O*) eos 4 (193,2): 13,1/hoc hic mare ponit (*cf* Apc 13,1), quod antea abyssum, de qua dixerat ascendere istam bestiam/13,1 (*ex Tyconio, cf* BEA Apc 6,3,1) **QU** pro cap 4,15 (9,20): praedictio de passione Heliae et Enoch 4 tit 15 (208,1): praedictio implenda in passione Heliae et Enoch, credenda (credita tantum *G^{2}; om. PW*) 4,24 (208,3): in Apocalypsi Iohanni dicitur: cum finierint (-rit *T;* + elias et enoch *W*) martirium (testimonium *W*) suum, bestia quae ascendit (-det *B edd.*) de (in *T*) abysso faciet cum his (eis *W*) bellum et vincet eos et occidet (-dit *TG^{1}P*) eos/ **TY** Apc 363 (152,5): Ps 149,9/et cum finierint testimonium suum, bestia quae ascendet de abysso faciet cum eis bellum. [364] aperte ostendit ante novissimam persecutionem haec omnia fieri, cum dicit: cum finierint testimonium suum, [365] utique illud quo<d> usque ad revelationem bestiae perhibent, ut aperiat abyssum. [366] et vincet eos et occidet illos: [367] illos vincet qui succubuerint, occidet eos qui dominum fuerint toto corde confessi; [368] spiritaliter enim occidet quos vicerit **VICn** Apc 11,4 (96,2): 4/hos ergo oportet interfici ab antichristo /6/ quem dicit ascendisse bestiam de abysso. <de abysso> autem eum ascensurum multa testimonia nobis in hoc capitulo contrahenda sunt/Ez 31,3 … Is 59,9/ [5] hos ergo prophetas ab eodem interfici manifestat Apocalypsis/11

8 **AM-A** Apc 5 (423,1): et iacebunt corpora eorum in platea civitatis magnae (— *G*), quae vocatur spiritaliter Sodoma et Aegyptus, ubi et dominus eorum crucifixus est …sanctorum ecclesia in platea (× × *G*) civitatis mortua iacere describitur…terrena Hierusalem mortua sanctorum corpora in plateis habere describitur…bene autem illa civitas Sodoma et Aegyptus appellatur…reproba civitas spiritaliter Sodoma et Aegyptus appellatur **AMst** 1 Cor 4,9 (46,19): 1 Cor 4,9/quia erunt spectaculum et Enoc et Helias usque adeo ut corpora eorum in platea proiciantur in conspectu totius populi infidelis **AN** Apc 11,8 (16 = L.M.R. 98,332): 6/hic civitas magna mundus intellegitur/ 11 gen 32a (162): /ubi et dominus eorum crucifixus est; sed ne quis dicat quia in Hierosolymis crucifiguntur, ubi et Christus (— *G^{a}*) dominus (~ d. chr. *G^{b}*) crucifixus est, hoc

	+ αταφα	+ ριψει	ἥτις	καλεῖται	πνευματικῶς	Σόδομα	καὶ	Αἴγυπτος,	ὅπου	καὶ
					×					×
C		×	quae	vocatur	spiritaliter	Sodoma	×	×	ubi	et
					×					
S		proicietur proicientur proicitur	»	»	»	»	et	Aegyptus	»	»
I	+ insepulta	×	»	» appellatur	»	» Gomorra	»	»	»	etiam × ~ cru-
V		× iace(bu)nt	» qui	»	» spiritualiter	»	» ×	»	»	et

+ insepulta *cf* CAr; IS: + αταφα *pc*

quinam legunt proici(e)tur *vel* iace(bu)nt *vide supra p. 433*

qui $\Xi^{VP*}\theta^{B}\Phi^{M*}$; BED (Var)

appellatur HI ep 46,6,1^{com}; 46,7,1; *cf* 121; Is (Var); ORI ser^{com}; AM-A^{com}

× PRIM (Var); BED (Var): — πνευματικως *664* spiritualiter $\Upsilon^{TrC^2}\Sigma^{O}$(sp̄ualiter *ex* specialiter, *ut vid.*)$\kappa^{K}\Omega^{CO}\Omega^{W}$ 58 **V**^{C}; HI Jr h, ep 46,6,1 (Var); [HI] Apc S; BEA

gomorra HI Jr

× × PRIM et aegyptus 51 **V**; *cf* VICn > HI Apc; TY; HI Jr h, ep 46; *cf* nom; So, ep 121, Is, Jr; ORI ser; QU; [HI] Apc S; BED; AM-A; BEA: = 𝔊 × aegyptus $\kappa^{K}\Phi^{E*}$; BEA Apc 2,2,14 (Var)

— ubi Z^{H*}: — οπου *368**

et **V**; TY; HI ep 46; QU; AN gen; PRIM; BED Apc (D); AM-A; BEA etiam 51 × ID*σ^{R}; HI Jr h, So, ep 121, Is, Jr; ORI ser: — και $\mathfrak{P}^{47}\aleph^{1}$ 1611 *al/And* $\mathfrak{B}\mathfrak{E}\mathfrak{S}^{G\mathfrak{V}}\mathfrak{A}^{M}$ ~ crucifixus est × dominus × HI Jr h, ep 121, Is, Jr: *cf* 𝔈

utique dicit, ubi et dominus eorum crucifixus est (× × × × × × × × × × *F*), id est in regno romano 32b (162): /ubi et dominus eorum crucifixus est, in regno utique romano, non in Calvariae locum Ps sen 80,1,11 (364): Jo 14,2/ illa amurca quae restat corpora sanctorum intelleguntur, quae hic restant in terra et proiciuntur, sicut illi racemi, id est uva, postquam premitur, iactatur in plateis/ **BEA** Apc pr 4,79 (16 = R.-P. 26,16): et corpus (corpora *O*) eorum proicietur (-citur *G*) in platea civitatis. duorum dixit unum corpus, quia lex et evangelium unum sunt, et ecclesiae unum corpus ostendunt. [80] quod autem dixit «proicientur (-cietur *RQ*) in platea civitatis», plato graece latitudo dicitur/Mt 7,13/corpora testamentorum, id est legis et evangelii, proiciuntur (-ciunt V^2PHO; -cient *Q*) a se in medio civitatis, quod est ecclesia/Ps 49,17 (*deficit N*) (*ex Tyconio*) 2,2,14 (176 = R.-P. 290,8): 2,9/quae est Sodoma et (— *UN*) Aegyptus 2,2,23 (177 = R.-P. 292, 12): 2,9/quae est Sodoma et Aegyptus 2,2,66 (184 = R.-P. 303,6): haec est Aegyptus et Sodoma (*scil. perversorum dogmatum cultura*), quae nunc contra ecclesiam pugnat; illic decem iustos minime repertos igne crematur, ista decem plagis afflicta minime corripitur. [67] et ubi in hoc libro Sodomam et Aegyptum inveneris, hanc auctoritatem requiras/2,9 5,12,3 (449 = R.-P. 75,14): /et corpus (*scripsi cum YSUTP^{1}FQ;* corpora P^2, *ceteri, Sanders*) eorum in platea civitatis magnae (~ mag. civ. *FQ*) proicientur (-cietur TN^2Q). duorum dixit unum corpus, aliquando corpora, ut legis et evangelii numerum servaret et ecclesiae unum corpus ostenderet. [4] corpus non solum de occisis, sed et de vivis dixit. quod autem dixit «proicientur» (*scripsi cum PHEFQ;* -cietur *N, ceteri, edd.*), id est spernentur (*scripsi cum PEF;* -netur *N, ceteri, edd.*)/Ps 49,17/ [5] in plateis civitatis magnae proicientur (-cietur N^2), id est in medio ecclesiae. quae (quo A^1) vocatur spiritualiter Sodoma et Egyptus, ubi et eorum dominus crucifixus est, utique in ecclesia, quia Ierusalem restaurari non potest/Lc 21,24 (*ex Tyconio*) Apc st (445 = R.-P. 66,15): /et corpus (corpora *B*) eorum in plateis (platea *NP*) civitatis magnae proicientur (-citur *Y;* -cietur MN^2; -ciuntur *T*) (448 = R.-P. 74,9): /et corpus (corpora BCP^2) eorum in platea civitatis magnae proicientur (-cietur T^2MN^2Q), quae vocatur spiritualiter Sodoma et Egyptus, ubi et dominus eorum crucifixus est/ **BED** Apc 2,17,79 (375): Lc 21,16/et iacebunt (-bant *Q*U*) corpora eorum in plateis civitatis magnae (+ diebus xl duobus *U*)/Jo 15,20 …quae (qui *F*) vocatur spiritaliter (— *P*) Sodoma et Aegyptus (+ ubi et dominus eorum crucifixus est *D;* + crucifixus est *in marg. al. m. T*) **CAE** Apc 8 (239,32): /et corpus eorum proicietur in plateis (-teas R^2) civitatis magnae. duorum dixit unum corpus, aliquando corpora, ut et numerum testamentorum servaret, et ecclesiae unum corpus (+ ostenderet *K*)/Ps 49,17/ in plateis civitatis magnae, id est in medio ecclesiae/ (*ex Tyconio*) **CAr** cpl Apc 15 (1411A): 2/fit quoque Enoch et Eliae commemoratio, quod occisi palam iacebunt et insepulti triduo (*cf* Apc 11,9)/12 **COM** ap 862 (104): 12/ quos illi vetuerant sepulturae condi iacentes/12 (*cf* Apc 11,9) **HI** Apc 11,5 (103,17): 11/(+ et iacebunt corpora eorum in plateis civitatis magnae, quae vocatur spiritualiter Sodoma et Aegyptus *S*). Sodomam autem et Aegyptum dicit Hierosolymam: actus populi persecutoris efficit (sodomam…efficit *om.* Φ) (< VICn) ep 46,6,1 (335,2): /et corpora eorum (+ iacebunt *G*) in plateis (+ eius *K*) civitatis magnae, quae vocatur spiritaliter (-tualiter *hic et infra* ς; + et ς) Sodoma et Aegyptus, ubi et dominus eorum crucifixus est? si enim, ais, civitas magna, in qua crucifixus est (si… est *om. K*) dominus (+ nulla est alia nisi hierusalem ubi autem crucifixus est dominus ς), spiritaliter Sodoma appellatur et Aegyptus (ubi…aegyptus *om. B*), ergo Hierusalem Sodoma est et Aegyptus, in qua crucifixus est dominus 46,6,3 (336,1): /et corpora eorum iaceant (iacebunt ς) in plateis (-tea ς) civitatis magnae/21,16 46,7,1 (336,24): qui (*scil. mundus*) spiritaliter appellatur Sodoma et Aegyptus/Ez 16,55 121,10,10 (45,4): Mt 23,38/et: locus in quo crucifixus est dominus (~ d. c. e. ς), spiritaliter Aegyptus appelletur (vocatur *AD*) et (vel 𝔅Φ) Sodoma Jr 6, 40,9 (431,19): sunt qui contentiose illud quod scriptum est: locus in quo crucifixus est dominus atque salvator, spiritaliter Gomorra (gomurra *M*) et Aegyptus vocatur, ad ipsa loca referant; alii vero universum mundum sub nomine Aegypti et Gomorrae (gomurrae *M**) significari putant

	ὁ κύριος αὐτῶν		ἐσταυρώθη.		**9** καὶ	βλέπουσιν		ἐκ τῶν λαῶν	καὶ		φυλῶν
		×				βλεψουσιν			×		
								~ φυλων		και	λαων
C	dominus	eorum	crucifixus	est	et	videbunt	+ multi	ex	populis	et	tribubus
S	»	»	»	»	»	vident		»	»	»	» tribu
I	»	»	»	»	»	videbunt		de	»	»	»
	cifixus	× est ×	dominus	×							
V	»	»	»	»	»	»		»	»	»	»
	deus	illorum	~ est	crucifixus				×	populi	× + de	tribus
	~ eorum	dominus							~ tribubus	et	populis
											D ~ genti-

9 *desunt* sZ^{E} *rescriptus est* Υ^{T}; *primus textus legi potest praeter* <*et videbu*>nt…corpora eoru<*n*> p̄ <*III*> dies ‖ Z^{H} et videbu<*nt de populis et tribubus*> et…tribu<*s diebus et dimi*>dium…in m<*onumentis*> Δ^{B} et videbunt *de populis* et…corpora *eorum* tribus diebus…corpora e*orum non sinunt* poni θ^{V} et videbun<*t*> d<*e p*>opulis et de tri<*bus*> et lingu<*is*> et gen<*tib*>us…non sinu<*nt*> poni ‖ tres/III dimedium DZ^{C*}Ξ^{V}Φ$^{E*TM^{2}GV}$ corpo∗ra^{2} K mon∗mentis K*(*littera erasa non fuit* i, *forsitan* o); monimentis Ω^{O}

deus 54 ~ eorum dominus Υ^{Tr}; BEA Apc 5,12,5
× HI Jr h, So, ep 121, Is, Jr: — αυτων $\mathfrak{P}^{47}$ ℵ* *367* illorum θ^{B}Ω^{O}
~ est crucifixus S
9 videbunt 51 **V**; CAE (Var); PRIM; BED; AM-A; BEA Apc pr (Var): βλεψουσιν *296 2049* 𝔅𝔈𝔄^{CZ}𝔍 > videbant ? BED (Var) vident TY; CAE; BEA: = 𝔊
+ multi PRIM (Var)
ex TY; PRIM; BEA de 51 **V**; CAE; BED; AM-A × λ^{D}Σ^{CO}; PRIM (Var); BEA Apc pr (Var)
populi λ^{D}Σ$^{O^{2}}$; BEA Apc pr (Var): *cf* οι λαοι εκ πασων φυλων *367*; *cf* 𝔈𝔄^{CZ}𝔍 ~ tribubus et populis **V**^{C}: ~ φυλων και λαων ℵ 𝔅𝔖^{G}
— et^{2} λ^{D}; AM-A; BEA Apc pr (Var): — και *386*
+ de Z^{W}Υ^{Tr}λ^{M}Λ^{L}Θ^{AM}θ^{V}
tribu Δ^{B*}; BEA Apc pr (Var) tribus FΠ^{F}Γ^{AM}KZ^{M*}Ξ^{VP*}λ^{D}CΣ^{TCO}Δ$^{LMB^{2}}$XEκ^{VP}θ^{V}(*vid. propter spatium*)^{B*}Φ^{E*}σ^{W}σ^{R*} 54*; TY (*cod*); PRIM (Var); BED (Var); BEA Apc pr; 5,12,6 (Var), st: *cf* 𝔈𝔄^{CZ}𝔍 ~ gentibus et tribubus et linguis D

Jr h *6 (634B):* Jr 11,4/maxime iuxta intelligentem id quod scriptum est in Ioannis Apocalypsi, quia locus ubi crucifixus est dominus vocetur spiritualiter Sodoma et Aegyptus (…το γεγραμμενον εν τη αποκαλυψει ιωαννου, οτι ο τοπος οπου ο κυριος αυτων εσταυρωθη καλειται πνευματικως σοδομα και αιγυπτος) Is 10,4 (1118,57): Jr 11,14/unde et in Apocalypsi Iohannis legitur: locus (-co *H;* — *SO*FT*N Ga.*) in quo crucifixus est dominus (~ d. c. e. *W;* + quod *V*^{2}), spiritaliter (specialiter *Ga.*) vocatur (appellatur *CJDO*^{mg}) Sodoma et Aegyptus (-tius *Ma.*)/Is 31,4 nom Apc (159,11): 7,6/Aegyptus tribulatio/16,16 (160, 6): 7,7/Sodoma pecori tacenti/7,8 So (687,405): Dn 13, 56/et ut sciatis quotienscumque Sodoma et Gomorrha et Aegyptus nominantur, non de his dici provinciis, quas oculis cernimus, sed de aliis spiritalibus, quibus sermo propheticus comminatur, legite in Apocalypsi Ioannis: locus autem in quo dominus crucifixus est, vocatur spiritaliter Sodoma et Aegyptus. si ergo Ierosolyma, in qua crucifixus est dominus (— *N*), vocatur spiritaliter Sodoma et Aegyptus, quare non econtrario Aegyptus et Sodoma et Gomorrha, si opera fecerunt Hierusalem et terrae Iudae, in terram sortis domini transferantur? **IS** ptr 35,3 (159): /cadavera quoque eorum in plateis insepulta iacebunt/11 **LAC** in 7, 17,3 (638,17): /et insepultum iacere patietur/11 **ORI** ser *50 (111,15):* secundum enim ipsum Iohannem locus in quo dominus eorum est crucifixus, vocatur spiritaliter Sodoma et Aegyptus; sive totus mundus sive Iudaea Sodoma et Aegyptus appellatur…Sodoma autem, ubi dominus eorum crucifixus est, appellatur **POE** Mer 88,6 (645): /tribus diebus tunc iacebunt eorum sancta corpora/11 **PRIM** 3 (169,94): et corpora eorum (— *Cf*) ponet (-nit *AbM;* -nat *C*) in medio civitatis illius magnae, quae vocatur spiritaliter (— *G*) Sodoma (+ et aegyptus *v*), ubi et dominus eorum crucifixus est. alia translatio «corpus» posuit: duorum dixit corpus unum, aliquando in subsequentibus corpora, ut et numerum testamentorum servaret, duoque martyria ecclesiae unum corpus ostenderet. hoc corpus non solum de occisis, sed et de vivis dixit. «proicietur», id est spernetur/Ps 49,17/in medio, hoc est in promptu/Mt 23,37 (*cf* TY) **QU** pro 4,24 (208,5): /et corpora eorum iacebunt in platea civitatis illius magnae, quae vocatur spiritaliter Sodoma et Aegyptus, ubi et dominus eorum crucifixus est/10 **TY** Apc 370 (154,4): Lc 21,16/et corpus eorum in plateas civitatis magnae proicietur. [371] duorum testium unum corpus dixit iacere. aliquando enim corpora dicit proiecta; sed ideo utrumque posuit, ut et numerum testamentorum servaret, et ecclesiae unum corpus ostenderet. [372] corpus autem non solum de occisis, sed et de vivis hic dixit. «proicientur», inquit, hoc est spernentur et post tergum proici<en>tur/Ps 49,17 … [375] in plateis civitatis magnae, id est in medio ecclesiae. [376] quae vocatur spiritaliter Sodoma et <A>egyptus, ubi et dominus eorum crucifixus est, [377] utique in ecclesia Iudaeorum, quae Hierusalem in scripturis dominicis nuncupata est, quae instaurari nullatenus potest/Lc 21,24 400 (165,3): 10/si parvo tempore corpora eorum in plateis iacebunt? reg 4 (50,8): Is 1,10/et: quae vocatur (secatur *V*) spiritaliter Sodoma et Aegyptus, ubi et dominus eorum cruci fixus est/ Gn 19,14 5 (61,7): 12,14/item unus dies aliquando centum anni sunt, sicut de ecclesia scriptum est iacere in civitate, ubi et dominus eius cruci fixus est/ **VICn** Apc 11,5 (98,3): 11/Sodomam (-ma *A*) autem et Aegyptum dici Hierosolymam actus populi persecutoris (-res *A*) effecit

9 **AM-A** Apc 5 (425,1): et videbunt de populis, tribubus et linguis et gentibus corpora eorum tribus diebus et dimidio, et corpora eorum non sinent poni in monumentis

	καὶ	γλωσσῶν	καὶ	ἐθνῶν	τὸ	πτῶμα	αὐτῶν	ἡμέρας	τρεῖς	καὶ	ἥμισυ
			×	×	τα	πτωματα				×	
		~ εθνων	και	γλωσσων				×	×	×	×
C	et	linguis	et	gentibus	×	×	×	×	×	×	×
			×								
S	»	»	»	»	corpus	eorum	×	dies	tres	et	dimidium
			×	×				diebus	tribus		dimidia
		~ gentibus	et	linguis				~ tres	dies		
								~ tribus	diebus		
I	»	»	»	»	corpora	»	per	»	»	»	»
V	»	»	»	»	»	»	»	tres	dies	»	»
		linguae		gentes + et iac(ta)bunt				tribus	diebus	×	dimidio
	bus et	tribubus	et	linguis			×	×	×	×	×

~ gentibus et linguis Ξ^{P*}; TY; PRIM (Var): ~ εθνων και γλωσσων *367 385* lingu(a)e $Z^{H*}\lambda^{D}\Sigma^{O2}$: *cf* $\mathfrak{E}\mathfrak{A}^{CZ}\mathfrak{J}$ lingues 54*

— et[4] PRIM (Var) — et gentibus CAE; BED (Var): — και εθνων *pc*: = $\mathfrak{A}^{C}$

gentes $\lambda^{D}\Sigma^{O2}$ 54*: *cf* $\mathfrak{E}\mathfrak{A}^{Z}\mathfrak{J}$

+ et iactabunt Υ^{TC} + et iacebunt 54^{c}

× × × × × × × E; PRIM: *quasi per homoeoarcton* (corpora eorum…et corpora eorum); *cf* — το πτ. αυτων ημ. τρ. και ημισυ και *2038* 2045* 2061* corp(us) eorum (× dies tres) et dimidium 51 **V**; TY; CAE; BED (Var); AM-A; BEA: = $\mathfrak{G}$

corpus TY; CAE; BEA: = $\mathfrak{B}^{codd}$; *cf* $\mathfrak{G}$ corpora 51 **V**; BED; AM-A; BEA Apc st (Var): = $\mathfrak{B}^{codd}$; *cf* τα πτωματα 2329 *al/And* $\mathfrak{S}^{GH}\mathfrak{A}^{(CcodM}\mathfrak{J}$

× dies tres TY Apc: = $\mathfrak{G}$ × diebus tribus BEA Apc 5,12,6, st ~ × tres dies Δ^{M}; TY reg: = $\mathfrak{E}\mathfrak{A}^{CZ}$ × tribus diebus $N^{2}\Pi^{F}\Gamma^{AM}Z^{WH*vid}M\lambda^{MD}\Lambda^{LH}\Delta^{LB}\chi\Theta^{AM}\theta^{VW}$; BED (Var); AM-A; BEA Apc pr: = $\mathfrak{J}$ per dies tres 51 Z^{H2vid}; CAE per tres dies **V**; BED Apc (D) per tribus diebus κ^{VP} — per tres dies…eorum[2] Σ^{T}: — ημερας… αυτων *792 Oec*: *homoeotel.*

— et Ω^{O*}: — και 1611 2329 *pl/AndByz* $\mathfrak{C}$

dimidium *ex* dim∗di∗∗ θ^{V} *ex* medium Φ^{M} dimidia BEA Apc 5,12,6 (Var) dimidio $N^{2}Z^{M*}$(dimedio) $\Lambda^{LH}\theta^{V2}$(dim∗dio); AM-A; BEA (Var)

AN Ps sen 80,1,13 (364): /et corpora eorum non sinunt reponi **BEA** Apc pr 4,81 (16 = R.-P. 27,6): Ps 49,17/et vident (videbunt *QO*) ex populis et (× populi × *O*) tribus (-bu H^{1}; tribubus $P^{2}H^{2}Q$) et linguis et gentibus (+ et *T*) corpus eorum tribus diebus et dimidium (-dio P^{2}), id est trecentos quinquaginta (ducentos nonaginta *O*), quod sunt anni tres et menses sex… [83] miscet enim tempus nunc praesens, nunc futurum/Jo 16,2 … [85] et corpora eorum non permittunt poni in monumentis, id est votum eorum dixit, qui Christum sequuntur; non permittunt eos quiete penitentiam agere/Mt 23,13 (*deficit N*) (*ex Tyconio*)
5,12,6 (450 = R.-P. 76,13): Lc 21,24/et vident ex populis et tribubus (tribus *YSVUGN*^{1}*PHE*) et linguis et gentibus corpus eorum diebus tribus et dimidium (dimidia $UA^{2}G$; dimidio $VA^{1}N^{2}Q$), id est tribus annis et sex mensibus, quod sunt anni trecenti quinquaginta, quos supra diximus a passione domini usque ad antichristum. [7] haec, ut diximus, spirituale est in ecclesia. miscet enim tempus nunc praesens, nunc futurum. «vident» enim dixit, quia non «videbunt»/Jo 16,2 … [10] et (— N^{1}; ac N^{2}) corpora eorum non permittunt (-tuntur *ex* -titur *P*) poni in monumentis. votum eorum dixit qui ad penitentiam confugi (*scripsi cum SNP HFQ;* -giunt *ceteri, Sanders*) desiderant, ut corpore (-ra N^{2}) sepeliantur, et qui de parte diaboli sunt, eos devote servire domino (+ non *TCNPFQ*) permittunt. [11] … Mt 23,13/quum etiam semper intrent illis pugnantibus (inp. *N*). [12] isto modo non permittunt corpora eorum poni in monumentis. facient autem et aperte de vivorum occisorumque corporibus, quia nec vivos permittent sacra celebrando in memoriam colligi, nec occisos in memoria recitari, nec eorum corpora in memoriam testium dei sepeliri (*scripsi cum SCNPHQ;* sepeliris *G;* desepeliri *ceteri, Sanders*)/ (*ex Tyconio*) Apc st (449 = R.-P. 74,12): /et vident ex populis et tribus (tribubus $CN^{2}Q$) et linguis et gentibus corpus (corpora P^{2}) eorum diebus tribus et dimidium (-dio $B^{2}N^{2}Q$), et corpora eorum non permittunt poni in monumentis/

BED Apc 2,17,90 (375): et videbunt (-bant *QR**) de populis et tribubus (tribus *C***R**) et linguis et gentibus (× × *J*) corpora eorum (+ per tres dies et dimidium *D;* + tribus diebus et dimidium *T in marg. al. m*). non dixit «videbunt populi et tribus», sed multi «de populis», aliis credentibus, sanctos palam inrident. et corpora eorum non sinunt (sinent *edd.[Ba*^{mg}*]*) poni (inponi *B*) in monumentis…nec vivos sinent sacra celebrando in memoriam colligi, nec occisos in memoriam recitari, nec eorum corpora in memoriam testium dei sepeliri/ (*cf* TY) **CAE** Apc 8 (240,4): /et vident (videbunt C^{2vid}) de populis et tribubus et linguis corpus eorum per (et *K*) dies tres et dimidium, id est annos tres et menses sex. miscet enim tempus, nunc praesens, nunc futurum/Jo 16,2/et nunc est, et veniet. et corpora eorum non sinunt poni in monumento (-tum *K*): votum eorum dixit et inpugnationem, non quo valeant facere ne sit ecclesia in memoria/Mt 23,13/cum multi introierint etiam illis inpugnantibus; sic ergo non sinunt poni in monumento (-tum *K*)/ (*ex Tyconio*) **COM** ap 862 (104): *vide* Apc 11,8 **PRIM** 3 (170,103): Mt 23,37/et videbunt (+ multi *f*) ex (de *v;* — *G*) populis et tribubus (tribus *M*) et linguis et (— *Gv*) gentibus (~ g. et l. *f*), et corpora eorum non sinet (sinit *O;* sinent *fv*) poni in sepulchris. cum corpora prohibet (-bent *f;* -bentur *v*) locis debitis recolligi, dies memoriae ipsorum non sinunt (sinent *f;* sinuntur *C*) sacra viventium celebritate signari (-re $A^{1}b$) (*cf* TY) (174,203): et corpora eorum non sinet (sinent *f*) poni in sepulchris/ **QU** pro 4,24 (209,9): 10/propter quod corpora eorum non sinent poni in sepulchris (-chro *B*)/ **TY** Apc 378 (156,6): Lc 21,24/et vident ex populis et tribu<bu>s et gentibus et linguis corpus eorum dies tres et dimidium. [379] tres enim dies et dimidium tres annos et sex (tres *cod*) menses vult intellegi, quibus datur in finem potestas diabolo imperandi. [380] ita enim miscet tempora, ut nunc praesentia indicet, nunc futura/Jo 16,2 … [384] et corpora eorum non sinunt poni in monumento: [385] votum et impugnationem eorum

	καὶ	τὰ πτώματα	αὐτῶν	οὐκ	ἀφίουσιν	τεθῆναι	εἰς	μνῆμα.	**10**	καὶ	οἱ
		σωματα			αφησουσι(ν)		εν	μνηματι			
	×	×	×		αφ(εω)νται			μνηματα			
C	et	corpora	eorum	non	sinet sinit	poni	in	sepulchris sepulchro		et	×
S	»	»	»	»	sinunt permittunt	»	»	monumento monumentum		»	×
I	»	»	»	»	sinent	»	»	»		»	qui
V	»	»	»	»	sinunt	»	»	monumentis		»	×
	D ×	×	×		sinuntur	reponi			+ suis	×	
	×	×	×		sinentur	inponi					

	κατοικοῦντες	ἐπὶ	τῆς γῆς	χαίρουσιν	ἐπ᾽	αὐτοῖς	καὶ	εὐφραίνονται	καὶ	δῶρα
		×	την γην	χαρησονται		αυτους		ευφρανθησονται		
C	inhabitantes	× in	terram terra	gaudebunt	super	eos	et	iucundabuntur	et	munera
S	habitantes	×	»	gaudent	»	»	» ×	epulantur epulabunt	»	»
I	habitabant	supra	»	gaudebunt	supra	illos	»	epulabuntur	»	»
V	inhabitantes	×	» terrae + et	»	super	illis illos	»	iucundabuntur iudicabuntur	»	» ~ mittent

10 *desunt* sZ^{E} *rescriptus est* ϒ^{T}; *primus textus legi potest praeter* munera <*mittent invi*>cem…q$\overline{\text{nm}}$ h<*ii duo*> prophetae cruci<*ave*>runt…terra<*m*> ‖ Z^{H} iucun<*dabuntur*> et…cruc<*iaverunt*> eos Δ^{B} ter*ram gau*debunt…mu*nera* mittent…prophete *crucia*verunt θ^{V} inhabitant<*es*> ‖ inabitantes CΔ^{M} 54 iocundabuntur AΠ^{F}K*RZ$^{M\cdot H^{2}vidC^{P}}$ϒ$^{T+Tr^{3}}$Ξ$^{P^{2}}$Mλ^{MP}Λ^{L}Σ^{O}Δ$^{L\cdot 2}$κ^{VP}θ$^{B^{2}W}$(*ex* iocan.)Φ^{ETMZGV}σ^{HU}Ω^{COW} 54 58; iocun∗dabun∗tur ϒ^{C}; iocumdabuntur Λ^{H}; iacondabuntur Ξ^{V} duo/II profet(a)e DΛ^{L}Δ^{L}XE; prophętę ϒ^{C}; prophetae σ^{U*}; prophetae/-tę/-te *ceteri* crutiaverunt θ^{W}; cruciaberunt Σ^{TC}Δ^{L}XE; crucia∗erunt θ^{V} ęos C inabitant Δ^{M}

— et corpora eorum D: — τα πτωματα αυτων *2078 2436* 𝔍

? τα σωματα *pc* 𝔈𝔅^{codd}

sinet PRIM^{txt} > sinit PRIM^{txt} (Var) 𝔊: sinunt **V**^{OS}; TY; CAE; PRIM^{com} (< TY); AN Ps sen; BED permittunt BEA sinent 51 N^{2}Γ^{AM}Z$^{MC^{2}}$ϒ$^{T+TrC}$λ^{D}κ^{VP}θ^{BW}Φ$^{E^{2}}$σ$^{R^{2}H}$ 54 **V**^{C}; QU; PRIM (Var); BED (Var); AM-A: αφησουσι(ν) ℵ^{avid} *pl/ByzOec* 𝔅𝔈𝔖^{GH}𝔄𝔍 sinuntur Λ^{H} Ω^{O*}; PRIM^{com} (Var): αφεωνται *1678*; αφεονται *1778*; αφιωνται *2080* sinentur Ω^{W} sine κ^{K} si nunc Φ^{M}

poni *ex* ponunt Z^{H} reponi AN Ps sen inponi BED (Var)

in sepulchris θ^{W}; QU; PRIM εν μνηματι *141 1719*: in sepulchro QU (Var) in monumento 51; TY; CAE in monumentum CAE (Var): = 𝔊 in monumentis **V**; BED; AM-A; BEA: *cf* εις μνηματα ℵ^{2} *pc*; εις μνημεια *1611 pc* 𝔈𝔅^{codd}𝔈^{codd}𝔖^{G}𝔄^{ZM}𝔍

+ suis Z^{M*}

10 — et^{1} Z^{H*}

× inhabitantes **V**; CAE (Var); PRIM; BED (Var); AM-A × habitantes GZ^{W}ϒ^{TC}(*ex* abit.)Σ^{C}Δ^{LB}XE; TY; CAE; BED; BEA qui habitabant 51

× terram **V**; TY; CAE; PRIM; BED; AM-A; BEA: × την γην *pc* > × terra Z$^{H^{2}}$ϒ^{T*}CΣ^{TCO}; PRIM (Var); BEA Apc 5,12,13 (Var) × terr∗ K* × terrae ϒ$^{T^{2}}$: = 𝔖^{H}𝔍 in terra PRIM (Var); BED (Var): = 𝔄^{CZ} supra terram 51: = 𝔊

+ et ϒ^{TC*}

gaudebunt 51 **V**; PRIM; BED; AM-A; BEA Apc pr (Var), st (Var): χαρησονται *pc* 𝔈𝔅𝔈𝔖^{GH}𝔍; χαρουσι *296* gaudent TY; CAE; BEA: = 𝔊

επ αυτους *pc* 𝔈𝔄𝔍: super eos TY; CAE; PRIM; BED; BEA super illos FSNΠ^{F}Γ^{AM}DZ^{MC}QMCΣ^{TCO}Δ^{M}X κ^{VPK}θ^{VB*vidW}σ^{WRHU}Ω^{DW} **V**^{CO} supra illos 51 super illis **V**^{S}; BED (Var); AM-A: = 𝔊

— et^{2} BEA Apc 5,12,13 (Var)

ευφρανθησονται 2329 *pl/Byz* 𝔈𝔅𝔖^{GH}𝔍: i(u)cundabuntur **V**; PRIM; BED (Var); AM-A epulabuntur 51; BED^{com}; BEA Apc pr (Var) epulabunt BEA Apc st (Var) epulantur TY; CAE; BEA: = 𝔊 iudicabuntur ΠΓ^{AM}QΔ^{L*MB}E

munera × invicem mitt(e)nt CAE; PRIM; BEA ~ munera mittent (sibi) invicem 51 **V**; TY; BED (Var); AM-A: = 𝔊 ~ mittent munera × invicem λ^{MD}Λ^{LH}: = 𝔈

numera K*Z^{H*}: *metathesis*

ostendit, qui ecclesiae memoria[m] nituntur ut non sit (*cf* Ps 82,5) … [387] faciuntque de vivorum occisorumque corporibus, quia nec vivos sinunt celebrando quae sacra sunt in memoriam colligi, nec occisos pro memoria recitari, nec testium dei corpora patiuntur sepeliri/ 390 (161, 2): Ps 68,13/quod autem non «gentes», sed «ex gentibus» dixit, non omnem significat ecclesiae multitudinem reg 5 (61,9): /tres dies et dimidium/Mt 16,21

10 **AM-A** Apc 5 (426,1): et inhabitantes terram gaudebunt super illis et iocundabuntur et munera mittent invicem, quia (+ et *CG*) hi duo prophetae cruciaverunt eos qui habitant super terram **AMst** 1 Th 5,1-3 (228,22): 1 Th 5,3/interfectis sanctis (+ id est enoc et helia *rec. γ;* + et *NKAYWGP;* + ut *L*) laeti de victoria invicem sibi mittentes munera, sicut dicit Apocalypsis/1 Th 5,3 (*cf* Apc 11,7) **BEA** Apc pr 4,86 (17 = R.-P. 28,7): Mt 23,13/et habitantes

	πέμψουσιν	ἀλλήλοις,		ὅτι	οὗτοι οἱ δύο	προφῆται	ἐβασάνισαν	
	πεμπουσιν		+ λεγοντες					
C	×	invicem	mittent	quoniam quia	hi	duo	×	cruciaverunt	eos
S	×	»	»	»	»	»	prophetae	»	×
I	mittent	sibi	invicem	»	»	»	»	»	eos
V	» mittunt munera	×	» in	»	»	»	»	»	» illos ×
			+ dicentes		+ et ~ duo	hii			

mittunt SRΞ^{VP*}Φ^{Z}σ^{WR*U}; TY Apc 400; CAE; BEA Apc pr: πεμπουσιν ℵ*P *pc* mitt*nt Z^{P*}

× invicem **V**; TY^{txt}(*corr. edit.*). $^{com.}$; CAE; PRIM; BED (Var); AM-A; BEA sibi invicem 51 Σ^{T}(sibi *ex* sivi)^{C} Δ^{M2} ~ invicem sibi ? *in cit. libera* AMst in invicem Z^{M*}; TY^{txt} (*cod*)

+ dicentes Z^{M*}: + λεγοντες *792* 𝔅(𝔈)𝔍

quia QU; AM-A q̄m̄ hii *ex* quam (*ut vid.*) I

+ et AM-A (Var)

scr. hii I(*in ras.*)DRZ^{M*WH*}Υ^{C}ΞΣ^{VP}CΣ^{TCO}Δ^{LMB}XEΘ^{A}θ^{V}θ^{BW}σ^{WU*vid}Ω^{OW} 54 58 **V**^{S}; CAE i (*sic*) K ~ duo hii Σ^{O*}

× PRIM prophetae 51 **V**(*supra ras.* Z^{H2}); TY; QU; CAE; PRIM (Var); BED; AM-A; BEA: = 𝔊

cruciaverunt *ex* cruaverunt F

eos qui inhabitant **V**^{OS}; PRIM *?* οικουντας *2305*: × × habitantes TY; BEA eos qui habitant 51 A*ΙΠ^{F}Γ^{A}Γ^{M}K*RZ^{M*vidWH2P}Ξ^{VP}QΛ^{H}EΘ^{M2}Φ^{ETMZG}Ω^{DCO2W}; QU; BED Apc (D); AM-A illos qui habitant 58 × qui inhabitant κ^{V*} eos qui inhabitabant K^{2}λ^{D} eos qui habitabant A^{2}NZ^{M2C}Φ^{V}Ω$^{O!1}$ **V**^{C} eos qui habitabunt Ω^{O*} eos *tantum in fine*: CAE; BED

terram gaudent (gaudebunt *P*^{2}*;* gaudentes *lapsu Sanders*) super eos et epulantur (epulabuntur *GP*^{2}*HQO*) et munera invicem mittunt (mittent *P*^{2}), id est: quando affliguntur iusti, tunc gaudent (gaudebunt *P*^{2}) et exultant iniusti… [88] …hi duo prophetae cruciaverunt habitantes terram (*deficit N*) (*ex Tyconio*) 5,12,13 (451 = R.-P. 78,8): /et habitantes terram (-ra *H*) gaudent super eos et (— *PH*) epulantur et munera invicem mittent (tenent *H*). hoc semper factum est, et nunc munera invicem mittent, et in postmodum gaudebunt et epulabuntur; quotiens enim iusti adfliguntur, et exultant iniusti (~ in. ex. *NP*) et epulantur. [14] munera invicem mittent, id est unus ab altero gaudendo denuntiant/Ps 68,13/quoniam hi duo prophetae cruciaverunt habitantes terram. [15] duo prophetae duo sunt testamenta. cruciare dicuntur terram, quia mundum relinquere praecipiunt (*ex Tyconio*) 5,13,6 (452 = R.-P. 81,14): quo modo poterant habitantes terram de duorum morte gaudere, si in una civitate morerentur (*cf* Apc 11,8)? [7] aut quo modo munera per omnem terram invicem mitterent (-re *NHQ;* -ret *P*^{1}), si tres dies sunt (*cf* Apc 10,9. 11)? (*ex Tyconio*) Apc st (449 = R.-P. 74,15): /et habitantes terram gaudent (*scripsi cum NPEQ;* gaudebunt *ceteri, Sanders*) super eos et epulantur (epulabunt *BGF;* epula *VT*) et munera invicem mittent, quoniam hi duo prophetae cruciaverunt habitantes terram (in terra *N*) **BED** Apc 2,17,102 (377): /et habitantes (inh. *A*^{2}*B*) terram (in terram *T*^{*vid}*;* in terra *T*^{2}) gaudebunt super eos (illis *F;* + et iocundabuntur et munera mittent invicem *DF*). quoties iusti affliguntur, exultant iniusti et epulabuntur/Ps 9,23/quoniam hi duo prophetae cruciaverunt eos (+ qui habitant super terram *D et in marg. al. m. T*) (*cf* TY) rat 69 (539,30): 7/quibus ministros eiusdem bestiae, id est antichristi, de occisione horum duorum testium, id est martyrum, laetaturos eisdemque etiam mortuis insultaturos esse commemorat idem alio loco/13,1 **CAE** Apc 8 (240,13): /et habitantes (*CKAβ, Souter;* inhab. *R[*in *in ras.]μ*) terram gaudent super eos et epulantur et munera invicem mittunt. hoc semper factum est, et nunc invicem mittunt, et novissime gaudebunt et epulabuntur. quoties enim iusti affliguntur, exultant iniusti et epulantur. quoniam hii duo prophetae cruciaverunt eos per plagas quae pro contemptu testamentorum dei humanum genus affligunt (*ex Tyconio*) (241,1): quomodo autem potuerunt habitantes terram de duorum nece gaudere, si in una civitate morerentur, et munera invicem mittere, si tres dies sint (*cf* Apc 11,9. 11)? (*ex Tyconio*) **PRIM** 3 (170,110): et inhabitantes, inquit, terram (-ra *O;* in terra *G*) gaudebunt super eos et iucundabuntur et munera invicem mittent, quoniam hi duo (+ prophetae *f*) cruciaverunt eos qui inhabitant terram (174,203): /et inhabitantes terram gaudebunt super eos, et cetera **QU** pro 4,24 (209,7): 8/haec platea conscientia est omnium impiorum in mundo plaudentium in morte sanctorum, quod acerrimos quasi caruerint inimicos /9/ quia hi videlicet duo prophetae cruciaverunt eos qui habitant terram (-rae *B;* -ras *edd.*) **TY** Apc 388 (160,1): et habitantes terram gaudent super eos et epulantur et munera mittent [in] invicem. [389] quotiens autem iusti poenis aut persecutionibus patiuntur, totiens iniusti ex<s>ultant et epulantur, et de afflictione eorum gaudentes munera invicem mittent/Ps 68,13 … [391] quoniam hi duo prophetae cruciaverunt habitantes terram [392] in plagis quibus propter testamenta dei humanum genus urguetur 400 (165,1): quomodo poterunt habitantes terram de duorum hominum nece gaudere, si in una civitate morientur (*cf* Apc 11,8)? et quomodo invicem munera mittunt/8

11 **AM-A** Apc 5 (427,1): et post tres dies et dimidium spiritus vitae a deo intravit in eos, et steterunt super pedes suos, et timor magnus cecidit super eos qui viderunt eos…spiritus autem vitae a deo intravit (-bit *CG*) in illos

AN Apc 11,11 (16 = L.M.R. 98,333): 8/post (per *BEK*) tres dies et dimidium spiritus vitae intravit in eos, hoc est in diem iudicii/ **BEA** Apc pr 4,90 (17 = R.-P. 29,3): et post tres dies et dimidium spiritus vitae a deo intravit (-bit *P*) in illos, et steterunt super pedes suos, et timor magnus cecidit super videntes eos/ (*deficit N*) (*ex Tyconio*) 4,98 (19 = R.-P. 31,1): et timor magnus cecidit super videntes eos/1 Th 4,15 (*deficit N*) (*ex Tyconio, cf* TY Apc 403) 5,13,1 (452 = R.-P. 80,10): et post tres dies et dimidium spiritus vitae a deo (× × *H*^{2}) intravit (-bit *NP*) in (— *N*) illos (illo *M*)… [2] et steterunt super (— *H*) pedes suos, et

	τοὺς	κατοικοῦντας οικουντας	ἐπὶ	τῆς γῆς. την γην	**11** Καὶ	μετὰ	τὰς τρεῖς	ἡμέρας ~ και	καὶ ημισυ	ἥμισυ ημερας
C	qui	inhabitant	×	terram terrae	et	post	tres tertium	dies diem ~ et	et dimidium	dimidium diem
S	×	habitantes	× in	» terra	»	»	»	»	»	»
I	qui	habitant	supra	»	»	»	dies	tres	»	»
V	»	inhabitant (in)habitabant	super	»	»	»	» ×	»	»	»

	πνεῦμα	ζωῆς	ἐκ × ~	τοῦ θεοῦ × × εισηλθεν	εἰσῆλθεν εισελευσεται (× αυτοις)	ἐν εις εκ	αὐτοῖς, αυτους του	καὶ	ἔστησαν στησονται	ἐπὶ	τοὺς πόδας
C	spiritus	vitae	a ~	deo intravit	introivit in eis	in a	illos domino	et	steterunt	super	pedes
S	»	»	»	»	intravit	»	eis	»	»	»	»
I	»	»	»	»	»	»	illos	»	supra	pedes	suos
V	»	»	» ex ×	» ×	» intrabit introibit	» ad ×	eos	» ×	steterunt **D** stabunt ×	super supra ×	pedes ×

11 *desunt* sZ^{E} *rescriptus est* ϒ^{T} *usque* pedes *inclusive*; *de primo textu legitur adhuc* et post d<*ie*>s tres <*et dimidium spŝ vi*>tae a dō intravit in eos et st<*e*>ter<*unt*> super pedes ‖ Z^{H} et <*dimidium*> spiritus…pedes <*suos et timor*> magnus Δ^{B} *et post* dies…vitae *a* deo int*ravit* <*eos*> et steterunt …timor magn*us* cecidit ‖ tres/III dimedium DZ^{M}Ξ^{V}Φ^{E*TMZGV}; dimium G vitae/vitę/vite in travit ϒ^{C} (*non constat aliquid erasum esse*) ęos $^{3}/_{3}$ C

× terram FSDZ^{W}θ^{W}σ^{WRHU}; TY; QU; PRIM; BEA > × terrae QU (Var): = 𝔖^{H}𝔄^{CZ}𝔍 in terra BEA Apc st (Var) ? επι την γην *1597 2060 2286*: supra terram 51 super terram **V**; BED Apc (D); AM-A

11 + ego ioh̄ vidi M: < *infra* 21,2

tres dies et dimidium Z^{M*}κ^{P}σ^{R2vid}Ω^{C}; TY; QU (Var); CAE; PRIM; AN Apc; BED (Var); AM-A; BEA: = 𝔊 tertium diem et dimidium PS-VIG Var ~ diem tertium × × ? LAC: *cf* 𝔄^{C} ~ tres et dimidium diem QU: *cf* ~ (τας) τρεις και ημισυ ημερας *pc* 𝔍 ~ dies tres et dimidium 51 **V**(*ita* σ$^{R*vid!3}$); PS-FU Pin; BED × tres et dimidium M

~ intravit in eis a domino PS-VIG Var: *cf* ~ εισηλθεν × αυτοις (εις αυτους *680 922*) εκ του θεου *680 922* 1006 ex Z^{H*} × × Δ^{L*}(*suppl. m. 1*); PRIM (Var); AN Apc; BEA Apc 5,13,1 (Var): — εκ του θεου 1841 *pc*

𝔊: introivit Sσ^{WHU}; PRIM intrivit *sic* σ^{R} (*correctio sup. l. erasa ?*) intravit 51 **V**; QU; PS-VIG Var; PS-FU Pin; CAE; PRIM (Var); AN Apc; BED; AM-A; BEA εισελευσεται *792* 𝔅𝔈^{coddd}𝔐𝔄^{CZ}: intrabit DR Z^{C*P}Λ^{H}CΣ^{TC}Δ^{L}ΧΕΦ^{E*vidTMZGV}Ω^{DOW} 58; TY; PRIM (Var); BED (Var); AM-A $^{1}/_{2}$ (Var); BEA (Var) introibit Π^{F}

εις αυτους 𝔓^{47} ℵ *al/Byz* 𝔈𝔅: in illos 51; QU; CAE; PRIM; AM-A $^{1}/_{2}$; BEA in eos **V**; PS-FU Pin; AN Apc; BED; AM-A $^{1}/_{2}$ > ad eos Σ^{C} in eis 54; TY; PS-VIG Var: = 𝔊 *cf* × αυτοις CP 1006 1611 *al/Oec*: × illos BEA Apc 5,13,1 (Var), st (Var) × eos CΔ^{LM*B}(*ut vid.*)XE

× × × × × λ^{P*}: *homoeoarcton*

steterunt super pedes suos **V**(suos *ex* suus K, *ex* tuos Ω^{O}); TY; QU; PS-VIG Var; PS-FU Pin; CAE; PRIM; BED; AM-A; BEA: = 𝔊 > steterunt supra pedes suos Γ^{AM}Q stabunt super pedes suos D; BEA Apc st (Var): στησονται 2329 *pc* 𝔅𝔈^{coddd}𝔐𝔄^{CZ} ~ supra pedes suos steterunt 51

timor magnus cecidit super videntes eos/ (*ex Tyconio, ut patet e contextu*) 5,13,10 (453 = R.-P. 82,8): quod vero timor magnus cecidit super videntes eos/1 Th 4,15 (*ex Tyconio, cf* TY Apc 403) 6,1,10 (458 = R.-P. 96,1): /et non tertia die, sicut Christus, sed quarta die resurgere, ne quis aequalis domino inveniatur (< HI Apc) Apc st (451 = R.-P. 79,12): et post tres dies et dimidium spiritus vitae a deo intravit (-bit *NP*) in (— *N*) illos, et steterunt (stabunt *P*^{2}) super pedes suos, et timor magnus (magna *H*) cecidit super videntes eos/ **BED** Apc 2,17,109 (377): Sap 2,15/et post dies tres (~ t. d. *edd.*) et dimidium spiritus vitae a deo intravit (-bit *R*W*^{2}; ~ i. a d. *J*) in (inter *J**) eos, et steterunt super pedes suos…et timor magnus cecidit super eos qui viderunt (-rant *K*) eos/ **CAE** Apc 8 (240, 22): et post tres dies et dimidium spiritus vitae a deo intravit in illos…et steterunt super pedes suos, et timor magnus cecidit super videntes eos/ (*ex Tyconio, ut patet e contextu*)

CAr cpl 15 (1411A): 12/quos respicientes inimici terrore magno turbabuntur/13 **COM** ap 861. 863 (104): 13/illos autem dominus quarto die tollit in auras /8/ suscita<n>turque solo inmortales facti de morte/ **PS-FU** Pin 9 (256,521): in Apocalypsi: et post dies tres et dimidium spiritus vitae a deo intravit in eos, et steterunt super pedes suos; quod a deo procedit, deus est/14,13 (*om. Vat.*)

HI Apc 11,5 (103,16): 7/et quarta die resurgere (surgere *TD*), ne quis aequalis domino (deo *S*) inveniatur/8 (< VICn) **IS** ptr 35,3 (159): 8/dehinc suscitata a domino regnum antichristi plaga magna percutient/2 Th 2,8 **PS-**

	αὐτῶν,	καὶ	φόβος	μέγας	ἐπέπεσεν επιπεσειται	ἐπὶ		τοὺς	θεωροῦντας	αὐτούς.	**12** καὶ
C	suos	et		quicumque qui	eos		viderunt		pertimuerunt		
S	»	»	timor	magnus	cecidit	super	×	×	videntes ~ eos	eos videntes	et
I	steterunt	»	»	»	»	in	illos	qui	videbant	»	»
V	suos ×	»	»	»	» acc(e)dit **D** cadet	super	eos illos	» quia ×	viderunt viderant ×	» × ×	»

	ἤκουσαν ηκουσα	φωνῆς	μεγάλης	ἐκ	τοῦ	οὐρανοῦ	λεγούσης	αὐτοῖς· ×	ἀνάβατε αναβηθι	ὧδε.	καὶ
S	audivi	vocem voce ~ de	magnam magna ~ de caelo	de caelo vocem	caelo magnam magnam		dicentem ×	× ×	ascendite ascende	huc	et
I	»	»	»	»	»		»	×	»	»	»
V	audierunt	»	»	»	» throno		»	illis + ad eis eos	»	»	» **D** ~ in

12 *desunt* sZ^{E} ‖ Z^{H} et audi<*erunt vocem*> magnam…et as<*cenderunt in*> caelum Δ^{B} audierunt *vocem* magnam…ascendite *huc*…viderunt *illos* ‖ caelo/cęlo/celo ascendete Z^{H*} asenderunt Σ^{T} caelum/cęlum/celum nubae A*Z^{W}Ξ^{P*}σ^{U*}; nubę Λ^{L}Σ^{T}σ^{W} v'derunt K inimihi CΔ^{LB}; inimi^{ci} Φ^{Z}

quicumque eos viderunt pertimuerunt PRIM > qui eos viderunt pertimuerunt PRIM (Var) ~ timor magnus cecidit (super eos qui viderunt eos) 51 **V**; TY; CAE; BED; AM-A; BEA: = 𝔊

caecidit Z^{W}C cęcidit R cedit 54* accedit Sσ^{WR*vidU}(-it *in ras.*) accidit F cadet D: επιπεσειται *pc*; *cf* 𝔅𝔈^{coddg}𝔜^{AB}𝔄^{C}

super ×× videntes eos TY $^{1}/_{2}$; CAE; BEA ~ super ×× eos videntes D; TY $^{1}/_{2}$ in illos qui videbant eos 51 super eos qui viderunt eos **V**(sup *in ras.* σ^{U}); BED; AM-A > super eos qui videbant eos FS(qui∗∗videbant)σ^{WRHU} super eos qui viderant eos BED (Var) super illos qui viderunt eos 58 super eos quia viderunt eos Z^{H*} super eos qui viderunt × Γ^{M}θ^{W} super eos ××× G: *homoeotel.*

12 — et…illis I* (*suppl. sup. l. m. 1*) *totus vs praetermittitur a Primasio*

audivi 51 D; TY; CAE; BEA: ηκουσα 𝔓^{47} ℵ^{c} 1006 1611 1841 1854 2351 *pl/AndByz* 𝔈𝔅𝔈^{coddg}𝔜^{ACD}𝔖^{Hmg}𝔄 audierunt **V**; BED Apc (D); AM-A; KA Ai: = 𝔊

voce magna TY; CAE (Var) ~ de caelo vocem magnam CAE

~ de caelo magnam BEA Apc pr (Var)

de caelo…et^{2} *in ras.* Λ$^{H!1}$

throno CE(trono)

×× BEA

× 51; TY; CAE; BEA Apc 5,13,2 (Var), st (Var): — αυτοις A *pc* illis **V**^{OS}; BED Apc (D); AM-A ill∗∗ S* eis **V**^{C} ad illis (!) Δ^{L} ad eos Σ^{C}: = 𝔄^{CZ}

ascende A*; AN Apc (Var); BEA: αναβηθι *61*: *cf supra* 4,1

huc et *lapsu bis scr.* Λ^{H}

~ in caelum et ascenderunt D

IS Jud 77,4 (218): 7/et die quarto per virtutem domini resuscitaturi et regnum antichristi variis cladibus percussuri **LAC** in 7,17,3 (638,18): 8/sed post diem tertium reviviscet (*BP*^{3}; revivescet *HSP*^{1})/ **POE** Mer 88,6 (645): 8/die tercia resurgent domini imperio / sicque gentes predicabunt, ne credant diabolo/ **PRIM** 3 (170,118): Ps 111, 10/et post tres (III *A*) dies et dimidium spiritus vitae a deo (×× *Cf*) introivit (*Ab;* intrabit *C*^{1}*;* intravit *rell.*) in illos, et steterunt super pedes suos, et quicumque (qui *f*) eos viderunt pertimuerunt **QU** pro cap 4,16 (9,21): promissio de eorum resurrectione 4 tit 16 (209,1): promissio (— *W*) <implenda> in eorum (de × *W*) resurrectione Heliae et Enoch (××× *G*^{2}), credenda (credita tantum *G*^{2}*; om. PW*)

4,25 (209,3): Apocalypsis Iohannis dicit: post tres et dimidium diem (~ dies et dimidium *W*) spiritus vitae a deo intravit in illos et steterunt super pedes suos **TY** Apc 395 (162,8): et post tres dies et dimidium spiritus vitae a deo intrabit in eis… [397] et steterunt super pedes suos, et timor magnus cecidit super videntes eos/ 403 (166,3): et timor magnus cecidit super eos videntes/1 Th 4,15 **VICn** Apc 11,5 (98,2): 7/et quarta die resurgere, ne quis aequalis deo inveniatur/8 **PS-VIG** Var 2,13 (94): 2 Cor 3,6/et in Apocalypsi: et post tertium diem et dimidium spiritus vitae intravit in eis a domino, et steterunt super pedes suos/Ez 10,4

12 **AM-A** Apc 5 (431,1): et audierunt vocem magnam de caelo dicentem illis: ascendite huc, et ascenderunt in caelum in nube, et viderunt illos inimici eorum **AN** Apc 11,12 (16 = L.M.R. 98,334): /cum dicit «ascendite (-de *M;* ostenditur *E*) huc (— *BK*)», figuram tenet omnium sanctorum/ **BEA** Apc pr 4,90 (18 = R.-P. 29,6): /et audivi (-vit *G*^{2}*T*) vocem magnam de caelo (~ de c. m. *Q*): ascende (-dite *Y*^{2}) huc, et ascenderunt (ascendi *R*) in caelum (-lo *AGTR*) in nube… [93] quod autem dixit: ascende huc, et ascenderunt (ascendidi *sic R*) in caelum in nube/1 Th 4,17 (*deficit N*) (*ex Tyconio*) 4,98 (19 = R.-P. 31,

	ἀνέβησαν	εἰς τὸν οὐρανὸν	ἐν τῇ νεφέλῃ,	καὶ ἐθεώρησαν	αὐτοὺς	οἱ ἐχθροὶ	αὐτῶν.
S	ascenderunt ascendi	in caelum caelo	in nube	et viderunt videbunt	eos	inimici	eorum
I	»	» »	» »	» »	illos	»	»
V	»	» »	» »	» »	»	»	»
	ascendunt		× nubem				illorum
		~ nube(m)	in caelum				
	caelum et	ascenderunt					

	13 Καὶ	ἐν	ἐκείνῃ	τῇ ὥρᾳ	ἐγένετο	σεισμὸς	μέγας	καὶ τὸ δέκατον	τῆς πόλεως
	×	×		ημερα					
C	et	in	illa	hora	factus est	magnus	terraemotus	et decima	pars civitatis
		×		×					
			~ hora	illa					
S	»	»	»	»	» »	terraemotus	magnus grandis	» »	» »
I	»	»	»	die	» »	»	»	» »	» »
V	»	»	»	hora	» »	»	»	» »	» »
	×							×	~ cecidit

13 *desunt* sZ^{E} *rescripta sunt in* Υ^{T} *verba* missi et dederunt gloriam deo caeli; *primus textus idem fuisse videtur, sed erasus est in fine numerus capituli* ‖ Z^{M} *septem* milia Z^{H} et in il<*la hora*> factus…ceci<*dit*> et Δ^{B} terre motus…cecidi*t*…*septem* milia…*dederunt* gloriam κ^{P} terrae <*motu nomina hominum*> septem milia <*et reliqui*> in timore ‖ ora K*Δ^{LM}XEΩ^{O} terrae/terrę/terre X *pro* decima D p*rs Ξ^{V*}; pr*s Z^{W*} terrae/terrę/terre septemilia *uno verbo* C; septemil G; septimilia K^{*vid}; septe I; septem/VII *ceteri* millia V^{C} misi K^{2}; mis****si Φ^{M} deo *ex* de* Δ^{B} caeli/cęli/celi

ascendi BEA Apc pr (Var) ascendunt Ξ^{V}; POE Mer 88?

caelo KA A (Var); CAE (Var); BEA Apc pr (Var) ~ nube(m) in caelum X; BED (Var): = 𝔈^{codd}

in nube et *ex* inlubet 54 — in^{2} θ^{V}: = 𝔄𝔍 — in nube Σ^{C*}(*suppl. sup. l. m. 1*)

nubem X; CAE (Var)

videbunt BEA Apc pr (Var); 5,13,11, st: = 𝔅𝔈^{codd}

eos FSNΓ^{M}Z^{M*}Σ^{CO}κ^{K}σ^{WRHU}Ω^{W}; TY; BED (Var); BEA illos 51 V(*ex* illus K; *lect. altern.* N^{2}); BED; AM-A

inimici eorum *ex* ini*(*)orum Z^{H}

illorum Iθ^{V}

13 — et^{1} Z^{M}Φ^{E*}; *in initio* CAE; BEA Apc 5,13,12 (Var): — και *Byz* 𝔈^{cod}𝔈^{codd}

— in N*DΥ^{C*}Φ^{V}; PRIM (Var); BED; BEA Apc st (Var): — εν *2051 2067*

~ hora illa PRIM (Var): = 𝔄^{CZ}

hora V; TY; CAE; PRIM; BED; AM-A; BEA: = 𝔊 × PRIM (Var) die 51: ημερα 1854 2329 *pl/Byz* 𝔈𝔖^{Hmg} 𝔄^{M}𝔍

magnus terraemotus PRIM: = 𝔈 𝔊: ~ terraemotus magnus 51 V; TY; CAE (Var); PRIM (Var); BED; AM-A; BEA terraemotus grandis CAE

— et^{2} Φ^{E}: = 𝔈^{codd}

~ cecidit civitatis Π^{F} ~ conruit urbis ? COM

5): 1 Th 4,15/et viderunt (videbunt *RQ;* vicerunt *O*) eos inimici eorum: hic separavit iustos ab his quos in commune dixerat timuisse/ (*deficit N*) (*ex Tyconio*) 5,13,2 (452 = R.-P. 80,15): /et audivi vocem magnam de caelo (+ dicentem *B*^{2}*CQ*): ascende (-dite *P*) huc, et ascenderunt in caelum in nube/1 Th 4,17 (*ex Tyconio*) 5,13,11 (453 = R.-P. 82,15): /et videbunt eos inimici eorum: hic separavit iustos a peccatoribus, quos in commune dixerat timuisse/ (*ex Tyconio*) Apc st (451 = R.-P. 79,14): /et audivi vocem magnam de caelo (+ dicentem *A*^{2}*CQ*): ascende (-dite *A*^{2}*P*) huc, et ascenderunt in caelum in nube, et videbunt eos inimici eorum/ **BED** Apc 2,17,113 (377): /(+ et audierunt vocem magnam de caelo dicentem illis ascendite huc *D*)/1 Th 4,15/et ascenderunt in caelum in (— *B**) nube (~ in nubae in caelum *K*)/1 Th 4,17/et viderunt illos (eos *KO*) inimici eorum **CAE** Apc 8 (240,26): /et audivi de caelo vocem magnam (voce magna *K*) dicentem: ascendite huc, et ascenderunt in caelum (-lo *C*KA*) in nube (nubem *CKA R*)/1 Th 4,17 (*ex Tyconio*) **CAr** cpl Apc 15 (1411A): 8/ donec vocati subito ascendere videantur in caelum/11 **COM** ap 864 (105): /quos inimici sui suspiciunt ire per auras **KA** A 26 (63): 7/de vocatione (invoc. Γ^{M}) testium duorum in caelum (-lo Mλ^{M}Λ^{LH})/15 Ai 26 (395b): 1/et audierunt vocem magnam/19 **LAC** in 7,17,3 (638,18): /atque inspectantibus et mirantibus cunctis rapietur in caelum mort 2,8 (175,15): duos prophetas vivos esse translatos in ultima <tempora> ante imperium Christi sanctum ac sempiternum **POE** Mer 88,7 (645): /et in celum sic ascendunt/6,10 **QU** pro 4,25 (209,8): coram oculis inimicorum Helias et Enoch ascendentes (-dent *W*) in caelum/1 Th 4,17 **TY** Apc 397 (163,4): /et audivi voce magna de caelo dicentem: ascendite huc; et ascenderunt in caelum in nube/1 Th 4,17 404 (166,5): 1 Th 4,15/et viderunt eos inimici eorum: [405] hic separavit iniustos ab iustis et in fide pertinaces a timidis/

13 terraemotus magnus: *cf* Apc 16,18 **AM-A** Apc 5 (432,1): et in illa hora factus est terraemotus magnus, et decima pars civitatis cecidit, et occisa sunt in terraemotu nomina hominum septem milia, et reliqui in timorem sunt missi et dederunt gloriam deo caeli…deo (domino

	ἔπεσεν	καὶ	ἀπεκτάνθησαν	ἐν	τῷ σεισμῷ	ὀνόματα	ἀνθρώπων	χιλιάδες	ἑπτὰ	καὶ
							ανδρων			
						×	×			
C	cecidit	et	occisi	sunt	a	terraemotu	numero	septuaginta	milia	hominum	et
								septem			
S	»	»	occisa	»	in	»	nomina	virorum	septem	milia	»
							×	×			
I	»	»	occisi	»	»	»	»	hominum	»	»	»
V	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	civitatis		**D** occisae		de		**D** animae	**D** ×	sex		
					×		×				

	οἱ λοιποὶ	ἔμφοβοι	ἐγένοντο	καὶ	ἔδωκαν	δόξαν	τῷ θεῷ	τοῦ οὐρανοῦ.
		εν φοβω						× ×
C	ceteri	in timore	sunt missi	et	dederunt	claritatem	deo	caeli	et
		timorem	~ missi sunt					
S	»	timuerunt		»	»	»	»	»	×
								×
I	»	conterriti	sunt	»	»	gloriam	»	»	×
V	reliqui	in timore	sunt missi	»	»	»	»	»	×
		timorem	×				domino		ac
		D ~ sunt in	timore					

cecidit *ex* c***cidit Θ^{M} (*vid.*) caecidit $CZ^{W}\Upsilon^{T}$ caecidit et *lapsu bis scr.* Z^{W*}

occisi sunt 51 $\mathbf{V}^{OS}$(occisunt $\Xi^{V}\Theta^{M}$); PRIM; BED (Var) occisa sunt $FSNZ^{H*}\Lambda^{H*}C$(hoccisa)$\theta^{B}\sigma^{WRHU}\Omega^{W}$ 54 $\mathbf{V}^{C}$; TY; CAE; PRIM (Var); BED; AM-A; BEA occisae sunt D(occissae); BEA Apc pr (Var) perierunt ? *cf* COM

a PRIM; BED (Var): = $\mathfrak{A}\mathfrak{J}$ in 51 **V**(*lect. altern.* N^{2}); TY; CAE; BED (Var); AM-A; BEA: = $\mathfrak{G}$ de FSN σ^{WRHU}; BED (Var) × BED

terr(a)emotu *ex* terr(a)emoto AFZ^{H} *ex* terra emotu K (*vid.*) *ex* terremota 54 terr(a)emotus $\Pi^{F}\Gamma^{M*}$ terra motu M; BED Apc (D*)

numero septuaginta milia hominum PRIM > numero septem milia hominum PRIM (Var) nomina virorum septem milia TY; CAE; BEA Apc 5,13,13, st: ανδρων 1854 2329 $\mathfrak{S}^{G}$ × × septem milia BEA Apc pr: — ονοματα ανθρωπων *Oec* $\mathfrak{E}^{cod}$ nomina hominum septem milia 51 **V**; AM-A: = $\mathfrak{G}$ nomina hominum VI milia Ω^{W} animae × ·VII·$\overline{m}$· D: *cf* $\mathfrak{E}$; *cf* Act 2,41; 4,4 × hominum septem milia BED: = $\mathfrak{E}^{cod}(\mathfrak{J})$ homines septem milia plena ? COM

ceteri 51; TY; CAE; PRIM; BED; BEA reliqui **V**; AM-A

εν φοβω ℵ 2351 *pc* $\mathfrak{S}^{GHmg}$; in timore sunt missi $\mathbf{V}^{S}$(timore *sup. ras. 8 litt.* Z^{H2}); PRIM; BED in timorem sunt missi $A\lambda^{D}C\theta^{W}\sigma^{R2HU}\Omega^{C}$ $\mathbf{V}^{CO}$; BED (Var); AM-A in timore × missi Φ^{E*} ~ in timorem missi sunt PRIM (Var) ~ sunt in timore missi D < $\mathfrak{G}$: timuerunt TY; CAE; BEA conterriti sunt 51

claritatem TY; CAE; PRIM; BEA gloriam 51 **V**; CAr; AN Apc; BED; AM-A

domino AM-A^{com} (Var)

× × × CAE; CAr?; AN Apc?: — του ουρανου *2019 2091* $\mathfrak{E}^{cod}$

et terr(a)e Δ^{B}; PRIM ac terre $\Delta^{M}X$(hac) × × 51 **V**; TY; BED; AM-A; BEA: = $\mathfrak{G}$

αγ) caeli gloriam dare narrantur **AN** Apc 11,13 (16 = L.M.R. 98,335): /decima pars civitatis cecidit (— *GH, Rapisarda*), id est qui fuerunt infideles per decem sensus corporis et animae. dederunt gloriam deo, qui permanserunt in fide/15 **BEA** Apc pr 4,99 (19 = R.-P. 31,7): /et in illa hora factus (-tum *S*) est terrae motus magnus, id est persecutio in adventu domini. «in illa hora» quod dicit, omne tempus significat/Mt 24,17… [100] et decima pars civitatis cecidit, et occisa (occise *O*) sunt in terrae motu septem (+ vero *Q*) milia… [101] Mt 7,27/et ceteri timuerunt et dederunt claritatem deo caeli/Mt 7,24 (*deficit N*) (*ex Tyconio*)

5,13,12 (453 = R.-P. 83,1): /et (— *NP*) in illa hora factus est terrae motus magnus, id est persecutio; recapitulatio est enim, sicut iam diximus, in adventum domini/Mt 24,17/ [13] hora est enim omne tempus. et decima (-mam *SVUM*) pars civitatis cecidit, et occisa sunt (est *G*) in terrae motu nomina virorum septem milia… Mt 7,27/ [15] et ceteri timuerunt et dederunt claritatem deo caeli/Mt 7,25 (*ex Tyconio*) Apc st (452 = R.-P. 80,1): /et in (— *G*) illa hora factus est terrae motus magnus, et decima pars civitatis cecidit, et occisa sunt in terrae motu nomina virorum septem milia, et ceteri timuerunt et dederunt claritatem deo caeli/

BED Apc 2,17,120 (379): et (+ in $A^{2}BDFRW$) illa hora factus est terrae motus magnus, et decima pars civitatis cecidit, et occisa (-si *T*) sunt (+ de $A^{2}B$; + in *U*; + a *W*) terrae (-ra *D**) motu hominum septem (IIII^{or} *K*) milia…et ceteri in timore (-rem $B^{2}GKO$) sunt missi/Prv 20,9; Mt 24,29/et dederunt gloriam deo caeli/Mt 7,25 **CAE** Apc 9 (241,9): in illa hora factus est terrae motus grandis (*CKAR;* magnus *βμ*): in illo terrae motu persecutio intellegitur, quam diabolus per malos homines exercere consuevit. et decima, inquid, pars civitatis cecidit, et occisa sunt in terrae motu nomina virorum septem milia (septimilia *C**) … Mt 7,27/et ceteri timuerunt, et dederunt claritatem deo (*ex Tyconio*)

CAr cpl Apc 15 (1411A): 11/et gloriam deo sub magna ammiratione praestabunt/15 **COM** ap 859-860 (104): sub quorum martyrio decima pars conruit urbis / et pereunt ibi homines septem milia plena/11 **KA** Sp 19 (71): 7/et

14 Ἡ οὐαὶ ἡ δευτέρα ἀπῆλθεν· ἰδοὺ ἡ οὐαὶ ἡ τρίτη ἔρχεται ταχύ. **15** Καὶ

× × × ×

~ τριτη × ουαι ~ ταχυ ερχεται

~ ερχεται η ουαι η τριτη

C	terrae	vae	secundum	abiit	ecce	vae	tertium	venit	cito	et
						×				
S	×	»	»	»	»	»	»	»	»	»
						~ tertium vae			×	
								~ cito	venit	
I	×	»	»	»	»	venit	v*ae*	tertium	»	»
V	×	»	»	»	»	vae	tertium	veniet	»	»
	terrae			+ et	×					

14 *desunt* sZ^{E} ‖ Δ^{B} v*e secundum* abiit…veni*et cito* ‖ vae^{1}] vaę X; veh κ^{K}; vae/vę/ve *ceteri* sęc̄dm̄ Π^{F}; secund∗ū S; ∗∗cundum σ^{U*}; ·II· D habiit ΠFKZ^{WH*}Υ^{TC}Λ^{H}CΔ^{L}Eκ^{VPK}θ^{V}Ω^{O}(*ex* habuit) vae^{2}] vaę X; veę E; veh κ^{K}; vae/vę/ve *ceteri* tercium 51 SK∗Z^{W}Υ^{TC}Ξ^{P}Λ^{H}κ^{PK}θ^{VB}Φ^{T}Ω^{COW} 54 58; ·III· D c∗to K*

15 *desunt* sZ^{E} *incipiunt et desinunt* τ$^{56.70}$ 271 4/et factae sunt…in saecula saeculorum amen (— τ^{70}) ‖ Z^{H} e*t septimus angel*us Σ^{C} voc*es magnę* in cęlo *dicentes* Δ^{B} fac*tae sunt* voces…factum est *regnum* huius mundi ‖ hangelus C; anḡ D caecinit DZ^{H*}Cσ^{U*vid}; cęcinit Mκ^{P}σ^{W}; cicinit Ξ^{V}; ce∗∗nit Λ^{L*} factae/-tę/-te; fatę Σ^{T} vocęs I; v^{o}ces τ^{56} magnae/-nę/-ne caelo/cęlo/celo uius K*E 271 m∗∗di τ^{70*} s(a)ecula/sclȧ s(a)eculorum/sclȯrum

14 + et ANΠ^{F}DKZ^{M*vidWCP}Υ^{TC}Ξ^{P}QMλ^{MD}Λ^{LH}Σ$^{C!1}$κ^{VP} Θ^{M}θ^{VB}(*bis scr. a corr.*)σ^{R2}Ω^{OW} 54 58 **V**^{C}; PRIM $^{1}/_{3}$ + $^{2}/_{3}$ (Var); BED; AM-A; BEA Apc pr (Var); 5,13,20: = 𝔅^{codd} 𝔊𝔖^{G9}𝔄𝔍

— ecce FSσ^{WR*HU}: — ιδου *pc* 𝔅^{codd}𝔊𝔄^{CZ} — ecce …cito Σ^{C*} (*suppl. in marg. m. 1*)

vae tertium veni(e)t cito **V**(vae∗∗∗ σ^{U}; vir (!) *pro* vae Ω^{W}); TY; PRIM; BED; AM-A; BEA: = 𝔊 × tertium veni(e)t (cito) D; PRIM 3 $^{1}/_{3}$; BEA Apc 5,14,2 (Var): — η ουαι *pc* ~ vae tertium cito venit BEA Apc pr (Var): ~ η ουαι η τριτη ταχυ ερχεται *pc* ~ tertium vae venit cito BEA Apc pr (Var): ~ (η) τριτη × ουαι ερχεται ταχυ 1854 *pc* ~ venit ve tercium cito 51: ~ ερχεται η ουαι η τριτη ταχυ 𝔓^{47} ℵ *pc*

venit 51 Π^{F}λ^{D}; TY Apc 428; PRIM 3 $^{2}/_{3}$, *cf* cap, rec; AM-A^{txt}; BEA: = 𝔊 veniet **V**; TY Apc 423; PRIM 3 $^{1}/_{3}$ + $^{1}/_{3}$ (Var); BED; *cf* AM-A^{com}; *cf* 𝔄^{CZ} (veniendum est)

— cito TY Apc 428 > PRIM 3 $^{1}/_{3}$, BED $^{1}/_{2}$, BEA Apc pr 4,109; 5,14,2; PRIM cap, rec: — ταχυ *pc*

de terremotu civitatis/ **PRIM** 3 (174,208): et in (— *G*^{1}) illa hora (— *A*^{1}*b;* ~ h. illa *M*) factus est magnus terraemotus (~ t. m. *f*), et decima pars civitatis cecidit, et occisi (-sa *CfGMOv*) sunt a terraemotu numero septuaginta (*bC;* lxx *A*^{1}*M;* septingenta *f;* vii *A*^{2}*;* septem *GOv*) milia hominum… Mt 7,27/et ceteri (reliqui *v*) in timore (-rem *fv*) sunt missi (~ m. s. *f*) et dederunt claritatem deo caeli et terrae/Mt 7,25

TY Apc 406 (166,8): /et in illa hora factus est terrae motus magnus. [407] persecutionis recapitulatione quod superius dixerat confirmavit/Mt 24,17. 18/ [409] in hora quod ait, omne tempus significat. [410] et decima pars civitatis cecidit, et occisa sunt in terrae motu nomina virorum septem milia… Mt 7,27/ [415] et ceteri timuerunt et dederunt claritatem deo caeli/Mt 7,25

14 **AM-A** Apc 5 (387,75): in subsequentibus dicit: vae secundum abiit (435,1): vae secundum abiit, et ecce vae tertium venit cito (441,25): Hbr 6,8/hinc pendet tertium vae malorum, quod in septimo angelo (*cf* Apc 11, 15) praedictum fuerat cito venturum **BEA** Apc pr 4,103 (20 = R.-P. 32,11): Prv 21,11/finita recapitulatione quam praetermisso septimo angelo dixerat, repetit ordinem dicens: vae secundum abiit/9,12/ [104] non dixit ibi «vae secundum abiit», ne statim tertium describeret, quia in locustas et in equos duobus modis vae recapitulatum est. nunc finita ipsa recapitulatione dicit: vae secundum abiit. «vae» ergo «secundum abiit» equorum est, quod sequitur tertium vae et septimus angelus (*cf* Apc 11,15), in quo finis describitur. [105] hic videtur duos fines fecisse insequentes, unum recapitulationis et alterum ordinis. dixit enim finem in resurrectione tertium (testium *BRP, forsitan recte*), id est legis et evangelii, quem hic supra exposuimus, quos praeter ordinem subiecerat, et inducit alterum, quem pugnae equorum debebat, dicens: [106] vae secundum abiit, (+ et *PQ*) ecce vae tertium (~ t. v. *Q*) venit cito (~ c. v. *O*)/15-18/ [109] ecce vae tertium venit/ (*deficit N*) (*ex Tyconio*) 5,13,17 (454 = R.-P. 84,8): Prv 21,11/finita recapitulatione, quam praetermisso septimo angelo inierat, repetit ordinem dicens: vae secundum abiit/9,12/quod scripto in equis non dixit «vae secundum abiit», ne statim tertium describeret, quoniam recapitulandum erat. [18] nunc finita ipsa recapitulatione, vae, inquit, secundum abiit, non recapitulationis, sed equorum, quibus descriptis vae non reddiderat. [19] quod sequitur tertium vae et septimus angelus (*cf* Apc 11,15), in quo finis erat. [20] dixit enim finem in resurrectione tertium (testium *GTPQ, forsitan recte*), quos praeter ordinem subicerat, et inducit alterum vae, quem pugnae equorum debebat dicens: vae secundum abiit, et (— *NPHE*) ecce vae tertium venit cito. iste (istud *TNQ*) tertius (-tium *TCNHEQ*) vae separatio est iustorum et peccatorum in resurrectione (*ex Tyconio, cf* TY Apc 420-423) 5,14,2 (455 = R.-P. 86,14): 18/ecce, inquit, vae (— *H*) tertium venit/ (*ex Tyconio, cf* TY Apc 428) Apc st (452 = R.-P. 80,5): /vae secundum abiit, quod sequitur tertium vae; ecce vae tertium (-tia *N*) venit cito

BED Apc 2,17,151 (381): vae secundum abiit, et ecce vae tertium veniet cito. hoc vae secundum non ad recapitulationem, sed ad proelium equorum, quod tuba sexti angeli commotum est, pertinet (*cf* Apc 9,13-19) 2,18,8 (383): 17/ecce, inquit, vae tertium veniet **KA** Sp 19 (71): /et vae secundo (tube secundę Δ^{L})/ **PRIM** 3 cap 17 (134, 32): 3/vae tertium venisse dicitur/ 3 (175,222): finita recapitulatione quam praetermisso septimo angelo inierat,

	ὁ ἕβδομος	ἄγγελος	ἐσάλπισεν·	καὶ	ἐγένοντο	φωναὶ	μεγάλαι	ἐν	τῷ οὐρανῷ
C	septimus	angelus	tuba cecinit	et	factae	sunt	in	caelo	voces magnae
S	»	»	»	»	»	»	»	voces	magnae in caelo
I	»	»	»	»	»	» facta	» est	» vox	» magna » de »
V	»	»	» tubam	»	»	»	» ×	»	» D ~ » dicentes

	λέγοντες·	ἐγένετο	ἡ βασιλεία	τοῦ	κόσμου		τοῦ κυρίου	ἡμῶν	καὶ
	λεγουσα			×	×	+ και	θεου		× + Ιησου
C	dicentes	factum est	regnum	×	×		dei	nostri	et
S	» dicens	» » ×	»	×	mundi orbis terrarum		»	» ×	»
I	»	» »	»	huius	»		domini	»	»
V	» in caelo	» »	»	» ~	» mundi huius	+ et	»	»	» × + Iesu

15 septem Φ^{M*}(VII)^{V*} ·VII· *pro* septimus *more suo* D

tubā θ^{W} tube Δ^{L}

facta est AM: = $\mathfrak{A}^{CZ}$; *cf* $\mathfrak{E}$ (venit) facta × M

in caelo voces magnae dicen(tes) PRIM ~ vo(ces) magna(e) (in) caelo (dicentes) 51 **V**; TY; AM; KA B; PRIM (Var); *cf* AN Apc; CAr; ANT-M > ORA Vis; BED; AM-A; BEA; KA Scor ~ voces magnae dicentes in caelo D

vox magna AM: = $\mathfrak{E}\mathfrak{A}^{C(Z)}$

de AM; KA B (Var): = $\mathfrak{B}\mathfrak{E}\mathfrak{A}^{C}$; *cf supra* 11,12

dicens AM; PRIM (Var); BEA Apc pr (Var): λεγουσα *2049*; *cf* $\mathfrak{E}$(quae dicit)$\mathfrak{A}^{C}$(quae dicebat)^{Z}(et dicit) dicentis ? KA B (Var) × ? *in fine* KA B (Var)

— est BEA Apc pr (Var)

× × PRIM; CAr?; BEA Apc st: — του κοσμου *pc* $\mathfrak{B}^{coddd}\mathfrak{A}^{C}$ × mundi TY; BEA Apc pr × orbis terrarum AN Mt huius mundi 51 **V**; AM; PS-FU Pin; ANT-M > ORA Vis; BED; AM-A; BEA Apc pr (Var); KA Scor: = $\mathfrak{G}$ ~ mundi huius BEA Apc pr (Var)

+ et Ξ^{V}: + και *91 242 1934* $\mathfrak{S}^{G}$

dei nostri Ω^{O2} 58; TY; PRIM; AM-A^{com}; BEA; *cf* RES-R: του θεου ημων *pc* $\mathfrak{S}^{G}$ dei × AM; CAr?; BED Apc (D^{2}) domini nostri 51 **V**; AN Mt; AM (Var); PS-FU Pin (Var); ANT-M > ORA Vis; AM-A^{txt}; BEA (Var); KA Scor: = $\mathfrak{G}$ *lect. mixtae*: domini dei nostri $S^{2}\Pi^{F}$ σ^{HU}(dei nostri et christi *in ras.*); PS-FU Pin: = $\mathfrak{B}(\mathfrak{E}^{cod}\mathfrak{Y})$ domini dei × BED

— et $\Sigma^{TC}\tau^{70}\sigma^{W*}$; ANT-M 188r; 191r > ORA Vis; BEA Apc pr (Var); KA Scor: — και *pc* $\mathfrak{A}^{C}$

+ iesu FS$\Sigma^{TC}\tau^{70}\sigma^{WR*}$; ANT-M 188r; 191r > ORA Vis; KA Scor: + ιησου (*et om.* του *ante* χριστου) *pc* $\mathfrak{A}^{CZ}$

repetit ordinem dicens: vae secundum abiit, (+ et $A^{2}C^{1}f$ *GOv*) ecce vae tertium venit (veniet $C^{2}fv^{m4}$) cito/9,12/quod scriptum in equis non dixit «vae secundum abiit» (× × × × × × × × × × *GOv*), ne statim tertium describere putaretur, quoniam recapitulandum erat. nunc finita ipsa recapitulatione, vae, inquit secundum abiit, non recapitulationis, sed equorum, quibus descriptis vae non reddiderat. «vae» ergo «secundum abiit» equorum est, quod sequitur tertium vae et septimus angelus (*cf* Apc 11,15), in quo finis. hinc videtur duos fines fecisse insequentes, unum recapitulationis, alterum ordinis. dixit enim finem in resurrectione tertium, et inducit alterum, quem pugnae equorum debebat, dicens: vae secundum abiit, et ecce (+ vae *fv*) tertium veniet cito/ (*cf* TY Apc 420-423) (176,256): Ps 33,17/(+ et *AbG*) ecce, inquit, vae tertium venit/ (*cf* TY Apc 428) rec 10 (314,53): 3/et vae tertium (testium *b*) venisse dicit/ **TY** Apc 420 (171,3): Prv 21,11/itaque recapitulatione septimi angeli quam praetermiserat definita, ordine<m> nunc repetit dicens: vae secundum abiit. [421] /9,12/ [422] quod in descriptione equorum non dixit, ne statim ad tertium recursum faceret, et illa quae recapitulanda fuerant praeteriret. vae ergo secundum quod abiit equorum est (*cf* Apc 9,16-19), tertium vero vae septimi angeli est (*cf* Apc 11,15). in quo videtur duos fines fecisse, unum recapitulationis et alterum ordinis. [423] vae secundum abiit, ecce vae tertium (ecce venit *cod*) veniet cito/ 428 (174,5): 18/ecce, inquit, vae tertium venit/

15 **AM** Sat 2,105 (307,4): 8,2/ubi habes quoniam septimus angelus tuba cecinit, et facta est vox magna de caelo dicens: factum est regnum huius mundi dei (domini *W;* + nostri *Wm*) et Christi eius, et regnabit in saecula saeculorum/4,1 **AM-A** Apc 5 (398,74): septimo angelo tuba canente/18 (435,1): et septimus angelus tuba cecinit, et factae sunt voces magnae in caelo dicentes: factum est regnum huius mundi domini nostri et Christi eius, et regnabunt in saecula saeculorum/ … magnae in caelo resonant voces, cum regnum huius mundi, cui pridem antiquus hostis dominabatur, factum sit regnum dei nostri et Christi eius (441,25): Hbr 6,8/hinc pendet tertium vae malorum, quod in septimo angelo praedictum fuerat cito venturum (*cf* Apc 11,14) **AN** Apc 11,15 (16 = L.M.R. 98,337): 13/septimus angelus septima praedicatio sub Helia et Enoch; voces in caelo, in ecclesia/19 Mt 11 (34, 17 = Turner 234,4): Lc 1,33/et in Apocalypsi: factum est regnum orbis terrarum domini nostri et Christi eius, et regnabit (-vit *cod*) in saecula saeculorum **ANT-M** 185v (305): facte sunt voces magne in celo dicentes: factum est regnum huius mundi domini nostri et Christi eius, et regnabit in secula seculorum 188r (310): factum est regnum huius mundi domini nostri Ihesu Cristi, et regnabit in secula seculorum 191r (316): 17/quia factum est regnum huius mundi domini nostri Ihesu Christi **BEA**

	τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ,		καὶ	βασιλεύσει	εἰς	τοὺς αἰῶνας	τῶν αἰώνων.		**16** Καὶ
	×	×		βασιλευσουσιν				+ αμην	
C	Christi	eius	et	regnabit	in	saecula	saeculorum		et
S	»	»	»	»	»	»	»		»
I	»	»	»	regnavit	»	»	»		»
V	»	»	»	regnabit	»	»	»		»
		×		regnabunt				+ amen	

	οἱ εἴκοσι	τέσσαρες	πρεσβύτεροι	[οἱ]		ἐνώπιον	τοῦ θεοῦ	καθήμενοι	ἐπὶ
				×				καθηνται	
C	viginti	quattuor	seniores	qui	in	conspectu	dei	sedent	in
			Y maiores natu				**K** domini		
S	»	»	»	»	»	»	»	»	»
				×				sedent(e)s	
I	»	»	»	»		coram	deo	»	»
V	»	»	»	»	in	conspectu	dei	»	»
	+ et			+ hi					

16 *desunt* sZ^{E} || Z^{W} caeciderun<*t*> κ^{P} <*et viginti...ador*>aver<*unt deum*> || viginti/XX quatuor Γ^{M}Z^{H}Λ^{H}σ^{H2} 54; quattuor/IIII *ceteri* saeniores C saedent C; sędent Δ^{B} saedibus C caeciderunt RZ^{WH*}Υ^{TC}MCθ^{V}Φ^{T}; cęciderunt lDκ^{V} faties κ^{K}θ^{W} hadoraverunt C; adoraberunt Σ^{TC}Δ^{L}X

eius *in ras.* S^{2} × Σ^{TC}τ^{70}; ANT-M 188r; 191r > ORA Vis; KA Scor: — αυτου *pc* 𝔅^{cod}𝔄^{C}

+ **** 271

regnabit **V**(*ita corr.* Υ^{Tr}); AN Mt (*corr. edit.*); TY; AM; PS-FU Pin; PRIM; ANT-M; BED (Var); BEA; RES-R: = 𝔊 regnavit 51 AIFSΠ^{F}KZ^{M*WH*}Υ^{TC}Ξ^{VP*}Δ^{MB}Eτ^{70}; AN Mt (*cod*); RES-R (Var): = 𝔈^{codds}𝔅^{cod}𝔈^{cod}𝔖^{G} regnabunt τ^{56}; AM-A: βασιλευσουσιν *792* 𝔅^{codd}𝔈^{cod}; *cf supra et infra* 5,10; 20,6; 22,5

+ amen Γ^{AM}Qλ^{D}Λ^{H}CΣ^{TCO}Δ^{M2}κ^{K}τ^{56} 271 Θ^{A2}θ^{V}Ω^{DCO} (*in ras.*) 58 **V**^{C}; BEA Apc st: + αμην ℵ *pc* 𝔅^{codd}

16 viginti *ex* -ta Z^{WH}

+ et Z^{W}; KA Sp (Var): = 𝔈𝔖^{GH}𝔄

maiores natu VICn

+ hi Z^{M*}(hii)Θ^{M*}

οι ενωπιον του θεου καθηνται ℵ^{2}C 1611 *pc/Oec* 𝔖^{G}: qui in conspectu dei sedent **V**; TY; PRIM; BED Apc (D); AM-A; BEA Apc st qui coram deo sedent 51 × in conspectu dei sedentes [CY] te: × ενωπιον του θεου καθημενοι A *al/And* > × in conspectu dei sedentis [CY] te (Var) qui in conspectu domini sedent 55 Ξ^{P}Σ^{O}Δ^{LM*B}XEθ^{V} — qui...suis ? BEA Apc pr

Apc pr 4,106 (20 = R.-P. 33,7): /et septimus angelus tuba cecinit, et factae sunt voces magnae in caelo dicentes (dicens *R*): factum est (— *H*^{1}) regnum mundi (regnum huius *T;* r. mundi huius *BGR;* ~ r. huius mundi *QO*) dei (domini *QO*) nostri et (— *Q*) Christi eius, et regnabit in saecula saeculorum/16-18. 14/in voce septimi angeli, in quo est novissimum certamen et domini manifestus adventus/17 (*deficit N*) (*ex Tyconio*) 5,14,2 (455 = R.-P. 86,14): /in voce septimi angeli, et cum cecinisset/17 (*cf* TY Apc 428)

Apc st (455 = R.-P. 85,12): et septimus angelus tuba cecinit, et factae sunt voces magnae in caelo dicentes: factum est regnum dei (domini *E*^{2}*Q*) nostri et Christi eius, et regnabit in saecula saeculorum, amen (— *YSVUCE*)/

BED Apc 2,18,1 (381): et septimus angelus tuba cecinit, et factae sunt voces magnae in caelo dicentes: factum est regnum huius mundi (modi *U**) domini (— *D*^{2}) dei et Christi eius (+ et regnabit in saecula saeculorum *DT*^{2}) **CAr** cpl Apc 16 (1411B): 13/et septimus angelus tuba cecinit, et factae sunt voces magnae in caelo, et reliqua. angelo septimo tuba canente, refert voces laetantium factas in caelo, quoniam tandem aliquando regnum dei, quod <ex>spectabatur, advenerit, et illa qu<a>e sunt promissa completa sint

PS-FU Pin 6 (245,298): 7,10/ubi supra: factum est (× × *Cus.*) regnum huius mundi domini dei (— *T*) nostri et Christi eius, et regnabit in saecula saeculorum. regnabit, non regnabunt/12,10 (*om. ABPR*) **KA** A 26 (63): 12/(+ et septem angelorum I; + de septimo angelo tuba canente λ^{M2})/12,4 Aa 32 (394c): 3/de effectu tube septime/19

B 11 (68): 10,8/et septimus angelus tuba cecinit, et factae sunt voces magnae in (de Z^{P}Φ^{ETMZG}) caelo dicentes (-tis Φ^{E2MZG}; — SZ^{P}σ^{WRHU})/19 Scor 18 (399b): et septimus angelus tuba cecinit et facte sunt voces magne in celo dicentes: factum est regnum uius mundi domini nostri Iesu Christi/12,7 Sp 20 (71): /de septima tuba/ Val 35 (394b): 7/de timore angelorum/19 **ORA** Vis 915 (295, 19): 17/quia factum est regnum huius mundi domini nostri Iesu Christi/1,6 (< ANT-M 191r) 959 (308,25): facte sunt voces magne in caelo dicentes...amabiles, domine, ille satis sunt voces, que te in caelo infatigabili concentu mortem devicisse laudabiliter concinunt et regnum huius mundi tuum esse fatentur (< ANT-M 185v) **PRIM** 3 cap 18 (134,33): /septimi angeli tuba voces a senioribus (*cf* Apc 11,16) memorat factas/19 3 (175,235): /et septimus angelus tuba cecinit, et factae sunt in caelo voces magnae (~ v. m. in c. *f*) dicentes (dicens *O*): factum est regnum dei nostri et Christi eius, et regnabit in saecula saeculorum/

3 (176,256): /in voce septimi angeli, et cum cecinisset/17 (*cf* TY Apc 428) rec 10 (314,54): /secundi adventus interposita mentione/19 **QU** bar 2,9,7 (481,17): 6,12/septimus angelus, inquit, tuba cecinit/6,12 **RES-R** 6153

	τοὺς θρόνους αὐτῶν	ἔπεσαν	ἐπὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν	καὶ προσεκύνησαν	τῷ θεῷ κυριω
C	suis sedibus	ceciderunt	in facies K *faciem*	suas suam	et adoraverunt	deum
S	thronis suis	»	» supra super	»	»	»	» deo dominum
I	sedibus	»	»	»	»	»	»	×
V	» sedilibus	» ×	»	»	»	»	»	»	deum eum

	17 λέγοντες· εὐχαριστοῦμέν σοι,	κύριε κυριος ×	ὁ θεὸς + ημων	ὁ παντοκράτωρ,	ὁ ὢν καὶ ὁ × × ~ ην και ο
C	dicentes gratias agimus tibi	domine	deus	×	omnipotens	qui es et ×
S	» » tibi agimus	»	»	×	»	» » × qui ×
					~ × qui es et qui eras et
I	» » agimus tibi	»	»	noster	»	» eras » »
V	» » » »	» dominus D ×	»	× D pater	»	» es » » D ×

17 *desunt* sZ^{E} *incipit et desinit* ρ^{D} gratias…regnasti *rescripta sunt in* ϒ^{T} *verba* noster omnipotens; *primus textus non legebat* noster, *quod addiderat in marg. altera manus* ‖ Z^{W} gracias agim<*us tibi*> domine…virtutem tuam <*magnam*> et Δ^{B} regnasti κ^{P} <*dicentes gra*>tias agimus <*tibi domine deus omn*>ipotens qui es <*et qui eras qu*>i accepisti <*virtutem tuam*> magnam et <*regnasti*> ‖ gracias SK*Z^{W} homnipotens C hes 54 haccepisti 54; acepisti Δ^{M*}Φ^{V}; accipisti DΛ^{L} virtutuem S* ^{reg}nasti Σ^{C}

suis sedibus PRIM < 𝔊: ~ thronis suis TY; [CY] te; BEA Apc st sedibus suis 55(*vid.*) 51 **V**; PRIM (Var); BED Apc (D); AM-A > sedilibus suis DΔ^{B} sedibus × Sλ^{P*}Λ^{LH}σ^{WRU*}: = 𝔅

supra [CY] te: < 𝔊 super BEA Apc pr (Var) et Z^{H*} in facies…(17)…es *in ras.* Ω^{O}

faciem suam 55*$^{vid.}$: = 𝔅^{codd}𝔈(𝔍)

deum 55 **V**; TY; [CY] te; PRIM; BED; AM-A; BEA deo [CY] te (Var): *?* < 𝔊; *cf* ThLL I, 819,84 – 820,9 dominum Θ^{A}; BEA (Var): τω κυριω *2019 2429* × 51 θ^{B}; BEA (Var): *cf supra* 5,14 eum E

17 (16) in facies…(17)…es *in ras.* Ω^{O}

agimus tibi 51 **V**; VICn; [CY] te; PRIM; ANT-M 192r; BED; AM-A $^{2}/_{3}$ + $^{1}/_{3}$ (Var) ~ tibi agimus 55(*vid.*) A*Γ^{A}DKZ^{H*}MΣ^{C}θ^{W}; TY; PRIM (Var); ANT-M 191r (> ORA Vis); 192v; AM-A $^{1}/_{3}$; BEA; PS-ILD s 1

domine *ex* -no ρ^{D} (*vid.*) dominus AM-A $^{1}/_{2}$: (ο) κυριος 𝔓^{47} ℵ *pc* × D; ANT-M 191r $^{1}/_{2}$ (> ORA Vis $^{1}/_{2}$); 192v: — κυριε *141*

× 55 **V**; VICn; [CY] te; PRIM; ANT-M 191r $^{1}/_{2}$; BED; AM-A; BEA; PS-ILD s 1: = 𝔊 noster 51 GΥ^{T2+TrC}Σ^{O} Ω^{O}; TY; ANT-M 191r $^{1}/_{2}$ (> ORA Vis); 192r; 192v: + ημων *pc* 𝔄^{Ccodd} pater D

× TY; ORA Vis ~ qui es et qui eras et qui venturus es omnipotens ANT-M 192r: < *supra* 1,8

qui es et × fuisti ××× PRIM qui es et qui fuisti × ×× [CY] te qui es et qui venisti et qui venturus es TY: + και ο ερχομενος 051 1006 1841 *al* 𝔅(𝔈^{cod})𝔜: < *supra* 1,8 qui es ××× et qui venis BEA: — και ο ην *2065* qui es et qui venisti ××× BEA Apc pr (Var) ~ qui eras et qui es ××× 51: *cf* ~ ο ην και ο ων και ο ερχομενος *1957; cf supra* 4,8 𝔊: qui es et qui eras ××× 55(*vid.*) **V**^{OS}; ANT-M 191r; BED; AM-A; PS-ILD s 1 > qui es et × eras ××× D*: = 𝔖^{G} qui es et qui erat ××× θ^{V*}σ^{R*} qui es et qui eras et (ut Ω^{O2}) qui venturus es θ^{B}Ω^{O} **V**^{C}; ANT-M 192r; ORA Vis qui es ×××××× θ^{W}; *in fine* ANT-M 192v: = 𝔈^{cod}

(39): 14,2/alleluia, regnabit (-vit *CRSL*) deus noster in aeternum, alleluia/12,10 **TY** Apc 424 (172,7): /et septimus angelus tuba cecinit, et factae sunt voces magnae in caelo dicentes: factum est regnum mundi dei nostri et Christi eius, et regnabit in saecula saeculorum/ 428 (174,6): /in voce autem tubae septimi angeli/17

16 viginti quattuor seniores: *cf* Apc 4,4 *par* **55**: <*qui in cons*>pectu dn̄i sedent in sedib*us suis ceciderunt* in <*faciem/s*> suas (*ex* suam) et adoraverunt dn̄/ **AM-A** Apc 5 (435,4): /et vigintiquattuor seniores, qui in conspectu dei sedent in sedibus suis, ceciderunt in facies suas et adoraverunt deum/ **BEA** Apc pr 4,107 (20 = R.-P. 33, 10): /et viginti quattuor seniores ceciderunt in (super *P*) facies suas et adoraverunt deum (dominum *G; — H*^{1})/ (*deficit N*) (*ex Tyconio, ut patet e contextu*) Apc st (455 = R.-P. 86,1): /et viginti quattuor seniores, qui in conspectu dei sedent in thronis suis, ceciderunt in facies suas et adoraverunt deum (*scripsi cum B*^{2}*PQ;* dominum *NE; om. ceteri, Sanders*)/ **BED** Apc 2,18,7 (383): et viginti quattuor seniores (+ qui in conspectu dei sedent in sedibus suis ceciderunt in facies suas et *D*) adoraverunt deum/ **[CY]** te 3,20 (115,40): Jr 32,41 (39,41 LXX)/et in Apocalypsi: et XXIIII seniores in conspectu dei sedentes (-tis *W*) in thronis suis ceciderunt supra facies suas et adoraverunt deum (deo

	ἦν,				ὅτι	εἴληφας	τὴν δύναμίν	σου	τὴν μεγάλην	καὶ
	× ὢν	+ και	ο	ερχομενος	+ και			×	×	×
C	fuisti	×	×	×	quod	potestatem	tuam	magnam	accepisti	et
S	venisti	et	qui	venturus es	quoniam	accepisti	virtutem	tuam	magnam	»
	× qui	venturus		v e n i s es omnipotens					×	
I	es	×	×	×	quia	»	»	»	»	»
V	eras erat	×	×	× + et	» qui	»	»	» ×	»	»

	ἐβασίλευσας. **18**		καὶ τὰ ἔθνη	ὠργίσθησαν,	καὶ	ἦλθεν	ἡ ὀργή	σου	καὶ ὁ	καιρὸς
C	regnasti	**K**	et gentes	iratae	sunt	et	advenit	ira	tua	et	tempus
				Y indignatae							
S	»		»	»	»	»	venit	»	»	»	»
										×	×
I	»		»	»	»	»	»	»	»	»	»
V	»		»	iratae	sunt	gentes	»	advenit	»	»	»	»
				irati				adveniet			×

18 *desunt* sZ^{E} *rescripta sunt in* Υ^{T} *verba* perdendi et exterminandi eos; *in primo textu* perdendi *additum erat sup. l.* ‖ Z^{W} et te<*mpus mortuorum iudicari et re*>ddere m<*er*>cedem ser<*v*>is <*tuis proph*>etis et sanctis et timentibus <*nomen*> tuum p<*u*>silli<*s et*> magn<*is*> et ext<*ermi*>nan<*di*> eos qui corruperunt ter<*ram*> Δ^{M} servis <*tuis p*>*phetis* κ^{P} <*et ir*>ate sunt gentes <*et advenit ira*> tua θ^{V} ira tua <*et tempus*...> ‖ iratae/-tę/-te redderę θ^{B} mercidem S profetis DΛ^{L}Σ^{T}E pussillis S exterminendi Z^{H*} corrupperunt σ^{W}; currupperunt S; corrumperunt DΞ^{VP*}; conrumperunt Υ^{TC}; corrup∗∗erunt θ^{B}

+ et IFSDZ^{M*vidW}Ξ^{P}λ^{MP}Λ^{LH}XΘ^{AM}θ^{VBW}Φ^{E*vid}σ^{WRHU}Ω^{W}; [CY] te (Var); BED Apc (Var): + και 𝔓^{47} ℵ*C *pc* 𝔅^{cod*}𝔄^{Z}(*om.* οτι)

quod [CY] te; PRIM quoniam 55(*vid.*); TY; BEA quia 51 **V**(*codd* GFSΠ^{F}ρ^{D}K^{2}CΣ^{C}θ^{B}); AM-A $^{1}/_{2}$ > qui *ceteri codices vulgatae editionis*; ANT-M; BED; AM-A $^{1}/_{2}$; PS-ILD s 1: *haplogr.*: = 𝔄^{CM}

potestatem tuam magnam accepisti PRIM ~ accepisti (virtutem) tuam magnam 55(*vid.*) 51 **V**; TY; [CY] te; ANT-M; BED; AM-A; BEA; PS-ILD s 1: = 𝔊

potestatem 55; [CY] te; PRIM virtutem 51 **V**; TY; ANT-M; BED; AM-A; BEA; PS-ILD s 1

— tuam DΞ^{VP}Ω^{W}; BED (Var): — σου *2014* 𝔈^{cod} 𝔄^{Ccodd} — tuam magnam PS-ILD s 1: = 𝔅𝔄^{C}

— magnam BEA Apc st (Var): — την μεγαλην *2019* 𝔈^{cod}

+ in saecula saeculorum ? PS-ILD s 1

18 𝔊: gentes iratae sunt 55(*vid.*) 51; TY; [CY] te; PRIM; BEA gentes indignatae sunt VICn ~ iratae sunt gentes **V**(-rat- *in ras.* G); ANT-M; BED; AM-A > irati sunt gentes E

advenit 55 **V**; PRIM^{txt}; ANT-M; BED; AM-A > adveniet I; BED (Var) venit 51; TY > PRIM^{com}; [CY] te; BEA

tua *ex* ∗ua G (*vid.*)

— et tempus BEA Apc 5,14,1 — et^{3} Ω^{O*}

D)/ **IS** pro 108 (178D): 1/describitque verba viginti quatuor seniorum (*cf* Apc 11,17)/19 **KA** Sp 20 (71): /et de viginti quattuor (viginti × Δ^{L*}; viginti et IIII Δ^{L2}) senioribus adorantibus/ **PRIM** 3 (176,238): /et viginti quattuor (XXIV *AG*) seniores, qui in conspectu dei sedent in suis sedibus (~ sed. suis *fv*), ceciderunt in facies suas et adoraverunt deum/ **TY** Apc 424 (173,1): /et viginti quattuor seniores qui in conspectu dei sedent in thronis suis ceciderunt in facies suas et adoraverunt deum/ **VICn** Apc 20,1 (114,14): superius meminit maiores natu XXIIII/

17 qui es et qui eras: *cf* Apc 1,4 *par* **55**: /di*centes gratias* (+ tibi *sup. lin., ut vid.*) *agim<us dn̄e>* ds̄ omnipotens qui es *et qui eras quoniam acce<pisti po>*testatem tuam magnam et regnasti/ **AM-A** Apc 5 (435,6): /dicentes: gratias agimus tibi, domine deus omnipotens, qui es et qui eras, qui accepisti virtutem tuam magnam et regnasti/ ...gratias tibi agimus (~ a. t. *G*), dominus deus omnipotens, qui es et qui eras...quia accepisti virtutem tuam magnam et regnasti/ ...gratias agimus tibi/ **ANT-M** 191r (316): 5,12/gratias tibi agimus, deus noster omnipotens, qui es et qui eras/15 ...gratias tibi agimus, domine deus omnipotens, qui es et qui eras, qui accepisti virtutem tua<m> magnam et regnasti/ 192r (317): gratias agimus tibi, domine deus noster, qui es et qui eras et qui venturus es, omnipotens 192v (318): gratias tibi agimus, deus noster omnipotens, qui es... (*sequentia requirenda est supra fol. 191r*) **BEA** Apc pr 4,107 (21 = R.-P. 33,12): /dicentes: gratias tibi agimus, domine deus omnipotens, qui es et qui venis (venisti $U^{2}H^{2}Q^{1}O$), quoniam accepisti virtutem tuam magnam et regnasti /18/ [108] initium dixit et finem: regnasti/18. [109] 14. 15/non est qui laudet dominum et gratias agat creatori praeter ecclesiam, quia cum recte vivit et recte credit, tunc a malis omnibus vae patitur. unde intellegimus bonorum remunerationem non esse sine malorum vae/ (*deficit N*) (*ex Tyconio*) 5,14,1 (455 = R.-P. 86,8): initium dixit et finem: regnasti/18. [2] 14. 15/non alios, nisi solum ecclesiam, dixit laudantem deum et gratias agentem. [3] unde intellegimus bonorum remunerationem non esse sine vae malorum/ (*ex Tyconio*) Apc st (455 = R.-P. 86,3): /dicentes: gratias tibi agimus, domine deus om-

τῶν νεκρῶν κριθῆναι καὶ δοῦναι τὸν μισθὸν τοῖς δούλοις σου τοῖς προφήταις
+ του × αγιοις ×
~ τοις δουλοις σου τον μισθον

K mortuorum iudicandorum et reddendae mercedis servis tuis prophetis
C × × C + et

S quo de mortuis iudicetur » dare mercedem » » »
quod × ~ prophetis servis × tuis

I mortuorum ut iudicentur » ut detur merces » » »
×

V » iudicari » reddere mercedem » » »
iudicare × × sanctis suis + et ~ sanctis
× ~ servis tuis mercedem

mortuorum <iudicando>rum 55(*vid.*) mortuorum × Ξ^{V}; PRIM: — κριθηναι *2256*; *homoeotel. in* **C** *?* των νεκρων του κριθηναι *110 627 2048*: quo de mortuis iudicetur TY; [CY] te; alia translatio *ap* PRIM; BEA > quod de mortuis iudicetur BEA (Var): *dittogr.* quod × mortuis iudicetur alia translatio *ap* PRIM (Var); BEA Apc st (Var) mortuorum ut iudicentur 51: = $\mathfrak{S}^{G}$ mortuorum iudicari **V**(mortuorum *ex* ∗∗tuorum K); BED: = $\mathfrak{G}$ *ad verbum* > mortuorum iudicare FSNK*Z^{H*C2} $M\theta^{W}\Phi^{E}\sigma^{WRHU}\Omega^{O}$ 58; PRIM (Var); ANT-M; BED (Var); AM-A

— et^{4} $\lambda^{M*}\Lambda^{L}$; PRIM; AM-A (Var): = $\mathfrak{E}^{codd}$

reddendae mercedis 55 $\mathfrak{G}$: dare mercedem TY; BEA > ~ dare (servis) tuis mercedem (*om.* servis tuis prophetis, etc.) ? TY^{com} > $PRIM^{com}$, BEA Apc 5,14,3 reddere mercedem **V**; DRA; $PRIM^{txt}$; ANT-M; POE Mer 28?; BED; AM-A reddere × Ω^{W}: = $\mathfrak{E}^{cod}$ ~ reddere servis tuis mercedem K^{2}: ~ δουναι τοις δουλοις σου τον μισθον *2076 2258* ut detur merces 51 × detur merces [CY] te

~ prophetis servis tuis TY^{txt} sanctis Ω^{O}; TY^{com}: αγιοις *2042*

× PRIM (Var): — σου *2021* suis $\Gamma^{M}Z^{M*H*}\Xi^{V}\Delta^{L*vid}$ Ω^{O*} 58*; BEA Apc pr (Var): = $\mathfrak{E}^{cod}$

+ et $\Pi\Gamma^{M}\Theta^{M}$; PRIM: = $\mathfrak{E}\mathfrak{E}^{coddsy}\mathfrak{Y}^{B}$: *cf infra* 16,6 + id est BED Apc (D)

~ sanctis et prophetis Γ^{M}

nipotens, qui es et qui venis, quoniam accepisti virtutem tuam magnam (— *YSVUMB*^{1}*GTC*), et regnasti/ **BED** Apc 2,18,7 (383): /dicentes: gratias agimus tibi, domine deus omnipotens/14 …qui es et qui eras, (+ et *DFKL*) qui accepisti virtutem tuam (— *M*) magnam et regnasti/ **[CY]** te 3,20 (115,42): /dicentes: gratias agimus tibi, domine deus omnipotens, qui es et qui fuisti, (+ et *W*) quod accepisti potestatem tuam magnam et regnasti/ **PS-ILD** s 1 (249D): 4,10/dicentes: gratias tibi agimus, domine deus omnipotens, qui es et qui eras, qui accepisti virtutem et regnasti in saecula saeculorum **KA** Sp 20 (71): /et gratias agentibus Christo, qui est omnipotens/19 **ORA** Vis 915 (295,18): gratias tibi agimus, deus noster…domine deus noster, qui es et qui eras et qui venturus es, gratias tibi creatura a te condita refert/15 (< ANT-M 191r) **PRIM** 3 (176,239): /dicentes: gratias agimus tibi (~ t. a. *fO*), domine deus omnipotens, qui es et fuisti, quod potestatem tuam magnam accepisti et regnasti/ …initium autem nunc memoravit et finem dispensationis Christi; nam dicendo «regnasti»/ … 15/non nisi ecclesiam dixit laudantem dominum (deum *f*) et gratias (-tiam A^{1}) agentem **TY** Apc 424 (173,3): /dicentes: gratias tibi agimus, domine deus noster, qui es et qui venisti et qui venturus es, quoniam accepisti virtutem tuam magnam et regnasti /18/ [425] initium dixit et finem. «regnasti» quoniam dicit/ 428 (174, 6): 15/nonnisi ecclesiam dicit dominum conlaudantem et illi incessanter in voce tubae gratiarum actionem agentem. [429] unde intellegimus remunerationem bonorum non esse sine poena malorum/ **VICn** Apc 20,1 (114,14): /dixisse: gratias agimus tibi, domine deus, qui regnasti/

18 55: /*et gentes <iratae sunt>* et advenit ira tua et tempus *mortuorum <iudicando>*rum et reddendae mercedis *servis* tuis proph*<etis et>* sanctis et timentibus nomen t*uum et pusill<is et mag>*nis et conrunpantur illi qui terra*m conru*pe*<runt>*/ **AM-A** Apc 5 (398,75): 15/domino quoque ad iudicium apparente dicitur: advenit ira tua et tempus mortuorum/1 Cor 15,52 (435,8): /et iratae sunt gentes, et advenit ira tua, et tempus mortuorum… /et iratae sunt gentes, et advenit ira tua et tempus mortuorum… /quia advenit ira tua et tempus mortuorum (439,1): iudicare et (— *CG*) reddere mercedem servis tuis prophetis et sanctis, timentibus nomen tuum, pusillis et magnis…et exterminandi eos qui corruperunt terram **ANT-M** 191r (316): /et irate sunt gentes, et advenit ira tua et tempus mortuorum iudicare et reddere mercedem servis tuis prophetis et sanctis et timentibus <nomen> tuum, pusilli et magni **BEA** Apc pr 4,107 (21 = R.-P. 33,14): /et gentes iratae sunt, et venit ira tua, et tempus quo (quod *VBGRP*^{2} *QO*) de mortuis iudicetur. [108] /17/ et gentes iratae sunt: primus adventus est. venit ira tua, quo (quod *G*^{2}*RP*^{2}*QO*) de mortuis iudicetur: secundum (-dus *VUBPQO*), et (ut *S;* est *BT*) dare mercedem servis tuis (suis *O*) prophetis et timentibus nomen tuum (suum *O*) et corrumpere corrumpentes terram/ [109] 14. 15. 17/sicut ipsa ecclesia dixit: [110] venit ira tua, et tempus quo (qui *T;* quod *PQO*) de mortuis iudicetur, et dare mercedem servis tuis et corrumpere corrumpentes terram. hoc est vae novissimum/8,13 (*ex Tyconio*) 5,14,1 (455 = R.-P. 86,8): /et gentes iratae sunt: primus adventus est. venit autem (— *YSVMBGTC*) ira tua, quo (quod *VN*^{1}*P*) de mortuis iudicetur: secundus adventus est. et dare mercedem servis tuis prophetis et timentibus nomen tuum, pusillis et magnis (pusilli et magni *NP*^{1}), et corrumpere corrumpentes terram/14. 15. 17/ [3] sicut ipsa ecclesia dixit: venit ira tua, et tempus quo de mortuis (-tuos *YBG*) iudicetur, et dare servis tuis mercedem et corrumpere corrumpentes terram. hoc est vae novissimum (*ex Tyconio*)

Apc st (455 = R.-P. 86,6): /et gentes iratae sunt, et venit ira tua, et tempus quo (quod *N*^{1}*PH*) de (— *H*) mortuis iudicetur **BED** Apc 2,11,12 (333): (*quid significant septem tubae*) septima diem iudicii, quo mercedem dominus suis

	καὶ τοῖς ἁγίοις	+ σου	καὶ ×	τοῖς φοβουμένοις	τὸ ὄνομά	σου,	+ και	τοὺς μικροὺς καὶ τοις μικροις	
K	et sanctis		et ×	timentibus	nomen ×	tuum ×	et	pusillis	et
S	» »		»	»	»	» suum	× ×	» pusilli	» et ×
I	× ×		»	»	»	»	et	»	»
V	et in et sanctis prophetis	D + tuis	»	»	»	»	×	»	» cum

	τοὺς μεγάλους, τοις μεγαλοις		καὶ ×	διαφθεῖραι	τοὺς	διαφθείροντας (δια)φθειραντας		τὴν γῆν.	**19** Καὶ
K	magnis		et C quique	conrunpantur C exterminandi sunt	illi C ×	qui	terram	conrupe*runt*	et
S	» magni ×		»	corrumpere	×	×	corrumpentes	terram	»
I	»		»	exterminandi disperdere	eos	qui	corruperunt	»	»
V	» magis	+ perdendi	» ×	» exterminasti	»	»	»	»	»

19 *desunt* sZ^{E} *incipit* μ^{B} apertum est || Z^{W} et *<apertum est templum dei in caelo et>* visa est arca testamenti eius in *<templo eius et facta sunt fulgora et>* voces et terraemotus et grando *<magna>* Z^{H} *et apertum est* templum dei in *caelo*...testamenti e*<ius in temp>*lo eius et fac*<ta sunt fulgora et voce>*s et terraemotus et grando mag*<na>* θ^{V} *<et apertum est templ>um dei <in caelo et visa est arca testam>*enti eius *<in>* templo *<eius et facta>* sunt || caelo/cęlo/celo vissa D archa 51 Z^{P*vid}ϒ^{T}ΞΠΛ^{LH}CΣ^{O}Δ^{MB}Χκ^{VP}θ^{B}σ^{WU*}Ω^{CO} 54 58 testimenti λ^{M} fata ϒ^{C} sun^{t} N terrae/-rę/-re

et sanctis 55 **V**; TY^{txt}; [CY] te; ANT-M; BED Apc (D); AM-A ××51; PRIM; BEA Apc pr; 5,14,1 (*deficit* st): *homoeotel.* in sanctis σ^{R*}

+ tuis D: + σου *pc* 𝔈

— et^{6} [CY] te (Var); AM-A: — και 051 1854 *al* 𝔄^{CZ}

— nomen tuum PRIM (Var)

suum BEA Apc pr (Var)

et 55(*vid.*) 51: + και *pc* × **V**; TY; [CY] te; PRIM; ANT-M; BED Apc (D); AM-A; BEA Apc 5,14,1 ××× × BEA Apc pr

τοις μικροις και τοις μεγαλοις ℵ^{2} 1006 1611 1841 1854 *pl/AndByzOec* 𝔈𝔄^{CcoddZM}𝔍 pusilli et magni ANT-M; BEA Apc 5,14,1 (Var) pusillis et magis σ^{R} pusillis cum magnis I: = 𝔖^{G}

+ perdendi GϒT^{2+TrC}

(δια)φθειραντας C 051 1611 1854 2329 *al* 𝔈𝔈^{cod}𝔖^{G} 𝔖^{H}: et conrunpantur illi qui terram conrupe<runt> 55 quique exterminandi sunt × qui terram corruperunt PRIM et exterminandi eos qui corruperunt terram 51 **V**(exterminandi *ex* termin. A; eos *ex* eus K, *ut vid.*; exterminandi eos *ex* exterminandeos Θ^{M}); BED; AM-A > et exterminasti eos qui corruperunt terram ΞΠΣ^{TCO}Δ^{LMB}ΧΘ^{A} × extermin(a)ndi eos qui corruperunt terram Γ^{M}Z^{H*}Ξ^{V}σ^{WR*}: — και A *2014 2034* 𝔅^{cod*}𝔈^{coddd}𝔄^{CcodM} et disperdere eos qui corruperunt terram [CY] te et corrumpere ×× corrumpentes terram TY; BEA: = 𝔊

redditurus et exterminaturus est eos qui corruperunt (corrupuerunt *D*) terram/8,3 2,18,14 (383): /et iratae sunt gentes, et advenit (-niet *W*) ira tua... Ps 98,1/et tempus mortuorum (impiorum *T*) iudicari (-re A^2C^2D) et reddere mercedem servis tuis, et cetera (et c.] id est prophetis et sanctis et timentibus nomen tuum pusillis et magnis *D*) ... Mt 24,41/et exterminandi (-dos B^{*vid}) eos qui corruperunt (corrupuerunt *D**) terram. hoc est vae novissimum

[CY] te 3,20 (115,44): /et gentes iratae sunt, et venit ira tua et tempus quo de mortuis iudicetur, et detur merces (-cis *W*) servis tuis prophetis et sanctis et (— *D*) timentibus nomen tuum, pusillis et magnis, et disperdere eos qui corruperunt terram/14,6 **DRA** lau 2,558-559 (222): iudicio venturus erit post saecla futuro (-rus *C*) / reddere mercedem cunctis quam quisque meretur/Mt 25,33 **POE** Mer 28,14 (253): reddere sanctis mercedem digno de certamine

PRIM 3 (176,241): /et gentes iratae sunt, et advenit ira tua et tempus mortuorum, (+ iudicare et M^2v) reddere (redde G^1) mercedem servis tuis (— GOv^{m}) et (— *v*) prophetis et timentibus nomen tuum (×× A^1b), pusillis et magnis, quique (atque *v*) exterminandi sunt (*fM*^{2}*;* exterminandis *A CGM*^{1}*O [pro* exterminandi s̄, *lineola in archetypo deficiente];* exterminandi *b;* exterminandi eos *v*) qui terram corruperunt... /«et gentes iratae (irati A^1) sunt (— *GO*)», primum Christi demonstrat adventum. quod vero sequitur, «venit ira tua et tempus mortuorum» vel, sicut alia translatio habet, «quo (quod $GMv^{marg.}$) de (— *Gv*) mortuis (-tuus *G*) iudicetur», secundus adventus ostenditur, quando et mercedem sancti et prophetae timentesque (timentes qui A^1b) nomen eius recipient, pusilli et magni, perfecti et parvuli (+ significantur *f*)/Ps 138,16/et ne sibi inpunitatem mali promitterent, subiecit: quique exterminandi sunt (exterminandis *GO, cf supra;* exterminandi eos *v*) qui terram corruperunt/Ps 33,17 ... Ps 2,13/sicut et nunc ipsa ecclesia dicit: venit ira tua et tempus mortuorum, (+ iudicare et v^{m4}) dare servis tuis mercedem, et cetera; hoc est vae novissi-

	ἠνοίγη	ὁ ναὸς	τοῦ θεοῦ	ὁ	ἐν	τῷ οὐρανῷ	καὶ	ὤφθη	ἡ κιβωτὸς
			× ×	×					
K	apertum est	templum	dei	quod	est in	caelo	et	*visa* **Y** apparuit **C** paruit	*est* arca
S	» »	»	»	×	× »	»	»	visa	est »
I	» »	»	»	quod	in	caelo	est	» »	» »
V	» »	»	» domini ×	×	× in	caelo caelum	»	» ~	» arca » testamenti

19 apertum *ex* opertum K

templum] *praem.* in Σ^{C*}: *lapsus calami, cf sequentiam*

domini $\Gamma^{AM}\mu^{B}D(+ \text{ ⸗ dei } \textit{in marg. m. 1})Z^{C}\Upsilon^{T}$(dei Υ^{Tr}) $\Upsilon^{C}QM\Delta^{LB}\Theta^{A}\theta^{W}$; TY $^{2}/_{4}$; PRIM 3 (Var); BED (Var); AM-A Apc 7 × S; KA B (Var); BED (Var): — του θεου *1771* $\mathfrak{S}^{G}$; — θεου *2046*

$\mathfrak{G}$: quod est in caelo 55; VICn > HI Apc; KA M ~ quod in celo est 51 — o $\mathfrak{P}^{47}$ ℵ 1006(?) 1611 1854 *pl/ AndByzOec* $\mathfrak{CB}^{codd}$ × × in caelo **V**; KA Aa; TY; CAE; KA B; PRIM; BED; AM-A; BEA; KA Ai, M (Var); PS-ILD s 1 × × in c(a)elum λ^{M}; TY $^{2}/_{4}$ (*cod*)

et visa est…in templo eius *praetermittit* PRIM^{txt}

visa est *ex* vis** est Υ^{C}(*vid.*) *ex* v*sa est Σ^{O} *ex* usa est Φ^{M} apparuit *cf* VICn > HI Apc; PRIM^{txt} (Var). *cf* ^{com} (Var); KA M paruit *cf* PRIM^{com} ~ arca testamenti (eius) (visa est) PRIM^{com} (Var); PS-ILD s 1

mum (*cf* TY) **TY** Apc 424 (173,5): /et gentes iratae sunt, et venit ira tua, et tempus quo de mortuis iudicetur. [425] /17/et gentes iratae sunt, primum adventum ostendit/Mt 2,3/ [426] in ira autem et iudicio tempus secundi declaratur adventus. [427] et dare mercedem prophetis servis tuis et sanctis et timentibus nomen tuum, pusillis et magnis, et corrumpere corrumpentes terram/14. 15. 17/ [430] dare, inquit, sanctis tuis mercedem et corrumpere corrumpentes terram, [431] id est iustis retribuere praemia pro meritis et corruptoribus mala pro factis **VICn** Apc 20,1 (114,15): /et gentes indignatae sunt

19 apertum est templu dei in caelo: *cf* Apc 15,5 fulgora et voces et tonitrua: *cf* Apc 4,5 *par* **55**: /et apertum est templum dī quod est in caelo et <*visa est*> arca testamenti dī in templo eius et facta sun<*t fulgu*>ra et tonitrua et voces et terremotus et grand<*o magna*>/ **AM-A** Apc 5 (441,1): et apertum est templum dei in caelo, et visa est arca testamenti eius in templo eius……et facta sunt fulgora et voces et tonitrua et terraemotus et grando magna

7 (588,3): 15,5/superius dixerat: apertum est templum domini in caelo, et visa est arca testamenti eius in templo eius (*paulo infra iteratur*) **AN** Apc 11,19 (16 = L.M.R. 99,339): 15/archa testamenti in caelo (templum *GH, Rapisarda*), Hierusalem caelestis, hoc est animae sanctorum; grando persecutio/ **BEA** Apc pr 4,112 (21 = R.-P. 34,15): et apertum est templum dei in caelo, et visa est arca testamenti eius in templo eius, id est in ecclesia manifestatus est Christus, et aperta est prophetia in ecclesia. [113] et (— *Q*) facta sunt fulgura et tonitrua et terrae motus et grando magna (magnus *R;* nimis *Q*): haec omnia virtutes sunt coruscationis et praedicationis et bellorum ecclesiae. sicut supra in septem angelorum tubis exposuimus ab adventu domini usque in finem, ut quid per singulas tubas quemadmodum per partes factae sunt recognoscas, [114] ita et nunc, ut templum dei in caelo apertum est, et pugnae secutae, dicens: et vidi, inquit, bestiam ascendentem de abysso; post multas plagas saeculo infixas ascendisse bestiam dicit de abysso (*deficit N*) (*cf* TY; *cf etiam* [HI] Apc *supra 11,6. 7*) 6,1,1 (456 = R.-P. 93,2): et apertum est templum dei in caelo. usque nato domino manifestatum est templum dei in caelo, id est in ecclesia; unde ostenditur ecclesia in caelo, non in manufactis esse. templum apertum manifestatio est domini nostri; templum enim dei filius est/ Jo 2,19-21/ [2] et visa est arca testamenti in templo eius: evangelii praedicatio est et indulgentia delictorum: et omnia dona, cum Christus advenit, dicit apparuisse. [3] et facta sunt fulgura et voces et tonitrua et terrae motus et grando magna: haec omnia virtutes sunt coruscationis et praedicationis et bellorum ecclesiae. haec dixerat facta et in descriptione praedicationis septem angelorum ab adventu domini, cum stetisset super aram, sed generaliter a nativitate Christi usque in finem mundi. [4] deinde descripsit per partes, quemadmodum facta sunt intra ecclesiam spiritualiter, et in antichristo completum sit specialiter, ut templum in caelo apertum sit, et pugnae secutae, sicut dixit: [5] et vidi, inquit, ascendentem bestiam de abysso: post multas plagas saeculo infixas ascendisse bestiam de abysso, id est antichristum de populo (*ex Tyconio*; *cf etiam* [HI] Apc *supra 11,6. 7*) 6,3,1 (472 = R.-P. 120,10): 13,1/supra dixit ascendentem bestiam de (× × × × × *H*) abysso/13,1/de qua dixerat ascendere istam bestiam/13,1 (*deficit N*) (*ex Tyconio*) Apc st (456 = R.-P. 92,13): et apertum est templum dei in caelo, et visa est arca testamenti (-ta *U;* + eius $B^{2}Q$) in templo eius, et facta sunt fulgura et voces et tonitrua (~ t. et v. *M*) et terrae motus et grando magna. et vidi, inquit, bestiam ascendentem (— *G;* ~ asc. b. *T*) de abysso (~ de ab. asc. *NP*) **BED** Apc 2,19,1 (385): et apertum est templum dei (domini *L;* — *K*) in caelo, et visa est arca testamenti eius in templo eius…et facta sunt fulgora (-gura $A^{2}BFK^{2}M^{2}NP^{2}S$ *edd.;* + et tonitrua *D*) et voces et terrae motus et grando magna **CAE** Apc 9 (241,21): Ps 57,11/et apertum est, inquit, templum dei in caelo, id est in ecclesia…et visa est arca testamenti eius in templo (-plum *K*) eius, id est: intellectum est ecclesiam esse arcam testamenti. et facta sunt fulgora et tonitrua et terrae motus: haec omnia sunt virtutes praedicationis et coruscationis et bellorum ecclesiae/ (*ex Tyconio*) **HI** Apc 11,6 (105,9): (+ et *S*) apertum est templum dei quod est in caelo. (+ templum apertum X) apparitio (*rest. Haussleiter;* apertio Υ; manifestatio X) est domini nostri; templum enim dei filius eius (— *D* X) est/Jo 2,19-21/arca testamenti (× × X) evangelii praedicatio et indulgentia delictorum et omnia bona quae cum illo advenerint, illud dicit apparuisse/ (< VICn)

[HI] Apc X 11,6 (105,15): et visa est arca testamenti domini in templo eius **PS-ILD** s 1 (250A): Act 17,24/ templum autem dei ecclesia est, sicut Iohannes testatur in

	τῆς διαθήκης	αὐτοῦ	ἐν	τῷ ναῷ	αὐτοῦ,	καὶ	ἐγένοντο	ἀστραπαὶ	καὶ	φωναὶ	καὶ
		του θεου (του) κυριου							×	× ~ βρονται	και
K	testamenti	dei	in	templo	eius	et	facta	sunt	*fulgo*ra	et	tonitrua	et
S	»	eius ×	»	» templum	»	»	»	»	fulgora	» ×	voces ×	»
I	»	» **J** domini	»	»	»	»	»	»	»	»	tonitrua	»
V	» (eius)	» (visa est)	»	» populo	» **D** ×	»	» factae facti	» est	» ~ **D** ~	» voces tonitrua	» et et	voces fulgura fulgora	× et

	βρονταὶ	καὶ	σεισμὸς	καὶ	χάλαζα	μεγάλη.		**12,1** Καὶ
	φωναι							
K	voces	et	terraemotus	et	grando	magna		et ×
S	tonitrua	»	»	»	»	» magnus nimis	+ et vidi inquit bestiam ascendentem de abysso ~ ascendentem bestiam ~ de abysso ascendentem	»
				×	×	×		
I	voces	»	»	»	»	»		»
V	× voces	»	»	» ×	»	»		»

12,1 *desunt* sZ^{E} *adest* μ^{B} *incipit* τ^{72} 20,11/et signum ‖ Γ^{A} amicta *<sole et luna sub pedibus eius et in capite eius corona>* stellarum Z^{W} *<et signum magnum ap>*paruit…et lu*<na sub pedibus eius>* et Z^{H} *<et signum app>*aruit…et *<luna sub ped>*ibus eius…stellarum *<duodecim>* ‖ caelo/cęlo/celo ęt C sup Γ^{M}Υ^{TC}ΜΛ^{L}Χτ^{73}Φ^{E} chorona Ξ^{P}C stillarum K duodecem S; duocim Ω^{O}; duodecim/XII *ceteri*

dei 55: του θεου ℵ *pc* 𝔈^{coddd}𝔄^{Z}(*om.* testamenti)𝔍 eius 51 **V**; TY; CAE; KA B; BED; AM-A; BEA Apc pr, st (Var); KA M; PS-ILD s 1: = 𝔊 × Π^{F}; PRIM cap, 3^{txt} (Var); BEA Apc 6,1,2, st: = 𝔅 domini [HI] Apc X: (του) κυριου 𝔓^{47} 2351 *pl/Byz* 𝔈𝔖^{Hmg}

in *in ras.* Ω^{O}

templum CAE (Var) populo κ^{K}

eius *ex* ei K (*vid.*) × D: = 𝔈^{coddd}𝔅𝔈^{cod}𝔖^{GH}

facta est Σ^{C}κ^{P} fact(a)e sunt Ξ^{V}Λ^{L}Σ^{O}Δ^{LMB} facti sunt Ξ^{P*}

fulg(o)ra et tonitrua et voces 55 51 Ω^{C2}; BED Apc (D); BEA Apc st (Var): ~ αστραπαι και βρονται και φωναι 1854 2329 *pc* 𝔅𝔖^{GH}(𝔄^{M})𝔍 fulg(o)ra et voces et tonitrua N^{2}Ξ^{P2} 58; TY; PRIM; AM-A; BEA Apc 6,1,3, st: = 𝔊 fulg(o)ra × × et tonitrua CAE; BEA Apc pr: — και φωναι *pc* 𝔅^{cod*}: *homoeoarcton* fulg(o)ra et voces × × **V**; BED > ~ voces et fulgura × × Σ^{O} ~ tonitrua et fulgora et voces D

scr. fulgora G*AIFΓ^{M}DKRZ^{M*CP}Υ^{TC}Ξ^{V}Q*Mλ^{M*}Δ^{M}Θ^{A}Θ^{M}θ^{VW}Φ^{ETMZ}σ^{U*} **V**^{S}; BED; *si editoribus confidere licet*: CAE; AM-A fulgura 51 G^{2}SNΠ^{F}Γ^{A}μ^{B}Z^{M2}Ξ^{P}Q^{2}λ^{M2PD}Λ^{L}Λ^{H}CΣ^{TCO}Δ^{LB}XEκ^{VPK}θ^{B}Φ^{GV}σ^{WRHU2}Ω^{DCOW} 54 58 **V**^{CO}; TY (*cod*); BED (Var); *si editoribus confidere licet*: PRIM; BEA

tonitrua *cf etiam* KA Sp

— et grando magna *in fine* CAE: = 𝔈^{cod} — et G

magnus BEA Apc pr (Var) nimis BEA Apc pr (Var)

+ et vidi inquit bestiam ascendentem de abysso BEA Apc pr, st: < *supra* 11,7 > + et vidi inquit ascendentem bestiam de abysso BEA Apc 6,1,5; *cf* 6,3,1; st (Var) + et vidi inquit bestiam de abysso ascendentem BEA Apc st (Var)

12,1 — et *in initio*: PRIM; Brev. Goth. (181B)

sua Apocalypsi: et apertum est, inquit, templum dei in caelo, et arca testamenti eius visa est **IR** *4,18,6 (614,143)*: Iohannes in Apocalypsi ait: et apertum est templum dei/ 21,3 **IS** pro 108 (178D): 16/et arcam testamenti/ **KA** Aa 33 (394c): 15/de templo aperto in caelo/ Ai 27 (395b): 12/et apertum est templum dei in caelo/12,7 B 12 (68): 15/et apertum est templum dei (— Φ^{E}) in caelo, et visa est arca testamenti eius in templo eius (× × × Z^{P})/12,7 M 8 (398b): 8,7/et apertum est templum dei, quod est (× × Z^{M}) in caelo, et apparuit arca testamenti eius/12,18 Sp 20 (71): 17/et de templo in caelo aperto et arca visa et de tonitruis/ Val 36 (394b): 15/de archa testamenti in templo dei/12,7 **PRIM** 3 cap 19 (134,34): 16/templum dei in caelo apertum et arca testamenti visa/12,3 3 (177,264): et apertum est templum dei (domini *Cf*) in caelo. nato domino Christo manifestatum est templum dei in caelo, id est in ecclesia; templum dei Christi corpus intellegi potest/Jo 2,21/aliter hic sub multiplici significationum varietate certa potest intellegentia vestigari, ut unaquaeque res suae proprietati aptius reddita lucidius possit agnosci. (+ et arca testamenti apparuit *f*) cum enim arca plerumque significet ecclesiam, hic in templo arcam paruisse (app. *f*) describit, et addendo arcam testamenti aliquid altius intellegendum admonuit; dicendo etiam in caelo secretum nos aliquid penetrare persuadet, ut iste sit intellectus: templum ecclesia, arca testamenti mysterium incarnationis Christi… Jr 3,17/et facta sunt fulgura et voces (-cis *A*^{l}) et tonitrua et terraemotus et grando magna/ (*cf* TY) 4 (207,346): 2 Th 2,4/nam et in hoc libro: apertum est, inquit, templum dei in caelo rec 11 (314,55): 15/Christi rursus nativitas

	σημεῖον	μέγα	ὤφθη	ἐν τῷ οὐρανῷ,	γυνὴ περιβεβλημένη	τὸν ἥλιον,
K	signum	magnum	visum est	in caelo	mulier amicta	sole
S	»	»	» »	» »	» » + erat	»
I	»	» J grande	apparuit	» »	» »	»
V	»	» ×	paruit aperuit ×	» D + mihi ×	» » caelum × + et	» sol

	καὶ ἡ σελήνη	ὑποκάτω	τῶν ποδῶν	αὐτῆς	καὶ	ἐπὶ	τῆς κεφαλῆς	αὐτῆς	στέφανος στεφανους ×
K	et luna	sub	pedibus	eius	et	in	capite	eius	corona
S	» »	»	»	»	»	»	»	» ×	»
I	» »	»	» pedes	» suos	»	» J super	» caput	»	» coronas
V	» » + et	»	»	» suis ×	»	»	»	» illius	» coronam ×

signum grande [HI] Apc X signā magnā G signum × Z^{H}(*vid. propter spatium*)Σ^{T*}: *homoeotel.*: = $\mathfrak{C}^{codd}$

visum est 55 C^{mg}; TY; [HI] Apc X; CAE; PRIM; Brev. Goth. (181B); BEA apparuit (*scr.* aparuit $I^{*}\Upsilon^{TC}\Xi^{VP}\Sigma^{O2}\Omega^{O2}$ 54; atparuit I^{2vid}) 51 $IFSN^{2}\Pi^{F}\Gamma^{AM}\mu^{B}DZ^{MCP}\Upsilon^{T+Tr}\Upsilon^{C}\Xi^{VP}QM\lambda^{M2PD}\Lambda^{H}C^{txt}\Sigma^{T2O2}E\kappa^{VPK}\tau^{72}\Theta^{AM}\theta^{VW}\Phi^{ETMGV}\sigma^{WHU}\Omega^{D2CO2W}$ 54 58 V^{CO}; BED; AM-A (Var) paruit V^{S} (*cum codd* $GAR\lambda^{M*}\Lambda^{L}\Sigma^{T*CO*}\Delta^{LMB}X\theta^{B}\Phi^{Z}\Omega^{D*}$); AM-A apperuit $N^{*}\sigma^{R}$ aperuit K; BED (Var) × Ω^{O*}

+ mihi D; BED Apc (D)

in c(a)elum $\Pi^{F}Z^{M*H}\Phi^{V}$ × × σ^{U*}

+ et $Z^{M*}\Xi^{V}M$; BED Apc (D): = $\mathfrak{C}^{codd}$

mulier] + ęclesia *in marg.* Δ^{MB} + eclesia ab origine mundi id est ab abel *in marg.* C

+ erat Σ^{TCO}; Brev. Goth. (181B)

sole *ex* sol* σ^{U} sol $S^{*}Z^{H*}\Sigma^{TC}$

lune K

+ et σ^{R}; CAE (Var)

pedes suos HI Apc > pedes eius HI Apc (Var) pedibus suis HI Apc (Var) pedibus × μ^{B}; VICn; AU

super caput [HI] Apc X; PS-IS nu I?; Brev. Goth. (181B): = $\mathfrak{G}$ in caput $\Sigma^{TC2}\Delta^{LB}$(capud)$X\tau^{72}$

× [HI] Apc X (Var); BEA Apc st (Var): = $\mathfrak{A}^{M}$ illius BED (Var)

coronas $\Delta^{L}\kappa^{K}\theta^{V}$; HI Apc (Var); [HI] Apc X (Var); BED (Var); BEA Apc 6,2,7 (Var), st (Var): στεφανους *256 2091*: *dittogr. in latino* coronam $IF^{*}Z^{H*}$; BED (Var); BEA (Var) × R^{*}: — στεφανος 2329

lapsu: + et Ω^{O*} + decem θ^{W}

aperto dei templo narratur in caelo, id est ecclesia/12,9 **TY** Apc 432 (175,10): 1 Cor 3,17/et apertum est templum domini in caelo (caelum *cod*). [433] nato autem domino secundum carnem, apertum est templum domini in caelo (caelum *cod*), id est ecclesia, quae caelo spiritualiter comparatur. [434] et visa est arca testamenti eius in templo eius, [435] id est intellectum <est> ecclesiam esse arcam testamenti/Jr 3,16. 17/ [437] et facta sunt fulgura et voces et tonitrua et terrae motus et grando magna. [438] haec omnia iam superius virtutes et praedicationes et bella ecclesiae esse posuimus. [439] sed, sicut antea generaliter ab origine finem usque per partes descripsit, ita nunc templum dei in coelo apertum dicit 467 (186,1): scire autem opus est omnem hanc p<e>riocham decem capitulis esse distinctam... [468] primum (primus *cod*) est in quo templum dei in caelo apertum est/ **VICn** Apc 11,6 (98,1): apertum esse templum dei quod est in caelo, apparitio domini nostri est; templum dei filius ipsius est/Jo 2,19-21/ arca testamenti evangelii praedicatio et indulgentia delictorum et omnia quaecumque <cum> illo advenerunt, illud dicit apparuisse/

12,1 **55**: /et signum magnum visum est in caelo mulier <*amicta*> sole et luna sub pedibus eius et in capite eius co<*rona*> stellarum duodecim/ **AM-A** Apc pr (10,196): Iohannes narrat mulierem se amictam sole in caelo vidisse (~ v. in c. $\alpha\gamma$)/5 5 (443,1): et signum magnum paruit (app. $G\alpha\gamma$) in caelo: mulier amicta sole, et luna sub pedibus eius/Is 7,11-14/hoc certe signum nunc usque videtur in caelo, id est in ecclesia sanctorum...et in capite eius corona stellarum duodecim **AN** Apc 12,1 (16 = L.M.R. 99, 341): /mulier amicta (+ sole *A*, *Hartung*), ecclesia; luna, qui infirmiores sunt, quia crescunt et decrescunt; corona stellarum duodecim (VII *H*), doctrina duodecim apostolorum in principatu ecclesiae/ **AU** Ps 142,3,18 (2061): Ps 86,5/itaque et illa mulier sole cooperiebatur/Sap 5,6; Mt 5,45/ergo et amicta erat sole/ ... merito et lunam sub pedibus habebat **BEA** Apc pr 5,1 (22 = R.-P. 36,1): et signum (visum *P*) magnum visum est in caelo, id est in ecclesia deum hominem fieri. mulier amicta sole, et luna sub pedibus eius, et in capite eius corona (-nam $P^{1}O$) stellarum duodecim, [2] antiqua ecclesia est patrum et prophetarum et apostolorum (*def. N*) (*explanatio mixta ex* TY *et* HI Apc)

6,2,1 (460 = R.-P. 98,15): et (ex *SBG*) signum magnum visum est in caelo: caelum ecclesia est, signum magnum, id est (*PHEFQ; om. ceteri, Sanders*) deum et hominem fieri. mulier, inquit, amicta sole, et luna sub pedibus eius.

	ἀστέρων	δώδεκα,	**2**	καὶ	ἐν	γαστρὶ	ἔχουσα,	καὶ	κράζει		ὠδίνουσα	καὶ
								×	εκραζεν εκραξεν	+ και		×
K	stellarum	duodecim		et	in	utero	habebat	et	cla*mabat*		parturiens	et
C				»		erat	pregnans	»	exclamabat exclamavit		gemebunda	»
S	»	»		»	in	utero	habens habet	»	clamat		parturiens	×
I	»	»		»	»	»	»	»	clamavit		»	et ×
V	»	»		»	»	»	»	»	clamat		»	»
	~ duodecim	stellarum					+ eius	×	clamans	+ et		

2 *desunt* sZ^{E} *adsunt* $\mu^{B}\tau^{72}$ || Z^{W} in <*utero hab*>ens Z^{H} parturiens <*et cruci*>atur Δ^{M} *clamat parturiens* Δ^{B} cla*mat* || hutero C; uthero θ^{B} abens τ^{72} 54 crutiatur θ^{W} hut C

stellarum *ex* stella R (*ut vid.*) ~ duodecim stellarum HI Apc (Var); PS-IS nu I

2 in utero habebat 55; BEA Apc st (Var): *cf* $\mathfrak{A}^{CZ}\mathfrak{J}$ ~ erat pregnans PRIM in utero habens 51 **V**(*ita corr.* Υ^{Tr}); TY; AN Apc; [HI] Apc S; BED; AM-A: = $\mathfrak{G}$ > in utero habet [HI] Apc Φ; BEA in utero eius abēs τ^{72} in uterum habens ? AN Apc (Var) in utero habens et *in marg. suppl.* Σ^{C1} *post omissionem propter homoeoarcton*

— et^{2} $\Pi^{F}DZ^{W}\Delta^{M*B}X\kappa^{V}\tau^{72}\Omega^{DC}$ $\mathbf{V}^{C}$; PRIM (Var); [HI] Apc S; AM-A; BEA Apc st: — και A 1611 1854 2329 2351 *pl/AndByz Hipp. Meth.* $\mathfrak{CB}\mathfrak{S}^{H}\mathfrak{A}^{M}$

εκραζεν C 2351 *pl/Byz* $\mathfrak{S}^{H}\mathfrak{A}\mathfrak{J}$: clamabat 55(?) FS $\Pi^{F}\mu^{B}DZ^{MH2CP}\Upsilon^{TC}\Xi^{P}M\lambda^{M2}\Sigma^{C*O}E\kappa^{VP}\tau^{72}\Theta^{AM}\theta^{VW}\Phi^{ETMGV}\sigma^{WR}\sigma^{U*}\Omega^{DCOW}$ 54 58 $\mathbf{V}^{C}$; [HI] Apc Φ (Var); PRIM (Var); BED Apc (*lect. altern. in D*); BEA Apc pr exclamabat PRIM εκραξεν 046 *al*: exclamavit PRIM (Var) clamavit 51 $K^{*}RZ^{H*}\Xi^{V}$ clamat $\mathbf{V}^{OS}$ (*cum codd* $GIN\Gamma^{A}\Gamma^{M}Q\lambda^{M*PD}\Lambda^{LH}C\Sigma^{TC2}\Delta^{LMB}X\kappa^{K}\Phi^{Z}\sigma^{HU2}$); TY; [HI] Apc Φ; BED; AM-A; BEA Apc pr (Var), st: = $\mathfrak{G}$ clamans $AK^{2}Z^{W}\theta^{B}$; [HI] Apc S: = $\mathfrak{CB}\mathfrak{S}^{G}$

+ et θ^{B}: + και A $\mathfrak{S}^{GH}$

parturiens 55 51 **V**(*ex* -rians Ω^{O}); VICn > HI Apc; TY; [HI] Apc X; CAE; AN Apc; BED; AM-A; BEA gemebunda PRIM

+ *circa 15-17 litterae erasae* Σ^{T}

et 55 51 **V**; [HI] Apc X; PRIM; Brev. Goth. (181B); BED; AM-A: = $\mathfrak{G}$ × TY; CAE; BEA: — και 1854 $\mathfrak{B}$ ××× [HI] Apc X (Var): *homoeotel.*

frequenter dictum est genus in multas dividi species, quae omnia unum sunt. [2] nam quod est caelum, hoc templum in caelo (*cf* Apc 11,19), hoc mulier amicta sole, hoc luna sub pedibus eius, tamquam si diceret: mulier amicta sole et mulier sub pedibus eius, aut luna amicta sole et luna sub pedibus eius. [3] omnia enim bipartita sunt. ecclesiam dicit partem suam sub pedibus habere. ista pars, quae sub pedibus est, ad ecclesiam videtur pertinere, sed ecclesia non est, quia congregatio maligna est… [7] corona autem stellarum sancti sunt: et in capite eius corona (-nam *VP;* -nas *BG*) stellarum duodecim, id est in Christo duodecim tribus Israel (*deficit N*) (*ex Tyconio*) Apc st (458 = R.-P. 96,7): et signum magnum visum est in caelo: mulier amicta sole, et luna sub pedibus eius, et in capite eius (— *U*) corona (-nas *HE;* -nam *N/P*) stellarum duodecim/ **BED** Apc 2,19,16 (385): et signum magnum apparuit (aperuit *T*;* + mihi *D*) in caelo… (+ et *D*) mulier amicta (+ et *B**) sole, et luna sub pedibus eius… Ct 8,3/et in capite eius (illius *K*) corona (-nas *H;* -nam *J*vid*) stellarum duodecim **Brev. Goth.** (181B): signum magnum visum est in coelo, mulier amicta erat sole, et luna sub pedibus eius, et super caput eius corona stellarum duodecim/ **CAE** Apc 9 (241,27): /et signum magnum visum est in caelo: mulier, inquid (— *βμ*), amicta sole, et luna (+ et *K*) sub pedibus eius. ecclesiam dicit partem suam, id est homines fictos et malos christianos sub pedibus habere. et in capite eius corona stellarum duodecim: istae duodecim stellae (× × *K*) duodecim apostoli intellegi possunt (*ex Tyconio*) **GR-M** Jb 34,25 (1750,9): Ioannes ait: mulier amicta sole, et luna sub pedibus eius **HI** Apc 12,1 (107,2): /mulier autem (— X) amicta sole, et luna (lunam *g*) sub pedes (*TFS;* pedibus *cet.*) suos (*TS;* suis *DCB;* eius *FHIK*), habens coronam (-nas *H;* coronamque in capite gestans *g*) stellarum duodecim (~ d. s. *DCB*) /2/ antiqua ecclesia est patrum et prophetarum et sanctorum apostolorum (< VICn) **[HI]** Apc X 12,1 (105,20): et signum grande visum est in caelo: mulier amicta (mulierem amictam *FMS*) sole, et luna sub pedibus eius, et super caput (sub capite *F;* in capite *g*) eius (— *I*) corona (-nas *HS*) stellarum duodecim/ **HYM** Hib 260,6 (356) = ANT-I 95 (30r): Christo regina apta / solis luce amicta **IS** pro 108 (178D): /ac mulierem amictam sole/7 **PS-IS** nu I 68 (193A): 7,5/super caput quoque agni corona duodecim stellarum resplendet/21,19 **KA** Aa 33 (394c): /et de muliere amicta sole/3 Sp 20 (71): /et de muliere amicta sole/4 **PS-MEL** P 3,21 (13) = V 3,6,3 (65,13): et luna sub pedibus eius **POE** Mer 81,5 (621): nuptaque Christo angelorum principe, / capite gestans coronam almificam / submisso vultu adorat quem genuit **PRIM** 3 (179,1): (+ et *AbCfM*) signum magnum visum est (— v^{pm}) in caelo… Jo 2,21/(+ et signum magnum visum est in caelo *Ab*) mulier amicta sole, et luna sub pedibus eius. frequenter dictum est genus in multas dividi species, quae unum sunt; nam quod est caelum, hoc templum in caelo (*cf* Apc 11,19), hoc mulier amicta sole, et luna sub pedibus eius, id est ecclesia Christo induta (*cf* TY) … Lc 2,34/et in (— M^{l}) capite eius corona stellarum duodecim, id est ecclesiae; duodenario apostolorum numero primordia dicit fundatae mox ecclesiae decorari/Ps 83,7 **TY** Apc 440 (178,1): et signum magnum visum est in caelo. [441] idem nunc quoque videmus in ecclesia fieri.

	βασανιζομένη	τεκεῖν.	3 καὶ	ὤφθη		ἄλλο	σημεῖον	ἐν	τῷ	οὐρανῷ,	καὶ	ἰδοὺ
						~ σημειον αλλο(ν)						
K	cruciabatur	ut	pareret	et	visum	est	aliud	signum	in	caelo	et	ecce
							~ signum aliud					
C	»	»	»									
S	cruciabunda	×	parere	»	»	»	»	»	»	»	»	»
		in	partu				alium				×	
I	cruciabatur	ut	pareret	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	J tormenta sustine(ns)											
	× ×											
V	cruciatur	»	pariat	»	»	»	»	»	»	»	»	»
	cruciat		pareat							caelum		
	cruciant		pariens	×	×	×	×	×	×	×		
			parturiat									

3 *desunt* sZ^{E} *adsunt* $\mu^{B}\tau^{72}$ || Z^{M} visum *est…et* ecce dra*co* ma*g*nus Z^{H} <*et vis*>um est…ca*elo* <*et ecce*> draco…et <*cornua de*>cim Δ^{B} cęlo…d*raco* || vissum D aliut GI$\Xi^{V}\Delta^{LM}$XE caelo/cęlo/celo ęcce C; eccae R; eccę κ^{V} dracco G^{2} 54; dracho $\Lambda^{H}C\kappa^{VPK}\Omega^{C}$; drac** Z^{P*} ruffus R$\Upsilon^{T}$(f^{1} *eras.*)$^{C*}\Xi^{V}$ 58; ruphus $\Lambda^{H}\Omega^{C}$ 54 abens τ^{72} 54 sēptē$^{1.2}$ Π^{F}; septem/VII *ceteri* decim Z^{H*}Q*; decem/X *ceteri* capiṭtibus S diathemata S; diadimata KRZ^{H*}; deademata DZ$^{M*}\Upsilon^{T}$(*vid.*)$^{C*}\Xi^{V}$; didemata M*; dyademā 58

cruciabatur 55 51 $\Upsilon^{TC}\tau^{72}$ 54 **V**^{C}; PRIM cruciabunda BEA tormenta sustinens [HI] Apc X > tormenta sustinet [HI] Apc X (Var) cruciatur **V**^{OS}(*ita corr.* Υ^{Tr}); TY; CAE; AN Apc; BED; AM-A > cruciatus Φ^{Z} (*vid.*) cruciat κ^{K} cruciant κ^{P} festinabat ? Brev. Goth. (181B)

ut pareret 55 51 $\Sigma^{T|vidC}\Delta^{M2}\tau^{72}$; PRIM; BEA Apc st (Var); Brev. Goth. (181B) × parere BEA: = 𝔊 *ad verbum* in partu TY ut pariat **V**; [HI] Apc X; CAE; BED; AM-A > ut pareat AS*(*corr. m. 1*)K(*vid.*) Z^{W*vidH}(*ex* -read)$^{P*}\Upsilon^{T*}$M$\Phi^{E*TMZGV}\Omega^{O*}$ ut pari** R*Ξ^{P*} ut par*** Σ^{T*} ut pa**** Δ^{M*} ut pariens Υ^{Tr} ut parturiat BED (Var) × pariat σ^{W*}

3 — et…caelo τ^{72}: *homoeoarcton*

~ signum aliud PRIM (Var): ~ σημειον αλλο(ν) *pc* 𝔖^{G} alium K*Z^{H*}M; TY (*cod*); BEA Apc pr (Var); 6,2,9 (Var)

c(a)elum $\Delta^{L}\kappa^{P}$

et *in ras.* σ^{U} × [HI] Apc S; BED (Var); BEA: = 𝔅^{codd}

deum in homine conformari (confirmari *T*). [442] mulier, inquit, amicta sole, et luna sub pedibus eius. [443] frequenter iam dictum est quod genus in multas dividat species; nam quod est caelum, hoc templum in c<a>elo significat positum (*cf* Apc 11,19) … [448] Ct 6,10/et in capite eius corona stellarum duodecim. [449] stellas duodecim apostolos designavit, quos Christus duodecim tribu<bus> Israel in capite ecclesiae suae velut coronam imposuit/ 468 (186,7): /secundum est ubi signum magnum visum est in caelo, mulier amicta sole/3 **VEN** carm app 35,199-200 (376): cuius honore sacro sol ipse tremisceret ortum / lunaque sub pedibus quaereret esse tuis **VICn** Apc 12,1 (98,1): /mulier autem amicta sole, et luna sub pedibus, habens coronam stellarum duodecim /2/ ecclesia est antiqua patrum et prophetarum et sanctorum apostolorum

2 **55**: /et in utero habebat et cla<*mabat*> parturiens et cruciabatur ut pareret/ **AM-A** Apc 5 (445,1): et in utero habens clamat parturiens, et cruciatur ut pariat **AN** Apc 12,2 (16 = L.M.R. 99,343): /in utero (-rum *L*) habens, Christum in corde; parturiens alios in fide, cruciatur (crutialiter *A, Hartung*) a persecutoribus/ **BEA** Apc pr 5,5 (23 = R.-P. 36,16): /et mulier in utero habet, et clamabat (-mat *H*^{2}) parturiens cruciabunda parere. hanc mulierem ecclesiam dicimus, quae Christo (-tum *URP*^{1}*QO*) in utero habet. quae (quia *HQO*) ecclesia cum grande gemitu parturit (parit *HQO*), quae Christum imitare cupit/ (*deficit N*) 6,2,4 (460 = R.-P. 99,12): haec mulier (*scil.* ecclesia) etiam ante adventum domini parturiebat in doloribus suis, quae est antiqua ecclesia patrum et prophetarum et sanctorum et apostolorum, quae gemitus et tormenta desiderii sui habuit (*deficit N*) (< HI Apc) Apc st (458 = R.-P. 96,9): /et in utero habet (habebat *H*); clamat parturiens cruciabunda parere (parare *V;* ut pareret *P*)/ **BED** Apc 2,19,32 (387): Ps 20,4/et in utero habens et clamat (ł -bat *D sup. lin.*) parturiens. ecclesia spiritaliter et quos parturit parit, et iam genitos parturire non desinit/Gal 4,19/et cruciatur (crucietur *K**) ut pariat (parturiat *P;* pariet *Q*)/Jo 16,21 (*cf* PRIM) **Brev. Goth.** (181B): /et festinabat ut pareret/5 **CAE** Apc 9 (242,13): parturiens cruciatur ut pariat: cotidie per omne tempus parit ecclesia, in prosperis et in adversis/4 **HI** Apc 12,1 (107,4): /parturiens in doloribus suis (— *H*) /1/ quae gemitus et tormenta desiderii sui habuit (< VICn) **[HI]** Apc X 12,1 (107,1): /et in utero habet (habens *S*) et clamat (*HIKM;* clamabat *F;* × clamans *S*) parturiens et tormenta sustinens (-net *IK;* × × × *F*) ut pariat **PRIM** 3 (180,30): Ps 20,4/et erat pregnans – mente, non ventre – et (— *AMb*) exclamabat (*CM;* exclamavit *f;* clamabat *AbGOv*) – in convalle (valle *GOv*) plorationis (*cf* Ps 83,7) – gemebunda et cruciabatur (cruciebatur *A*) ut pareret. ecclesia spiritaliter et quos parturit parit, et iam genitos parturire non desinit/Gal 4,19 **TY** Apc 450 (180,2): /et in utero habens, et clamat parturiens, [451] id est ut praedicatione sua gentium congregaret rudimenta. cruciatur in partu, donec aut multitudo gentium congregetur, aut de gremio eius <h>ypocritae excludantur/ **VICn** Apc 12,1 (98,2): /parturiens in doloribus suis /1/ quia gemitus et tormenta desiderii sui habuit

3 *cf* Apc 13,1; 17,3 **55**: /et visum <*est ali*>ud signum in caelo et ecce draco rufus magnu<s habens> capita septem et cornuam (!) decem et super capit<a eius> septem diademata/ **AM-A** Apc 5 (446,1): et visum est aliud signum in caelo, et ecce draco magnus rufus habens capita septem et cornua decem, et in capitibus suis (— $\alpha^{*}\gamma^{*}$) septem (+ septem α) diademata **AN** Apc 12,3 (16 = L.M.

	δράκων	μέγας	πυρρὸς	ἔχων	κεφαλὰς	ἑπτὰ	καὶ	κέρατα	δέκα
		~ πυρρος	μεγας						
K	draco	rufus	magnus	habens	capita	septem	et	cornua	decem
S	»	russeus roseus	»	»	»	»	»	»	»
					~ septem	capita			
I	»	rufus rubeus	» ×	»	»	»	»	»	septem
V	»	magnus	rufus	»	»	»	»	»	decem
	+ ingens	+ et (sevus)	rubus		+ sua				
	~ magnus	draco							

~ magnus draco Γ^{M}
+ ingens θ^{W}
ordo verborum: (rufus) magnus 55 51; TY; PRIM; BEA Apc: ~ πυρρος μεγας $\mathfrak{P}^{47.\ 115}$ ℵ *al/Oec* $\mathfrak{E}^{cod^2}$; *cf* ~ πυρος μεγας C 1611 1854 2329 *al/Byz* $\mathfrak{S}^{H}\mathfrak{A}^{C}\mathfrak{J}$ rufus × VICn > HI Apc; PHI; [HI] Apc X 12,2; AN Apc; BEA El; NEM ~ magnus (rufus) **V**; ORI ser; [HI] Apc Φ 12,3; CAE; BED; AM-A: = $\mathfrak{G}$ magnus et ru(f)us $S\Sigma^{C}\tau^{72}\sigma^{WR}$ σ^{U*}: = $\mathfrak{E}^{codd}$ magnus et sevus rufus E
rufus 55 51 **V**; VICn; ORI ser; PHI; [HI] Apc Φ; CAE (Var); PRIM; AN Apc; [HI] Apc S $^1/_2$; BED; AM-A; BEA El; NEM russeus TY; HI Apc; CAE > rosseus CAE (Var) roseus HI Apc (Var); BEA Apc rubeus [HI] Apc S $^1/_2$ rubus τ^{72}; BED (Var)
~ septem capita VICn > HI Apc; GR-I; KA X: = $\mathfrak{E}$
+ sua 54*
et^3] + ****** Σ^{C*}
decem 55 **V**; VICn > HI Apc; KA Aa; TY; ORI ser; CAE; PRIM; AN Apc; BED; AM-A; BEA: = $\mathfrak{G}$ septem 51: < *supra* 5,6

R. 99,345): /draco rufus diabolus per effusionem sanguinis Christi vel sanctorum; habens capita septem, contrarius septem dona spiritus sancti; cornua (cornunua *A*, *Hartung;* coronas *L*) decem, decem reges sub antichristo; in capitibus septem (+ septem [*ex* -tam] *K*) diademata (-ma *E;* -mas eorum *L*), iniquitas/ **BEA** Apc pr 5,6 (23 = R.-P. 37,1): /et visum est aliud (alium P^1Q) signum in caelo: (+ et *O*) ecce draco roseus magnus. caelum ecclesia est; draco diabolus… [7] habens capita septem et cornua decem. sed quod sunt capita, hoc sunt et cornua; in septem capita omnes reges et in decem cornua omnia regna dicit; utrumque enim perfectus numerus est/ (*deficit N*) (*ex Tyconio*)
6,2,9 (461 = R.-P. 101,5): et visum est aliud (alium *VB*) signum in caelo, ecce draco roseus magnus, id est diabolus… (*usque hic deficit N*) [12] habens (*scripsi cum NPF Q;* habentem *ceteri, Sanders*), inquit, capita septem et cornua decem, et super (supra *N*) capita eorum (eius P^2) septem diademata. capita reges sunt et cornua regna… [13] in septem ergo capitibus omnes reges et in decem cornibus omnia regna dicit (*ex Tyconio*) 6,3,18 (475 = R.-P. 124, 20): 13,1/cum his cornibus et capitibus suis visus est draco in caelo, id est in ecclesia/13,1 (*ex Tyconio, cf* BED)
Apc st (458 = R.-P. 96,10): /et visum est aliud signum in caelo: ecce draco roseus magnus, habens capita septem et cornua decem et super (supra *NPH*) capita eorum (eius P^2) septem diademata (-te *YUM;* × × × × × × *V*)/ El 2,32 (126,893): 13,1/draco est serpentis operatio, rufus carnis habitaculum, decem cornua draconis virtus est legis alienae/9 **BED** Apc 2,19,42 (389): Jo 16,22/(+ et visum est aliud signum in caelo *D*) et (— *L*) ecce draco magnus rufus (rubus *C*HNSV*) habens capita septem et cornua decem (+ et in capitibus suis VII diademata *D*). diabolus saevitia cruentus contra ecclesiam potentia terreni regni armatur. in septem enim capitibus omnes reges suos, et in decem cornibus omne regnum dicit/ (*cf* TY) 2,21,9 (401): 13,1/dixerat enim draconem septem diademata super septem capita gestare/13,1 (*ex Tyconio, cf* BEA Apc 6,3,18)
CAE Apc 9 (242,4): Mt 13,43/draco magnus russeus (rosseus C^2; rufus *Kβμ;* ruffeus *R**) diabolus est (— *KAR**; × × *C*) /4/ habens, inquid, capita septem et cornua decem. capita reges sunt, cornua vero regna; in septem enim capitibus omnes reges, in decem cornibus omnia regna mundi dicit/ (*ex Tyconio*) **GR-I** tr 18,19 (135,146): Dn 3,50/peccatoribus vero septuplex paena secundum septem capita draconis/21,8/inrogatur **HI** Apc 12,2 (107,19): draco russeus (*TD;* roseus *FCB;* rufus *S;* × × *HIKM*) /4/ diabolus est (< VICn Apc 12,2) 12,3 (111,3): quod autem ait illum coloris esse russei (*TS;* rosei *CB Φ;* rubei *g*), id est coccinei, operis fructus talem dedit ei colorem/Jo 8,44 … septem capita septem reges romanos, ex quibus et antichristus est in priori, dicemus; (+ et X) cornua decem decem reges in novissimo tempore (< VICn Apc 12,3)
[HI] Apc X 12,2 (107,17): et visum est aliud signum in caelo, et (— *S*) ecce draco rufus (rubeus *S*)/ Φ 12,3 (111,3): vidi, et ecce draco magnus rufus…habens capita septem **KA** Aa 33 (394c): 1/et de dracone habente capita septem et cornua decem/9 X 15 (399a): 10,10/de dracone septem capita habentem/13,11 **NEM** (185a, 23): vermis rufus draco tuus est, et stagnum figura huius mundi (regni *Q*) est (*cf* 1 Cor 7,31) **ORI** ser *49 (105,1):* 4/dicit enim ita: et visum est aliud signum in caelo, et ecce draco magnus rufus, habens capita septem et cornua decem, et super capitibus suis (*RGL;* capita sua *B*) coronas (*R G^cBL;* cornua G^a) septem /4/ omnia haec exponere singillatim de capitibus septem draconis…non est temporis huius…sed nec decem cornua dicere…nec modo exponere tempus est quid <sit> narratio de septem diadematibus, quae draco videtur habere super septem capitibus suis
PHI 41,22 (795B): puto hanc metaphoram conservatam, eo quod hic draco rufus de auro bonorum, quos deiecerat (*cf* Apc 12,4), sibi cubile sternat (*cf* Jb 41,22) **PRIM** 3 cap 20 (134,35): 11,19/rufi draconis parturientisque mulieris gestum (*cf* Apc 12,4. 5)/10 3 (180,34): Gal 4,19/et visum est aliud signum (~ s. al. *f*) in caelo, et ecce draco rufus magnus…habens capita septem (VII *A*) et cornua decem (X $A^{marg.}$), et super capita eius (— *C*) diademata septem (VII *A;* ~ s. diad. *f;* et cornua…diademata septem *om. A^1b per homoeotel., suppl. in marg. inf. A^2*). (+ septem *f*) capita septem reges sunt (+ septem *v*), cornua vero regna. de quibus suo loco erit plenius disputandum/ (*cf* TY)
RUS:CO *1,3 (145,17):* saevus et valde crudelis apparuit draco, non unum habens, sed plurima in uno corpore capita

	καὶ	ἐπὶ	τὰς κεφαλὰς	αὐτοῦ	ἑπτὰ	διαδήματα,	**4** καὶ	ἡ οὐρὰ	αὐτοῦ	σύρει
			της κεφαλης	αυτων	~ ` διαδηματα	επτα				
				×						
K	et	super	capita	eius	septem	diademata	et	cauda	eius	trahebat
				×						
S	»	»	»	eorum	diademata	septem	»	»	»	trahit
		supra		sua	coronas					
I	»	in	capitibus	suis	septem	diademata	»	×	×	»
										(de)traxit
V	»	»	»	»	»	»	»	cauda	eius	trahebat
	×	×	capite	eius		diadematae			ipsius	trahebant
				×		diadema				×

4 *desunt* sZ^{E} *adsunt* $\mu^{B}\tau^{72}$ || Z^{H} *<et cauda eiu>*s trahebat…et *<misit ea>*s in terram…mulierem *<quae er>*at paritura…eius *<de>*voraret κ^{P} terram *<et draco stetit ante mulierem quae erat>* paritura || traebat K*$\Sigma^{T}\Delta^{LMB}E\tau^{72}$ 54 terciam 51 SK*Z^{WH}(*ex* tercia)$\Upsilon^{TC}\Xi^{P}\Lambda^{H}\kappa^{VPK}\theta^{B}\Omega^{COW}$ 54; taertiam C; ·III· D; 3am 58 stillarum R*Z^{H*} caeli/cęli/celi missit D ęas C dracho FC$\kappa^{VK}\Omega^{C}$; dracco G; daco K* hante C; a*te K* quae/quę/que hut K*C quum $Z^{M*\backslash id}\Lambda^{H}C\Sigma^{TC}\Delta^{LMB}E\tau^{72}\Theta^{AM}$ peperiset Υ^{C}; peperissit K* filum Γ^{M}

— et^{4} θ^{B}

𝔊: super 55; TY; ORI ser; PRIM; BED Apc 2,21; BEA supra BEA (Var) in 51 **V**; AN Apc; BED Apc 2,19 (D) AM-A × K*R*

capita eius 55(?); PRIM; BEA Apc 6,2,12 (Var), st (Var) capita × PRIM (Var); BED Apc 2,21: — αυτου $\mathfrak{P}^{47}$ *Oec* capita eorum TY; BEA: αυτων A *172 2196* capita sua ORI ser (Var) capitibus suis 51 **V**^{OS}; ORI ser; BED Apc 2,19 (D); AM-A capitibus eius FSZ^{W} $\lambda^{MD}\Lambda^{L}C\Sigma^{TCO}\Delta^{LMB}XE\tau^{72}$(-pitibus…di^{a} *in marg.*)$\Theta^{AM}\theta^{VBW}$ σ^{WRHU} 54 **V**^{C} capitibus × Φ^{M*}; AN Apc; AM-A (Var) capite eius Λ^{H}: επι της κεφαλης αυτου *pc* $\mathfrak{A}^{CZ}$

+ septem ? AN Apc (Var); AM-A (Var)

septem diademata 55 51 **V**^{OS}; *cf* ORI ser^{com}; PRIM (Var); AN Apc; BED; AM-A; BEA: = 𝔊 ~ diademata septem **V**^{C}; TY; PRIM: ~ διαδηματα επτα *pc* coronas septem ORI ser^{txt}: = $\mathfrak{B}(\mathfrak{A}^{Ccod}\mathfrak{J})$ septem diademat(a)e Q*$\Sigma^{T}\tau^{72}$(*vid.*); BEA Apc st (Var) septem diadema E; AN Apc (Var) septem diademas ? AN Apc (Var)

+ milia Ξ^{V*}

4 𝔊: cauda eius 55 **V**; *cf* VICn (> HI Apc), IR; TY; *cf* A-SS Pionius; ORI ser; [HI] Apc X; CAE; PRIM; GR-M Jb 32 > *cf* TA (978D); *cf* AN Apc; BED; PS-MEL V 3,2; AM-A; BEA cauda ipsius EP-L 36 ×× 51; HI (*exc* Apc) > PS-HI bre; CAn; PHI; FAU-R; EP-L 40; HYM Hib 216; KA Sp ~ misit draco caudam × et traxit tertiam partem stellarum × in terram ? GR-M Jb 4 > *cf* TA (979A) misit draco caudam × et traxit tertiam partem stellarum coeli et misit eas in terram ? PS-MEL V 3,7: *lect. dupl.*

trahebat 55 **V**; TY; CAE; PRIM; GR-M Jb 32 > TA (978D); [HI] Apc S; BED; PS-MEL V 3,2; AM-A: = $\mathfrak{A}\mathfrak{J}$ trahit 51; [HI] Apc Φ; AN Apc (Var); *cf* KA Sp?; BEA: = 𝔊 traxit *cf* VICn > HI Apc; HI Ps h 15 (> PS-HI bre 82); *cf* Dn; Is (Var); ORI ser; PHI; *cf* EP-L 36 (Var); [HI] Apc Φ (Var); GR-M Jb 4; AN Apc; HYM Hib 216; PS-MEL V 3,7: = $\mathfrak{C}^{codd}\mathfrak{B}^{codd}$ detraxit HI Is; *cf* EP-L 36 pertraxit *cf* A-SS Pionius, CAn abstraxit FAU-R extraxit TA (979A) duxit ? HI Ps h 14 > PS-HI bre 81 decussit ? *cf* EP-L 40 trahebant ID × R*

(δεινος και παγχαλεπος ωφθη δρακων, ου μιαν εχων, αλλα πολλας εν ενι σωματι κεφαλας) **TY** Apc 452 (180, 7): /et visum est aliud (alium *cod*) signum in caelo, et ecce draco russeus magnus, [453] id est diabolus. aliud autem signum quod dixit, contrarietatem ipsius diaboli designavit … [455] habens, inquit, capita septem et cornua decem, et super capita eorum diademata septem. [456] septem capita reges sunt, cornua vero regna. sed quod sunt capita, hoc cornua. [457] in septem enim capitibus et in septem diadematis omnium regum designat imperium, et in decem cornibus decem persecutorum est numerus, in quibus omnem ecclesiam in novissimo ventilabunt/ 468 (186,8): 1/tertium capitulum (tercius capitulus *T*) est in quo aliud signum in caelo, draco russeus visus est magnus/ **VICn** Apc 12,2 (100,1): draco autem rufus (ruffus *A*) /4/ diabolus est 12,3 (100,7): quod autem coloris dixit esse rufi (ruffi *A*), id est coccinei, operis eius fructus talem dedit illi colorem/Jo 8,44 …septem capita septem reges romanos, ex quibus et antichristus in priore, dicemus; cornua decem (x *A*) decem reges in novissimo tempore

4 55: /et cauda eius trahebat terti*<am par>*tem stella*rum caeli* et deiecit eas in terram et ip*se <draco> stetit in cons*pectu mulieris quae paritu*ra era<t ut cum>* peperisset natum eius comederet/ **A-SS** Pionius *12 (130):* Mt 7,6/ et stellas caeli draconis cauda usque ad terram fuisse pertractas (και τους αστερας του ουρανου υπο της ουρας του δρακοντος εις την γην συρομενους [*Kur;* σεσυρωμενους *M;* σεσυρμενους *edd.*]) **AM-A** Apc pr (10,197): 5/draconem autem ante eam, ut filium eius devoraret, stetisse/

5 (447,1): et cauda eius trahebat tertiam partem stellarum caeli et misit eas in terram/Is 9,15/quid vero per stellas caeli, nisi illos debemus accipere qui intra sanctam ecclesiam constituti…lucere videntur, sed…pro terrenis commodis aperto errore obscurantur? …et draco stetit ante mulierem, quae erat paritura, ut cum peperisset, filium eius devoraret **AN** Apc 12,4 (16 = L.M.R. 100,348): /cauda diaboli antichristus; sicut ille traxit (trahit *A, Hartung;* traxerat *GH, Rapisarda*) tertiam partem angelorum, ita et iste multitudinem infidelium. misit eas (eos *FGHM, Rapisarda*) in terram (terra *BEFLM;* terras *P*): in infidelitatem eorum; paritura ecclesia est populum deo/ **BEA** Apc pr 5,8 (23 = R.-P. 37,12): /et cauda (caudae *T*) eius trahit tertiam partem stellarum caeli et misit eas in terra (terram *YRP*). cauda huius draconis profetae et sacerdotes iniqui sunt, sicut in locustas diximus, qui stellas caeli adherentes sibi, id est sanctos, qui videntur intra ecclesiam, deiciunt in terra (terram *YRP*^{2}*H*) (*deficit N*) (*ex Tyconio*) 6,2,9 (461 = R.-P. 101,10): quaerens ecclesiae natum devorare

	τὸ τρίτον	τῶν ἀστέρων	τοῦ οὐρανοῦ	καὶ	ἔβαλεν	αὐτοὺς	εἰς	τὴν γῆν.	Καὶ	ὁ
			×	×	εβαλλεν	αυτον				
K	tertiam partem	stellarum	caeli	et	deiecit	eas	in	terram	et	ipse
S	»	»	»	»	misit mittet	»	»	» terra	»	×
I	»	»	»	»	»	»	»	»	»	×
		~ stellarum	partem	×	mittebat	**J** illas				
				×	×	×				
				de caelo						
V	»	»	»	»	»	»	»	»	»	×
			×		dimisit	eos		terras		
						D eam				

~ stellarum partem HI Is

stellarum] siderum ? HYM Hib 216 × PS-MEL V 3,2

× VICn > HI Apc; IR; HI Ps h (> PS-HI bre), Dn, Is; CAn; FAU-R; EP-L; GR-M Jb 4 > TA (979A); KA Sp; HYM Hib 216: — του ουρανου *pc* $\mathfrak{E}^{cod}$ ××××PHI de caelo [HI] Apc X (Var)

et *lapsu bis scr.* Q*

deiecit 55; *cf* IR, TY^{com}, CAE^{com}; PRIM; *cf* GR-M^{com} (> TA^{com}), BEA Apc pr^{com}; *cf* 6,2,17^{com}: = $\mathfrak{BEJ}$ misit 51 **V**; ORI ser; [HI] Apc X; CAE^{txt}; GR-M^{txt} > TA^{txt}; AN Apc; BED; PS-MEL; AM-A; BEA: = $\mathfrak{G}$ > dimisit Γ^{A}(dimis^{it})$^{M}\mu^{B}$ mittet TY^{txt} mittebat [HI] Apc X (Var): εβαλλεν $\mathfrak{P}^{47}$ 1006 *pc*

illas [HI] Apc X eos IR (Var); AN Apc (Var); BED (Var) eam D; ORI ser $^{1}/_{2}$ (Var); BED (Var): αυτον *2045*

terra Ω^{O}; PRIM (Var); GR-M (Var); AN Apc (Var); BEA Apc pr; 6,2,17, st (Var) terras AN Apc (Var)

ipse 55: = $\mathfrak{G}$ × 51 **V**; TY; QU; CAE; PRIM; BED; AM-A; BEA

(*ex Tyconio, cf* CAE) 6,2,17 (462 = R.-P. 103,11): et cauda eius trahit tertiam (— *P*) partem stellarum caeli, et misit eas in terra (-ram *A*^{2}*TP*). hoc duobus modis intellegendum est, sive de angelis, qui de caelo proiecti sunt, sive de hominibus, qui de ecclesia proiciuntur (< VICn). cauda draconis prophetae iniqui et praedicatores mendaces sunt, qui stellas caeli adhaerentes sibi deiciunt in terra (terram *A*^{2}*TQ*) (*ex Tyconio*) 6,2,25 (464 = R.-P. 105,13): Jo 19,15/et draco stetit in conspectu (-tum *H*) mulieris futurae parere, ut, cum peperit (pepererit *YSVT*^{2}*CN*^{2}*Q*), natum eius comedat. quotiens spiritus futura promittit et praeterita narrat, et id futurum in ecclesia quod factum est praemonet... [27] semper enim et draco in caelo per caelestia, id est per spiritualem nequitiam, quaerit devorare nascentem (*ex Tyconio*) Apc st (458 = R.-P. 96,13): /et cauda eius trahit tertiam partem stellarum caeli, et misit eas in terram (terra *HEQ*); et draco stetit in conspectu mulieris futurae parere, ut (et *P*) cum (quem *Y*) peperit (pepererit *SVN*^{2}*Q*), natum eius comedat/ **BED** Apc 2,19,46 (389): /et cauda eius trahebat tertiam partem stellarum caeli et misit eas (vel eam *sup. lin. D;* eam *M*;* eos *P*) in terram... Tychonius more suo tertiam partem stellarum, quae cecidit, falsos fratres interpretatur, quod altera tertia ecclesia sit, et hostes forinseci tertia. et draco stetit ante mulierem (+ quae erat paritura *DF*), ut (et *QV*^{vid}*) cum peperisset (perisset *K**), filium eius devoraret **CAE** Apc 9 (242,5): /quaerens ecclesiae natum devorare /3/ et cauda eius trahebat tertiam partem stellarum caeli, et misit eas in terram. cauda prophetae iniqui, id est heretici sunt, qui stellas caeli per iteratum baptismum adhaerentes sibi deiciunt in terram... 2/et draco stetit ante mulierem quae erat paritura, ut (et *K*) cum peperisset, filium eius devoraret (*ex Tyconio*) **CAn** co 8,8,3 (225,7): 9/dicens tertiam partem stellarum draconem illum secum pariter pertraxisse (protr. *D*) (*cf* Apc 12,9) **EP-L** 36 (77,8): adpropinquante domini nostri adventu diabolus fremet cum antichristo per totum mundum persequendo ecclesias vel populum christianum, sicut in Apocalypsi sanctus Iohannes, ita ut tertiam partem stellarum cauda ipsius deorsum (desursum *B*) detrahat (trahat *BR*) de caelo/7 40 (93,10): sub antichristo etiam tertiam partem (× pars *B*) stellarum, id est fidelium, decussurus (decursurus *AGRS;* decursores *B*) est (*scil. adversarius noster diabolus*) de caelestia (-ti *A*^{2}*;* -tibus *BG*^{2}) ad inferna **FAU-R** ep 3 (178,24): secum tertiam partem stellarum ex alto proturbatus abstraxit (*cf* Apc 12,9) **GR-M** Jb 4,17 (175,8): si inter eos qui recta agere videntur, quidam de actione sua retributionem favoris humani non quaererent, nequaquam stellas Ioannes ruere a caelestibus videret, dicens: misit draco caudam (+ suam *Bess.*) et traxit tertiam (tercia *L*) partem stellarum (+ coeli *Bess.*). draconis enim cauda stellarum pars trahitur, quia extrema persuasione antichristi quidam, qui videntur lucere, rapientur; stellas namque in terram (terra *PM;* terr∗ *L*) trahere est eos qui videntur studio vitae caelestis inhaerere ex amore terreno iniquitate aperti erroris involvere 32,25 (1648,92): et cauda eius trahebat tertiam partem stellarum caeli, et misit eas in terram (-ra *M*) ...draconis cauda in terram stellas deicit ...stellas itaque de caelo in terram cadere est relicta nonnulli spe caelestium illo duce ad ambitum gloriae saecularis inhiare 34,12 (1742,5): futuro namque pro praeterito utitur (*scil. sacra scriptura*), cum Ioanni mulier paritura masculum, qui regat gentes in virga ferrea, demonstratur (*cf* Apc 12,5) **HI** Apc 12,2 (107,19): /stans et expectans (exoptans *g*) ut, cum peperisset filium, devoraret eum (*om. HIKM*)/3 (< VICn Apc 12,2) 12,7 (117,2): 2 Th 2,4/ quod autem dicit draconis caudam traxisse tertiam partem stellarum (+ caeli *F*), bifarie hoc accipitur (< VICn Apc 12,7) Dn 1 (810,778): Lc 10,18/et Ioannis Apocalypsis quod draco (drado *lapsu edit.*) cadens in terram (-ra *F;* ×× *A**) tertiam partem stellarum secum traxerit/Is 14,12 Is 9,17 (1082,51): Lc 10,18/qui draco appellatur in Apocalypsi et tertiam stellarum partem (~ p. s. *PHSOFTN edd.*) secum detraxit (trax. *WCZD*) in terram Ps h 14 (87,163): Ps 81,7/legite Apocalypsin Iohannis: draco quando de caelo cecidit, tertiam partem stellarum secum duxit 15 (92, 79): scriptum est in Apocalypsi Iohannis quia draco cecidit et traxit secum tertiam partem stellarum **[HI]** Apc X 12,2 (107,18): /stetit in conspectu mulieris quae incipiebat

	δράκων	ἕστηκεν	ἐνώπιον	τῆς γυναικὸς	τῆς	μελλούσης	τεκεῖν,	ἵνα	ὅταν	τέκῃ
					×	×	×			
K	draco	stetit	in conspectu	mulieris	quae	paritura	erat	ut	cum	peperisset
S	»	»	»	»	×	futurae	parere	»	»	peperit
						p a r t u r i e n t i s			quem	pepererit parturisset
I	»	»	ante	mulierem	quae	erat	paritura	»	»	peperisset
						J incipi(eba)t	parere			
V	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
					qui			et		perisset
					×	×	×			

	τὸ τέκνον	αὐτῆς	καταφάγῃ.	**5** καὶ	ἔτεκεν		υἱὸν	ἄρσεν,	ὃς
			+ αυτο				×		
K	natum	eius	comederet	et	peperit	×	filium	masculum	qui
							C ×		
S	»	»	comedat	»	genuit	mulier	»	»	»
								+ suum	
I	filium	»	devoraret	»	peperit	×	»	»	»
		×						**J** ×	
V	»	»	»	»	»	×	»	»	»
			+ eum				puerum		

5 *desunt* sZ^{E} *adsunt* $\mu^{B}\tau^{72}$ *rescriptus est* Υ^{T}; *de primo textu legitur tantum* et pe<*perit*> fil<*ium*> mascul<*um*> qui <*recturu*>s <*erat*> omnes gentes in vir<*ga*> fe<*rrea et raptus est filius*> eius ad deum <*et ad thronum eius*> ‖ homnes C tronum SK*Z$^{H}\Upsilon^{C}\Sigma^{TCO}\Delta^{LM}XE\kappa^{VP}\tau^{72}\theta^{B}\Phi^{TZ}\Omega^{O}$ 54 58; thonum θ^{V}

stetit *ex* ste*tit* Γ^{M}

in conspectu mulieris 55; TY; QU; [HI] Apc X; PRIM; BEA ante mulierem 51 **V**; CAE; BED; AM-A

quae paritura erat 55 Π^{F}R(*ex* quae paritu rerat!)QΘ^{AM}; QU; PRIM × futurae parere BEA × parturientis TY quae erat paritura 51 **V**; CAE; *cf* AN Apc; BED (Var); AM-A > qui erat paritura Z$^{M*}\Upsilon^{T}\Xi^{P*}$ quae incipiebat parere [HI] Apc X > quae incipiet parere [HI] Apc X (Var) quae incipit parere [HI] Apc X (Var) ××× BED: — της μελλουσης τεκειν *792* $\mathfrak{B}^{codd}$

et 51 K^{2}R*Ξ^{V}; CAE (Var); BED (Var); BEA Apc st (Var)

quem BEA Apc st (Var)

peperisset 55 51 **V**(*ex* -sem Γ^{M}, *ex* -sent Φ^{E}); VICn > HI Apc; QU; [HI] Apc X; CAE; PRIM; BED; AM-A peperit BEA > pepererit BEA (Var) parturisset TY perisset BED (Var)

natum 55; TY; QU; CAE^{com}; PRIM; BEA filium 51 **V**; VICn > HI Apc; [HI] Apc X; CAE^{txt}; BED; AM-A

— eius Δ^{MB}X; VICn > HI Apc; [HI] Apc X

comederet 55; QU; PRIM comedat TY^{txt}; BEA Apc 6,2,25, st devoraret 51 **V**(*ex* -rit K); VICn > HI Apc; *cf* TY^{com}; [HI] Apc X; CAE; BED; AM-A; *cf* BEA Apc 6,2,9; *cf* 6,2,27

+ eum Δ^{LMB}X; VICn > HI Apc; [HI] Apc X (Var): + αυτο *pc* $\mathfrak{CBA}^{CZ}$

5 peperit 55 51 **V**; AU; [HI] Apc X; PRIM; AN Apc; ANT-S; Brev. Goth. (181B); BED; AM-A^{txt}; *cf* BEA Apc 2 pr genuit TY; CAE; *cf* AM-A^{com}; BEA Apc pr; 6,2,31, st

× 55 51 **V**; [HI] Apc X; PRIM; Brev. Goth. (181B); BED; AM-A: = $\mathfrak{G}$ mulier TY; AU?; CAE; BEA: = $\mathfrak{C}^{cod}$ $\mathfrak{A}^{CM}$: < *supra* 12,1. 4 ~ filium masculum virgo ? ANT-S: *liturg.*

× TY; CAE (Var); PRIM; GR-M: — υιον 051^{txt*} *2078 2091* $\mathfrak{C}^{cod}$ puerum BED; *cf* BEA Apc 6,2,27

+ suum E; BEA Apc pr (Var)

— masculum [HI] Apc X; Brev. Goth. (181B)

(-piet *F;* -pit *IK*) parere, ut cum peperisset filium (+ eius *HIS*), devoraret (+ eum *HKM*) 12,7 (117,1): et cauda eius trahit (*FH;* traxit *IKM;* trahebat *S;* habebat *g*) tertiam partem stellarum caeli (de caelo *H*) et misit (mittebat *F*) illas (eas *IK*) in terram **PS-HI** bre 81 (1065C): legite Apocalypsim Ioannis: draco quando de coelo cecidit, tertiam partem stellarum secum duxit (< HI Ps h 14) 82 (1068C): scriptum est in Apocalypsi Ioannis quia draco cecidit et traxit secum tertiam partem stellarum (< HI Ps h 15) **HYM** Hib 216,4 (275): Gn 3,1/tertiam partem siderum / traxit (ille draco *superscr. A*^{2}) secum in barathrum

IR *2,31,3 (330,82):* ...praecursores vere draconis eius qui per huiusmodi phantasiam abscedere faciet (abscidere faciunt *CV*) in cauda (-dam *CV*) tertiam partem stellarum et deiciet (*edd.;* deicere *VAQSε;* deiciere *C*) eas (eos *C*$^{*?}$*VA Qε Feu. Gra.*) in terram **KA** A 27 (63): 11,15/de bello (de debello Λ^{H}) mulieris et draconis/9 Sp 20 (71): 1/et de dracone trahente (trahentem $\Sigma^{CO}\kappa^{V}$; traentium Δ^{L}) tertiam partem stellarum/7 **PS-MEL** V 3,2,2 (50,21): coelum ecclesia: et cauda eius trahebat tertiam partem coeli, et misit eas in terram (*solus habet A*) 3,7,4 (67,23): (stella...) hypocrisis, fictio: misit draco caudam, et traxit tertiam partem stellarum coeli, et misit eas in terram/Dn 8,10 (*solus habet A*) **ORI** ser *49 (104,29):* ad ea quae dicta sunt de cadentibus stellis (*cf* Mt 24,29 *etc*) non sine ratione est adsumere de Revelatione Iohannis de tertia parte stellarum tracta a (— *B*) cauda draconis in terram /3/ et cauda eius traxit tertiam partem stellarum caeli et misit eas

	μέλλει ποιμαίνειν	πάντα	τὰ ἔθνη	ἐν	ῥάβδῳ	σιδηρᾷ.	καὶ
		×					
K	recturus Y acturus	est	omnes	gentes	in	virga	ferrea	et ×
S	pasturus	»	»	» nationes	»	»	»	»
I	recturus J inc(i)pit	erit pascere regere	»	»	»	»	»	»
V	» rectus	» erat ×	» ×	»	»	»	» + et tamquam vas figuli confringentur	»

recturus est 55 $\lambda^{P}C\kappa^{P}\Theta^{Mmg}$; TY; *cf* AU; PRIM; ANT-S; Brev. Goth. (181B); BED; BEA (Var) acturus est *cf* VICn > HI Apc pasturus est BEA: < 𝔊 recturus erit 51 V^{OS}; AM-A > recturus erat $N\Pi^{F}\Gamma^{AM}\mu^{B}\Upsilon^{TrC*}Q\lambda^{D}\Lambda^{L*vidH1}$(erat *ex* er∗∗)$\Sigma^{O}\kappa^{K}\theta^{VW}\Phi^{Z2}\Omega^{O}$ 54^{c} 58 V^{C}; PRIM (Var); AM-A (Var) recturus × Φ^{M*}; ANT-G; BED (Var) rectus erat M incipit pascere [HI] Apc Φ > incepit pascere [HI] Apc Φ (Var) incipit regere [HI] Apc S

— omnes GR-M; AM-A: — παντα *205* 1006 𝔅𝔈^{cod}

nationes TY × A*: *homoeotel.*

ferrea *ex* ferre σ^{U}

+ et tamquam vas figuli confringentur AM-A: < *supra* 2,27

— et^{2} *in initio lemmatis* PRIM; BED (Var): = 𝔈^{cod}

in terram/ …cauda draconis traxit tertiam partem stellarum caeli et misit eas (eam *L*) in terram **PHI** 41,21 (795A): possunt et illi angeli, quos secum diabolus traxit, de quibus in Apocalypsi dicitur: et traxit secum tertiam partem stellarum in terram, hi radii solis intellegi (*cf* Jb 41,21) **PRIM** 3 (180,38): et cauda eius trahebat tertiam partem stellarum caeli, et deiecit eas in terram (-ra M^{1vid})/Is 9,15. 16/tertiam porro partem stellarum caeli (— *f*), illud memorat corpus omne malorum, sive in angelis quos de caelo secum pari ruina detraxit, sive in hominibus quos seducit, stellas autem quos de bonis diabolus reprobus facit. et draco stetit in conspectu mulieris quae paritura erat, ut cum peperisset, natum eius comederet (-disset *GOv*) (*cf* VICn *et* TY) **QU** sy 3,1,4 (349,18): in Apocalypsi Iohannis apostoli scriptum est hoc, quod staret draco in conspectu mulieris quae paritura erat, ut cum peperisset, natum eius comederet/9 **TA** sent 5,26 (978D): cauda draconis trahebat tertiam partem stellarum coeli et misit eas in terram…draconis cauda in terram stellas deiicit…stellas de coelo in terram cadere est relicta nonnullos spe coelestium illo duce ad ambitum gloriae saecularis inhiare (< GR-M Jb 32). [979A] iste igitur draco misit caudam et extraxit tertiam partem stellarum. draconis enim cauda stellarum pars trahitur, quia extrema persuasione antichristi quidam, qui videntur lucere, rapientur (< GR-M Jb 4) **TY** Apc 458 (182,8): et cauda eius trahebat tertiam partem stellarum caeli, et mittet (mittit *proposuit editor*) eas in terram. [459] cauda prophetae iniqui sunt, qui stellas caeli, id est homines simplices adh<a>erentes sibi, in terram deiciunt (*cf* Is 9,15. 16). [460] tertiam autem partem stellarum quam dixit, Iudaeos et principes eorum ostendit, qui repudiato Christo impiis vocibus clamaverunt Christum super se nolle habere, sed C<a>esarem (*cf* Jo 19,13-16); ideo cecideruntt. [461] et draco stetit in conspectu mulieris parturientis, ut cum parturisset, natum eius comedat. [462] quotienscumque spiritus sanctus futura promittit et narrat, quod iam factum est futurum in ecclesia praemonet atque demonstrat. [463] …semper draco in caelo per caelestia quaerit devorare nascentem/ 468 (186,9): /quartum etiam est, ubi draco stetit in conspectu mulieris parturientis/7 **VICn** Apc 12,2 (100,1): /stans expectans ut, cum peperisset mulier filium, devoraret eum/3 12,7 (104,1): 2 Th 2,4/quod autem dicit draconis caudam traxisse tertiam partem stellarum, bifarie hoc accipitur (*scil. vel hominum credentium vel angelorum sibi subditorum*)

5 *cf* Apc 2,27 *par* **55**: /et peperit <*filium*> masculum qui recturus est omnes gentes in vir<ga fer>rea et captus est filius eius ad deum et ad thronum <*eius*>/ **AM-A** Apc pr (10,197): 1/ibique peperisse /4/ sed ad deum et ad thronum eius, eundem filium raptum fuisse/ 5 (450,1): et peperit filium masculum, qui recturus erit (erat omnes *αγ*) gentes in virga ferrea, et tamquam vas figuli confringentur…filium masculum mulier genuisse perhibetur…hic filius masculus gentes in virga ferrea recturus praedicitur…gentes quae in virga ferrea reguntur, tamquam vas figuli confringi narrantur…de masculo nato dicitur: recturus erit (erat *C*) gentes in virga ferrea…subditur: et tamquam vas figuli confringentur…et raptus est filius eius ad deum et ad thronum eius (453,4): 6/quod est filium mulieris ad deum et ad thronum eius evehi/ **AN** Apc 12,4 (16 = L.M.R. 100,352): /quomodo Maria peperit Christum, ita ecclesia populum christianum/ **ANT-G** 2v,b (343,16): Lc 1,35/ecce adveniet rex, qui recturus omnes gentes/19,15 **ANT-S** 6r (111): peperit filium masculum birgo, qui recturus est omnes gentes in birga ferrea/Ps 94,1

AU Ps 142,3,7 (2061): 6/hunc enim illa mulier peperit recturum populum in virga ferrea **BEA** Apc pr 5,9 (24 = R.-P. 38,3): et genuit mulier filium (+ suum *O*) masculum, id est ecclesia Christum (*deficit N*) (*ex Tyconio*) 2 pr 6,5 (127 = R.-P. 207,16): Ps 1,2/iste est filius masculus (~ m. f. *M*), quem mulier dicitur peperisse (*deficit N*) 6,2,27 (464 = R.-P. 106,4): /qui puer masculus, id est fortis in penitentiae contemplatione, ad thronum dei rapitur (*ex Tyconio*) 6,2,31 (465 = R.-P. 107,3): Jo 11,50/et genuit mulier filium masculum… [32] qui pasturus (recturus *PQ*) est omnes gentes in virga ferrea. utique et corpus eius enascens, id est ecclesia potestatem habet regere in virga ferrea/ 1 Cor 2,15; Apc 2,26-28/ [34] et raptus est filius eius ad deum et ad (a *V*) thronum eius/ (*ex Tyconio*) Apc st (458 = R.-P. 96,17): /et genuit mulier filium masculum, qui pasturus (partus *G;* recturus *PQ*) est omnes gentes in virga ferrea, et raptus est filius eius (— *M*) ad deum (dominum *H*) et ad thronum eius/ **BED** Apc 2,19,60 (389): et peperit puerum masculum…qui recturus est (— *F*) omnes

	ἡρπάσθη	τὸ τέκνον	αὐτῆς		πρὸς	τὸν θεὸν	καὶ	πρὸς	τὸν θρόνον	αὐτοῦ.
			×					×		
K	captus est	filius	eius		ad	deum	et	ad	thronum **Y** solium	eius
S	raptus »	»	»		»	»	»	»	»	»
			×							
I	»	»	»		»	»	»	»	sedem	»
	J ~	filius	eius	raptus est						
V	»	»	»		»	»	»	»	thronum	»
				+ in caelum		dominum		×		

6	καὶ ἡ γυνὴ ἔφυγεν εἰς τὴν ἔρημον, ὅπου						ἔχει	ἐκεῖ	τόπον ἡτοιμασμένον	
							ειχε	×		
								~ τοπον εκει		
K	et	mulier	fugit	in	solitudinem	ubi		habebat	×	locum	praeparatum
S	»	»	»	»	eremum	»		habet	×	»	paratum
			confugit		eremo						
I	»	»	»	»	desertum	»		»	locum	illic	praeparatum
	J ~ mulier	autem									
V	»	»	»	»	solitudinem	»		»	×	locum	paratum
		×	fuit		solitudine		+ habitat			~ paratum	locum
			fugiit							~ paratum	a
			fugiet								

6 *desunt* sZ^{E} *adsunt* $\mu^{B}\tau^{72}$ *desinit* Δ^{B} sexaginta *rescriptus est* Υ^{T}; *primus textus legi potest praeter* l<*ocum parat*>ū…sex<*ag*>inta ‖ Δ^{M} fugit Δ^{B} locu*m…mille* ‖ hubi C abet CEτ^{72}; habit KR* hut C mile R*; millae θ^{V} sexsaginta $\kappa^{K}\sigma^{W}$(*ex* sexsaganta); sexaginta/LX *ceteri*

captus 55 raptus 51 **V**; *cf* VICn > HI Apc; TY; [HI] Apc X; PRIM; BED; AM-A; BEA: = 𝔊 ~ filius eius raptus est [HI] Apc X

filiū $\Pi^{F}\Gamma^{M}$

— eius BEA Apc st (Var): — αυτης *pc* 𝔅𝔈𝔜

+ in cęlum Δ^{LMB}X: = $\mathfrak{E}^{coddy^{B}}$

a R*Z^{W}: *haplogr.*

dominum DK^{2}; BED (Var); BEA Apc st (Var)

— ad^{2} $D\lambda^{M}Z^{W}$: — $\pi\rho o\varsigma^{2}$ *And*

thronum 55 **V**; TY Apc 480; [HI] Apc X; PRIM; BED; AM-A; BEA solium VICn > HI Apc sedem 51; TY Apc 463

6 ~ mulier autem [HI] Apc X: = 𝔈

— mulier Ξ^{V}

confugit TY fuit $\Upsilon^{TC}\Delta^{L}\tau^{72}\sigma^{R*vid}$; BEA (Var) fugiit $K^{2}C\Sigma^{TC}\Delta^{B}XE\Theta^{AM^{2}}\theta^{V*}$; BEA (Var) fugiet K* figit N*

in *ex* ad D^{1}

solitudinem 55 **V**(*ita* Υ^{Tr}); *cf* AU; [HI] Apc X; PRIM; *cf* AN Apc; BED; AM-A > solitudine $Z^{W}\Upsilon^{TC^{2}}\Sigma^{O}\Delta^{LM}XE\kappa^{V}\tau^{72}\theta^{B}$ eremum TY; CAE; BEA > eremo CAE (Var) desertum 51

+ hęclesia *in marg.* X

ubi *ex* ut Z^{H}

+ habitat θ^{W}

habebat 55 $\mu^{B}D\theta^{W}$ $\mathbf{V}^{C}$: ειχε *pc* $\mathfrak{S}^{GH}$; ηχεν 2329 habet 51 $\mathbf{V}^{OS}$; TY; PRIM; BED; AM-A; BEA: = 𝔊

× locum (prae)paratum **V**; TY; PRIM; BED; AM-A; BEA: × τοπον ητοιμασμενον C 2329 *al* ~ locum illic praeparatum 51: ~ τοπον εκει ητοιμασμενον 1611 *pc* ~ × paratum locum Ξ^{Ptxt} 58 ~ × paratum a dō locum 54

praeparatum 51 $M\lambda^{MPD}\Lambda^{LH}$; PRIM; AM-A paratum **V**; TY; BED; BEA

gentes in virga ferrea…et (— *K*) raptus est filius eius ad deum (dominum *NQS*) et ad thronum eius **Brev. Goth.** (181B): /et peperit filium. qui recturus est omnes gentes in virga ferrea/Ps 18,6 **CAE** Apc 9 (242,18): /et genuit mulier filium (— *A*) masculum, id est Christum; deinde corpus eius, id est ecclesia, semper generat membra Christi; masculum autem dixit, victorem adversus diabolum/ (*ex Tyconio*) **GR-M** Jb 34,12 (1742,5): *vide* Apc 12,4 **HI** Apc 12,3 (109,10): Lc 4,13/hunc dicit (hinc dicitur Φ; unde hic dicitur *S*) raptum (raptus *IKM*) ad solium (a solio *F*) dei/Act 1,9/acturum (-rus *DCB*) autem omnes gentes in virga ferrea (× × × × × × × X*e*): virga ferrea gladius est (< VICn) **[HI]** Apc X (109,9): et filius eius raptus est ad deum et ad thronum eius…et peperit filium, qui incipit (incepit *K*) pascere (regere *S*) omnes gentes in virga ferrea

PRIM 3 (181,56): Gn 3,15/et peperit masculum, qui recturus est (erat *fv*) omnes gentes in virga ferrea… Eph 5,32/(+ et fv^{sub}) raptus est filius eius ad deum et ad thronum eius

TY Apc 463 (184,8): /qui natus est ad deum atque ad eius rapitur sedem 475 (188,1): 14,1/et genuit, inquit, mulier masculum, [476] id est ecclesia Christum… [478] qui recturus est omnes nationes in virga ferrea: [479] utique corpus eius est/2,26-28/ [480] et raptus est filius eius ad deum et ad thronum eius, [481] id est quicumque in Christo resurrexerit, in throno dei ad patris dexteram consedebit/

VICn Apc 12,3 (100,1): Lc 4,13/hunc dicit raptum esse ad solium dei/Act 1,9/acturum autem eumdem omnes gentes in virga ferrea: <virga ferrea> gladius est

6 *cf* Apc 12,14 **55**: /<*et mulie*>r fugit in solitudinem ubi habebat locum <*praepa*>*ratum a dō ut eam illic*

ἀπὸ τοῦ θεοῦ, ἵνα ἐκεῖ τρέφωσιν αὐτὴν ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἑξήκοντα. 7 Καὶ
αυτον

K	a	deo	ut	eam	illic	alant C aleret	diebus	mille	ducentis	sexaginta	et
S	»	»	» × ~	ibi ubi	eam eum ubi eam pascant	pascant pascat ibi	dies	»	ducentos	» nonaginta	»
I	»	»	»	»	alant	illam	diebus	»	ducentis	quadraginta	»
V	» deo	» domino locum	» et ×	» ubi	pascant pascat	»	»	»	» ducentos	sexaginta	» ×

7 *desunt* sΔ^{B} *adsunt* μ^{B}(p. 282)τ^{72} *incipiunt* μ^{B}(p. 339) factum est Z^{E} et factum est || Z^{H} factum est *pr<oelium in cae>*lo || p∗roelium Z^{W*}; praelium Ξ^{VP}Cθ^{V} **V**^{C}; pręlium ΙΠ^{F}Λ^{L}; prelium Γ^{M}Σ^{TC}Δ^{LM}ΧΕτ^{72}Ω^{OW}; p̄lium 51 DΛ^{H}Σ^{O}κ^{VPK}θ^{W}Ω^{C} 54 58 caelo/cęlo/celo angueli D ęius C praeliabantur Ξ^{V}CΦ^{V} **V**^{C}; pręliabantur ΙΠ^{F}Z^{E}Λ^{L}; preliabantur Ξ^{P}Σ^{TC}Δ^{LM}ΧΕτ^{72}Ω^{OW} 58; p̄liabantur 51 Λ^{H}Σ^{O}κ^{VPK}θ^{VW}Ω^{C} 54; quū Σ^{C} drachone F^{2}Λ^{H}Cκ^{VPK}Ω^{C}; drachonae 55 (a^{2} *exp.*); dracon∗e Υ^{C}; droccone (!) G dracho FCκ^{VPK}Ω^{C}; dracco G 54; drac^{o} Z^{H} hangeli C; angueli D; a∗geli K*

a *ex* ad Z^{H}: *dittogr.*
domino BED (Var)
ordo verborum: ut eam illic (alant) 55(*ut vid.*); PRIM; CAr ~ ut ibi eam pasca(n)t BEA × ubi eam (pascant) TY; BEA Apc 6,2,35 (Var) ~ ubi eam pascant ibi BEA Apc st (Var) ~ ut ibi (alant) (illam) 51 **V**; BED; AM-A: = 𝔊 > et ibi pascant illam μ^{B}K^{2} × ubi pascant illam XEκ^{K} × ibi pascat illam R*
alant 55 51 aleret PRIM pascant **V**; BED; AM-A; BEA pascat IDR*Z^{H*}λ^{P}Δ^{B}Ω^{C}; TY; CAr; BED Apc (D); BEA (Var): *cf* τρεφει *2026*
eam 55 Σ^{O} **V**^{C}; TY; PRIM; CAr; BED (Var); BEA > eum BEA Apc 6,2,35 (Var): αυτον ℵ* illam 51 **V**^{OS}; BED; AM-A
diebus 55 51 **V**; PRIM; BED; AM-A; BEA (Var): = 𝔍 dies BEA: = 𝔊
ducentis 51 **V**(CC *scr. nonnulli codices*); PRIM; BED; AM-A; BEA (Var) ducentos Z^{W*H*}λ^{M*}Δ^{B}τ^{72}; BED (Var); BEA: = 𝔊 ducenti ΙΠ^{F}Γ^{AM}μ^{B}: *haplogr.*
sexaginta **V**; PRIM; BED; AM-A: = 𝔊 nonaginta BEA: = 𝔅^{codd}𝔈^{codd}𝔜^{ACD}; *cf supra* 11,3 quadraginta 51 Γ^{A}R 58(*scr.* XL)
7 — et *in initio*: μ^{B}(p. 339); VICn (> HI Apc Υ); HI Is; [HI] Apc X; M-Bo 393

alant diebus mille ducē<*tis sex>aginta*/ **AM-A** Apc pr (10,199): /mulierem vero post haec in solitudinem fugisse/
5 (453,1): et mulier fugit in solitudinem, ubi habet locum praeparatum a deo, ut ibi pascant illam diebus mille ducentis sexaginta 7 (631,24): 18,5/nisi in solitudinem, sicut superius dicitur: mulier fugit in solitudinem/14 **AN** Apc 12,6 (16 = L.M.R. 100,353): /solitudo spiritualiter caelum intellegitur/14 **AU** Ps 142,3,5 (2060): 1 Tm 2,5/natum ex virgine tamquam in solitudine, sicut in Apocalypsi audivimus; per solitudinem quippe arbitror quod solus ita natus est/5 **BEA** Apc pr 5,11 (24 = R.-P. 38, 12): et mulier fugit (fugiit *O;* fuit *S*) in eremum, id est in desertum (*deficit N*) (*ex Tyconio*) Apc 6,2,35 (465 = R.-P. 108,8): /et mulier fugit (fugiit *ST;* fuit *V*) in eremum, ubi habet locum paratum a deo, ut ibi (*scripsi cum CNH EF;* × ubi *ceteri, Sanders*) eam (eum *VUMAGTHQ*) pascant (pascat *P*^{2}) dies (diebus *P*^{2}) mille ducentos (-tis *P*^{2}) nonaginta Apc st (458 = R.-P. 97,2): /et mulier fugit (fugiit *T*^{2}*N;* fuit *V*) in eremum, ubi habet locum paratum a deo, ut ibi (ubi *SVU*) eam pascant (pascat *BGTCP*^{2}*EFQ;* + ibi *VU*) dies (diebus *P*^{2}) mille ducentos (-tis *P*^{2}) nonaginta/
BED Apc 2,19,73 (391): Eph 2,6/et mulier fugit (— *U**) in solitudinem…ubi habet locum paratum a deo (domino *Q*^{*vid})/Ps 30,3/ut (— *L*) ibi pascant (-cat *D;* -cent *F U*^{*vid}) illam (eam *L*) diebus mille ducentis (*E*^{3}*;* ducentos *E*^{2}*[*CC *E**]*Q[ex* doc.*]*) sexaginta (-ti *D*) **CAE** Apc 9 (242,20): /et mulier fugit in heremum (-mo *CARK,Vogels*) (*ex Tyconio*) **CAr** cpl Apc 16 (1411B): …matrem vero ipsius aliquanto tempore in secretioribus locis esse servandam, ut eam illic pascat annis tribus et semis, quod in magnum sacramentum, sicut Tyconius refert, constat edictum/
HI Apc 12,5 (113,17): 16/hanc igitur licet parturientem significet (*cf* Apc 12,2. 4), postea partu edito (*cf* Apc 12,5) fugientem ostendit, quia non uno tempore utraque sunt facta; Christus enim quod natus est, scimus tempora intercessisse, ut illa autem fugiat /14/ adhuc factum non esse/ (< VICn) **[HI]** Apc X 12,4 (111,12): mulier autem fugit in solitudinem/14 **POE** Mer 13,9 (492): post tres annos sexque menses (*cf* Apc 11,2)/ **PRIM** 3 (182,80): /et mulier fugit in solitudinem, ubi habet locum praeparatum a deo, ut eam illic aleret (alat *v*) diebus mille CCLX (*ACG MO;* mille ducentis LX *f*) **TY** Apc 482 (189,8): /et mulier confugit in heremum, ubi habet locum paratum a deo, ubi eam pascat **VICn** Apc 12,5 (102,4): 16/hanc igitur licet parturientem significet (*cf* Apc 12,2. 4) et postea partu edito (*cf* Apc 12,5) fugientem ostendat, non uno tempore haec contigerunt; Christus enim quod natus sit, scimus tempora intercessisse; ut illa autem fugiat /14/ adhuc factum non esse/
7 **55**: /et factum est bellum in caelo mica<*el et an>-geli* eius ut pugnarent cum drachonae et dra<*cho pu*>gnavit et angeli eius/ **AM-A** Apc pr (10,200): /statimque proelium magnum in caelo factum fuisse/13 5 (455,1): et factum est proelium magnum in caelo, Michahel et angeli eius proeliabantur cum dracone, et draco pugnabat et angeli eius (462,6): factum est proelium magnum in caelo, Michahel et angeli eius proeliabantur (proelibantur *lapsu edit.*) cum dracone, et draco pugnabat et angeli eius/
AMst 1 Cor 15,52 (184,4): ait Iohannes apostolus: vidi Michahel et angelos eius in caelo pugnantes adversus (-sum γ) draconem et angelos eius/9 Eph 1,10 (74,21): in Apocalypsi Iohannis dicit: vidi Michahel et angelos eius in caelo pugnare cum dracone et cum exercitu eius q 113, 4 (300,25): repugnans (*sc. diabolus*) contra Michahel ange-

	ἐγένετο	πόλεμος			ἐν	τῷ οὐρανῷ,		ὁ Μιχαὴλ	καὶ	οἱ ἄγγελοι	αὐτοῦ
				+ μεγας							
K	factum est	bellum		×	in	caelo		Micael	et	angeli	eius
	C accidit	**Y** ~	in	caelo	bellum	×				**Y** nuntii	
S	» »	»		×	»	»		Michael	»	»	»
							+ vidi			angelos	
I	» »	proelium	magnum		»	»		»	»	»	»
	facta est	pugna	×								
V	» »	»		×	»	»		Michahel	»	»	»
						caelis				archangeli	**D** ×

accidit PRIM > accedit PRIM (Var) facta est HI Is

~ in caelo bellum × VICn

bellum 55; VICn > HI Apc ϒ; TY; QU; CAE; CAr; BEA Apc 6,2,41, st; RES-R *exc* 7151 pr(o)elium 51 **V**; MAR; [HI] Apc X; KA B; PRIM; GR-M; BED; AM-A; BEA Apc pr; KA Ai; RES-R 7151; KA Scor pugna HI Is; *cf* IS, KA Val

× 55 $\mathbf{V}^{OS}$; VICn > HI Apc ϒ; MAR; TY; HI Is; QU; [HI] Apc X; CAE; KA B; PRIM; CAr; GR-M; IS; BED Is; BEA; RES-R; KA Val: = 𝔊 magnum 51 $N\Pi^{F}\Gamma^{AM}\mu^{B}$(p. 282)$K^{*}RZ^{CP^{2}}\Xi^{P}QM\Sigma^{O}\Delta^{LM}XE\kappa^{K}\tau^{72}\Theta^{AM}\theta^{VW}\sigma^{HU^{2}}\Omega^{DO}$ 54 58 $\mathbf{V}^{C}$; BED Apc; AM-A; KA Ai, Scor: + μεγας *2048* $\mathfrak{B}\mathfrak{Y}^{ACD}$

celo *ex* -lū K caelis IS

+ vidi *in initio* AMst

scr. micael 55(*vid.*) $\Sigma^{TC}\tau^{72}$ michael 51 $GKZ^{H}\Xi^{P}\lambda^{M}\Lambda^{LH}C\Sigma^{O}\Delta^{M}\kappa^{PK}\theta^{BW}\Phi^{V}\sigma^{W}\Omega^{COW}$ 54 58 $\mathbf{V}^{C}$ micahel $F\Delta^{L}X$ mycahęl E mikael κ^{V} mihahel $S\sigma^{R*}$ mihael R michiel D michahel $\mathbf{V}^{OS}$ (*cum ceteris codicibus vulgatae recensionis*) oriel ? EP-L: *cf* Is 29,7

et[2]] *** K*

nuntii VICn > HI Apc ϒ angelos AMst arcangeli C

— eius D

lum (archangelum *CNX*)/ **BEA** Apc pr 5,12 (24 = R.-P. 38,17): Lc 10,19/et factum est proelium in caelo (-lum *VU*), Michael et angeli eius pugnabant cum dracone, et (*bis scr. A*) draco pugnavit (pugnabat *PQ*) et angeli eius (*deficit N*) (*ex Tyconio*) 6,2,41 (466 = R.-P. 110,4): et factum est bellum in caelo...Michael et angeli (-lis *G*) eius pugnare (pugnabant $TCN^{2}P$) cum dracone... Dn 12,1/ [43] et draco pugnavit (-bit *N*) et angeli (-lis *G*) eius. absit enim, ut credamus diabolum cum angelis suis in caelo ausum esse pugnare (*ex Tyconio*) 11,2,5 (594): 19,17/iste est angelus quem supra in sexto libro Michaelem cum dracone pugnare descripsimus/Dn 12,1 Apc st (458 = R.-P. 97, 5): /et factum est bellum in caelo, Michael et angeli eius pugnant (pugnabant $CN^{2}P$; proeliabantur *BQ*) cum dracone, et draco pugnavit (-bit *N;* pugnabat *BP*) et angeli eius (pugnant...eius *om. YSVUMGTH*)/ **BED** Apc 2,20,1 (391): et factum est proelium magnum in caelo, Michahel et angeli eius proeliabantur (-liebantur *F*HNOS;* -liabuntur *B*P**) cum (a *J**) dracone. (+ et *B**) caelum ecclesiam significat, in qua Michahelem (michahel T^{2}) cum angelis suis contra diabolum pugnare dicit...et draco pugnabat (-bant *D*), et angeli eius (*commentarium a Tyconio pendet*)

Is (707A): Is 24,21/mittendo angelum de caelis/2 Th 2,3. 4. 8/quod beatus papa Gregorius per Michaelem archangelum patrandum fore ex Apocalypsi sancti Ioannis intelligit, ubi scriptum est: et factum est praelium in caelo, Michael et angeli eius praeliabantur cum dracone, et draco pugnabat et angeli eius/ (*cf* GR-M) **CAE** Apc 9 (242, 25): et factum est bellum in caelo, id est in ecclesia, Michahel et angeli eius pugnabant cum dracone (-nem *K*) ...et draco pugnavit (pugnabat *K*) et angeli eius...absit ut credamus diabolum cum angelis suis in caelo ausum esse pugnare (*ex Tyconio*) **CAr** cpl Apc 17 (1411C): /et factum est bellum in caelo, Michael et angeli eius, ut pugnarent cum dracone. bellum refert Michaelis angeli cum dracone/9 **EP-L** 36 (77,11): 4/et pugnabit (inpugnabat *B*) cum angelo (archangelo *B*) Oriel (*R;* michael *AS;* gabrihele *B;* gabriel *G*)/ **GR-M** Ev 34,9 (307,207): Is 14,14/dum in fine mundi in sua virtute relinquetur extremo supplicio perimendus (*cf* Apc 12,9), cum Michaele archangelo proeliaturus esse perhibetur, sicut per Ioannem dicitur: factum est proelium cum Michaele archangelo **HI** Apc 12,6 (115,7): factum est bellum in caelo: Michael et nuntii eius pugnaverunt cum dracone, et draco pugnavit et nuntii eius (pugnaverunt...eius *om. CB*)/ (*om.* X) (< VICn) Is 8,30 (993,29): Ps 103,26/de hoc et Apocalypsis scribit Iohannis: facta est pugna (— *C**) in caelo; Michahel (michael *CHO edd.*) et angeli eius bellabant cum dracone, et draco pugnabat (-bit *C**) et angeli eius/ nom Apc (160,27): 7,6/ Michahel (michael $BF^{1}H$) quis ut deus?/20,7 **[HI]** Apc X 12,6 (115,3): (+ et *H*) factum est proelium in caelo: Michael et angeli eius pugnabant (proeliabantur *FH*) cum dracone, et draco (— *I*) proeliatus est et angeli eius/ **IS** pro 108 (178D): 1/pugnamque in coelis Michaelis cum dracone/9 **KA** Ai 28 (395b): 11,19/et factum est praelium magnum/12 B 13 (68): 11,19/et factum est proelium in caelo, Michahel (-cahel F; mihahel $S\sigma^{R*}$) et angeli eius proeliabantur (-buntur σ^{R}) cum dracone (× × Z^{P})/13,11

Scor 19 (399): 11,15/et factum est prelium magnum in caelo, Micahel et angeli eius preliabuntur cum dracone/ 13,11 Sp 21 (71): 4/de dracone praeliante cum angelis/9 Val 38 (394b): 11,19/de pugna sancti Michahelis cum dracone/9 **MAR** Ar 3,17 (222,7): et factum est proelium in caelo, Michahel et angeli eius bellare adversus draconem/Jo 16,11 **POE** Mer 13,9 (492): /caelo missus angelus / saevum cum suis draconem Michahel interficit (*cf* Apc 12,9) **PRIM** 3 (183,103): et accidit (accedit $A^{1}C$ *O*) proelium in caelo, Michahel (*CfGM;* mihael A^{1}; michael $A^{2}bO$) et angeli (-lis *v*) eius, ut pugnarent (-ret A^{1}; × praeliabantur *f*) cum dracone, et cetera (184,129): et draco pugnavit (pugnabat *fv*) et angeli eius/ **QU** pro 4,6 (193,29): Dn 9,24/nam tunc esse bellum factum Michael et (michaele × *GP;* michahel × *BW*) angeli eius, ut (~ ut michael et angeli eius *edd.*) pugnarent (-ret *GP*) cum dracone/ Dn 10,13 **RES-R** 2440 (176): dum committeret bellum draco cum Michael (-ele *DF*) archangelo/5,11 2465 (179): dum praeliaretur Michael archangelus (-lo *V*) cum dracone (+ antiquo [*cf* Apc 12,9] dedit ei dominus victo-

τοῦ πολεμῆσαι μετὰ τοῦ δράκοντος. καὶ ὁ δράκων ἐπολέμησεν καὶ οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ,
× κατα
επολεμησαν

K	ut pugnarent pugnaret	cum	dracone	et	draco	pugnavit	et	angeli Y nuntii	eius
S	pugnare bellare pugnantes pugnant pugnaverunt pugnabant	» adversu(s)	» draconem	»	»	»	»	»	»
I	proeliabantur bellabant	»	»	»	» ×	pugnabat J proeliatus est	»	»	»
V	» proeliebantur proeliabuntur praeliabant	»	»	»	»	» pugnabant pugnabit pugnat	»	»	»

ut pugnarent 55; QU; PRIM; CAr: = 𝔊 > ut pugnaret QU (Var); PRIM (Var) ? × πολεμησαι $\mathfrak{P}^{47}$ 1854 2329 *pl/AndByzOec* pugnare AMst Eph?; BEA Apc 6,2,41 bellare MAR pugnantes AMst 1 Cor: = $\mathfrak{S}^{G}\mathfrak{A}^{M}$ pugnant BEA Apc st: = $\mathfrak{CB}^{codd}$ pugnaverunt VICn > HI Apc Υ; TY?: επολεμησαν *296 2049(vid.)* pugnabant [HI] Apc X; CAE; BEA Apc pr; 6,2,41 (Var), st (Var); RES-R 6733 $^1/_2$; 7151 $^1/_2$ *liturg.*: pugnavit ? RES-R 2843; 6733 $^1/_2$; 7151 $^1/_2$ (Var) pugnabat ? RES-R 2843 (Var); 6733 $^1/_2$ (Var); 7151 $^1/_2$ (Var): *cf* $\mathfrak{A}^{CZ}$ proeliavit ? RES-R 3753 pr(o)eliabantur 51 **V**; [HI] Apc X (Var); KA B; PRIM (Var); *cf* KA Sp; BED; AM-A; BEA Apc st (Var); RES-R 7151 $^1/_2$: = $\mathfrak{J}$ > proeliebantur SZ^{W*H}(*ex* praeelieb.); BED Apc (Var) pr(o)eliabuntur σ^{WU*}; KA B (Var); BED Apc (Var); KA Scor prelibuntur σ^{R*} p̄liabant D bellabant HI Is

adversus draconem MAR; AMst 1 Cor: κατα του δραποντος *pc* > adversum draconem AMst 1 Cor (Var) cum drac(h)onem F^*Z^{H*}; CAE (Var) cum diabolo ? RES-R 6733 $^1/_2$ + $^1/_2$ (Var); 7151 $^1/_2$

— draco [HI] Apc X (Var)

pugnavit 55 Ξ^{P}; VICn > HI Apc Υ; CAE; PRIM; BEA pugnabat 51 **V**; HI Is; CAE (Var); PRIM (Var); BED; AM-A; BEA Apc pr (Var), st (Var) proeliatus est [HI] Apc X pugnabant I; BED Apc (D): = $\mathfrak{J}$ (*verborum ordine mutato*) pugnabit R*X; HI Is (Var); EP-L?; BEA Apc 6,2,43 (Var), st (Var) pugnat Ξ^{V}

nuntii VICn > HI Apc Υ

riam sempiternam *C*)/19,1 2843 (224): 8,1/dum draco committeret bellum, et Michael pugnavit (-bat *D*) cum eo, et fecit victoriam (*cf* Apc 12,8. 9) 3753 (334): Michael archangelus proeliavit cum dracone antiquo, dedit ei dominus victoriam sempiternam 6535 (136): dum committeret bellum draco cum Michaele archangelo/19,1; 8,1/dum committeret bellum draco cum Michaele archangelo/19,1

6715 (181): 8,1/dum committeret bellum draco cum Michael (-ele *MDF*) archangelo/5,11 6733 (185): 1 Tm 1,15/Michael archangelus, qui pugnavit cum diabolo, gratia dei ille victor in coelis exstitit (*cf* Apc 12,8)/9 ...Michael et angeli eius pugnabant cum dracone (pugnabat cum diabolo *L*) ... 8,1/dum committeret bellum draco cum Michaele archangelo 7151 (288): Michael et angeli eius pugnabant (-bat *L;* pugnavit *M*) cum diabolo /9/ angelus archangelus Michael, dei nuntius de animabus iustis...dum proeliaretur Michael archangelus cum dracone/19,1 ...factum est proelium in coelo, Michael et angeli eius proeliabantur cum dracone **RUF** Gn *1,2 (4,4):* Jo 12,31/et adversarius draco et angeli eius habitant **TY** Apc 469 (186,10): 4/quintum est ubi est bellum in c<a>elo commissum, et Michahel et angeli eius cum dracone (draco *cod*) pugnaverunt/9 **VICn** Apc 12,6 (102,1): factum est in caelo bellum, Michael et nuntii eius pugnaverunt cum dracone, et draco pugnavit et nuntii eius/

8 55: /sed non valuerunt nec <*locus e*>orum inventus est amplius in caelo/ **AM-A** Apc 5 (457,1): et non valuerunt, neque locus inventus est eorum amplius in caelo

(462,8): /et non valuerunt, neque locus inventus est eorum amplius in caelo **AMst** q 113,4 (301,1): /perdurare (-rari *N*) non potuit/ **BEA** Apc pr 5,14 (24 = R.-P. 39, 9): et non valuerunt, neque locus eorum inventus est amplius (— *Q*) in caelo, in est in hominibus sanctis dixit/ (*ex Tyconio*) 6,2,44 (467 = R.-P. 111,4): et non valuerunt, neque locus eorum inventus est amplius in caelo (*deficit N*) (*ex Tyconio*) 6,2,58 (469 = R.-P. 114,16): 9/mali enim non possunt caeli fieri, nisi diabolo excluso; et cum exclusus fuerit ab eis, tunc dicitur ultra diaboli locus (+ ultra *YSVUMAGTC*) inventus non esse (est *NP*) in caelo/13 (*ex Tyconio, cf* CAE) Apc st (459 = R.-P. 97,7): /et non valuerunt, neque locus eorum inventus est amplius in caelo/ **BED** Apc 2,20,14 (393): et non valuerunt (vol. *Q*) ...neque locus inventus est (— *UW*) eorum (~ eor. i. est *F*) amplius in caelo Is (707B): /et non valuerunt, neque locus inventus est eorum amplius in caelo **CAE** Apc 9 (242,31): et non valuerunt, neque locus eorum inventus est amplius in caelo (*ex Tyconio*) (243,26): 9/non enim possunt sancti caelum fieri, nisi diabolo excluso (*cf* Apc 12,10); non ergo primo nomine, sed secundo appellavit eos caelum, in quibus ultra diaboli locus inventus non est (*ex Tyconio*) **CAr** cpl Apc 17 (1411C): 9/ita ut locum beatitudinis ulterius non haberet **EP-L** 36 (77,12): /et non praevalebit (prevaluit *B*) adversus (-sum *G*) eum **HI** Apc Υ 12,6 (115,9): /et non est inventus ei locus iam in caelo/ (< VICn) Is 8,30 (993,31): /et non praevaluerunt, nec locus inventus est (es *G*; ~ est i. *T* [+ ait T^{2vid}]; + in C^*Z^{*vid}) eis in caelo/ **[HI]** Apc X 12,6 (115,5): /et non valuerunt, neque inventus est eorum (— *S*) locus etiamnunc (amplius *Hg*) in caelo (+ etiamnunc *H*)/ **PRIM** 3 (184, 129): /neque (et non *f*) valuerunt, neque locus eorum amplius in caelo inventus est (~ inv. est eorum ampl. in c. *f*)

RES-R 7249 (311): 9/et non est inventus locus eius/10

VICn Apc 12,6 (102,3): /et non est inventus ei locus in caelo/

8 καὶ οὐκ ἴσχυσεν οὐδὲ τόπος εὑρέθη αὐτῶν ἔτι ἐν τῷ οὐρανῷ.
× ισχυσαν + προς αυτον αυτω × ισχυον αυτοις × ~ αυτων ευρεθη

K sed non valuerunt nec locus eorum inventus est amplius in caelo
C neque C ~ amplius in caelo inventus est

S et » » neque » » » » » » »

I » » » » » inventus est eorum » » »
praevalebit + adversus eum (in) eis ×
praevaluit Y ~ est inventus ei locus iam
Y × J ~ inventus est eorum locus etiamnunc

V » » » » » » » » » »
× praevaluerunt ~ est inventus × ×
valuerant ~ inventus est locus ~ amplius eorum
D valebant D ~ × est locus

8 *desunt* $s\Delta^B$ *adsunt* $\mu^B\tau^{72}$ || κ^P amplius <*in caelo*> || valluerunt R* nequae R hamplius C caelo/coelo/cęlo/celo

8 sed non 55: *ex dittogr. post* (7) eius: = $\mathfrak{A}^C$ neque PRIM et non 51 **V**; VICn > HI Apc ϒ; HI Is; EP-L; [HI] Apc X; CAE; PRIM (Var); BED; AM-A; BEA; RES-R: = $\mathfrak{G}$ × non R* 58: — και *2057*

ισχυσαν $\mathfrak{P}^{47}$ ℵC 1006 1611 1841 2329 2351 *al/And Oec* $\mathfrak{E}\mathfrak{S}^{GH}\mathfrak{A}$ praevalebit EP-L praevaluit EP-L (Var): = $\mathfrak{G}$ × × VICn > HI Apc ϒ; RES-R pr(a)evaluerunt I; HI Is valuerant κ^P valebant D: ισχυον 046 *61 69*

+ adversus eum EP-L: + προς αυτον ℵ ($\mathfrak{E}$)$\mathfrak{A}^{CZ}$

$\mathfrak{G}$: nec 55 D; HI Is neque 51 **V**; [HI] Apc X; CAE; PRIM; BED; AM-A; BEA

locus eorum inventus est amplius 55 μ^B(p. 339); CAE; BED Apc (Var); BEA: ~ τ. αυτων ευρεθη ετι 1611 1841 *pc* locus eorum inventus est × BEA Apc pr (Var): τ. αυτων ευρεθη × $\mathfrak{P}^{47}$ *pc* ~ locus eorum amplius in caelo inventus est PRIM ~ locus inventus est eorum amplius 51 **V**(eorum *arte in ras.* Λ^{H1}; coram *pro* eorum G); PRIM (Var); BED; AM-A: = $\mathfrak{G}$ locus inventus est in eis amplius θ^B locus inventus est eis × HI Is: τ. ευρ. αυτοις × ℵ^c *2091 2258* $\mathfrak{S}^G$ ~ est inventus ei locus × VICn: αυτω 1006 1854 *pl/ByzOec* $\mathfrak{B}\mathfrak{J}$ est inventus ei locus iam HI Apc ϒ ~ inventus est eorum locus etiamnunc [HI] Apc Φ inventus est eorum locus amplius in caelo etiamnunc [HI] Apc Φ (Var): *lect. dupl.* inventus est × locus etiamnunc [HI] Apc S locus inventus est × amplius K*: τ. ευρ. × ετι ℵ* *2042* locus inventus est eorum × $M\Omega^{O2}$: τ. ευρ. αυτων × *680 2059** $\mathfrak{A}^{CZ}$ ~ locus est inventus eorum amplius $C\Sigma^{TC}$(est *sup. l. m. 1*) ~ locus (-cum Φ^{MG}) inventus est amplius eorum $AIN^*Z^{H2P}\theta^W\Phi^{ETMZGV}\Omega^{DO*W}$ ~ inventus est locus eorum amplius K^2 × est locus eorum amplius D est inventus locus eius × × × ? RES-R: *liturg.*

amplius] ultra ? CAE^{com}; BEA Apc 6,2,58 ulterius ? CAr

9 *cf* Apc 20,2 **55**: /et missus <*est ille*> dracho magnus ille serpens anticus qui *vo*<*catur di*>abolus (b *ex* u) et satanas qui seducet totum orbem ter<*rae et pr*>aecipitatus est in terram et angeli eius cum eo <*missi s*>unt/

A-SS Aper Grat 4 (92,18): antiquus hostis callidus insidiator/1 Pt 5,8 Bar 8 (384,5): fratres coeperunt sanctum Rafahelum humili praece rogare, ut se simul in terra iactarent et pro me pium dominum deprecarent, ne me dimitteret anticum hostem devorari Emeretenses 5,2 (49,23): devicto antiquissimo hoste ac superato veternoso dracone

Fil 3 (586,2): antiquus hostis…dirus anguis (sanguinis *A 1a**) Greg Th (176a): draconem malignum serpentem antiquum diabolum per Ihesum Christum filium tuum superasti Julianus 6 (31): Ps 25,2/ne in me antiquissimus serpens libidinis suscetit (*lege* suscitet) bellum 7 (32): militis (*lege* milites) mei, qui vicerunt antiqui serpentis libidinem, de pavimento leventur Leudegar I 3 (286,5): antiquus serpens invidus I 33 (314,5): antiquus serpens invidus (+ diabolus *C4*) Marcellinus Ebr 2 (749D): antiquo serpenti non incognitus repugnator 8 (750D): nullum stimulum vanitatis seminare antiquus ille valuit serpens Praeiectus A 29 (242,15): velud belua infrenis, totius utpote antique (-qui *A 2a. 3. 4b*) anguis enixus avenis Sabinus Can 9 (326F): patriam, quam primi parentes obediendo colubro antiquo perdiderunt Servandus 8 (356,12): ferocissimus iudex, cuius cor lividum anticus coluber obsidebat Vigilius 3 (145B): ne amplius ille serpens antiquus animas hominum sibi obliget/1 Cor 8,11

Vincentius A 19 (10): dedit illi caput antiqui serpentis conterere (*cf* Gn 3,15) **AM-A** Apc 5 (459,1): et proiectus (eiectus *αγ*) est draco ille magnus serpens antiquus, qui vocatur diabolus et satanas, qui seducit orbem universum (~ un. orb. *G;* + et *αγ*), proiectus est in terram, et angeli eius cum illo missi sunt **AMst** 1 Cor 15,52 (184,6): 7/qui est diabolus et satanas q cap 31 (6,4): Gn 3,1/an actu dictus serpens diabolus seduxerit eam (— *CX*)? (*cf* Gn 3,13; 2 Cor 11,3; Apc 20,2) cap 90 (10,19): si satanas diabolus est/Jo 8,44 q 2,4 (19,8): satanas et diabolus ex actu eius conposita sunt nomina (omnia *N*), ut sit non naturae eius, sed voluntatis significatio 31 tit (58,12): Gn 3,1/an actu dictus serpens diabolus seduxerit eam? (*cf* Gn 3,13; 2 Cor 11,3; Apc 20,2) 84,3 (145,5): diabolus autem, qui est satanas…paganis quae observarent instituit mysteria 90 tit (150,18): si diabolus ipse est satanas/Jo 8,44 90 (151,14): diabolus ille, qui et satanas, patrem in malitia sua nullum habet 98,1 (187,21): nomina, quibus appellatur diabolus (+ quippe *N*) et satanas, ab actu eius conposita sunt, non ex natura 113,4 (301,1): /sed proiectus in terram est 2 Th 2,8-9 (241,8): 2 Th 2,3/et ille de caelis mittetur deorsum proiectus in terram, sicut dictum

9 καὶ ἐβλήθη ὁ δράκων ὁ μέγας, ὁ ὄφις ὁ ἀρχαῖος, ὁ
εξεβληθη × × ~ ο οφις ο μεγας

K et missus est ille draco magnus ille serpens antiquus qui
Y iactatus ipse × **C** ~ serpens × magnus antiquissimus

S » expulsus » × » » × anguis » »
sed ×

I » proiectus » draco ille » × serpens » »
deiectus + (d)e cael(o) coluber
eiectus

V » » » » » » × » » »
serpentis + in terram quae
G ~ antiquus serpens id

9 *desunt* sΔ^{B} *adest* μ^{B}(p. 282) *desinunt* Σ^{C} qui seducit μ^{B}(p. 339) missi sunt/12 τ^{72} missi sunt || progectus Δ^{M} dracco G; dracho 55* FCκ^{VPK}Ω^{C} 54 illae Φ^{G}; illę Z^{E}σ^{W} hantiquus C; anticus 55 KΥ^{T}(-quus Υ$^{Tr)C}$Δ^{M}X 54; antiqus Dκ^{VP}; antiq^{9} Ω^{C}; anquus Z^{H*} diabulus KRZ^{MWH*}Ξ^{V}σ^{W}; zabulus D; diapolus Ω^{O*}; dya^{9} 58; dbĩs Λ^{H}Σ^{O}τ^{72} sathanas 51 IΓ^{M}Υ^{C*}Ξ^{P}Λ^{H}CΣ^{O2}κ^{VPK}θ^{VBW}Ω^{COW} 58 huniversum C horbem CΔ^{L} hangeli C; angueli D

9 + et draco magnus in bello erat qui habebat capita septem et cornua decem μ^{B}(p. 339): < *supra* 12,3. 7

sed BEA Apc 6,2,45 (Var) × CAE (Var); *in initio*: QU; RES-R: = 𝔊^{codd}

missus 55; *cf* AMst 2 Th; HI Is; QU; *cf* CAE^{com} $^{1}/_{2}$; PRIM; *cf* BEA Apc 6,2,54 iactatus VICn > HI Apc Υ expulsus *cf* KA A, Aa; CAE^{txt}; BED^{com}; *cf* BEA Apc pr; 6,2,45, st: εξεβληθη *1773 2078 2305* proiectus 51 **V**; AMst q; AN Mt; TY; PRIS; [HI] Apc X; REG Mag; AN s Et 19 (> PAU-Aq), Mal; CAr Ps; AN Ps sen; *cf* KA Sp; BED^{txt}; AM-A; BEA Apc 6,3,6; RES-R; *cf* KA Val deiectus FIL; PEL > CAr 1 Tm, SED-S; EUGI; CAE^{com} $^{1}/_{2}$; BEA Apc 6,2,58 eiectus FAU-R; AM-A (Var)

cf Is 14,12; *cf* Lc 10,18: + de caelo KA Aa; PRIS; FIL; *cf* REG Mag; CAE^{com}; AN s Et 19 (> PAU-Aq), Mal; KA Sp; BEA Apc 6,2,58; 6,3,6; KA Val + e caelo KA A; FAU-R + de caelis AMst 2 Th; AN Mt

𝔊: ille draco magnus 55(*vid.*) E; QU; [HI] Apc X (Var); RES-R 6715 (Var) ipse draco magnus μ^{B}(p. 339) ille draco × PHY B: — ο μεγας *2016 2026* 𝔅^{cod*} ille draco ××× (antiquus) ? AN Casp ep 7 ~ ille draco serpens × magnus PRIM: ~ ο οφις ο μεγας 𝔓$^{47.\ 115}$ 1006 1841 *pc* 𝔅^{codd} × draco magnus VICn > HI Apc Υ; PRIS; HI Is; CAE; BEA Apc: *?* — ο *2038* 𝔖^{H} ~ draco ille magnus 51 **V**; [HI] Apc X; BED; AM-A; BEA El; RES-R

ille 55; QU; SALV?: = 𝔊 × 51 **V**; VICn > HI Apc Υ; PHY B; PRIS; HI Is; [HI] Apc X; CAE; PRIM; BED Apc (D); AM-A; BEA: *?* — ο ℵ *pc* 𝔅^{codd}

serpens 55 51 **V**; PHY B; PRIS; A-SS Marcellinus Ebr; HI Ez h; *cf* Jr; RUF; LAU; AU; *cf* PAU-N, PET-C; QU; SALV; *cf* POR, PS-AU s Cai I,39; [HI] Apc X; *cf* EN, [FU] ep 9, DION-E, REG Mag; PRIM; A-SS Vigilius; *cf* Vincentius A; *cf* IS, S-Mo, M-Go; A-SS Leudegar I, Julianus; *cf* BED Gn; Apc (D); *cf* A-SS Greg Th, AN Aeth; BON; PS-JUL-T tr; AM-A; PS-BED Prv; BEA El, Apc 6,3,6; {AMst; *cf* HI Ps h 68, Am, Os} anguis VICn > HI Apc Υ; PAU-Pet; PS-VIC pass; CAE; HYM Sp 73; A-SS Praeiectus A, Fil; BEA Apc 6,2,45, st coluber HI Jov, Is, Ez; *cf* A-SS Sabinus Can; Servandus {serpens et coluber HI Ps h 3 > PS-HI bre 7} serpentis Σ^{C} ~ antiquus serpens Z^{W}λ^{M*PD}Λ^{LH}κ^{K}

antiquissimus LAU; SALV; *cf* A-SS Emeretenses; Julianus 6; BEA Apc 6,3,6

+ in terram κ^{K}; HI Apc Υ; BED (*in lemmate decurtato*): < *infra*

qui vocatur 55(*vid.*) 51 **V**; PRIS; HI Ez h, Is, Ez; QU; BED Apc (D); AM-A; BEA El qui dicitur 54; CAE; PRIM; BEA Apc qui appellatur ? *cf* AMst que vocatur Ξ^{V} qui vocabatur Γ^{AM}μ^{B}(p. 339)Q id est τ^{72}

est in Apocalypsi Iohannis apostoli/2 Th 2,9 **AN** Aeth (98,14): relegato ac catenato idque antiquo serpente (*cf* Apc 20,2. 3) Casp ep 7 (172): ille draco antiquus, qui semper ab initio occultas consuevit parare insidias (*cf* Gn 3,15) Mal 2 (426,31): Hbr 11,29/et tunc expugnatus est diabulus et de caelo proiectus est cum angelis suis Mt 3 (25,5 = Turn. 228,5): Mt 24,25/diabulus enim <cum> propter antiquam malignitatis suae apostasiam proiectus de caelis in terram fuerit/12 6 (28,11 = Turn. 230,6): in his carnalibus, ex quibus novissimae diabulus proiectus est, caelis Ps 9,30 (244): diabolus leo dicitur…et draco (*cf* Ps 9,30) Ps sen 71,4,6 (313): Ps 71,4/id est diabolum in passione. calumniator erat, sicut dictum est de ipso quia proiectus est draco/ s Et 19 (56,15): Eph 6,12/de diabolo dicit, qui spiritus malus est et non videtur, ideoque spiritus est nequissimus proiectus de celo cum angelis suis/ **AU** 1 Jo 6,7 (2023): Jo 8,44/nonne ipse est antiquus ille serpens qui per feminam venenum primo homini propinavit? (*cf* Gn 3,6)/Jb 2,9 Jul 6,67 (864): vobis tam malitiosum venenum antiqui draconis irrepsit Nm 49 (266, 1190): Nm 22,22/unde creditur etiam diabolus appellatus, tamquam accusator latine dicendus sit, non quia nemo possit etiam bene recteque accusare, sed quoniam diabolus amat accusare, utique invidentiae stimulis agitatus, quale illi in Apocalypsi testimonium perhibetur (*cf* Apc 12,10) Ps 39,1,28 (423): 2 Cor 11,3/serpens ergo iste adulter antiquus virginitatem corrumpendam non carnis, sed cordis inquirit s 73,2 (471): ipse coluber diabolus est, serpens antiquus/Mt 10,16 **PS-AU** s Cai I,39,6 (59b): Mt 27,52/ resurrexit igitur Christus hodie cum triumpho victoriae, qui antiquum serpentem, humani generis deceptorem, et in saeculo superavit et <in> inferis captivavit **BEA** Apc pr 5,

	καλούμενος	Διάβολος	καὶ	ὁ Σατανᾶς,	ὁ	πλανῶν	τὴν	οἰκουμένην	ὅλην,	
			×						×	+ και
							~	ολην	την	οικουμενην
K	vocatur	Diabolus	et	Satanas	qui	seducet C seducebat	totum ×	orbem	terrae C terrarum	et
S	dicitur	»	» ×	»	×	seducens decipiens	» ×	»	×	×
I	vocatur	»	»	»	qui et	seducit seduxit errare f(a)cit decepit	universum ~ orbem	» (terrarum)	× universum	et
V	» vocabatur est	» ×	» × ×	» Satana	»	» producit	»	»	×	×

× × Z^{E}: = 𝔈

— et Z^{H*}; PRIS; CAE (Var); BED Apc (D*): — και ℵ 1854 *pc* 𝔅

satana Λ^{L}

qui seducet 55 $AK\theta^{V}$; QU (Var) qui seducebat PRIM × seducens BEA: < 𝔊 × decipiens HI Ez h qui seducit 51 **V**; QU; BED Apc (D); AM-A; RES-R qui seduxit PRIS; {*cf* AMst} qui errare facit HI Is > qui errare fecit HI Is (Var) et decepit HI Ez: = $\mathfrak{A}^{CZ}$ qui producit I

~ ολην την οικουμενην *1732* $\mathfrak{E}\mathfrak{Y}^{B}\mathfrak{S}^{G}\mathfrak{A}^{CZ}\mathfrak{J}$: totum orbem terrae 55(*vid.*); QU totum orbem terrarum PRIM totum orbem × BEA universum orbem × 51 **V**(universo Δ^{L}; universus Σ^{T*vid}; universem Ω^{O*}); BED Apc (D); AM-A (Var); RES-R — ολην *385 2436** $\mathfrak{Y}^{A}$: × orbem terrarum HI Ez × orbem × BEA Apc 6,2,45 (Var) 𝔊: ~ orbem terrarum universum HI Ez h, Is orbem × universum PRIS; AM-A

et 51 $\Upsilon^{Tr}\lambda^{M2}\kappa^{K}$ $\mathbf{V}^{C}$; PRIS; QU; BED Apc (D); AM-A (Var): + και *pc* $\mathfrak{S}^{G}\mathfrak{A}^{M}$ × $\mathbf{V}^{OS}$; VICn > HI Apc Υ; [HI] Apc X; PRIM; AM-A; BEA: = 𝔊 ~ missusque ? HI Is; PRIM (Var)

+ ipse ? μ^{B}(p. 339)

14 (24 = R.-P. 39,11): /qui credentes semel Christo expulsum diabolum amplius non recipiunt/13 6,2,45 (467 = R.-P. 111,8): et (*scripsi cum SUNPEFQ;* sed *ceteri, Sanders*) expulsus est draco magnus anguis antiquus, qui dicitur diabolus et satanas, seducens totum (— *YSVUMAGTC*) orbem, expulsus est in terram (-ra *NPF*), et angeli eius cum eo expulsi sunt. [46] draco princeps diabolus est, et angeli eius homines sunt mali et spiritus inmundi; omnes cum suo principe expulsi sunt in terra (-ram $A^{2}THEQ$); terra carnales homines dicit, qui terrena diligunt/Gn 3,19 (*ex Tyconio, cf* CAE) 6,2,54 (468 = R.-P. 113,8): 10/quod si iustos in terris positos angeli appellaverunt fratres suos (*cf* Apc 12,10), non erat gaudendum missum (— *P*) esse in terra (-ram $A^{2}TC$) diabolum, cum diabolus et homines in terra habitarent; si ita est intellegendum, gaudium erat homines habitare cum demones/10 (*ex Tyconio, cf* CAE) 6,2,58 (469 = R.-P. 114,15): 12/de caelo deicitur (eicitur *HEQ*), cum a sanctis expellitur, ubi deiectus a sanctis descendit in suos/8 (*ex Tyconio, cf* CAE) 6,2,63 (470 = R. P. 115,16): 15/iam supra diximus serpentem diabolum esse/15 (*ex Tyconio*) 6,3,6 (473 = R.-P. 121,14): diabolus, qui proiectus est de caelo, id est serpens antiquissimus (*deficit N*) (*contextus Tyconium sapit*) Apc st (459 = R.-P. 97,8): /et expulsus est draco magnus, anguis antiquus, qui dicitur diabolus et satanas, seducens totum orbem; expulsus est in terram, et angeli eius cum eo expulsi sunt/

El 2,32 (126,896): 3/draco vero ille magnus serpens antiquus, qui vocatur diabolus et satanas **BED** Apc 2,20,18 (393): et proiectus est (— *H**) draco ille magnus in terram (in terram] in terra *W;* serpens antiquus qui vocatur diabolus et *[— D*]* satanas qui seducit universum orbem et proiectus est in terram et angeli eius cum eo missi sunt *D*). antiquus hostis de spiritalibus expulsus artius terrenos includit; hoc est de caelo praecipitari et in terram mitti/Gn 3,14 Gn 1 (47,1472): qui vicerit temptationem serpentis antiqui, a quo victus est Adam, dabo ei quod daturus eram Adae, si vinceret **PS-BED** Prv (1053D): interdum antiquus serpens cordibus electorum turpia suggerendo vestigium sui eisdem imprimere nititur (1055A): Christus rediens ad patrem triumphato principe mortis ineffabili virtute divinitatis malitiam serpentis antiqui destruxit **BON** aen 307 (335): quo solet antiquus serpens nutrimine pasci **CAE** Apc 9 (243,1): Za 13,2/et (— *K*) expulsus est draco magnus, anguis antiquus, qui dicitur diabolus et (— *K*) satanas, et angeli eius cum eo. diabolus et spiritus inmundi omnes cum suo principe de sanctorum cordibus expulsi sunt in terram, id est in homines qui terrena sapiunt, et totam spem suam in terra constituunt /10/ quod si iustos in terra positos appellaverunt angeli fratres suos (*cf* Apc 12,10), non erat gaudium missum esse in terram (-ra *K*) diabolum, quem molestiorem possint experiri sancti secum in terris positum /12/ ceterum omnes in caelo sunt, id est in ecclesia, quae iuste caelum dicitur; unde deiectus a sanctis diabolus descendit in suos, qui pro amore terreno terra sunt. deici autem de caelo non sic dixit, quod in hominibus fieret iam caelum factis, sed quod sint, non quod fierent/8 (*ex Tyconio, cf* BEA) **CAn** co 8,8,3 (225,6): Is 14,14/quos tamen non solos ex illo beatissimae stationis apice conruisse scriptura conmemorat/4 **CAr** cpl Apc 17 (1411C): 7/qui praecipitatus in terram corruit/8

Ps 81,7 (760,135): Ps 81,7/unus de principibus significat diabolum, qui de caelo proiectus corruit 1 Tm 3,6 (665A): 1 Tm 3,6/diaboli, qui per superbiam deiectus est/1 Tm 3,7 (< PEL) **COM** ap 207 (81): seductor antiquus per talia decipit omnes (*cf* Gn 3,13) **EN** op 4 (393,4): victor insidiarum quas antiqui serpentis parat astutia **EUGI** reg 40,65 (85): sint a perpetuis promissis dei cum auctore suo diabolo separati, qui de caelorum regnis propter superbiam suam deiectus est (< REG Mag 13) **FAU-R** ep 3 (178,22): ex eo in caelo non est, ex quo eiectus est e caelo **FIL** 1,2 (218,7): de caelo primo deiectus est, inquit, in alterum 108,6 (273,27): quod illi angeli,

	ἐβλήθη	εἰς	τὴν γῆν,	καὶ	οἱ ἄγγελοι	αὐτοῦ	μετ᾽	αὐτοῦ	ἐβλήθησαν.	
									×	
K	praecipitatus est C missus Y cecidit	in	terram	et	angeli	eius	cum	eo	missi	sunt
S	expulsus	»	»	»	»	»	»	»	expulsi	»
I	proiectus iactatus	» ×	»	»	»	»	»	illo	proiecti ×	» ×
V	»	»	»	» terra	» + omnes	»	»	» ipso	missi	»

praecipitatus est 55; QU; *cf* CAr; BED^{com} missus est HI Is; PRIM cecidit VICn: = $\mathfrak{E}\mathfrak{A}^{C}\mathfrak{J}$: *cf* Is 14,12 expulsus est BEA Apc 6,2,45, st proiectus est 51 **V**; PRIS; [HI] Apc X; BED Apc (D); AM-A; RES-R > proiectus × N*DΦ^{M*} iactatus × HI Apc ϒ

terra SΓ^{M2}κ^{P}τ^{72}Φ^{M}σ^{WR*}; TY Apc; HI Apc ϒ (Var), Is (Var); [HI] Apc X (Var); CAE^{com} (Var); PRIM (Var); BEA Apc 6,2,45 (Var); 6,2,46; 6,2,54

+ omnes μ^{B}(p. 339)

angelis I

eo 55 Π^{F}μ^{B}(p. 282)MΔ^{L*}; PRIS; HI Is; QU; CAE; PRIM; BED Apc (D); BEA; RES-R illo 51 **V**; AM-A ipso Z^{P}E

missi 55(*vid.*) **V**(*ex* misi NZ^{H}); QU; PRIM; BED Apc (D); AM-A; RES-R 1697 expulsi CAE^{com}; BEA proiecti 51; PRIS × × HI Is; CAE^{txt}; RES-R 7249: — εβληθησαν *2256* $\mathfrak{E}^{cod}\mathfrak{A}^{C}$

qui de caelo deiecti sunt, non sint humanae naturae similes, non est dubium **[FU]** ep 9,4 (279,80): confundatur antiqui serpentis astutia (*cf* 2 Cor 11,3) **GR-M** Ez 1,2,9 (23,199): 12/antiquus quippe adversarius insidiarum suarum molimina in humanis mentibus gravius exaggeravit

HI Am 3 (339,145): mandabit dominus serpenti tortuoso et antiquo (*cf* Is 27,1), qui est inimicus et ultor (*cf* Ps 8,3), et mordebit eam (*scil. animam oculos dei vitare tentantem; cf* Am 9,3) Apc 12,6 (115,10): /et iactatus est draco magnus, anguis antiquus, iactatus (— *CB*) in terram (terra *T; totum textum om.* X) (< VICn) Ez 4 (163,896): Jb 40,11/iste enim draco, coluber antiquus, qui vocatur diabolus et satanas et decepit orbem terrarum/Jb 40,11 Ez h *6,4 (382,5):* Jb 40,11/iste est enim draco, serpens antiquus, qui vocatur diabolus et satanas, decipiens orbem terrarum universum/Jb 40,11 Jov 2,4 (289B): cum ceciderit Lucifer (*cf* Is 14,12), immo post casum coluber antiquus/Jb 40,11 Jr 2,59,3 (115,12): Jr 8,17/frustra enim ad deum preces fundunt adversum serpentem antiquum colubrum (colobrum *MA**) tortuosum (*cf* Is 27,1), qui dei praecepta contemserint Is 8,30 (993,32): /et missus est draco magnus, coluber antiquus, qui vocatur diabolus et satanas (sathanas *Z**; sathanae *S'*; sanatas *V*), qui errare facit (fecit *C*) orbem terrarum universum, missusque est in terram (-ra *CPOFT**N Ga.*), et angeli eius cum eo/ Os 2 (64,63): Ps 21,1/eo quod interfecta morte et tortuoso antiquoque (antiquo *C*) serpente (*cf* Is 27,1) cupiat ad montana conscendere/Mal 4,2 Ps h 3 (26,218): diabolus, hoc est serpens et coluber antiquus (-quos *W**) secundum Esaiam (*cf* Is 27,1), totus in terra (terram *W**) est 68 (424,136): quod autem iustis et deo caris potestas sit super antiquum et tortuosum calcare serpentem (*cf* Is 27,1) ...in evangelio evidentissime invenimus/Lc 10,19 **[HI]** Apc X 12,6 (115,6): /et proiectus est draco ille (~ i. d. *I*) magnus, serpens antiquus, proiectus est in terram (-ra *FHIM*) **PS-HI** bre 7 (837C): diabolus, hoc est serpens et coluber antiquus secundum Isaiam (*cf* Is 27,1), totus in terra est (< HI Ps h 3) 9 (843D): Ps 9,30/diabolus et leo et draco potest dici (< AN Ps) **HYM** Sp 73,2 (110): pelle a nobis, deus, / rogamus, omne taetrum, / anguis prisci (priscis *LSd;* pricis *X*) malignum / virusque mortiferum **IS** Nm 36,2 (355A): Nm 21,9/nisi quod nunc in typo salvatoris, qui ferum antiquumque serpentem in patibulo triumphavit, diaboli venena superantur? pro 108 (178D): 7/ruinamque draconis/13,1 **PS-JUL-T** tr (1379B): serpens ille veternosus, qui dudum contra catholicam fidem hereticorum linguas exacuit (*cf* Ps 63,4) **KA** A 28 (63): 4/de expulsione draconis e (et Λ^{H}) caelo/13 Aa 34 (394c): 3/de expulsione draconis de caelo in terram/13 Sp 21 (71): 7/et proiecto de caelo/13 Val 37 (394b): 7/de proiectione angelis malis de caelo/13 **LAU** el (115A): aspis est in opere tuo, antiquissimus ille serpens hydra multorumque spirans venenorum... Mt 25,41/ignis ardebit in parte tua, diabole, aspis antique, auctor nequitiae/Mt 25,41

M-Go 318 (80,21): venenum serpentes antiquae (*lege* serpentis antiqui) **PAU-Aq** exh 64 (275A): Eph 6,12/de diabolo dicit, qui spiritus malus est et non videtur, et ipse spiritus nequissimus proiectus est de coelo cum angelis suis/ (< AN s Et 19) **PAU-N** carm 15,157-158 (58): tuis, serpens antique, venenis / ipse offert se per famulorum corpora Christus 19,157-158 (124): inlustrant totum superis virtutibus orbem / et toto antiquum detrudunt orbe draconem ep 13,15 (96,23): draconis antiqui cruenta saevitia 18,7 (134,10): antiqui serpentis invidia **PAU-Pet** Mart 6,192-193 (146): anguis ut antiqui dirum rapuere venenum / atque idem serpens, qui quondam suaserat Evam, / hos quoque consilii similis livore coegit (*cf* Gn 3,13) **PEL** 1 Tm 3,6 (485,14): 1 Tm 3,6/sicut diabolus, qui est (— H_1) per iactantiam iudicatus atque (× × *NC*) deiectus (+ est *R*)/1 Tm 3,7 **PET-C** s 45,3 (252, 31): sentit morsum serpentis (— *W*) antiqui **PHY** B 32 (56,28): Ps 67,7/cave ergo, quantum potes, ne extra hanc domum foris invenieris (!) et comprehendat te ille draco serpens antiquus et devoret te (ευρων ημας ο διαβολος ο δολιος δρακων [× × × *M*] μη παραμενοντας τω της ζωης ξυλω ευκολως αναιρει ημας) **POR** (477,8): caput antiqui serpentis, id est cogitationum principia, semper observa (*cf* Gn 3,15) **PRIM** 3 (185,143): Ps 36,36/et missus est ille draco, serpens magnus (+ et *v*) antiquus, qui (— G^{1}) dicitur diabolus et satanas, qui seducebat totum (seducit universum *v*) orbem terrarum; missus (missusque C^{2}) est in terram (-ra *fO*), et angeli eius cum eo missi sunt (+ in caminum C^{2}; + in terram *Gv*) rec 11 (314,56): 11,19/quae vestigia sui capitis sequens victrix de pugna dicitur

10 καὶ ἤκουσα φωνὴν μεγάλην ἐν τῷ οὐρανῷ λέγουσαν· ἄρτι ἐγένετο
φωνη μεγαλη εκ του ουρανου
× × × ×
~ λεγουσαν εν τω ουρανω

K	et	audivi	vocem	magnam	in	caelo	dicentem	*modo*	facta	est
								C ×	factum	
S	»	»	»	»	»	»	»	modo	»	»
I	»	»	»	»	de	»	»	»	»	»
V	»	»	»	»	in	»	»	nunc	»	»
+ in terra(m)			voce	magna	×	×	D ×	×		
+ in stagnum ignis				×	~	dicentem	in	caelo		

10 *desunt* $s\Sigma^{C}\Delta^{B}$ *adest* μ^{B} *incipit* ρ^{D} audivi *rescriptus est* Υ^{T} *a verbis* in caelo; *primus textus totus legi potest* || Z^{H} no<*cte*> θ^{V} regnum dei nostri <…> || audibi X vocom Z^{W*vid}(*corr. m. 1*) caelo/cęlo/celo potestestas Z^{W*} cristi κ^{K} accussator $D\Upsilon^{C}\Theta^{M}$; acussator Ξ^{V*}; acusator $SR^{2}\Xi^{V2}\sigma^{U}$ 54; acusatur KR* acusabat $K\Upsilon^{C}\kappa^{K2}$; acussabat Ξ^{V*} illus KR* hante C diae RC; dię Δ^{L} hac $\Lambda^{H}C\Delta^{L}X*E\kappa^{VK*}\theta^{B}$ noctae Z^{W}; noctę Υ^{C}

+ in terram σ^{RHU}; PRIM (Var): = $\mathfrak{E}\mathfrak{Y}^{B}$: < *supra*
+ in terra $S\sigma^{W}$ + in stagnum ignis Z^{H*}: < Apc 19,20
+ in caminum ? PRIM (Var): *cf* Mt 13,42

10 et] + ** κ^{K*}

voce magna K*R*(vocae): φωνη μεγαλη *2033 2080* vocemagnā K^{2} vocem × ? AR: — μεγαλην *2302* $\mathfrak{A}^{M}$

in 55 **V**; PS-FU Pin; PRIM (Var); ANT-M; BED Apc (D); AM-A; BEA; RES-R: = $\mathfrak{G}$ de 51 $\Pi^{F}\Gamma^{AM}\rho^{D}$(di)DR $QM\Theta^{AM}\theta^{W}$ 54; AR; CAE; PRIM: εκ 1006 1841 *pc* $\mathfrak{E}\mathfrak{S}^{G}\mathfrak{A}$ ×× $\Upsilon^{TC}\Sigma^{T}$; AM-A (Var): — εν τω ουρανω *pc* ~ dicentem in caelo K^{2}; AM-A: ~ λεγουσαν εν τω ουρανω *pc*

— dicentem D

modo 55(*vox restituta*) 51; CAE; ANT-G; ANT-M 190r; BEA: = $\mathfrak{G}$ × $\Delta^{LM*}\theta^{V}$; PS-FU Pin; PRIM nunc **V**(*ex* n*n** K); ANT-M 191v; BED; AM-A; RES-R

factum est PRIM (Var); BEA Apc 6,2,50 (Var) veniet ? ANT-G: *liturg.*

extitisse draconis/13,1 **PRIS** tr 1 (18,13): Eph 2,3/de quo scribtum est in Apocalypsi: et proiectus est de caelo draco magnus, serpens antiquus, qui vocatur zabolus satanas, qui seduxit (educit *cod**) orbem universum, et proiectus est in terram, et angeli eius cum eo proiecti sunt **QU** pro 4,4 (192,15): 2 Pt 2,4/et in Apocalypsi Iohannis dicitur: missus est ille draco magnus, ille serpens antiquus, qui vocatur diabolus et satanas, qui seducit (-cet *G*) totum (totam *G*) orbem terrae, et praecipitatus est in terram, et angeli eius cum eo missi sunt, ruinosam eius superbiam sequentes/12 sy 3,1,5 (349,20): 4/draconem diabolum esse nullus vestrum ignorat **REG** Mag 13 (46,121): sint a perpetuis promissis dei cum auctore suo diabolo separati, qui de caelorum regnis propter superbiam suam proiectus est thp 26 (306): quidquid suasio antiqui serpentis nocius nobis ingerit, si volumus, amputatur, cum domini voluntas in nobis reparando perficitur/Gal 5,17 **RES-R** 1697 (85): 10/et angeli eius cum eo missi sunt/ 2465 (179): *vide* Apc 12,7 6715 (181): (+ et *L*) proiectus est draco ille (~ i. d. *F*) magnus, qui seducit universum orbem/

6733 (185): 7/et ille hostis antiquus (illi hosti antiquo *DF;* ille hostis × *L*) patuit (passus est *L*) ruinae magnae (ruina magna *CDFL*) 7151 (288): 7/et ille hostis antiquus victus est ab eo/7 7249 (311): 10/et proiectus est diabolus et angeli eius cum eo/8 **RUF** Lv *16,6 (502,8):* Prv 28,1/et ideo non timet leonem diabolum nec draconem satanam (satan *E*) nec angelos eius/Ps 90,5 pri *1,5,5 (77,17):* Jb 40,20/certum est autem quia draco ipse diabolus intellegitur *2,8,3 (156,27):* omnia ea, quaecumque sunt, quae adversariae potestati in scripturis sanctis conparantur, frigida semper invenies; serpens namque et draco (× ××× γ) diabolus dicitur, quorum quid frigidius invenitur?

S-Mo 1294 (586,32): hoc martire tuo suffragante eterna potiti pace, in nullo utamur antiqui serpentis discidii simultatem **SALV** eccl 1,1 (138,7): antiquissimus ille ac foetidissimus serpens **SED-S** 1 Tm (668,103): 1 Tm 3,6/sicut diabolus, qui (— *S*) per iactantiam iudicatus (iactatus *W*) atque (×× *S*) deiectus est/1 Tm 3,7 (< PEL) **TY** Apc 470 (186,12): 7/sextum (-tus *T*) est ubi draco devictus in terra proicitur/13 reg 7 (84,7): Ez 28,17/et diabolus proiectus est in terram **PS-VIC** pass 2 (108, 11): antiquus hostis (~ h. a. *a*), veternosus (veternus *W*) utique anguis **VICn** Apc 12,6 (102,3): /et iactatus est draco magnus, anguis antiquus, cecidit (recidit *Haussleiter*) in terram **WAR** Speu 12 (442): antiqui hostis errore decepti

10 **55**: /et audivi vocem magnam in caelo dicentē <*modo*> facta est salus et virtus dī nostri et potestas $\overline{xpi}$ <*eius qu*>oniam praecipitatus est accusator fratrum <*nostro*>rum quia accusat eos in conspectu dī nostri di<*ebus e*>t noct*ibus*/ **AM-A** Apc 5 (459,1): et audivi vocem magnam dicentem in caelo (×× *αγ*): nunc facta est salus et virtus et regnum dei nostri et potestas Christi eius, quia proiectus est accusator fratrum nostrorum, qui accusabat (-bit *G*) illos ante conspectum dei nostri die ac nocte… nunc facta est salus et virtus et regnum dei nostri, et potestas Christi eius…quia proiectus est accusator fratrum nostrorum, qui accusabat illos ante conspectum dei nostri die ac nocte…accusabat fratres nostros ante conspectum dei nostri die ac nocte…nunc facta est salus et virtus et regnum dei nostri, et potestas Christi eius, quia proiectus est accusator fratrum nostrorum, qui accusat illos ante conspectum dei nostri die ac nocte 6 (466,41): cecidit accusator fratrum nostrorum, qui accusabat illos ante conspectum dei nostri die ac nocte Ptr 18 (904,47): Ps 5,7/et: cecidit accusator fratrum nostrorum/Mt 5,22 **AN** Ps sen 9,10,1 (42): Ps 9,10/inter pauperem et adversarium iudex aderit Christus, qui iudicabit inter ecclesiam et adversarium, hoc est diabolum, unde in Apocalipsi dicitur: qui est accusator fratrum nostrorum/Ps 9,10 71,4,7 (313): /qui erat accu-

	ἡ σωτηρία	καὶ	ἡ δύναμις	καὶ	ἡ βασιλεία	τοῦ θεοῦ	ἡμῶν	καὶ	ἡ ἐξουσία	τοῦ χριστοῦ
K	salus	et	virtus	×	×	dei	nostri	et	potestas	christi
S	»	»	»	et	regnum	»	»	×	×	×
I	»	»	»	»	»	»	»	et	potestas	christi
V	»	»	»	»	»	» deo domini	» nostro ×	»	»	»

— et virtus ? BEA Apc 6,2,55 — et virtus et regnum ? CAE $^1/_2$; BEA Apc 6,2,52

× × 55 et regnum 51 **V**; PS-FU Pin; CAE $^1/_2$; PRIM; ANT-M; BED; AM-A; BEA; RES-R 7249: = 𝔊 — et regnum dei nostri ? ANT-G; RES-R 6153: *liturg.*

+ et 54*: *lapsus calami, cf sequentiam*

deo nostro Xκ^{VP}; PRIM (Var); ANT-M 190r; BEA Apc st (Var); RES-R 7249 (Var) deo × ANT-M 191v dei × θ^{W}; BEA Apc st (Var) domini nostri AIN^2(*lect. altern.*)K*Z$^{M^2CP}$Ξ^{VP}κ^{K}Φ^{ETMZGV}Ω^{C}; CAE $^1/_2$

et potestas christi eius 55 51 **V**; PS-FU Pin; *cf* CAE^{com}; PRIM; ANT-G; ANT-M; BED; AM-A; BEA Apc 6,2,50; RES-R: = 𝔊 × × × × CAE^{txt}; BEA Apc 6,2,52; 6,2,55, st: = 𝔖^{G} et potestas christi × D — et potestas...dei nostri^2 Γ^{A*}: *homoeotel.*

sator fratrum nostrorum, qui accusabat eos ante deum die ac nocte/Jb 1,9 s Et 19 (56,16): /de quibus dicit Apocalipsis: ecce proiectus est (+ de caelo *W*) accusator fratrum nostrorum, qui accusabat eos die ac nocte/ **ANT-G** 1r,b (337,15): modo veniet salus et virtus et potestas Christi eius **ANT-M** 190r (313): modo facta est salus et virtus et regnum deo nostro et potestas Christi eius, quia confusus est accusator fratrum 191v (316): nunc facta est salus et virtus et regnum deo et potestas Christi eius, quia proiectus est accusator fratrum nostrorum, qui accusabat illos ante conspectum domini nostri die hac nocte 193v (320): audivi vocem magnam in caelo dicentem/5,12 **AR** Ps 46 (66,2): Ps 46,2/sicut in adventu diaboli omnibus gentibus planctus indictus est, audivimus enim vocem de caelo dicentem/12 **BEA** Apc 2 pr 6,8 (128 = R.-P. 209,1): proiectus est accusator fratrum nostrorum, quia (qui *P*) accusabat illos in conspectu dei nostri die (diem A^1) ac nocte (*def. N*) (< IS) 6,2,50 (468 = R.-P. 112,8): Lc 10,19/ et audivi vocem magnam in caelo dicentem: modo facta (factum *M*) est salus et virtus et regnum dei nostri, et potestas Christi eius. vox magna in caelo victoria est Christi et salus quam dedit ecclesiae suae, cum in carne apparuit... [51] ante eius adventum a patriarchis et prophetis sperabatur, sed non videbatur. postquam venit, discipulis dixit/Mt 13,17. 16/ [52] tunc illi dixerunt (× × × V^1): modo facta est salus dei nostri, quia proiectus est accusator fratrum nostrorum, qui accusat (-sabat *GTP²EFQ*) illos ante conspectum (-tu *SVU*) dei (domini *VG*) nostri die ac nocte /11/ [53] sicut quidam putant, angelorum vox ista, ut de superiore dicerent caelo. nequaquam debuerant dicere (× dicerent *YS VUM*) «accusator fratrum nostrorum», sed (× × × × *AGC*) «accusator noster», nec «accusat», sed «accusabat» /9/ [55] sed, ut supra diximus, apostolorum credimus vocem esse, cum diabolum cognoverunt ligatum teneri (*cf* Apc 20,2) et dei filium incarnatum in sanctis suis regnare, cum dicerent: modo facta est salus et regnum dei nostri, quia confusus est accusator fratrum nostrorum, qui accusat (-sabat *TF*) eos die ac nocte (*ex Tyconio, cf* CAE) Apc st (459 = R.-P. 97,11): /et audivi vocem magnam in caelo dicentem: modo facta est salus et virtus et regnum dei nostri (dei × *VMG TH;* deo nostro *NP*), quoniam exclusus est accusator fratrum nostrorum, qui accusat (accusabat *G*) eos in conspectu (-tum *N*) dei die ac (et *MT*) nocte/ **BED** Apc 2,20,24 (393): Ps 90,13/(+ et audivi vocem magnam in caelo dicentem *D*) nunc facta est salus et virtus et regnum dei nostri, et potestas Christi eius... (+ et *Q*) quia (qui *B**) abiectus (proiectus *T² edd.*) est accusator fratrum nostrorum...qui accusabat (ł -vit *D sup. l.*) illos ante conspectum dei nostri die ac nocte/ **CAE** Apc 9 (243,5): /et audivi vocem magnam de caelo dicentem: modo facta est salus et virtus et regnum dei nostri, id est ecclesiae. ostendit in quo caelo ista fiant: apud deum enim semper fuit et virtus et regnum et potestas filii eius, sed in ecclesia dixit per victoriam factam Christi salutem; quam videntes illi de quibus dominus dixit/Mt 13,17/dixerunt: modo facta est salus domini nostri, quoniam exclusus est accusator fratrum nostrorum, et reliqua. si autem...angelorum vox est in superiore caelo, et non sanctorum in ecclesia, non dicerent «accusator fratrum nostrorum», sed «accusator noster», nec «accusat», sed «accusabat»/9 (*ex Tyconio, cf* BEA) **CHRO** Mt 22,2,2 (301,36): in Apocalypsi legimus: et praecipitatus est, inquit, draco accusator fratrum nostrorum, qui accusat (accusabat *B Ly in marg. T*) eos in conspectu dei die ac nocte **PS-FU** Pin 6 (245,201): 11,15/ubi supra: et audivi vocem magnam in caelo dicentem: facta est salus et virtus et regnum dei nostri et potestas Christi eius; nulla divisio/ 14,1 **HI** Dn 2 (847,663): Ps 68,29/malus liber, qui accusatoris tenetur manu, qui est inimicus et vindex (*cf* Ps 8,3), de quo in Apocalypsi legimus: accusator fratrum nostrorum/Jr 17,13 ep 46,7,1 (336,23): accusator fratrum suorum diabolus Eph 3 (549D): Eph 6,13/quia ipse est accusator fratrum nostrorum/Eph 6,13 (Origenes: κατηγορος των αδελφων ημων) h 9 (547,79): quamvis inimicus accuset, ipse est siquidem accusator fratrum nostrorum/ Ps 8,3 Is 8,30 (993,35): /ibique dicitur: missus est accusator fratrum nostrorum, qui accusabat eos coram deo (domino *Z*) nostro/Ps 103,26 Tt (584A): Tt 2,8/qui accusator est fratrum nostrorum, ut Iohannes evangelista praedicat/Tt 2,8 Za 1 (770,35): Za 3,2/ad accusatorem et ad adversarium eius, ipse est enim inimicus et vindex (*cf* Ps 8,3), accusator fratrum suorum/Za 3,2 **PS-HI** bre 9 (841B): in Apocalypsi dicitur: qui est accusator fratrum nostrorum (< AN Ps sen 9) **HIL** Ps 118 aleph 8 (112, 29): aut nescis quid est diabolus accusator fratrum vestrorum (nostrorum *A S mB*)? ain 7 (184,26): ...scriptura in Apocalypsi calumniatorem eum (suum *R*) esse testante **IS** ety 8,11,18: in Apocalypsi voce angelica dicitur: proiectus est accusator fratrum nostrorum, qui accusabat illos in conspectu dei nostri (— *A*) die ac nocte **PAU-Aq** exh 64 (275A): /de quibus dicitur in Apocalypsi: ecce proiectus

	αὐτοῦ,	ὅτι	ἐβλήθη κατεβληθη	ὁ κατήγωρ	τῶν ἀδελφῶν	ἡμῶν, ×	ὁ	κατηγορῶν
K	eius	quoniam	praecipitatus est	accusator **X** criminator	fratrum	nostrorum	qui quia	accusat
S	×	»	exclusus	»	»	»	»	»
I	eius	quia	proiectus missus	»	»	»	»	accusabat
V	» **D** ×	» qui	» abiectus	»	»	»	» ×	» + et accusabit accusavit

	αὐτοὺς	ἐνώπιον	τοῦ θεοῦ	ἡμῶν ×	ἡμέρας	καὶ	νυκτός. νυκτας	**11** καὶ	αὐτοὶ	ἐνίκησαν
K	eos	in	conspectu	dei	nostri	di*ebus*	*et* ac	noct*ibus*	et	ipsi **C** (ex)superatus est ab	vicerunt
S	»	»	»	»	×	die	ac et	nocte	»	»	»
I	»	ante coram	×	deum d(e)o	nostrum nostro	»	»	»	»	»	»
V	illos	»	conspectum conspectu	dei domini	nostri ×	»	»	»	» **G** ×	»	»

11 *desunt* $s\Sigma^{C}\Delta^{B}$ *adsunt* $\rho^{D}\mu^{B}$ *rescriptus est* Υ^{T}; *primus textus totus legi potest* ‖ Z^{H} *<et ipsi>* vicerunt…verbum t*<estimonii sui et>* non…ad m*<ortem>* θ^{V} *<et ipsi…testi>*monii sui *<et non dilexerunt animas>* suas ‖ hagni C verbum *ex* terbum R testimoni 55 Z^{P*} dilixerunt R*; delexerunt Z^{H*} husque C

quoniam 55; CAE; PRIM; BEA Apc st quia 51 **V**; ANT-M; BED; AM-A; BEA Apc 6,2,52; 6,2, 55; RES-R qui A*; BED (Var) *in initio*: et ? CHRO ecce ? AN s Et 19 > PAU-Aq

praecipitatus est 55; CHRO; PRIM^{txt}: *?* κατεβληθη *And* exclusus est CAE; *cf* PRIM^{com} $^{1}/_{2}$; BEA Apc st proiectus est 51 **V**; AN s Et 19 > PAU-Aq; IS; AN Ps sen; ANT-M 191v; BED (Var); AM-A Apc 5; BEA Apc 2 pr (< IS); 6,2,52; RES-R missus est HI Is; *cf* PRIM^{com} $^{1}/_{2}$ abiectus est BED confusus est ? ANT-M 190r; BEA Apc 6,2,55 cecidit ? AM-A Apc 6, Ptr: *cf* Is 14,12; Lc 10,18

< *supra* 12,9: + draco ? CHRO + draco qui erat ? AN Ps sen 71 + de caelo ? AN s Et 19 (Var)

accusator *ex* ******ator A criminator *cf* TE

nostrorum *ex* nostrum Υ^{C} × *in fine* ANT-M 190r: — ημων *61 69* $\mathfrak{E}^{cod}$

quia 55 Θ^{M}; BEA Apc 2 pr (>< Vorlage); RES-R 7249 $^{2}/_{3}$: *dittogr.*

+ et Ω^{O*}

accusat 55 D(accussat); CHRO; CAE; AM-A Apc 5 $^{1}/_{4}$; BEA Apc 6,2,52; 6,2,55, st: = $\mathfrak{G}$ accusabat 51 **V**; HI Is; CHRO (Var); AN s Et 19 > PAU-Aq; PRIM; IS; AN Ps sen; ANT-M; BED; AM-A Apc 5 $^{3}/_{4}$; 6; BEA Apc 2 pr (< IS); 6,2,52 (Var); 6,2,55 (Var), st (Var); RES-R: = $\mathfrak{S}^{GH}$ > accusabant Γ^{M} accusabit X; AM-A Apc 5 $^{1}/_{4}$ (Var) accusavit BED Apc (D, *lect. altern.*): = $\mathfrak{B}$

eos 55 51 $\rho^{D}\Sigma^{T}$; HI Is; CHRO; AN s Et 19; PRIM; AN Ps sen; BEA Apc 6,2,55, st illos **V**; PRIM (Var); IS; ANT-M; BED; AM-A; BEA Apc 2 pr (< IS); 6,2,52; PAU-Aq (>< Vorlage); RES-R

$\mathfrak{G}$: in conspectu dei nostri 55; PRIM; IS > BEA Apc 2 pr ante × deum nostrum 51 coram × deo nostro HI Is > coram × domino nostro HI Is (Var) ante conspectum dei nostri **V**; PRIM (Var); BED; AM-A; BEA Apc 6,2,52; RES-R > ante conspectu dei nostri $\Gamma^{M}R^{*vid}Z^{H*}E\kappa^{PK}$; BEA Apc 6,2,52 (Var) ante conspectum domini nostri $AIN^{*}R^{2}Z^{M2P}\Delta^{LM}X\Phi^{TMZGV}\sigma^{RHU}\Omega^{C}$ 58; ANT-M; BEA Apc 6,2,52 (Var) > ante conspectu domini nostri $SK^{*}Z^{H2}\Phi^{E}\sigma^{W}$; BEA Apc 6,2,52 (Var) ante conspectum domini dei nostri Z^{C} — ημων *al* $\mathfrak{E}^{codd}$ $\mathfrak{B}\mathfrak{A}^{CZ}$: in conspectu dei × CHRO; IS (Var); BEA Apc st ante × deum × AN Ps sen ante conspectum domini × Z^{E}

ημερας και νυκτας *2058*: diebus et noctibus 55 (*vid. propter spatium*) diebus ac noctibus PRIM $\mathfrak{G}$: die ac nocte 51 **V**(die *ex* die* Ξ^{V}); CHRO; AN s Et 19 > PAU-Aq; PRIM (Var); IS; AN Ps sen; ANT-M; BED; AM-A; BEA; RES-R > die et nocte BEA Apc st (Var) die acte G

11 — et^{1} $Z^{W}\lambda^{M*PD}\Lambda^{LH}$; PRIM (Var)

ipsi vicerunt eum 55 ρ^{D} $\mathbf{V}^{C}$; AN s Et 19 > PAU-Aq; BEA ~ superatus est ab ipsis PRIM > exsuperatus est ab ipsis PRIM (Var) ipsi vicerunt illum 51 $\mathbf{V}^{O}$ $\mathbf{V}^{S}$(ipsi *ex* ipse R; vincerunt D); BED Apc (D); AM-A

est accusator fratrum nostrorum, qui accusabat illos die ac nocte/ (< AN s Et 19) **POE** Mer 53,6 (583): accusator fratrum venit, ecce stat post hostium **PRIM** 3 cap 21 (134,36): 3/accusatorem fratrum ad terram de caelo mitti (omitti C^{1}) diabolum (*cf* Apc 12,9)/14 3 (185,150): /et audivi vocem magnam de (in $A^{2}GO$) caelo dicentem: (+ nunc *v*) facta (-tum $A^{1}M^{1}O$) est salus et virtus et regnum dei nostri (deo nostro *f*) et potestas Christi eius…quoniam praecipitatus est accusator fratrum nostrorum, qui accusabat eos in conspectu dei nostri diebus ac noctibus (acc.

	αὐτὸν		διὰ	τὸ αἷμα	τοῦ ἀρνίου	καὶ	διὰ	τὸν λόγον	τῆς μαρτυρίας	αὐτῶν
								× ×	την μαρτυριαν	
K	eum ipsis	et	propter	sanguinem	agni	et	propter	verbum	testimonii	sui
S	»	×	in	sanguine	»	»	»	»	» testimoniorum	eorum ×
I	illum	×	propter	sanguinem	»	»	»	»	»	sui
V	»	×	» D pro	» sanguine	»	»	»	» ×	» testimonium	»

	καὶ	οὐκ	ἠγάπησαν	τὴν	ψυχὴν	αὐτῶν	ἄχρι	θανάτου. **12**	διὰ	τοῦτο	εὐφραίνεσθε,
	×	×		τας	ψυχας				×	×	
K	nec		amaverunt	animam	suam	usque	ad	mortem	propter	hoc	exultate
S	et ×	non	dilexerunt	animas	suas	»	»	»	×	×	×
I	»	»	»	animam	suam	»	»	»	ideo		laetamini
V	»	» ×	»	»	»	»	»	»	propterea ×		»

12 *desunt* sΣ^{C}Δ^{B} *desinunt* Z^{M} laeta<*mini*> ρ^{D}μ^{B}(p. 282)κ^{P} in eis *incipit et desinit* μ^{B}(p. 339) 9/propterea…in eis *rescriptus est* ϒ^{T}; *primus textus totus legi potest praeter* <*et mari*> ‖ Z^{W} irā <*ma*>gnam Z^{H} <*prop*>terea…*vae terrae et mari quia* <*descen*>dit…sc<*iens*> quod θ^{V} <*p*>ropterea <*laeta*>mini…vos <*te*>rrae ‖ proptiria K* lae-/lę-/letamini caeli/cęli/celi abitatis Δ^{M} ęis C vaę Γ^{M}Σ^{T}κ^{V}; veh κ^{K}; vae/vę/ve *ceteri* terrae/-rę/-re ęt C discendit 55 GI(*ex* dicendit)SDKR(*ex* discindit)Z^{W*}ϒ^{T}Ξ^{V}CΦ^{E} diabulus IK(*ex* dabulus)RZ^{W*H*}Ξ^{V}σ^{W}; zabulus D; diabīs κ^{K}; dbīs Λ^{H}Σ^{O}; dya^{9} 58 abens Δ^{L} 54 abet Z^{W}Δ^{L}; habit K*R*

et 55 × 51 **V**; AN s Et 19 > PAU-Aq; PRIM; BED Apc (D); AM-A; BEA; AN Wil 10: = 𝔊

propter sanguinem 55 51 **V**; AN s Et 19 > PAU-Aq; PRIM; BED Apc (D); AM-A; AN Wil 10 in sanguine BEA: = 𝔈𝔐^{B}𝔖^{G}𝔄^{CZ}𝔍 pro sanguine D

verbum testimonii sui 55 51 **V**(testimonii *ex* -nium Ω^{O}); BED Apc (D); AM-A verbum testimonii eorum PRIM; BEA: < 𝔊 > verbum testimoniorum × BEA Apc 6,2,52 (Var) propter × testimonium sui AN Wil 10: δια × × την μαρτυριαν αυτων C propter × testimonium eorum BEA Apc st (Var)

nec 55; PRIM; AM-A or et non 51 **V**(et non *in ras. m. 1* S); BED; AM-A Apc; BEA; AN Wil 10: = 𝔊 × non BEA Apc 6,2,52 (Var): — και *2058* 2329 𝔈 et × K*; PRIM (Var): — ουκ *2070*^{txt} *2305*

amaverunt PRIM dilexerunt 51 **V**(dile- *in ras. m. 1* S); BED; AM-A; BEA; AN Wil 10

animam suam 55 51 **V**^{S} (*cum codd* GAΙΠ^{F}Γ^{AM}KZ^{E}ϒ^{TC}QMΘ^{AM}Φ^{EZ}); PRIM: = 𝔊 animas suas FSNρ^{D}μ^{B}DR Z^{MWHCP}ϒ^{Tr}Ξ^{VP}λ^{MPD}Λ^{LH}CΣ^{TO}Δ^{LM}XEκ^{VPK}θ^{VBW}Φ^{TM}(*ex* -ima sua)^{GV}σ^{WRHU}Ω^{DCOW} 54 58 **V**^{CO}; PRIM (Var); BED; AM-A; BEA; AN Wil 10: τας ψυχας αυτων 1854 *pc* 𝔅^{cod}(𝔄^{M})

12 propter hoc 55(*vid. propter spatium*); PRIM — propter hoc…in eis CAE; BEA ideo 51 propterea **V**; BED; AM-A; RES-R × AM-A (Var): — δια τουτο 1854

exultate 55; PRIM laetamini 51 **V**(*ex* -meni R); BED; AM-A; RES-R

illos ante conspectum d. n. die ac nocte *f*) /11/ praemisso nuper locutionis genere ex persona angelorum dicit «accusator fratrum nostrorum»…quod autem de caelis exclusum et in terram missum gaudendo dicere perhibentur (*cf* Apc 12,9), illorum redemptioni congratulantur, quos sibi dominus ad inhabitandum praeparare dignatus est templum **RES-R** 1697 (85): benedicite deum coeli, quia proiectus est accusator fratrum nostrorum /9/ propterea, omnis caro, deum benedicite 6153 (39): 19,6/quia facta est salus et virtus et potestas Christi eius 6715 (181): /et auditae sunt voces in coelo dicentes (et factae sunt voces magnae in coelo dicentem *sic L*) 6733 (185): congratulantur omnes cives coeli, quia proiectus est accusator fratrum nostrorum 7249 (311): nunc facta est salus et virtus et regnum dei nostri (deo nostro *F*) et potestas Christi eius, quia proiectus est accusator fratrum nostrorum, qui accusabat illos ante conspectum dei nostri die ac nocte/9. 8/quia accusabat /12/ quia accusabat **RUF** adu 16 (68,19): accusatores fratrum non inveniemur apud deum, quia diaboli proprium hoc opus esse dicitur accusandi fratres ap H 1,16 (49,8): desinant falsa proferre et diaboli in se opus fratres criminando suscipere 1,19 (54,40): Jo 8,44/et fratres criminando diabolus, id est criminator, nomen accepit Ps 38,2,5 (382,1): Ps 38,9/donec habemus peccata, necesse est nos exprobrari ab insipiente et accusatore nostro diabolo, et si inveniantur peccata nostra non esse deleta, sed scripta in nobis stylo diaboli, per haec ipsa, quae gessimus, exprobrabit nos inimicus **TE** an 35,3 (837): eum (*scil. diabolum*) legimus alibi sanctorum criminatorem et de ipso etiam nomine diaboli (— *A*) delatorem

11 **55**: /et ipsi vicerunt eum et propter <*sangu*>inem agni et propter verbum testimoni sui (!) nec <*amav*>erunt animam suam usque ad mortem/ **A-SS** Julianus 7 (33): qui nec ipsas animas suas dubetaverunt tradere in morte (usque ad mortem *Acta Sanctorum*) pro nomen domini Iesu Christi **AM-A** Apc 5 (462,1): et ipsi vicerunt illum propter sanguinem agni et propter verbum testimonii sui, et non dilexerunt animas suas usque ad mortem or A 15

	[οἱ] οὐρανοὶ	καὶ	οἱ	ἐν	αὐτοῖς	σκηνοῦντες.	οὐαὶ		τὴν γῆν	καὶ
	+ και					(κατ)οικουντες			τη γη	
					~ κατοικουντες εν αυτοις					
K	caeli	et	qui	inhabitatis		in	eis	vae	×	terrae	et
	+ et terra										
S	×	×	×	×		×	×	»	tibi	terra	»
									C vobis		
I	caeli	et	qui	in	illis	habitatis		»	×	terrae	»
V	»	»	»	habitatis		in	eis	»	×	»	»
	+ et	×		habitabitis			illis				×
							eo				

+ et Γ^{M*}: + και *2031*; + τε και *2056*
caeli *ex* -lum Φ^{M}
+ et terra PRIM (Var): = $\mathfrak{E}^{codd}$
— et^{1} Ω^{O*}
οικουντες *2070*; κατοικουντες *pc*; ~ κατοικουντες εν αυτοις ℵ *2344*: inhabitatis in eis 55 $\Gamma^{A}\mu^{B}$(p. 282)Z^{HE} Υ^{TC*}QM$\Sigma^{O}\kappa^{P}\Theta^{A}$(inhabitantis)$^{M}\theta^{W}$ habitatis in eis **V**(*ita legit* Υ^{Tr}; habitatis *ex* -tates K[*vid.*]); PRIM; BED; AM-A; RES-R > habitatis in illis I habitatis in eo μ^{B}(p. 339) habitabitis in eis X ~ in illis habitatis 51: < $\mathfrak{G}$
× terrae et mari 55 51 **V**(mari *ex* mare K); AR; QU; GR-M > TA; BED; AM-A; KA Ai: τη γη και τη θαλασση $\mathfrak{P}^{47}$(*vid.*) 1854 2329 2351 *pl/Byz* $\mathfrak{E}\mathfrak{J}$ tibi terra et mare CAE; BEA vobis terra et mare PRIM × terra × mari Δ^{L} × terrae × × BED (Var) × terra (— et mari... iram magnam) Δ^{M*}

(944,12): martyrum preces deposco, qui pro veritate non dubitarunt sanguinem fundere nec dilexerunt animas suas usque ad mortem B 14 (959,19): martyrum invicto sit defensa praesidio, qui impiorum blandimenta terrores atque tormenta triumphaliter morientes vicerunt nec dilexerunt animas suas usque ad mortem **AN** s Et 19 (56,18): /et ipsi vicerunt eum propter sanguinem agni (× × × *W*) Wil 10 (89,1267): sancti vicerunt propter sanguinem agni et propter testimonium sui et non dilexerunt animas suas usque ad mortem **BEA** Apc 6,2,52 (468 = R.-P. 113,2): /et ipsi vicerunt eum in sanguine agni et propter verbum testimonii eorum (testimoniorum *NP*) et (*scripsi cum NP FQ; om. ceteri, Sanders*) non dilexerunt animas suas usque (— *G*) ad mortem/10 Apc st (459 = R.-P. 97,15): /et ipsi vicerunt eum in sanguine agni et propter verbum testimonii (× testimonium *NP*) eorum, et non dilexerunt animas suas usque ad mortem (-te *H*)/ **BED** Apc 2,20,35 (395): /(+ et ipsi vicerunt illum propter sanguinem agni et propter verbum testimonii sui *D*) ...et non dilexerunt (dixerunt *M**) animas suas usque ad mortem. merito animas pro Christo contemnunt, qui per sanguinem Christi tantum vicerunt adversarium/ **PAU-Aq** exh 64 (275A): /et ipsi vicerunt eum propter sanguinem agni/2 Cor 12,7 (< AN s Et 19) **PRIM** 3 (186,161): /et superatus (et sup.] exsup. *CGOv*) est ab ipsis propter sanguinem agni et propter verbum testimonii eorum/11 ...et in redemptis bonitas, et in perditis aequitas divina monstratur; nam ut et illi vincerent, per agni sanguinem dicuntur diabolum superare potuisse, et quod sequitur «nec (et *f*) amaverunt animam suam (animas suas *fGOv*) usque ad mortem», illam utique accepisse credendi sunt caritatem/Rm 5,5 (188,220): 14/quem draconem superius memorat quod eum in sanguine agni vicit/Ps 90,13

12 55: /propter <*hoc ex*>ultate caeli et qui inhabitatis in eis vae ter<*rae et*> mari quoniam discendit diabolus ad vos iram <*magn*>am habens sciens quia breve tempus habet/ **AM-A** Apc 5 (462,1): propterea (— *αγ*) laetamini, caeli, et qui habitatis in eis 6 (465,1): vae terrae et mari, quia descendit diabolus ad vos habens iram magnam, sciens quod modicum tempus habet...vae terrae et mari, quia descendit (-det *KG*) diabolus ad vos habens iram magnam, sciens quod modicum tempus habet...vae terrae et mari, quia descendit diabolus ad vos, habens iram magnam, sciens quod modicum tempus habet **AN** Mt 3 (25,7 = Turner 228,7): 9/eo quod sciat tempus sibi brebe superesse

AR Ps 46 (66,3): 10/vae terrae et mari, quia proiectus est diabolus ad vos (*cf* Apc 12,9. 13)/Ps 46,2 **BEA** Apc 6,2,57 (469 = R.-P. 114,8): ut adhuc esset in caelo. sic (*scripsi cum SNPEFQ;* si *ceteri, Sanders*) enim in terra maledicunt dicentes: vae tibi, terra et mare, id est qui in caelo non estis, quod est ecclesia, – terra et mare homines mali sunt, – quia (qui *VMAGCQ*) descendit ad vos diabolus, habens iram magnam, sciens quoniam breve tempus habet. [58] descendere diaboli est in terra et mare (mari $A^{2}CQ$), id est in hominibus malis habitare/9 (*ex Tyconio, cf* CAE) Apc st (459 = R.-P. 97,18): /ut adhuc esset in caelo. vae tibi terra et mare, quia descendit ad vos diabolus, habens iram magnam, sciens quoniam breve tempus habet/ **BED** Apc 2,20,40 (395): /propterea laetamini, caeli, et qui habitatis in eis... Mt 4,11/vae terrae et mari (× × *K*), quia descendit diabolus (~ diab. descendit *K*) ad vos habens iram magnam (+ sciens quia modicum tempus habet *D*) **CAE** Apc 9 (243,18): 9/quam si, ut dicitur, adhuc esset in caelo. sic enim terrae maledicunt dicentes: vae tibi, terra et mare, id est qui caelum non estis, quia descendit ad vos diabolus habens iram magnam, sciens quoniam breve tempus habet. descendit, inquid, ut allegoriam servaret/9 (*ex Tyconio, cf* BEA) **GAU** s 18,22 (159,229): post adventum Christi duplicato contra hominum genus furore succenditur (*scil. diabolus*), sciens quia modicum tempus habet, sicut scriptum de illo est **GR-M** Ez 1,2,9 (23,197): vae terrae et mari, quia descendit diabolus ad vos habens iram magnam, sciens quod (*GA;* quia *cet.*) modicum tempus habet/9 Jb 34,1 (1733,22): vae terrae et mari, quia (qui *F**) descendit diabolus ad vos habens iram magnam, sciens quod modicum tempus habet **IS** sent 1,25,9 (81,42): quanto breve tempus videt sibi restare diabolus, ut damnetur, tanto in magna persecutionis ira movetur **KA** Ai 29 (395c): 7/ve terre et mari a diabolo/18

PRIM 3 (186,180): propter hoc (— A^{1}) exultate caeli (+ et terra *f*) et qui habitatis in (*sup. lin. scr.* A^{1vid}) eis...vae vobis, terra et mare, quoniam descendit ad vos diabolus (~

	τὴν θάλασσαν,	ὅτι	κατέβη	ὁ διάβολος	πρὸς ὑμᾶς	ἔχων	θυμὸν	μέγαν,	εἰδὼς
	τη θαλασση		κατεβληθη			×	×	×	
K	mari	quoniam	descendit	diabolus	ad vos	iram	magnam	habens	sciens
S	mare	quia qui	»	ad vos	diabolus	habens **C** cum	iram ira	magnam ingenti	»
I	mari	»	» proiectus est	diabolus	ad vos	»	»	»	»
V	» ×	»	» descendet × ~ diabolus	» descendit	» »	» × ×	» ×	» ×	»

	ὅτι	ὀλίγον	καιρὸν	ἔχει.	**13** Καὶ	ὅτε	εἶδεν	ὁ δράκων	ὅτι
K	quia **C** ~ ~ ~ ~	breve modicum sibi tempus breve	tempus sibi modicum sibi tempus	habet (tempus) tempus breve restare	et	cum	vidisset	draco	quod superesse superesse superesse
S	quoniam	»	»	»	»	»	»	»	qui quia
I	quod	modicum	»	»	»	postquam	vidit	»	quod
V	» quia	» **D** magnum	»	» **D** + non habeat	» ×	»	» vidi + eum ~ draco	» **D** × vidit	»

13 *desunt* $sZ^{M}\Sigma^{C}\Delta^{B}\kappa^{P}$ || Z^{W} draco <*quod p*>iectus esset...mas<*culum*> Z^{H} postquam <*vidit*> draco...perse<*cutus est muli*>erem || posquam Φ^{M} dracho 55 $FC\kappa^{VK}\Omega^{C}$ 54; dracco G persequutus $Z^{WP}\Upsilon^{Tr}Q\Lambda^{H}\Sigma^{T}\Theta^{AM}$; psecutus Δ^{L}; psequutus E quae/que/que masculum *ex* mac∗lum K

quoniam 55 K^{2}; QU; PRIM quia 51 **V**; AR; CAE; GR-M > TA; BED; AM-A; BEA qui Γ^{M}; GR-M Jb (Var); BEA Apc 6,2,57 (Var)

proiectus est AR: κατεβληθη *432*: < *supra* 12,9. 10; *cf infra* 12,13 descendet AM-A $^{1}/_{3}$ (Var) × Ω^{D*} ~ diabolus descendit BED (Var)

diabolus ad vos 55 51 **V**(diabolo^{u} ad vos *sic* Δ^{L}; ad vos *ex* duos I^{1}; vos *ex* vus K); AR; QU; PRIM (Var); GR-M > TA; BED; AM-A: = 𝔊 ~ ad vos diabolus Π^{F}; CAE; PRIM; BEA: = $\mathfrak{BE}^{cod}$

iram magnam habens 55; QU ~ habens iram magnam 51 **V**(iram *ex* irā R); CAE; GR-M > TA; BED; AM-A; BEA: = 𝔊 > habens ira magna $K*\sigma^{W*R*}$ × iram magnam λ^{D} cum ira ingenti PRIM: *cf* 𝔈 ××× Υ^{Tr}: — εχων θυμον μεγαν *792*

quia breve tempus habet 55; QU ~ modicum sibi tempus superesse PRIM > modicum sibi × superesse PRIM (Var) ~ sibi modicum tempus superesse PRIM (Var) ~ tempus sibi breve superesse AN Mt ~ breve tempus sibi restare IS quoniam breve tempus habet CAE; BEA quod modicum tempus habet 51 **V**(modicum *ex* -cus Γ^{A}); GR-M > TA; AM-A quia modicum tempus habet $Z^{W}\Omega^{D}$; GAU; GR-M Ez (Var); BED Apc (D) quod modicum tempus habeat $\Theta^{M}\theta^{W}$ quod magnum tempus non habet D

13 — et N*: = $\mathfrak{A}^{M}$

cum vidisset 55; CAE; PRIM; BEA postquam vidit 51 **V**; BED; AM-A: < 𝔊 > postquam vidi $\Delta^{M}\Phi^{V}$ ~ postquam draco vidit Ξ^{V}

+ eum M

— draco D

𝔊: quod 55 51 **V**; CAE; PRIM; BED; AM-A quia CAE (Var); BEA (Var) qui BEA

+ de sanctis ? CAE

diab. ad vos *Ab*) cum ira ingenti, sciens modicum sibi (~ sibi mod. *Ab*) tempus (— *CfGMO*) superesse **QU** pro 4,4 (192,18): 9/vae, dictum est, terrae et mari, quoniam descendit diabolus ad vos iram magnam habens, sciens quia breve tempus habet **RES-R** 7249 (311): 10/propterea laetamini coeli et qui habitatis in eis/10 **TA** sent 5,26 (978C): vae terrae et mari, quia descendit diabolus ad vos habens iram magnam, sciens quod modicum tempus habet (< GR-M Jb)

13 55: /<*et cum*> vidisset dracho quod esset deiectus in terram <*perse*>cutus est mulierem quae illum masculum pepe<*rera*>t/ **AM-A** Apc pr (10,201): 7/et draconem de caelo in terram (-ra *αγ*) proiectum mulierem insectasse 6 (468,1): et postquam vidit draco quod proiectus est in terram, persecutus est mulierem quae pepererat masculum **BEA** Apc pr 5,15 (24 = R.-P. 39,13): /et quum vidisset draco, qui (quia P^{2}; + et *U*) exclusus est in terra (-ram *V*), persecutus est mulierem quae peperit masculum. quanto enim diabolus deicitur, tanto magis persequitur/15 (*deficit N*) (*ex Tyconio, cf* CAE, PRIM) 6,2,59 (469 = R.-P. 115,1): 8/et quum vidisset draco, qui (quia *NP*) exclusus est in terra (-ram $YA^{2}TQ$), persecutus est mulierem, quae (quem *V;* qui *M*) peperit masculum. quanto enim diabolus deicitur, tanto magis persequitur/ (*ex Tyconio, cf* CAE, PRIM) Apc st (459 = R.-P. 97,21): /et quum vidisset draco, qui (quia *NP*) exclusus est in terra, persecutus est mulierem, quae peperit masculum/ **BED** Apc 2,20, 49 (395): et postquam vidit draco quod proiectus est (esset

	ἐβλήθη	εἰς τὴν γῆν,		ἐδίωξεν εδιωκεν	τὴν γυναῖκα	ἥτις	ἔτεκεν			+ τον υιον
K	esset deiectus	in	terram	persecutus est insecutus	mulierem	quae	illum	masculum		
S	exclusus est esset	»	terra	»	»	»	»	peperit	×	
I	proiectus	»	»	terram	persequebatur	»	»	»	×	
V	»	» esset ×	»	»	persecutus est + et exsecutus	»	» qui quia	» pepererat	×	**D** + filium

	τὸν ἄρσενα. **14**	καὶ	ἐδόθησαν	τῇ γυναικὶ	αἱ δύο πτέρυγες ~ πτερυγες δυο			τοῦ ἀετοῦ		τοῦ ×
K	pepererat peperit	et	datae	sunt	mulieri	duae	alae		aquilae	×
S	masculum	»	»	»	»	»	»		» ×	illius
I	»	»	»	»	» **J** illi	»	pennae		» **J** ~	× illius aquilae
V	»	»	»	»	»	» duo ~ alae duae	alae × duae mulieri		» × **D** ~	× magnae ×

14 *desunt* $sZ^{M}\Sigma^{C}\Delta^{B}\kappa^{P}$ || Z^{W} <*e*>t datae…desertum <*in locum suu*>m ubi Z^{H} sunt <*mulieri*> duae…desert<*um in*> locum…tempor<*a et dimi*>dium temporis || datae/-tę/-te mulięri Z^{E} ·II· D; duae/duę/due *ceteri* alae/alę/ale aquille R; aquilae/-lę/-le *ceteri* magnae/-nę/-ne in² *ex* m R disertum D hubi C tep⁹ Ω^{C} dimedium DR*$Z^{C*}\Xi^{V}\Phi^{EMV}$ faciae $K\Upsilon^{T}C$; faci*e Z^{P}; facię $\Pi\Pi^{F}\Gamma^{A}S\Delta^{L}E\kappa^{V}$; fatie $\kappa^{K}\theta^{W}$; fatię M

esset deiectus 55; *cf* CAE^{com}; $PRIM^{txt}$; *cf* BEA^{com} exclusus est *cf* $PRIM^{com}$; BEA^{txt} exclusus esset CAE^{txt} proiectus est 51 $\mathbf{V}^{OS}$(*lect. altern.* N²; proeiectus Δ^{M}[*vid.*]); KA A (Var); BED; AM-A > proiectus esset $FS^{1}N\Pi^{F}Z^{W}M\lambda^{MPD}\Lambda^{LH}\Theta^{M}\sigma^{WHU}$ 54 $\mathbf{V}^{C}$; BED (Var) proiectus × Φ^{M*}

terram 55(*vid.*) 51 **V**; KA A (Var); CAE; PRIM; BED; AM-A; BEA pr (Var); 6,2,59 (Var) terra $S\sigma^{W*vidR*}$; CAE (Var); AM-A Apc pr (Var); BEA

+ et A*: = $\mathfrak{E}^{coddM}$

$\mathfrak{G}$: persecutus est 55 **V**(est *in ras.* σ^{U}, *om.* Ω^{O*}); KA Aa; *cf* TY; CAE; PRIM; KA Sp; BED; AM-A; BEA insecutus est KA A persequebatur 51: εδιωκεν 1854 *Oec*; *cf* εδωκεν ℵ* exsecutus est BED (Var)

mulierum $I^{*}\Omega^{O*}$ mulieram Ω^{O2}

qui Υ^{TC}; BEA Apc 6,2,59 (Var) quia N*

illum masculum pepererat 55; PRIM > illum masculum peperit PRIM (Var) × masculum pepererat PRIM (Var) ~ peperit × masculum 51 **V**; CAE; BED (Var); BEA: = $\mathfrak{G}$ pepererat (peperat $\Xi^{V}\theta^{B*}$) × masculum $\Xi^{VP}\lambda^{P}\theta^{B}$: AM-A peperit × filium masculum $D\theta^{W}$; BED Apc (D): + τον υιον *203 506* $\mathfrak{B}\mathfrak{Y}^{BCD}\mathfrak{J}$; *cf* $\mathfrak{E}\mathfrak{E}\mathfrak{Y}^{A}\mathfrak{A}^{CcoddM}$ (infantem *vel* puerum masculum): < *supra* 12,5

14 illi [HI] Apc X: = $\mathfrak{B}$ mulieri *ex* -ris Υ^{T} (s *eras.*) ~ duae alae mulieri A*

duo R* ~ alae duae Q $\mathbf{V}^{C}$; [HI] Apc X (Var); PS-MEL: ~ πτερυγες δυο *468* $\mathfrak{B}^{codd}$

alae 55 **V**(aleae Φ^{T}; aquilę Σ^{O*vid}); VICn > HI Apc; [HI] Apc X; CAE; PRIM; AN Apc; BED; PS-MEL; AM-A; BEA pennę 51 × F*

+ quasi PRIM: *cf* $\mathfrak{B}\mathfrak{E}^{codd}$

aquilae × magnae 55 51 **V**; VICn ¹/₂; [HI] Apc X (Var); CAE^{txt}; PRIM; BED; AM-A; BEA Apc st (Var): ? — τοῦ² 051* *181* aquilae illius magnae BEA: < $\mathfrak{G}$ × illius magnae CAE^{txt} (Var) ~ illius aquilae magnae [HI] Apc X ×× magnae $\lambda^{P*}\Lambda^{L}\Sigma^{O}$; HI Apc ¹/₂ (>< Vorlage); CAE^{com} ~ magnae × aquilae D; VICn ¹/₂ > HI Apc ¹/₂; BED (Var): = $\mathfrak{E}$

RW) in terram, persecutus (exsecutus *L*) est mulierem (+ quae peperit filium masculum *D;* + quae peperit masculum *T*²) **CAE** Apc 10 (243,32): cum vidisset draco quod (quia *K*) de sanctis exclusus esset in terram (-ra *CR*), id est de caelo in peccatores, persecutus est mulierem quae peperit masculum. quanto enim diabolus de sanctis deicitur, tanto magis eos persequitur/ (*ex Tyconio, cf* PRIM, BEA)

KA A 29 (63): 9/de matre masculi (-la θ^{W}), quam (quem $IZ^{C}\lambda^{M}\Lambda^{LH}\theta^{W}$) draco post pulsam (repulsam λ^{M2}) quam meruit (postquam proiectus est in terram I) insecutus est/13,1 Aa 35 (394c): 9/de matre masculi quam draco persecutus est/13,1 Sp 21 (71): 9/et de muliere (-rem *C*) quam persecutus est/13,1 Val 39 (394b): 9/de fuga muliere, et draco sequitur/13,1 **PRIM** 3 (187,193): Mt 8, 29/et cum vidisset draco quod esset deiectus in terram, persecutus est mulierem, quae illum (— *f*) masculum pepererat (peperit *C*) …quanto enim vincendus excluditur, tanto acrius suas non desinit multiplicare versutias/ **TY** Apc 470 (187,1): 9/et mulierem persequi describitur/15

14 *cf* Apc 12,6 **55**: /et datae sunt mulieri duae alae aquilae magnae <*ut vo*>laret in solitudinem in locum suum ubi nutri*tur* (*hic desinit*) **AM-A** Apc 3 (223,11): datae sunt mulieri duae alae aquilae magnae, ut volaret in (— *Gαγ*) desertum in locum suum 4 (341,38): Phil 3, 20/ipsa est certe illa mulier, quae inferius duas alas aquilae magnae, id est duo testamenta vel duo caritatis praecepta/

	μεγάλου,	ἵνα	πέτηται	εἰς	τὴν ἔρημον	εἰς	τὸν	τόπον	αὐτῆς,	ὅπου	τρέφεται	ἐκεῖ
				×		×	×	×	×	οπως ινα	(εκ)τρεφηται	×
K	magnae	ut ne	volaret	in	solitudinem	in	locum	suum	**C**	ubi **Y** ut	alitur nutriatur	× ibi
S	»	»	»	»	eremum eremo	»	»	» ×		»	nutritur	illic
I	»	»	»	»	desertum	»	»	»		illic	ubi	alitur
V	» aquilae	» uti	»	» ×	» deserto	» × ×	» ×	» ×		ubi	alitur **G** aletur alatur aleretur	×

ne PRIM (Var) huti C
volaret *ex* -rit KR volarent ? BED (Var)
— in[1] AM-A Apc 3 (Var): — εις 1854
solitudinem 55; PRIM 3; 4; BED; AM-A Apc 5; 7 eremum CAE[com 1/2]; PRIM cap; BEA Apc 6,2,60; 6,2,61 (Var), st eremo BEA Apc 6,2,60 (Var); 6,2,61 desertum 51 **V**; HI Apc (Var); CAE[txt. com 1/2]; AM-A Apc 3; 6 > deserto R*κ[K]; VICn > HI Apc; CAE[com 1/2] (Var)
— in[2] NDK[2]Z[E]Θ[M*]θ[V]Ω[W] 58; CAE[txt] (Var): *quasi per haplogr.* (*post* m): = 𝔄[C] — in locum suum AM-A Apc 7: — εις τον τοπον αυτης *Hipp.*
— suum CAE (Var)
suum] + ut Γ[M*vid]
— εκει *920 2027 2256* 𝔅[codd]; ubi alitur × **V**; CAE; PRIM; BED > ubi aletur × K*Z[W]M(alaetur) λ[MD]Λ[L] 54; *cf* PRIM 4 (Var): *cf* 𝔈𝔅 ubi alatur × λ[P]CΣ[TC] Δ[LM]θ[B2]; AM-A: οπου τρεφηται *203 2017 2091* 𝔄[C]; οπου εκτρεφηται *1597* ubi aleretur × X ubi alaretur × N* ubi aliter × Γ[A]R*[?]Z[E]; PRIM 3 (Var); BED (Var) ibi aliter × ? BED (Var) ubi abetur × Z[H*] ubi alitus × ? BED (Var) ut nutriatur ibi *cf* VICn > HI Apc: ινα τρεφηται εκει 1854; οπως τρεφηται εκει 1611 *pl/Byz* 𝔈[codd] 𝔖[G]𝔍 ubi nutritur illic BEA: = 𝔊 ubi nutritur <...> (*in hoc verbo desinit*) 55 ~ illic ubi alitur 51

Mt 22,40/accepisse perhibetur 5 (453,7): duas alas aquilae magnae accepisse perhibetur, quibus in solitudinem subvecta tolleretur (*scil. ecclesia*) 6 (470,1): et datae sunt mulieri duae alae aquilae magnae, ut volaret in desertum in locum suum, ubi alatur per tempus et tempora et dimidium temporis a facie serpentis (522,215): datae sunt mulieri duae alae aquilae magnae, ut volaret in desertum in locum suum, ubi alatur per tempus et tempora et dimidium temporis a facie serpentis 7 (631,24): mulier fugit in solitudinem, ubi alatur per tempus et tempora et dimidium temporis a facie serpentis **AN** Apc 12,14 (17 = L.M.R. 100,353): 6/datae sunt mulieri (-re *E*) duae (du* *A;* duo *Hartung*) alae, duae leges vel duo praecepta caritatis/16 **BEA** Apc 6,2,60 (469 = R.-P. 115,5): /et datae sunt mulieri duae alae aquilae illius (mulieris *V*) magnae, ut volaret in eremum (-mo *V*) in locum suum, ubi nutritur illic tempus et (— *VUAGT*) tempora et dimidium tempus a facie serpentis. [61] duas alas duo testamenta dicimus esse, quae accepit quo serpentem fugeret in eremo (-mum *VA*[2]). in locum suum, qui illi datus est, id est homines malos/Mt 10,16/ [62] tempus et tempora et dimidium tempus a passione domini dicit usque in finem saeculi, sicut iam supra diximus/ (*ex Tyconio, cf* CAE) Apc st (459 = R.-P. 98,1): /et datae sunt mulieri duae alae aquilae illius (— *P*[2]) magnae, ut volaret in eremum in locum suum, ubi nutritur illic tempus et tempora et dimidium tempus (temporis *CN PQ*) a facie serpentis/ **BED** Apc 2,20,52 (397): et datae sunt mulieri duae alae aquilae magnae (~ magnae aquilae *N*), ut volaret (-rent *F**) in solitudinem... Ps 54,7/hic vero aquilae percipit alas... Ps 102,5/ubi (ibi *L*) alitur (*P**[3]*;* alitus *M*;* aliter *LP*[2]*Q**) per tempus et tempora et dimidium temporis (tempus *F;* + a facie serpentis *D*) **CAE** Apc 10 (244,2): /et datae (data *K*) sunt mulieri, id est ecclesiae, duae alae (+ illius *K*) aquilae (— *K*) magnae (magne *ex* mane *K*), ut volaret in desertum in (— *C*KR*βμ*) locum suum (— *β*), ubi alitur per tempus et tempora et dimidium temporis a facie serpentis. tempus et annus intellegitur et centum anni; duae alae magnae duo sunt testamenta ecclesiae, quae accepit quo serpentem evaderet. in heremum in locum suum dixit, id est in hunc mundum (*ex Tyconio, cf* BEA) ... 16/item aliter mulierem volasse in desertum (-to *C*AR;* ~ in desertum volans *K*) ipsam ecclesiam catholicam intellegit, in qua in novissimo tempore sub Helia creditura est synagoga; alas duas aquilae magnae duos vult intellegi prophetas, Heliam scilicet et qui cum eo venturus est/ (< VICn Apc 12,4) **CAr** cpl 17 (1411C): 15/sed illa (illum *cod*) in tutissimum locum recepta venena diabolicae fraudis evasit/17 **PS-CY** pa 14 (262,4): Dn 9,27/ dimidium autem hebdomadis tempus et tempora et dimidium temporis ostendit, quod est triennium et menses sex/ 11,3 **HI** Apc 12,4 (111,13): mulierem (mulier *TCB*) autem volasse in deserto (desertum *e;* ×××××X) auxilio (-lium *FIKMg*) alarum magnae aquilae, duum scilicet prophetarum, (+ mulierem *IK*) ecclesiam illam (~ i. e. *IK*) catholicam... Lc 21,21/id est quotquot in Iudea fuerint collecti, eant ad (in *IK*) illum locum quem paratum habent, et nutriantur (nuntiantur *FH*) ibi (*cf* Apc 12,6) triennium et menses sex a facie diaboli. alae duae magnae duo sunt prophetae, Helias et qui cum illo fuerit propheta (*cf* Apc 11,3)/ (< VICn Apc 12,4) 12,5 (115,1): 6/a facie serpentis/6 (< VICn Apc 12,5) **[HI]** Apc X 12,4 (111,12): 6/et datae sunt illi duae alae (~ a. d. *H*) illius (— *Fg*) aquilae magnae **PS-MEL** P 11,13 (86): alae duae duo testamenta, ut superius, vel duo praecepta caritatis, sive duo prophetae, qui in secundo adventu venturi ecclesiae solatium erunt (*cf* Apc 11,3). in Apocalypsi: datae sunt mulieri alae duae V 8,3,3 (475,25): alae duae duo testamenta, ut superius, vel duo praecepta charitatis, sive duo prophetae, qui in secundo adventu venturi ecclesiae solatium erunt (*cf* Apc 11,3). in Apocalypsi: datae sunt mulieri alae duae (*non legitur in A*) **PRIM** 3 cap 22 (134,37): 10/duas alas mulierem accepisse, quibus alenda in heremum fugeret 3 (187,197): et datae sunt mulieri duae alae quasi aquilae magnae, ut (ne *b*) volaret in solitudinem in locum suum... 2 Cor 5,13/ubi

		καιρὸν	καὶ	καιροὺς	καὶ	ἥμισυ	καιροῦ	ἀπὸ	προσώπου	τοῦ	ὄφεως.
			×							×	
C	×	tempus	et	tempora	et	dimidium	temporis + et	abante ante	facie faciem	illius	serpentis
S	×	»	»	»	»	»	tempus	a	» conspectu	×	»
I	per	»	»	»	»	»	temporis	»	»	×	»
V	»	»	» ×	» temporum	»	»	»	»	»	×	»

	15	καὶ	ἔβαλεν	ὁ	ὄφις	ἐκ	τοῦ	στόματος	αὐτοῦ	ὀπίσω	τῆς γυναικὸς	ὕδωρ
						×	×	×	×			×
						~	οπισω	της	γυναικος	εκ	του στοματος	αυτου
C		et	misit emisit	ille	serpens	ex ×		ore ~	suo ore	post	mulierem suo	aquam
S		»	»	×	»	» ~		» post	» mulierem	» ex	» ore suo	»
I		»	»	×	»	de		»	»	»	»	»
V		»	» dimisit	×	»	ex G ×		» ×	» ×	»	»	» aquae ×
										~ ~	aquam aquam	post tamquam mulierem flumen

15 *desunt* $sZ^{M}\Sigma^{C}\Delta^{B}\kappa^{P}$ || Z^{W} misi<*t ser*>pens Z^{H} misit ser<*pens ex ore suo*> post…f<*a*>ceret || missit D; miset K*(misit K^{2}; timisit K^{3vid}) hore C 54; ure Γ^{M*} tanquam $\Xi^{P}\Delta^{L}X\Omega^{OW}$ hut ęam C facerit K*R* trai $\Delta^{L}\kappa^{V}\Omega^{O}$; trahy C; tray $\Sigma^{T}XE$; thrahi Z^{H}; thrai σ^{W}; trai** K; trah* S afflumine 54 fluminae Υ^{TC}; fluminę $\Sigma^{T}\kappa^{V}$; flumene R*

× $E\theta^{B*}$; PRIM 3; 4 (Var); BEA: = 𝔊 per 51 **V**(par *lapsu* Θ^{A}); QU; CAE; PRIM 3 (Var); 4; BED; AM-A
— et X; BEA Apc 6,2,60 (Var): — και 1854 *pc* $\mathfrak{S}^{G}$
temporum X (*in marg.*: annos III menses VII [!])
dimidium] + ** σ^{R*}
temporis 51 **V**(*ex* -ra R); PS-CY pa; TY; QU; CAE; PRIM; BED; AM-A; BEA Apc st (Var): = 𝔊 tempus $S\theta^{V*}$; QU (Var); BED (Var); BEA
+ et PRIM (Var)
abante facie PRIM $^{1}/_{2}$ > abante faciem PRIM $^{1}/_{2}$ (Var) ante faciem PRIM $^{1}/_{2}$ (Var) a facie 51 **V**; VICn > HI Apc; CAE; PRIM $^{1}/_{2}$ + $^{1}/_{2}$ (Var); BED Apc (D); AM-A; BEA: = 𝔊 a conspectu QU
illius PRIM: = 𝔊 × 51 **V**; VICn > HI Apc; QU; CAE; BED Apc (D); AM-A; BEA: *?* — του *792*
serpentis *ex* -tes K

15 emisit PS-CY Nov; HI Apc (>< Vorlage); *cf* CAE^{com}; CAr; [HI] Apc S dimisit X
ille PRIM: = 𝔊 × 51 **V**; PS-CY Nov; VICn > HI Apc; TY; [HI] Apc X; CAE; BED; AM-A; BEA
ex ore suo **V**; TY; [HI] Apc X; CAE; PRIM; CAr; BED; AM-A; BEA: = 𝔊 de ore suo 51; VICn > HI Apc: *?* απο του στ. αυτου $\mathfrak{P}^{47}$ *pc* ~ × suo ore PS-CY Nov ~ post mulierem ex ore suo TY; BEA Apc 6,2,62 (Var): ~ οπισω της γυναικος εκ του στοματος αυτου *pc* × × × $Z^{W}\lambda^{M*}\Lambda^{L}$; [HI] Apc X (Var): — εκ του στοματος αυτου *792* 1006
~ aquam post mulierem $FSN\sigma^{WRHU}$: = 𝔈 ~ aquam tamquam flumen post mulierem BED: = 𝔍
mulierem *ex* mulier** θ^{V}
aquae R^{*vid} × θ^{V*}; [HI] Apc X (Var): — υδωρ *pc*

alitur (aliter $A^{1}b$; + autem *M;* + per $fM^{2}v$) tempus et tempora et dimidium temporis abante facie ($A^{1}bG^{1}$; abante faciem $A^{2}MO$; et ante faciem *C;* ante faciem G^{2}; a facie *f;* ab antichristi facie id est *v*) illius serpentis. trium annorum tempore et sex mensium, hoc rursus significat tempus quo usque ad finem mundi Christi ecclesia propagatur, idolorum culturam fugiens omnesque serpentis errores. hoc est quod dicit «a facie illius serpentis»/11 4 (195,55): ecclesia dicitur sicut alis aquilae temporaliter praemuniri, in solitudinem fugiens draconis insidias, alenda diebus mille ducentis sexaginta, quibus menses quadraginta duo supplentur (207,353): in isto libro de muliere quidem pariente (parturiente *f;* patiente $v^{m3,4}$) loquens dicit: alitur (aletur $G^{2}NO$; aleturque $G^{1}v$) per (— G^{1}) tempus et tempora et dimidium temporis/13,5 **QU** pro 1,3 (13,26): Gn 3, 20/haec est enim illa mulier quae custoditur per tempus et tempora et dimidium temporis (tempus *GPR*) a conspectu serpentis 2,62 (129,51): Jo 6,54/tria tamen etiam hic tempora et dimidium temporis in tribus annis et sex mensibus, sicut et superius memoravimus 3,47 (189,27): 1 Jo 2,17/extrema autem futura dimidium temporis quod subsequitur conexis capitulis demonstrabit 4 tit (190,1): dimidium temporis in signis antichristi **TY** reg 5 (61, 5): 11,2/tempus aut annus est aut centum anni, sicut «tempus et tempora et dimidium temporis», quod est aut tres anni et dimidius aut CCCL/11,8 **VICn** Apc 12,4 (102,1): mulierem autem volasse in deserto auxilio alarum magnae aquilae, duum scilicet prophetarum, ecclesiam omnem catholicam/14,1 … Lc 21,21/id est quotquot in Iudea collecti fuerint, eant in illum locum quem paratum habent, ut nutriantur ibi (*cf* Apc 12,6) triennio et mensibus sex a facie diaboli. alae aquilae magnae duo sunt prophetae, Helias et

	ὡς	ποταμόν,	ἵνα	αὐτὴν	ποταμοφόρητον		ποιήσῃ.			16	καὶ	ἐβοήθησεν
C	in modum	fluminis	ut	eam	×	×	perderet	×	×		sed	adiuvit iuvit
S	velut ut	flumen	»	»	a × J eo in illo	flumine flumen	auferret	×	×		et	»
I	tamquam	»	»	»	faceret	ictu	fluminis	trahi	ad	se	»	»
V	» post	» mulierem	»	» ea	» ~ trahi	trahi faceret	a ×	flumine flumini	×	×	» + audivit ×	» adiuva(v)it audivit

16 *desunt* $sZ^{M}\Sigma^{C}\Delta^{B}\kappa^{P}$ ‖ Z^{W} <*et*> adiuv<*it te*>rra...flu<*men*> quod ‖ adiubit X te^{r}ra Z^{E} apperuit $N^{*}Z^{WH}\sigma^{W}$ 58 hos $C\Delta^{LM}$ 54 missit D dracho $FC\kappa^{VK}\Omega^{C}$ 54; dracco G hore $C\Delta^{L}\kappa^{V}$ 54; ^{o}re Γ^{M}

in modum fluminis PRIM velut flumen [HI] Apc X; CAE; BEA ut flumen TY tamquam flumen 51 **V**(tanquam *bis scr.* X); BED; AM-A > tamquam lumen ? BED (Var) tamquam ****** flumen Φ^{Z}

+ magnum ? BED (Var)

ut eam × × perderet × × PRIM > ~ ut × × perderet eam × × PRIM (Var) ut eam × × absorberet × × ? *cf* CAr: *cf infra* 12,16 ut eam a flumine auferret × × [HI] Apc X (Var); BEA Apc pr (Var); 6,2,63, st ut eam × flumine auferret × × BEA Apc pr; 6,2,63 (Var) ut eam eo flumine auferret × × [HI] Apc X ut eam in illo flumine auferret × × [HI] Apc X (Var) ut eā faceret ictu fluminis trahi ad se 51 ut eam faceret trahi a flumine × × **V**(a *ex* et Ω^{O}); BED; AM-A > ut ea faceret trahi a flumine × × N* ut eam facere trahi a flumine × × Γ^{M}: *haplogr.* ut eam faceret thrahi (!) × flumine × × Z^{H*} ut eam faceret trahi × flumini × × θ^{W} ut eam facit trahi a flumine × × ? BED (Var) ~ ut eam trahi faceret a flumine × × AM-A (Var)

16 + audivit I: *lect. dupl., cf infra*

sed PRIM sed et PRIM (Var) et 51 **V**; [HI] Apc X; CAE; PRIM (Var); BED Apc (D); AM-A; BEA: = 𝔊 × N*

adiuvet $Z^{H*}\Upsilon^{T}$; PRIM (Var): *phonet.* iuvit [HI] Apc X (Var); PRIM (Var) adiuvavit R* adiuvabit CAE (Var) adi∗uit Φ^{M*} adivit N* audivit Γ^{M}D $K^{*}\Sigma^{T*vid}\Theta^{A}$; AM-A

qui cum illo erit propheta (*cf* Apc 11,3)/ 12,5 (102,7): 6/a facie serpentis/6

15 **AM-A** Apc 6 (473,1): et misit serpens ex ore suo post mulierem aquam tamquam flumen, ut eam faceret trahi (~ tr. f. *αγ*) a flumine **BEA** Apc pr 5,16 (25 = R.-P. 39,16): 13/et misit serpens ex ore suo post mulierem aquam (aqua *VU*) velut flumen, ut eam (+ a *B*) flumine (flumen *P*) auferret, id est populum qui persequitur ecclesiam significat/13,1 (*deficit N*) (*ex Tyconio, cf* CAE) 6,2,62 (469 = R.-P. 115,15): /et misit serpens ex ore suo post mulierem (~ post m. ex ore suo *NP*) aquam velut flumen [63] /9/ aqua (aquam *SEQ*) vero velut flumen populus est persecutor ecclesiae...ut eam a (— *N*) flumine auferret (*ex Tyconio, cf* CAE) Apc st (459 = R.-P. 98,4): /et misit serpens ex ore suo post mulierem aquam (aqua *S*) velut flumen (velut a flumine E^{2}), ut eam a flumine auferret/ **BED** Apc 2,20,66 (397): et misit serpens ex ore suo aquam tamquam flumen (lumen *P**; + magnum *L*) post mulierem, ut eam faceret (facit *E*QT**) trahi a (ad *D**) flumine (muliere *N*)/ **CAE** Apc 10 (244,11): Ez 2,6/et misit serpens ex ore suo post mulierem aquam velut flumen, id est violentiam persecutorum/ (*ex Tyconio*) ...aqua de ore draconis emissa (aquam d. o. d. emissam *C*AR**) exercitum persequentium eam significat/ (< VICn) **CAr** cpl Apc 17 (1411C): diabolus credens se matrem ledere ex ore suo vastissimum flumen emisit, qui eam putabatur absorbere/ 14 **PS-CY** Nov 14,1 (148,11): violentia aquae quam suo ore (opere *K*) serpens emisit post mulierem/1 Cor 11, 22 **HI** Apc 12,5 (113,12): aquam (aqua *e*) quam emisit (q. e.] enim misit *H*) de ore suo serpens, iussu suo exercitum sequi eam significat/ (< VICn) **[HI]** Apc X 12,5 (113,11): et misit (et emisit *S*) serpens ex ore suo (× × × *F*) post mulierem aquam (— *I*) velut flumen, ut eam eo (eam in illo *F;* eam a *H*) flumine auferret **PRIM** 3 (188,223): Ps 90,13/et misit ille serpens ex ore suo post mulierem aquam in modum fluminis, ut eam perderet (~ p. eam *M*). impetum persecutorum aqua significat/Ps 123,2 **TY** Apc 471 (187,1): 13/septimum (-mus *cod*) est ubi serpens misit post mulierem ex ore suo aquam ut flumen/13,1 **VICn** Apc 12,5 (102,1): /aqua autem quam misit de ore suo serpens, iussu suo exercitum sequi eum significat/

16 **AM-A** Apc 6 (474,1): et audivit terra mulierem, et aperuit terra os suum, et absorbuit terra flumen quod misit draco ex ore suo **AN** Apc 12,16 (17 = L. M.R. 101,355): 14/hic terra (tantum $G^{2}H$, *Rapisarda*) regnum Romanorum intellegitur; (+ et *L*) absorbuit (obs. *BK*) flumen (fluvium *GH, Rapisarda*), qui occiderunt persecutores antichristi/18 **AP-Act** And M *31 (91,9):* beatus Andreas aspiciens in celum oravit coram cunctos populos, et statim terra aperuit os suum et degluctivit aquam cum illis carnificibus et seniore illo qui filios suos tradiderat, et abyerunt usque in abyssum (*cf* Nm 16,30 *et* Is 5,14) (αναβλεψας εις τον ουρανον ο μακαριος ανδρεας ηυξατο απεναντι παντος του οχλου και ανεωχθη η γη και κατεπιε το υδωρ συν τω γεραιω, εις την αβυσσον κατηνεχθη συν τοις δημιοις) **BEA** Apc 6,2,63 (470 = R.-P. 116,3): /et adiuvit (-bit *N*) terra (-ram N^{1}) mulierem, et aperuit terra (terram *MG*) os suum (sum *V*), et absorbuit flumen quod misit draco ex ore suo. [64] terra hoc loco Christus filius dei est incarnatus/Ps 84,13/ [65] nam dominus noster Christus, qui interpellat pro nobis (*cf* Rm 8,34) et istas persecutiones a nobis removet, cum ipsa terra sedet ad dexteram virtutis (*cf* Mt 26,64 *par*). quotiens enim persecutiones ecclesiae inrogantur, sanctae terrae precibus admovetur (*ex Tyconio, cf* CAE) Apc st (459 = R.-P. 98,6): /et adiuvit (adiubit *N*) terra (terram $N^{1?}P^{1}E$) mulierem, et aperuit terra

	ἡ γῆ	τῇ γυναικὶ	καὶ	ἤνοιξεν	ἡ γῆ	τὸ στόμα	αὐτῆς	καὶ	κατέπιεν	τὸν	ποταμὸν
					× ×					το	υδωρ
		×	×	×	×	× ×					
					~	το στομα	αυτης	η	γη		
C	terra	mulierem	et	aperuit	×	os	suum	et	absorbuit **Y** devora*vit*		flumen **Y** aqua(m)
S	»	»	»	»	terra terram	»	»	»	»		»
I	» **J** ~ mulierem terra	»	»	»	×	»	»	»	»	**J** + illud ~ flumen illud	»
V	» terram	» ×	» ×	» ×	terra × **D** ~ os	»	suum	» terra	» obsorbuit	+ et + terra	» fluvium

	ὃν	ἔβαλεν	ὁ δράκων	ἐκ	τοῦ	στόματος	αὐτοῦ. **17**	καὶ	ὠργίσθη	ὁ δράκων	ἐπὶ
	ο	εξεβαλεν		απο							εν
				×	×	×	×	×	×	× ×	×
C	quod	draco	ex	ore	suo		emiserat miserat	et	iratus	×	×	×
S	»	misit	draco	ex	ore		suo	»	»	est	draco	in
I	»	» **J** ~ draco	» (e)misit	de	»		»	»	»	»	»	»
V	» quem	»	»	»	»		»	»	»	»	»	»
				×	×		×	×	×	×		

17 *desunt* sZ^{M}Σ^{C}Δ^{B}κ^{P} ‖ Z^{W} et <*ira*>tus…facere p̄<*lium*> cum <*r*>el<*i*>quis <*de semi*>ne…tes<*timonium iesu*> Δ^{M} *et habiit fac*ere… reliquis *de semine* eius *qui cust*odiunt manda*ta dei* et habent *testi*monium ‖ dracho FCΔ^{M}κ^{VK}Ω^{C} 54; dracco G habiit Π^{F}KRZ^{W*H*}E^{T}Y^{TC}Ξ^{P*}Δ^{LM}XE κ^{VK}θ^{V}Φ^{T} 54 facaere R praelium Ξ^{VP}Cθ^{V} V^{C}; prelium IΛ^{L}Δ^{L}; prelium Π^{F}Σ^{T}Δ^{M}XEΩ^{O}; pelium Q; p̄lium DZ^{WH}Λ^{H}Σ^{O}κ^{VK}θ^{W}Φ^{Z}Ω^{CW} 54 58 saemine C; s*mine K* ęius C custudiunt *ex* costudiunt K; costodiunt R* mandadata Ω^{O} ihesu C

~ mulierem terra [HI] Apc X terram A*Γ^{M*}K*R* Z^{H*}Σ^{O*vid}Δ^{L}κ^{K*}θ^{V*}; BED Apc (D*); BEA (Var): *dittogr.*

× × × × G*S*: — τη γυναικι και ηνοιξεν η γη *177 180 337*: *homoeotel.*

× 51; [HI] Apc X; CAE; PRIM: — η γη $\mathfrak{P}^{47}$ *pc* $\mathfrak{E}^{codd}$ $\mathfrak{A}^{C}$ terra **V**; *cf* VICn > HI Apc; BED; AM-A; BEA; {AP-Act And M}: = $\mathfrak{G}$ > terram K*Λ^{L}; BEA (Var) ~ os suum terra D; *cf* HI Apc: ~ το στομα αυτης η γη *808 1893* $\mathfrak{E}$

devoravit D; *cf* VICn > HI Apc obsorbuit GZ^{H*C*} E(obsurbuit)Φ^{Z} 54; AN Apc (Var); BED (Var); BEA Apc st (Var) {degluctivit ? AP-Act And M}

+ et θ^{V*} + terra AM-A

+ illud [HI] Apc X: *?* < $\mathfrak{G}$ ~ flumen illud PRIM (Var)

aquam VICn; AP-Act And M: το υδωρ ο A $\mathfrak{A}^{CZ}$ aquas HI Apc (>< Vorlage) fluvium AN Apc (Var)

quem S

draco ex ore suo emiserat PRIM > draco ex ore suo miserat PRIM (Var) ~ misit draco ex ore suo ICΣ^{O} Eθ^{B} 54; AM-A; BEA: = $\mathfrak{G}$ misit draco de ore suo 51 **V**(misit *ex* -set K); CAE (Var); BED Apc (D): *?* απο $\mathfrak{P}^{47}$ misit × ex ore suo Γ^{M} ~ draco emisit ex ore suo [HI] Apc X: εξεβαλεν *2256* > draco misit ex ore suo [HI] Apc X (Var) draco misit de ore suo [HI] Apc X (Var) misit draco × × × (17) × × × × σ^{R}: — εκ του στοματος αυτου (17) και ωργισθη ο δρακων *680*: *homoeotel.*

17 — (16) ex ore suo (17) et iratus est draco σ^{R}: — (16) εκ του στοματος αυτου (17) και ωργισθη ο δρακων *680*: *homoeotel.*

iratus × N^{2}Z^{H}Λ^{H}θ^{B2}; PRIM; BED (Var); AM-A; BEA Apc st (Var) iratus est 51 **V**; CAE; PRIM (Var); BED; BEA

× PRIM: = $\mathfrak{E}^{cod}$ draco 51 **V**; CAE; PRIM (Var); BED; AM-A; BEA: = $\mathfrak{G}$

× mulieri PRIM: — επι $\mathfrak{P}^{47}$ C $\mathfrak{E}\mathfrak{B}^{codd}$ *?* εν 2351: in mulierem **V**; CAE; BED; AM-A; BEA in muliere 51; BEA Apc 6,2,66 (Var)

(terram $N^{1?}$) os suum, et absorbuit (obs. *M*) flumen quod misit draco ex ore suo/ **BED** Apc 2,20,67 (397): /(+ et adiuvit terra [terram *D**] mulierem *D*) …et aperuit terra os suum et absorbuit (obsorbuit *AF*GMNROW*) flumen (+ quod misit draco de ore suo *D*) **CAE** Apc 10 (244, 12): /et adiuvit (adiuvabit *R**) terra mulierem, et aperuit os suum, et absorbuit flumen (+ quod misit draco de ore suo *βμ*). terram sanctam dicit, id est sanctos: quotiens enim persecutiones ecclesiae inrogantur, sanctae terrae precibus, id est omnium sanctorum orationibus, aut amoventur, aut temperantur. nam et dominus noster Iesus Christus, qui interpellat pro nobis (*cf* Rm 8,34) et has persecutiones removet, cum ipsa terra sedet ad dexteram virtutis (*cf* Mt 26,64 *par*)/14 (*ex Tyconio, cf* BEA) … /absorpta aqua de persecutoribus factam vindictam/ (VICn) **HI** Apc 12,5 (113,15): /aperuisse os suum terram (-ra *TFS;* ~ terram os suum *CB;* ~ terra os suum *H*) et devorare (devorasse *MS;* absorbuisse *IK*) aquas vindictam de persequentibus manifestat (< VICn) **[HI]** Apc X 12,5 (113,14): et adiuvit (iuvit *IK*) mulierem terra, et aperuit os suum, et absorbuit

	τῇ γυναικὶ	καὶ	ἀπῆλθεν	ποιῆσαι	πόλεμον	μετὰ	τῶν λοιπῶν		τοῦ σπέρματος	αὐτῆς
		×								
C	mulieri	×	abiit	facere	bellum	cum	reliquis	de	semine	eius
S	mulierem	et	»	»	»	»	»	×	seminis seminibus	»
I	muliere	»	»	»	cum	ceteris	×	seminis	eius	bellum
V	mulierem	»	» adiecit	»	proelium	cum	reliquis reliquiis	de	semine semini	eius

	τῶν τηρούντων	τὰς ἐντολὰς	τοῦ θεοῦ	καὶ		ἐχόντων	τὴν μαρτυρίαν	Ἰησοῦ.		
						εχοντες			+ Χριστου	
C	qui observant	praeceptum	dei	et		habent	testimonium	Iesu	Christi	
S	» servant cum	mandata	»	» ×		»	»	»	»	
I	» custodiunt	»	»	»		»	»	»	×	
V	» »	» **D** mandatum	» eius **D** domini	»	+ qui	» habet habentes habens	»	» ~	× Christi Iesu	

× $N^2\Lambda^H\theta^{B^2}$; PRIM; AM-A: — και *2065 2432* $\mathfrak{CB}^{cod}$ et 51 **V**; CAE; BED; BEA: = $\mathfrak{G}$

adiecit M

(bellum) cum reliquis (de semine) eius **V**(cum reliquis *in ras.* Ω^O); CAE; PRIM; BED; AM-A; BEA: = $\mathfrak{G}$ ~ cum ceteris × seminis eius bellum 51

bellum 51; CAE; PRIM; BEA proelium **V**; BED; AM-A

reliquis *ex* reliqui Π^F reliquiis Σ^T; BED (Var)

de semine **V**; CAE; PRIM; BED; AM-A > de semini $Z^{H*}M$ × seminis 51; BEA: = $\mathfrak{G}$ × seminibus BEA Apc 6,2,72 (Var), st (Var)

cum BEA Apc 6,2,66 (Var): < *supra*

observant PRIM servant BEA custodiunt 51 **V**; BED; AM-A

praeceptum PRIM: = $\mathfrak{EA}^C\mathfrak{J}$ mandata 51 **V**; BED; AM-A; BEA: = $\mathfrak{G}$ mandatum D (+ vel a *sup. l.*)

eius Γ^{M*} domini D

— et BEA Apc st (Var)

+ qui A

habet Z^{E*} habentes G*D: εχοντες *218* habens R

testimonium] + d Γ^{M*}

iesu christi $Z^{H*}\lambda^{MP}\Lambda^{LH}C\Sigma^{TO}\Delta^{L}XE\kappa^{V}\Theta^{AM*}\theta^{B*vid}\Omega^{D}$ 54 V^C; PRIM; BEA: + χριστου *296 2049* $\mathfrak{B}^{cod}\mathfrak{C}^{coddd}\mathfrak{A}^{C}$ iesu × 51 V^{OS}; BED; AM-A: = $\mathfrak{G}$ ~ christi iesu θ^V

illud flumen quod draco emisit (misit *IKM*) ex (de *IK*) ore suo **PRIM** 3 (188,228): Ps 123,5/sed adiuvit (*AbM²v;* sed &iuvit *G¹;* sed iuvit *CfM¹;* et adiuvet *O*) terra mulierem, et aperuit (+ terra *v*) os suum, et absorbuit flumen (+ illud *f*) quod draco ex ore suo emiserat (mis. *A¹bCfM*). licet terra possit hic quoque ecclesia intellegi/Ps 103,5/id est in sanctis, quorum preces atque doctrinae et dispensatio salutaris inimici versutias detectas evacuant, melius hic tamen intellegitur terra humana in Christo natura/Ps 84,12 (*ex Tyconio, cf* CAE, BEA) **VICn** Apc 12,5 (102,2): /aperuisse autem terram <os suum> et devorasse aquam vindictam de persecutoribus manifestat/6

17 *cf* Apc 13,7; 14,12; 19,10 **AM-A** Apc 6 (475, 1): et iratus draco in mulierem abiit facere proelium cum reliquis de semine eius, qui custodiunt mandata dei et habent testimonium Iesu/ **BEA** Apc 6,2,66 (470 = R.-P. 116,16): et iratus est draco in mulierem (-re *HE*), et abiit facere bellum cum reliquis seminis eius, qui (cum *YSVU MAGT¹*) servant mandata dei et habent testionium Iesu Christi… (*abhinc deficit N*) [72] dicit enim iratum draconem in mulierem; abiit facere bellum cum reliquis seminis (seminibus *G*) eius, id est, cum sanctos non posse continuari in persecutione quod sanctae terrae in coniunctione magis ac magis se armavit mysterio facinoris insistere, quo posset semper insidiari/ (*ex Tyconio, cf* CAE) Apc st (459 = R.-P. 98,8): /et iratus est (— *GH¹*) draco in mulierem, et abiit facere bellum cum reliquis seminis (seminibus *GP²*) eius, qui servant (seminant *M*) mandata dei et (— *H*) habent testimonium Iesu Christi/ **BED** Apc 2,20,76 (399): et iratus est (— *E**) draco in mulierem, et abiit facere proelium cum reliquis (-quiis *L**) de semine eius…qui custodiunt mandata dei et habent testimonium Iesu **CAE** Apc 10 (244,23): /et iratus est draco in mulierem, et abiit facere bellum cum reliquis (+ et *K*) de semine eius, id est, cum vidisset non posse continuari persecutiones quas per paganos solebat inmittere, eo quod ore sanctae terrae, id est orantibus sanctis removerentur (*cf* Apc 12,16), hereses concitavit/ (*ex Tyconio, cf* BEA) **CAr** cpl Apc 17 (1411C): 14/illos tamen inveterator malorum persequi non desinit, qui dominicis iussionibus oboedientes esse noscuntur/13,1 **PRIM** 3 (189,241): Eph 2,15/et iratus (+ draco *fMv;* + est *C*) mulieri abiit facere bellum cum reliquis de semine eius, qui observant praeceptum dei et habent testimonium Iesu Christi, videns non posse continuari persecutionem, neque ad effectum noxia vota perduci

18 **AM-A** Apc 3 (245,524): draco, qui cum sanctis pugnaturus asseritur, super harenam stare perhibetur 6 (475,3): /et stetit super harenam maris **AN** Apc 12,18 (17 = L.M.R. 101,357): 16/stetit super arena (-nam *BFGH KMP, Rapisarda*) maris, super peccatores/ **BEA** Apc 6,2,72 (471 = R.-P. 118,14): /sicut dicit: et stetit super arena (-nam *T²P³Q*) maris, id est super multitudinem populi

	18 Καὶ	ἐστάθη	ἐπὶ	τὴν ἄμμον	τῆς θαλάσσης.	**13,1** Καὶ	εἶδον	ἐκ τῆς θαλάσσης		
		εσταθην						~ θηριον	αναβαινον	
C						et	vidi	bestiam	ascen-	
						×			~ de	
S	et	stetit	super	harenam	maris	»	»	ascendentem	bes-	
I	»	»	supra	»	»	»	»	de	mari	
							vidit			
V	»	»	super	»	»	»	»	»	mare	
		steti		harena						

	θηρίον	ἀναβαῖνον,			ἔχον	κέρατα	δέκα	καὶ	κεφαλὰς	ἑπτὰ	καὶ ἐπὶ
	εκ	της	θαλασσης	+ και	εχων	~ κεφαλας	επτα	και	κερατα	δεκα	
C	dentem	de	mari		habentem	cornua	decem	et	capita	septem	et super
	mare		ascendentem								
S	tiam	»	»		»	»	»	»	»	»	» »
I	bestiam	ascendentem			»	»	»	»	»	»	» in
	Y ~	ascendentem	bestiam		**J** habens						
V	»	»			»	capita	septem	»	cornua	decem	» super
		descendentem	+ et			**G** ~ cornua	septem	et	capita	decem	supra + decem
											× ×

18 *desunt* sZ^{M}Σ^{C}Δ^{B}κ^{P} *desinit* Υ^{C} maris ‖ Z^{W} <*et*> stetit Δ^{M} et s<*tetit super harenam maris*> ‖ arena(m) 51 ISΠ^{F}Γ^{AM}DKR Z^{W}Υ^{TC}Ξ^{VP}λ^{MP*}Λ^{H}Σ^{TO}Δ^{L}XEκ^{VK}Θ^{A}θ^{VBW}Φ^{G}σ^{R*U}Ω^{COW} 54 58 **V**^{C}; aharenam Φ^{T*}

13,1 *desunt* sZ^{M}Υ^{C}Σ^{C}Δ^{B}κ^{P} ‖ Z^{W} best<*ia*>m ascendent<*em ha*>bentē…eius <*decem di*>ademata Δ^{M} *et* vidi *de mare* besti*am a*scenden*tem habent*em capit*a VIIm*…super *cornua* ei*us*… super cap*ut* eius ‖ vi^{di} Γ^{M} hascendentem C; ascidentem R*; ascentem σ^{H} abentē 54 septem/VII decem^{1}] decim Z^{H*E}Q*; Xm Δ^{M}; decem/X *ceteri* decem^{2}] decim Z^{H*}Q*λ^{M*}Φ^{G}; dē N*^{vid}; decem/X *ceteri* diadimata SKZ^{H}(*ex* -mat∗); deademata DR(*ex* deadimata)Υ^{T}(diad. Υ^{Tr})Ξ^{V}; dyademata 58 blasphęmię IΓ^{A}M; pblasphemie R*; blasphimie K; blasfemi(a)e DZ^{W}Λ^{L}Σ^{T}Δ^{M}XE; blasphemiae/-mię/-mie *ceteri*

18 et stetit *in ras.* Ω^{O}

steti GN*RZ^{E}Υ^{T}(-tit Υ^{Tr})C*Ξ^{V2P2}QMCΣ^{T}Δ^{L}Xκ^{V*}θ^{W}Φ^{Z} 58; KA M (Var): εσταθην 1006 1611 1841 2329 *pl/And ByzOec* 𝔊𝔅𝔈^{codd}𝔐𝔖^{G}𝔄^{ZcodM}𝔍

super **V**^{OS}; VICn > HI Apc; CAE; AN Apc; BED; AM-A; BEA; KA Ai, M supra 51 FSλ^{M}Λ^{LH}Θ^{AM}σ^{WRH} **V**^{C}

(h)arena IF*S(arena maris *ex* arenaris S^{1})KR*$^{?}$Z^{H2}Ξ^{V}λ^{P}Σ^{T}Δ^{L}θ^{W}Φ^{MZGV}σ^{W*R*}; HI Apc (Var); AN Apc ; BEA Apc 6,2,72, st (Var); KA Ai

13,1 — et PRIM (Var); *in initio* AM-A Apc 9: = 𝔊𝔅

vidit HI Apc (Var)

ordo verborum: bestiam ascendentem de mar(i) HI Apc (Var); PRIM; *cf* AN Apc (Var), KA Sp: ~ θηριον αναβαινον εκ της θαλασσης *pc* 𝔈^{codd}𝔐𝔍 ~ bestiam de mare ascendentem TY ~ ascendentem bestiam de mari HI Apc (Var); CAE; BEA ~ de mar(i) bestiam ascendentem 51 **V**; PRIS; HI Apc (Var); CAr; PS-IS Jud; BED; AM-A; KA M: = 𝔄^{M} ~ de mar(i) ascendentem bestiam VICn > HI Apc

mari 51 ISNΠ^{F}Γ^{AM}DK^{2}Z^{W2C}Υ^{Tr}Ξ^{P2}Qλ^{D}Λ^{H}CΣ^{TO}Eκ^{K}Θ^{AM}θ^{VBW2}Φ^{ETMZGV}σ^{WRHU}Ω^{DCOW} 54 58 **V**^{C}; VICn (*edit.*) > HI Apc; PRIS; CAE; PRIM; CAr; PS-IS nu I; KA Sp; BED; PS-MEL; AM-A; BEA El 2,30, Apc; KA M mare **V**^{OS} (*cum codd* GAFK*RZ^{W*HEP}Υ^{T}Ξ^{VP*}M[marę]λ^{MP}Λ^{L}Δ^{L}Xκ^{V}θ^{W*}); VICn (*cod*); TY; AN Apc (Var); PS-IS Jud; BED Apc (Var); BEA El 2,19, Apc 6,3,1 (Var); KA Val

bestiam *ex* bestia K

descendentem BEA Apc 6,3,1 (Var); KA M (Var)

+ et A: + και *1732*

habens [HI] Apc X: εχων 1006 2329 *al*

cornua decem et capita septem 51; PRIS; PRIM; CAr; BEA El 2,30, Apc: = 𝔊 ~ capita septem et cornua decem **V**(capita *ex* -tas N, *in ras.* R; et *om.* Φ^{G*}); KA Aa; *cf* IS; PS-IS Jud; BED; AM-A; BEA El 2,29: ~ κεφαλας επτα και κερατα δεκα *296 792 2049* 𝔈^{codd}𝔄^{CZ} capita septem *tantum* [HI] Apc X ~ cornua septem et capita dec(e)m Z^{W*H*}λ^{M} ~ capita decem et cornua septem Λ^{L*}: *imperfecta correctio ex praec*

cornua] *praem.* super σ^{W2}, *deinde eras.*

— decem et super cornua Ω^{O*}

— et super cornua eius decem σ^{W*R*}: = 𝔈^{codd}: *homoeotel.*

super cornua **V**(*ita* Υ^{T2+Tr}); PRIM; PS-IS Jud; BED; AM-A; BEA: = 𝔊 > supra cornua M; AM-A Apc 6 (Var) insuper cornua R* super cornu Υ^{T*}; BED (Var) super ·x· cornua D: *cf* 𝔈^{codd} super coronam Γ^{M*} in cornibus 51: = 𝔈 — super cornua eius decem σ^{R2}: *imperfecta correctio, cf supra* ~ in capitibus eius decem diademata et ××× nomen blasphemiae PRIS

sui (*deficit N*) (*ex Tyconio, cf* CAE) Apc st (459 = R.-P. 98,11): /et stetit super arenam (-na *SVUMGP$^{1?}$H*) maris

BED Apc 2,20,90 (399): et stetit super arenam maris

CAE Apc 10 (244,27): /et stetit super harenam maris, id est super multitudinem hereticorum/ (*ex Tyconio, cf* BEA)

HI Apc 12,7 (117,8): ait Apocalypsis: et stetit super arenam (-na *TD*) maris/ (< VICn) **KA** Ai 30 (395c): 12/ et stetit super arena maris/13,11 M 9 (398b): 11,19/et stetit (steti Z^{M}) super harenam maris/ **VICn** Apc 12,7 (104,6): ait Apocalypsis: stetit super arenam maris/

THEOLOGY LIBRARY
CLAREMONT, CALIF.

	10. Lieferung	2 Tm 2,17 – 4,5 – Bestell-Nr. 00460	1982
	11. Lieferung	2 Tm 4,5 bis Schluß (33 Seiten) – Bestell-Nr. 00461	1982
Pars II:	Epistulae ad Titum, Philemonem, Hebraeos; Nachträge, Register		
	1. Lieferung	Tt 1,1 – 3,5 – Bestell-Nr. 00462	1983
	2. Lieferung	Tt 3,5 bis Schluß; Phlm mit Vorbemerkung (76 Seiten) Bestell-Nr. 00463	1983
	3. Lieferung	Hbr Vorbemerkung und 1,1 – Bestell-Nr. 00464	1987
	4. Lieferung	Hbr 1,2 – 2,16 – Bestell-Nr. 00465	1987
	5. Lieferung	Hbr 2,16 – 5,8 – Bestell-Nr. 00466	1988
	6. Lieferung	Hbr 5,8 – 7,10 – Bestell-Nr. 00467	1989
	7. Lieferung	Hbr 7,10 – 9,12 – Bestell-Nr. 00468	1990
	8. Lieferung	Hbr 9,12 – 10,28 – Bestell-Nr. 00469	1990
	9. Lieferung	Hbr 10,28 – 11,37 – Bestell-Nr. 00470	1991
	10. Lieferung	Hbr 11,37 – 13,10 – Bestell-Nr. 00471	1991
	11. Lieferung	Hbr 13,10 bis Schluß; Nachträge, Register (107 Seiten) Bestell-Nr. 00472	1991
Band 26/1:	Epistulae Catholicae, hrsg. von Walter Thiele		
	1. Lieferung	Epistula Iacobi (64 Seiten) – Bestell-Nr. 00405	1956
	2. Lieferung	Epistula I Petri (120 Seiten) – Bestell-Nr. 00406	1958
	3. Lieferung	Epistula II Petri (56 Seiten) – Bestell-Nr. 00407	1960
	4. Lieferung	1 Jo 1,1 – 3,17 (80 Seiten) – Bestell-Nr. 00418	1965
	5. Lieferung	1 Jo 3,17 – 3 Jo 3 (80 Seiten) – Bestell-Nr. 00419	1966
	6. Lieferung	3 Jo 3–15; Jud; Nachträge, Register (96 Seiten) – Bestell-Nr. 00420	1967
	7. Lieferung	Einleitung (104 Seiten) – Bestell-Nr. 00440	1969
Band 26/2:	Apocalypsis Johannis, hrsg. von Roger Gryson		
	1. Lieferung	Einleitung – Bestell-Nr. 00201	2000
	2. Lieferung	Einleitung (Fortsetzung und Schluß); Apc 1,1 – 2,7 – Bestell-Nr. 00202	2000
	3. Lieferung	Apc 2,7 – 4,1 – Bestell-Nr. 00203	2001
	4. Lieferung	Apc 4,1 – 6,12 – Bestell-Nr. 00204	2002
	5. Lieferung	Apc 6,12 – 9,19 – Bestell-Nr. 00205	2002
	6. Lieferung	Apc 9,19 – 13,1 – Bestell-Nr. 00206	2002
	7. Lieferung	Apc 13,1 – 16,10	*In Vorbereitung*

VETUS LATINA
AUS DER GESCHICHTE DER LATEINISCHEN BIBEL

ISSN 0571 – 9070

Herausgegeben von Roger Gryson

1:	B. Fischer, Die Alkuin-Bibel (Quartformat, 19 Seiten und 4 Tafeln) – Bestell-Nr. 00490	1957
2:	W. Thiele, Wortschatzuntersuchungen zu den lateinischen Texten der Johannesbriefe (Quartformat, 48 Seiten) – Bestell-Nr. 00491	1958
3:	H. J. Frede, Pelagius, der irische Paulustext, Sedulius Scottus (165 Seiten) – Bestell-Nr. 00492	1961
4:	H. J. Frede, Altlateinische Paulus-Handschriften (296 Seiten) – Bestell-Nr. 00416	1964
5:	W. Thiele, Die lateinischen Texte des 1. Petrusbriefes (245 Seiten) – Bestell-Nr. 00417	1965
6:	J. Regul, Die antimarcionitischen Evangelienprologe (276 Seiten) – Bestell-Nr. 00446	1969
7 – 8:	H. J. Frede, Ein neuer Paulustext und Kommentar	
	I. Untersuchungen (288 Seiten und 4 Tafeln) – Bestell-Nr. 00447	1973
	II. Die Texte (413 Seiten) – Bestell-Nr. 00448	1974
9:	H. Boese, Die alte »Glosa psalmorum ex traditione seniorum«. Untersuchungen, Materialien, Texte (286 Seiten und 2 Tafeln) – Bestell-Nr. 00449	1982
10:	C. P. Hammond Bammel, Der Römerbrieftext des Rufin und seine Origenes-Übersetzung (551 Seiten) – Bestell-Nr. 00494	1985
11:	B. Fischer, Lateinische Bibelhandschriften im frühen Mittelalter (mit einem Vorwort hrsg. von H. J. Frede) (455 Seiten und 10 Tafeln) – Bestell-Nr. 00495	1985
12:	B. Fischer, Beiträge zur Geschichte der lateinischen Bibeltexte (mit einem Vorwort hrsg. von H. J. Frede) (456 Seiten) – Bestell-Nr. 00496	1986

THEOLOGY LIBRARY
CLAREMONT
SCHOOL OF THEOLOGY
CLAREMONT, CA
91711
F
BS
1949
v.26
pt.2
Lfg.6
02/03 DEMCO

13: B. Fischer, Die lateinischen Evangelien bis zum 10. Jahrhundert 1988
I. Varianten zu Matthäus (48* und 496 Seiten) - Bestell-Nr. 00497

14: B. Löfstedt, Sedulius Scottus: Kommentar zum Evangelium nach Matthäus (1,1-11,1) 1989
(306 Seiten) - Bestell-Nr. 00498

15: B. Fischer, Die lateinischen Evangelien bis zum 10. Jahrhundert 1989
II. Varianten zu Markus (48* und 555 Seiten) - Bestell-Nr. 00499

16: C. P. Hammond Bammel, Der Römerbriefkommentar des Origenes. 1990
Kritische Ausgabe der Übersetzung Rufins Buch 1-3 (264 Seiten) - Bestell-Nr. 21932

17: B. Fischer, Die lateinischen Evangelien bis zum 10. Jahrhundert 1990
III. Varianten zu Lukas (48* und 580 Seiten) - Bestell-Nr. 21931

18: B. Fischer, Die lateinischen Evangelien bis zum 10. Jahrhundert 1991
IV. Varianten zu Johannes (48* und 569 Seiten) - Bestell-Nr. 21934

19: B. Löfstedt, Sedulius Scottus: Kommentar zum Evangelium nach Matthäus 1991
(11,2 bis Schluß; Anhang, Register) (400 Seiten) - Bestell-Nr. 21933

20: R. F. Schlossnikel, Der Brief an die Hebräer und das Corpus Paulinum. Eine linguistische 1991
„Bruchstelle" im Codex Claromontanus (Paris, BN grec 107 + 107 A + 107 B) und ihre
Bedeutung im Rahmen von Text- und Kanongeschichte (193 Seiten) - Bestell-Nr. 21936

21: H. König, Apponius. Die Auslegung zum Lied der Lieder. Die einführenden Bücher 1-3 und 1992
das christologisch bedeutsame Buch 9 eingeleitet, übersetzt und kommentiert
(112* und 302 Seiten) - Bestell-Nr. 21935

22: H. Boese, Anonymi Glosa psalmorum ex traditione seniorum 1992
I: Praefatio und Psalmen 1-100 (32* und 471 Seiten; 3 Tafeln) - Bestell-Nr. 22682

23: R. Gryson, P.-A. Deproost, Commentaires de Jérôme sur le prophète Isaïe. Introduction 1993
(par R. Gryson). Livres I-IV (469 Seiten) - Bestell-Nr. 21938

24: R. Gryson (Hg.), Philologia Sacra. Biblische und patristische Studien für Hermann Josef Frede 1993
und Walter Thiele zu ihrem 70. Geburtstag
24/1: Altes und Neues Testament (10* und 337 Seiten) - Bestell-Nr. 21941
24/2: Apokryphen, Kirchenväter, Verschiedenes (334 Seiten) - Bestell-Nr. 21942

25: H. Boese, Anonymi Glosa psalmorum ex traditione seniorum 1994
II: Psalmen 101-150 (24* und 287 Seiten; 4 Tafeln) - Bestell-Nr. 21951

26: E. Schulz-Flügel, Gregorii Eliberritani Epithalamium sive Explanatio in Canticis Canticorum 1994
(310 Seiten) - Bestell-Nr. 21940

27: R. Gryson, J. Coulie, Commentaires de Jérôme sur le prophète Isaïe. Introduction 1994
(par R. Gryson et P.-A. Deproost). Livres V-VII (402 Seiten) - Bestell-Nr. 21947

28: H. J. Frede, U. Fröhlich, H. Stanjek, Vetus Latina-Fragmente zum Alten Testament. Die 1996
pelagianische Epistula ad quandam matronam Christianam (229 Seiten) - Bestell-Nr. 21937

29: C. P. Hammond Bammel, Origeniana et Rufiniana (mit einem Vorwort hrsg. von H. J. Frede) 1996
(254 Seiten) - Bestell-Nr. 21943

30: R. Gryson, V. Somers, Commentaires de Jérôme sur le prophète Isaïe. Introduction 1996
(par R. Gryson). Livres VIII-XI (388 Seiten) - Bestell-Nr. 21948

31: H. J. Frede, H. Stanjek, Sedulii Scotti Collectaneum in Apostolum 1996
I. In Epistolam ad Romanos (60* und 346 Seiten) - Bestell-Nr. 21952

32: H. J. Frede, H. Stanjek, Sedulii Scotti Collectaneum in Apostolum 1997
II. In Epistolas ad Corinthios usque ad Hebraeos (516 Seiten) - Bestell-Nr. 21953

33: C. P. Hammond Bammel †, Der Römerbriefkommentar des Origenes. 1997
Kritische Ausgabe der Übersetzung Rufins Buch 4-6, zum Druck vorbereitet und gesetzt von
H. J. Frede und H. Stanjek (283 Seiten) - Bestell-Nr. 21944

34: C. P. Hammond Bammel †, Der Römerbriefkommentar des Origenes. 1998
Kritische Ausgabe der Übersetzung Rufins Buch 7-10, aus dem Nachlaß herausgegeben von
H. J. Frede und H. Stanjek (357 Seiten) - Bestell-Nr. 21945

35: R. Gryson, C. Gabriel, Commentaires de Jérôme sur le prophète Isaïe. Introduction 1998
(par R. Gryson). Livres XII-XV (351 Seiten) - Bestell-Nr. 21949

36: R. Gryson, C. Gabriel, Commentaires de Jérôme sur le prophète Isaïe. Introduction (par 1999
R. Gryson). Livres XVI-XVIII, Tables (384 Seiten) - Bestell-Nr. 21950

VERLAG HERDER FREIBURG